

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

30 LISTOPADA 1933 R.

NR. 11.

ROCZNIK LIV.

TREŚĆ:

DZIAŁ URZĘDOWY:

- Poz. 103.** Ogłoszenie. Wybory do Rady miejskiej w Krakowie.
- 104.** Obwieszczenie Zarządu miejskiego stoł. król. m. Krakowa o poborze komunalnego dodatku do państwowego podatku gruntowego w r. 1934 w mieście Krakowie.
- 105.** Okólnik Nr. 66 w sprawie wytycznych przy wydzierzawianiu związkom samorządowym nieruchomości państwowych i przez Skarb Państwa administrowanych.
- 106.** Okólnik Nr. 68 w sprawie przesyłania wezwań na rozprawy sądowe Biuru Prawnemu.
- 107.** Okólnik Nr. 69 w sprawie zmiany zarządzenia o kwartalnym budżetowaniu.
- 108.** Okólnik Nr. 70 w sprawie przestrzegania drogi służbowej przy wnoszeniu pism, podań etc. pracowników miejskich do Prezydium miasta w sprawach urzędowych i osobistych.
- 109.** Okólnik Nr. 72 w sprawie przestrzegania przepisów biurowych o postępowaniu kancelaryjnym.
- 110.** Okólnik Nr. 73 o zorganizowaniu Komisji Ekonomiczno-technicznej przy Związku Miast Polskich.
- 111.** Okólnik Nr. 74 w sprawie zakupów zagranicznych.
- 112.** Okólnik Nr. 75 w sprawie organizacji Miejsowego Koła Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.
- 113.** Okólnik Nr. 76 w sprawie personalnej organizacji służby weterynaryjnej w Rzeźniach i na Targowicach miejskich.
- 114.** Okólnik Nr. 81 w sprawie przesyłania komunikatów do dzienników o rozpoczęciu i ukończeniu robót publicznych prowadzonych na terenie Gminy.
- 115.** Okólnik Nr. 83 w sprawie wyjaśnienia przepisów rozp. z dnia 6 grudnia 1932 r. o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych.
- 116.** Okólnik Nr. 84 w sprawie ustalenia i zatwierdzenia preliminarzy budżetowych oraz wykonywania zarządzeń budżetowych władzy nadzorczej.
- 117.** Okólnik Nr. 85 w sprawie Regulaminu obrad Rady m. i Komisji Rady m.
- 118.** Okólnik Nr. 86 w sprawie Regulaminu obrad Magistratu i Komisji Magistratu.
- 119.** Sprawozdanie z posiedzenia Tymcz. Rady m.
- 120.** Sprawozdania z posiedzeń Komisji Rady m. i Komisji Zarządu m.
- 121.** Ruch służbowy.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY:

Wykaz konsensów na zamieszkanie, względnie użytkowanie wykonanych budowli, udzielonych w miesiącu listopadzie 1933 r. Zmiany w stanie posiadania realności w miesiącu wrześniu i październiku 1933 r. Sprawozdanie z działalności Komitetu rozbudowy w czasie od 14 listopada do 20 listopada 1933 r. Wiadomości o rozporządzeniach, okólnikach, judykaturze i t. p. dotyczących administracji ogólnej.

OGŁOSZENIA.

DZIAŁ URZĘDOWY.

103.

Wybory do Rady miejskiej w Krakowie.

Nr. G. K. W. 374/33.

OGŁOSZENIE

Główna Komisja Wyborcza w Krakowie ogłasza po myśli § 43. reg. wyb. wyniki wyborów do Rady miejskiej w Krakowie z dnia 10 grudnia 1933 r. — jak następuje:

I. Okręg Wyborczy.

W I. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania 5793
z czego oddano:
na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy
Gospodarczej 3817
na listę Nr. 3 Polskiego Bloku Obrony
Chrześcijańskiego Krakowa 1075
na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotn. 901
Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 4 mandaty.
Lista kandydatów Nr. 3 — uzyskała 1 mandat.
Wybrani zostali:

Z listy Nr. 1: **Dr. Kaplicki Mieczysław**, Prezydent miasta, lat 58 — pl. WW. Świętych 6.

Dr. Radzyński Rudolf, lat 42 — Sobieskiego 12.

Jakubowski Eugenjusz, lat 53 — Wygoda 3.

Różycki Andrzej, lat 57 — Sławkowska 22.

Z listy Nr. 3: **Rostworowski Karol Hubert**, lat 56 — Gontyna 10.

Zastępcami są:

Z listy Nr. 1: **Kostrzewska Marja**, lat 41 — Florjańska 29; **Szarski Adam**, lat 47 — Rynek Główny 6; **Potocki Artur**, lat 35 — Rynek Główny 27; **Kochanowski Stanisław**, lat 39 — Pijarska 1.

Z listy Nr. 3: **Ogrodziński Wincenty**, lat 49 — Słoneczna 10.

II. Okręg Wyborczy.

W II. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania 7318
z czego oddano:
na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy
Gospodarczej 5172
na listę Nr. 3 Polskiego Bloku Obrony
Chrześcijańskiego Krakowa 707
na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotn. 1439
Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 5 mandatów.
Lista kandydatów Nr. 4 — uzyskała 1 mandat.
Wybrani zostali:

Z listy Nr. 1: **Ostrowski Witold**, lat 59 — Smoleńsk 11.

Schroeder Artur, lat 47 — pl. Szczepański 4.

Skotnicki Adam, lat 44 — Blich 3.

Dr. Bogdanowski Wincenty, lat 39 — Al. Mickiewicza 29.

Dąbrowski Marjan, lat 54 — Basztowa 18.

Z listy Nr. 4: **Stańczyk Jan**, lat 47 — Al. Krasieńskiego 16.

Zastępcami są:

Z listy Nr. 1: **Jarosz Antoni**, lat 51 — św. Jana 28; **Dudek Stanisław**, lat 40 — Słoneczna 3; **Inż. Drobniak Franciszek**, lat 62 — Tad. Kościuszki 54; **Inż. Gliński Tadeusz**, lat 49 — Anczyca 7; **Domański Władysław**, lat 46 — Tadeusza Kościuszki 52.

Z listy Nr. 4: **Łachecki Marcin**, lat 41 — Felicjanek 10.

III. Okręg Wyborczy.

W III. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania 8498
z czego oddano:
na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy
Gospodarczej 6096
na listę Nr. 3 Polskiego Bloku Obrony
Chrześcijańskiego Krakowa 1039
na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotn. 1364
Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 5 mandatów.
Lista kandydatów Nr. 3 — uzyskała 1 mandat.
Lista kandydatów Nr. 4 — uzyskała 1 mandat.
Wybrani zostali:

Z listy Nr. 1: **Prof. Dr. Kumaniecki Kazimierz Władysław**, lat 53 — Pędzichów 12.

Ks. Dr. Moliński Andrzej, lat 56 — Garbarska 24.

Posel Dr. Szyszko Michał, lat 51 — Urzędnicza 28.

Kuhn Jan, lat 40 — Siemiradzkiego 5.

Dr. Jelonek Kazimierz, lat 38 — Al. Krasieńskiego 9.

Z listy Nr. 3: **Dr. Kuźnierz Bronisław**, lat 50 — Dunajewskiego 1.

Z listy Nr. 4: **Czerwieniec Stefan**, lat 44 — Karmelicka 32.

Zastępcami są:

Z listy Nr. 1: **Dr. Rozmarynowicz Bolesław**, lat 42 — Kanonicza 11; **Kowalik Tadeusz**, lat 35 — Powroźnicza 3; **Lipska Helena**, lat 38 — Stolarska 13; **Inż. Strojek Stefan**, lat 40 — Syrokomli 18; **Urbański Jan**, lat 39 — Siemiradzkiego 2.

Z listy Nr. 3: **Dr. Jolonek Eugenjusz**, lat 35 — Czysta 21.

Z listy Nr. 4: **Jankowski Henryk**, lat 39 — Dominikańska 3.

IV. Okręg Wyborczy.

W IV. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania 4.928
z czego oddano:
na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy
Gospodarczej 3.601
na listę Nr. 3 Polskiego Bloku Obrony
Chrześcijańskiego Krakowa 619
na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotniczej 708
Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 4 mandaty.
Wybrani zostali:

Z listy Nr. 1: **Dr. Korolewicz Bolesław**, lat 59 — Biskupia 4.

Inż. Skoczylas Stanisław, lat 58 — Basztowa 1.

Dr. Czuchajowski Bolesław, lat 38 — Kurkowa 5.

Burtan Stanisław, lat 49 — Florjańska 18.

Zastępcami są:

Z listy Nr. 1: **Warth Ludwik**, lat 43 — Aleja Słowackiego 56; **Rychłowska Stanisława**, lat 62 — Wielopole 8; **Małeta Józef**, lat 46 — Szlak 47; **Inż. Dr. Krauze Jan**, lat 51 — Karmelicka 29.

V. Okręg Wyborczy.

W V. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania	9.538
z czego oddano:	
na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy Gospodarczej	5.230
na listę Nr. 2 Żydowskiego Bezpartyjnego Bloku Współpracy Gospodarczej	1.574
na listę Nr. 3 Polskiego Bloku Obrony Chrześcijańskiego Krakowa	1.013
na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotniczej	1.721
Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 5 mandatów.	
Lista kandydatów Nr. 2 — uzyskała 1 mandat.	
Lista kandydatów Nr. 4 — uzyskała 1 mandat.	
Wybrani zostali:	
Z listy Nr. 1: Dr. Chan August , lat 43 — Bo-sacka 6.	
Inż. Bobkowski Aleksander , lat 48 — Pade-rewskiego 1.	
Prochownik Kazimierz , lat 47 — Kielecka 37.	
Rab Stanisław , lat 51 — Radziwiłłowska 10.	
Bochenek Wojciech , lat 51 — Żytnia 14.	
Z listy Nr. 2: Freund Fryderyk , ur. 1881 r. — Aleja Słowackiego 60.	
Z listy Nr. 4: Bator Rudolf , lat 43 — Blich 8.	
Zastępcami są:	
Z listy Nr. 1: Bobrowska Bronisława, lat 56 — Brodowicza 14; Dr. Dyboski Tadeusz, lat 42 — św. Tomasa 22; Paluch Aleksander, lat 54 — Al. 29 Li-stopada 48; Dr. Topolnicki Józef, lat 60 — Konar-skiego 21; Lubelski Władysław, lat 50 — Karmelicka 6.	
Z listy Nr. 2: Dr. Epstein Maurycy, ur. 1883 r. — Basztowa 15.	
Z listy Nr. 4: Pellar Henryk, lat 59 — B. Zale-skiego 6.	

VI. Okręg Wyborczy.

W VI. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania	16.316
z czego oddano:	
na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy Gospodarczej	2.880
na listę Nr. 2 Żydowskiego Bezpartyjnego Bloku Współpracy Gospodarczej	9.382
na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotniczej	2.530
na listę Nr. 5 Sjonistyczno-Socjalistycznego Bloku Wyborczego Poalej-Syon „Hitachdut“	834
na listę Nr. 6 „Poalej-Syon“	315
na listę Nr. 7 Jednolitego Frontu Robotn.	375
Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 2 mandaty.	
Lista kandydatów Nr. 2 — uzyskała 9 mandatów.	
Lista kandydatów Nr. 4 — uzyskała 2 mandaty.	
Wybrani zostali:	
Z listy Nr. 1: Toboła Jan , lat 35 — Bożego Ciała 24.	
Ks. Szymeczko Jan , lat 48 — Konfederacka 20.	
Z listy Nr. 2: Aleksandrowicz Zygmunt , ur. 1877 — św. Gertrudy 8.	
Rosenblum Wolf , ur. 1867 — św. Agnieszki 5.	
Stempel Feiweł , ur. 1895 — Stradomska 15.	

Dr. Schwarzbart Izaak alias Ignacy , ur. 1888 — Krupnicza 3.
Dr. Zimmermann Juda , ur. 1879 — J. Sarego 24.
Biegeleisen Salomon , ur. 1883 — św. Gertrudy 29.
Ajzensztat Hirsch Menachem , ur. 1901 — Orze-szkowej 10.
Dr. Landau Ignacy , ur. 1870 — św. Jana 3.
Schechter Samuel , ur. 1864 — J. Dietla 81.
Z listy Nr. 4: Dr. Schreiber Henryk , lat 48 — Dunajewskiego 6.
Murzyn Wojciech , lat 35 — Garbarska 12.
Zastępcami są:
Z listy Nr. 1: Zaręba Jan, lat 39 — Mogilska 10; Lubińska Róża, lat 52 — Jabłonowskich 4.
Z listy Nr. 2: Wohl Artur, ur. 1887 — J. Sarego 2; Steinberg Joachim, ur. 1875 — Konarskiego 21; Inż. Feldman Dawid Józef, ur. 1879 — Na Gródku 3; Dr. Schermant Ludwik, ur. 1886 — Stradomska 15; Dr. Schenker Izaak, ur. 1886 — św. Gertrudy 16; Gold-stein Nuchem, ur. 1896 — Stroma 10; Schnur Aron, ur. 1891 — Grodzka 49; Korngold Jakób Jozua, ur. 1894 — J. Dietla 75; Goldschmied Jakób Salomon, ur. 1878 — Jasna 10.
Z listy Nr. 4: Fischrund Salo Schulem, lat 40 — Rakowicka 6; Pieprzyk Karol, lat 35 — Świętokrzyska 14.

VII. Okręg Wyborczy.

W VII. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania	5662
z czego oddano:	
na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy Gospodarczej	3300
na listę Nr. 3 Polskiego Bloku Obrony Chrześcijańskiego Krakowa	410
na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotn.	1920
na listę Nr. 7 Jednolitego Frontu Robotn.	32
Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 2 mandaty.	
Lista kandydatów Nr. 4 — uzyskała 1 mandat.	
Wybrani zostali:	
Z listy Nr. 1: Dr. Florczyk Piotr , lat 53 — Król. Jadwigi 88.	
Siatka Marjan , lat 39 — Łączna 6	
Z listy Nr. 4: Dr. Rosenzweig Józef , lat 44 — Długa 15.	
Zastępcami są:	
Z listy Nr. 1: Dr. Nowak Juljan, lat 68 — Wy-spiańskiego 4; Przybylska Zofja, lat 48 — A. Grabow-skiego 5.	
Z listy Nr. 4: Sawicki Jan, lat 38 — Królowej Jadwigi 93.	

VIII. Okręg Wyborczy.

W VIII. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania	4631
z czego oddano:	
na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy Gospodarczej	2635
na listę Nr. 3 Polskiego Bloku Obrony Chrześcijańskiego Krakowa	459
na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotn.	1502
na listę Nr. 7 Jednolitego Frontu Robotn.	35

Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 2 mandaty.

Lista kandydatów Nr. 4 — uzyskała 1 mandat.

Wybrani zostali:

Z listy Nr. 1: **Lazar Ludwik**, lat 64 — Gnieźnieńska 5.

Dr. Klimecki Stanisław, lat 49 — św. Anny 7.

Z listy Nr. 4: **Przybyś Kazimierz**, lat 35 — Mazowiecka 139.

Zastępcami są:

Z listy Nr. 1: Mr. Dymek Stanisław, lat 43 — Łokietka 8; Kawalec Józef, lat 35 — Rzeczna 8.

Z listy Nr. 4: **Bulsiewicz Kazimierz**, lat 49 — Dunajewskiego 5.

IX. Okręg Wyborczy.

W IX. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania 5179

z czego oddano:

na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy Gospodarczej 2958

na listę Nr. 3 Polskiego Bloku Obrony Chrześcijańskiego Krakowa 290

na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotn. 1889

na listę Nr. 7 Jednolitego Frontu Robotn. 42

Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 2 mandaty.

Lista kandydatów Nr. 4 — uzyskała 1 mandat.

Wybrani zostali:

Z listy Nr. 1: **Dr. Kwieciński Zdzisław**, lat 41 — Rynek Główny 23.

Lisiński Leon, lat 43 — Zagrody 2.

Z listy Nr. 4: **Matula Władysław**, lat 34 — Rolna 7.

Zastępcami są:

Z listy Nr. 1: Orszański Andrzej, lat 48 — Różana 19; Wrzak Zygmunt, lat 52 — Szlak 3.

Z listy Nr. 4: **Zyła Karol**, lat 67. — Spiska 3.

X. Okręg Wyborczy.

W X. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania 6603

z czego oddano:

na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy Gospodarczej 4071

na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotn. 2386

na listę Nr. 7 Jednolitego Frontu Robotn. 146

Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 3 mandaty.

Lista kandydatów Nr. 4 — uzyskała 1 mandat.

Wybrani zostali:

Z listy Nr. 1: **Zak Rudolf**, lat 35 — Grzegórzecka 26.

Michno Józef, lat 41 — Koszykarska 1.

Dziedzic Jan, lat 54 — Jachowicza 5.

Z listy Nr. 4: **Dr. Drobner Bolesław**, lat 50 — Straszewskiego 25.

Zastępcami są:

Z listy Nr. 1: Bębenek Franciszek, lat 56 — Grzegórzecka 32a; Żuwała Stanisław, lat 57 — Mogilska 99.

Z listy Nr. 4: **Kremer Jan**, lat 40 — Żółkiewskiego 26.

XI. Okręg Wyborczy.

W XI. Okręgu Wyborczym oddano ważnych kart do głosowania 11.011

z czego oddano:

na listę Nr. 1 Bezpartyjnego Bloku Pracy Gospodarczej 3880

na listę Nr. 2 Żydowskiego Bezpartyjnego Bloku Współpracy Gospodarczej 3550

na listę Nr. 4 Socjalistycznej Listy Robotn. 3330

na listę Nr. 7 Jednolitego Frontu Robotn. 251

Lista kandydatów Nr. 1 — uzyskała 3 mandaty.

Lista kandydatów Nr. 2 — uzyskała 3 mandaty.

Lista kandydatów Nr. 4 — uzyskała 3 mandaty.

Wybrani zostali:

Z listy Nr. 1: **Ks. Dr. Niemczyński Józef**, lat 49 — Zamojskiego 2.

Wyrwał Józef, lat 36 — Wielicka 2.

Ostrowski Andrzej, lat 59 — Hetmańska 3.

Z listy Nr. 2: **Taubman Henryk**, ur. 1887 — Lwowska 38.

Ehrlich Emanuel, ur. 1884 — Warneńczyka 10.

Szyf Marjan, ur. 1871 — Kalwaryjska 7.

Z listy Nr. 4: **Dr. Szumski Romuald**, lat 32 — Kremerowska 4.

Karton Stanisław, lat 41 — Słoneczna 21.

Cekiera Stanisław, lat 31 — Zamojskiego 31.

Zastępcami są:

Z listy Nr. 1: Miszczyński Leon, lat 56 — Lwowska 9; Żebracki Rajmund, lat 35 — Łagiewnicka 4; Płatek Władysław, lat 41 — Długosza 3.

Z listy Nr. 2: Alter Mojżesz, ur. 1887 — Celna 11; Geizhals Benjamin, ur. 1892 — Kalwaryjska 18; Bieberstein Mordeche Wolf, ur. 1880 — Rejtana 10.

Z listy Nr. 4: Dr. Feiner Leon, lat 48 — Zyblikiewicza 19; Lichoń Aleksander, lat 64 — Stroma 10; Kuziemski Piotr, lat 42 — Kalwaryjska 55.

W ciągu 7 dni po dniu ogłoszenia wyniku wyborów przez Główną Komisję Wyborczą, conajmniej taka liczba wyborców danego okręgu wyborczego, jaka jest uprawniona w myśl § 17 reg. wyb. do zgłoszenia swych kandydatów, ma prawo wnieść protest przeciwko wyborom w tymże okręgu z żądaniem unieważnienia wyborów w całości — albo też wyboru poszczególnego radnego.

Protesty przeciwko wyborom wnosi się na piśmie do Głównej Komisji Wyborczej, która w terminie 3-dniowym winna je przesłać z odpowiednimi wyjaśnieniami i aktami wyborczymi do Władzy powołanej do rozstrzygnięcia protestów (§ 46). Wniesienie protestu przeciwko wyborom wstrzymuje ukonstytuowanie się nowowybranej Rady miejskiej.

Kraków, dnia 13 grudnia 1933 r.

Główna Komisja Wyborcza

Przewodniczący:

Józef Podobiński

Sędzia Sądu Apelacyjnego.

Członkowie:

Doc. Dr. Langrod, adwokat — Dr. Stanisław Scheuring, wiceprez. Sądu Okr. — Władysław Rutkowski, dyrektor Gimnaz. — Dr. Tadeusz Spitzer, wicedyr. Związku Przemysłowców.

104.

Nr. II. R. 199/33.

OBWIESZCZENIE**Zarządu miejskiego stoł. król. m. Krakowa**

z dnia 13 listopada 1933 r.

o pborze komunalnego dodatku do państwowego podatku gruntowego w r. 1934 w mieście Krakowie.

Zarząd miejski podaje do publicznej wiadomości, że na podstawie uchwały T. Rady miasta z dnia 27-go września 1933 r., powziętej w myśl postanowień ust. 2 art. 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 505 i art. 4 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. z r. 1932 Nr. 106 poz. 884, a zatwierdzonej reskryptem Pana Wojewody w Krakowie z dnia 18 października 1933 r. Nr. SF. I. 4b—41/33 Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w r. 1934 dodatek komunalny do państw. podatku gruntowego w wysokości 135% tego podatku, obliczonego według zasad podanych w art. 14 ust. 2 powołanej wyżej ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r.

Prezydent miasta:

Dr. Mieczysław Kaplicki wr.

105.

OKÓLNIK Nr. 66

Prezydenta m. z dnia 2 listopada 1933 r. Nr. Prez. R. 167/33 w sprawie wytycznych przy wydzierżawianiu związkom samorządowym nieruchomości państwowych i przez Skarb Państwa administrowanych.

Pan Wojewoda Krakowski reskr. z dnia 24/X. br. Nr. S. F. II. 1-1/32 podał do wiadomości okólnik Nr. 96 Min. Spraw Wewn. z dnia 10/X. 1933 r. Nr. BZ. 24/20, który brzmi jak następuje:

Nawiązując do pisma okólnego z dnia 5/X. 1932 Nr. BZ. 24/9 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 16, poz. 202), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu ustanawia następujące wytyczne przy wydzierżawianiu związkom samorządowym nieruchomości państwowych i przez Skarb Państwa administrowanych na warunkach ulgowych na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r., podanej do wiadomości Panów Wojewodów pismem okólnem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 6/VIII. 1932 r. Nr. SS. 111/28/2 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 13, poz. 167).

1. Wydierżawiane związkom samorządowym mogą być tylko nieruchomości zbędne dla potrzeb państwowych i nienadające się na pomieszczenie urzędów państwowych.

Zastrzeżenie powyższe nie dotyczy obiektów po b. ziemstwach, b. ros. Towarzystwach Dobroczyńności i b. instytucjach stanowych dzierżawionych obecnie przez samorządy.

2. Umowy dzierżawne nie powinny być zawierane na okres dłuższy niż 10 lat z tem, że na prośbę dzier-

żawcy, zgłoszoną przed upływem ostatniego roku, umowa może być przedłużona na dalsze 5 lat.

Umowy winny zawierać postanowienie wskazujące w jakim wypadku i terminie przysługuje stronom prawo wypowiedzenia umowy (np. niezbędność budynku na potrzeby państwowe).

3. Ulgi ponad 50% normalnego czynszu mogą być stosowane tylko w wyjątkowych wypadkach dla związków samorządowych, będących w nader ciężkich warunkach finansowych i to za zgodą Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Skarbu, na okres nie dłużej 3 lat, przyczem ulga w żaden sposób nie może powodować ze strony Skarbu Państwa dopłat do przedmiotu najmu.

Wszelkie ciężary, wypływające tak z tytułu własności odnośnej nieruchomości jak i jej użytkowania, oraz koszty remontu kapitalnego, konserwacyjnego i drobnego, winny obciążać dzierżawcę, co winno być wyraźnie zaznaczone w umowach.

4. W umowach dzierżawnych winny być umieszczone klauzule, postanawiające, iż po upływie 3-letniego okresu dzierżawy czynsz umowny może być poddany rewizji, gdyż stosowanie ulg czynszowych znajduje uzasadnienie w obecnych warunkach gospodarczych, lecz nie może być przyjęte na stałe.

5. Spłata zaległych rat czynszu dzierżawnego za lata ubiegłe może być ewent. rozłożona na okres 10 lat. Co się tyczy terminu płatności pierwszej raty, to może być on przesunięty dla poszczególnych związków komunalnych, będących w wyjątkowo ciężkich warunkach finansowych, nie dłużej jednak jak do dnia 1 kwietnia 1936 r.

106.

OKÓLNIK Nr. 68

Prezydenta m. z dnia 7 listopada 1933 r. Nr. Prez. Zarz. og. 162/33 w sprawie przesyłania wezwań na rozprawę sądowe Biuru Prawnemu.

Stwierdziłem, że wezwania sądowe na rozprawy, audjencje i t. p. są niejednokrotnie przetrzymywane w Dzienniku podawczym lub w Wydziałach i Biurach i nie są na czas doręczone Biuru Prawnemu. Postępowanie takie może narazić miasto na niekorzystny wyrok zaoczny z powodu niestawiennictwa na rozprawie.

Polecam przeto, aby z dniem dzisiejszym wszelkie wezwania na rozprawy, audjencje sądowe i t. p. były doręczane bezzwłocznie tego samego dnia Biuru Prawnemu. Wyjątek stanowią wezwania na te rozprawy, na których ma stanąć przedstawiciel interesowanego Wydziału, Biura lub Zakładu.

107.

OKÓLNIK Nr. 69

Prezydenta m. z dnia 7 listopada 1933 r. Nr. Prez. Zarz. og. 78/33 w sprawie zmiany zarządzenia o kwartalnym budżetowaniu.

Zmieniam zarządzenie moje z dnia 16 maja 1933 r. Nr. Prez. Zarz. og. 78/33 (Okólnik Nr. 27) w ten spo-

sób, że w § 3 tego zarządzenia po ustępie drugim („o ile z bardzo ważnych powodów... musi być wyczerpująco uzasadnione“) należy wstawić następujący nowy ustęp:

„Wydziały i Zakłady miejskie, które posiadają wydatki t. zw. sezonowe, jak np. Budownictwo miejskie, Zarząd Ogrodów miejskich i t. p. mogą przekroczyć maksymalną kwotę ustalonych wydatków w danym kwartale roku budżetowego, pod warunkiem jednak, że w następnych kwartałach tego samego roku budżetowego zostaną poczynione takie oszczędności, które umożliwią osiągnięcie w danym dziale administracji, ogólnej cyfry oszczędności preliminowanych wydatków“.

108.

OKÓLNIK Nr. 70

Prezydenta miasta z dnia 27 listopada 1933 r. Nr. Prez. Zarz. og. 63/33 w sprawie przestrzegania drogi służbowej przy wnoszeniu pism, podań etc. pracowników miejskich do Prezydium miasta w sprawach urzędowych i osobistych.

Ponawiają się przypadki, że niżsi funkcjonariusze miejscy nie wnoszą próśb w drodze służbowej w myśl postanowień art. 97 i 16 punkt 5 przepisów służbowych, lecz wprost do Prezydium miasta za pośrednictwem odnośnych Związków zawodowych.

Wobec powyższego przypominam moje rozporządzenie z dnia 10 sierpnia 1931 r. L. Prez. 9198/31, — w szczególności ustęp pierwszy tegoż a mianowicie:

Wszelkie podania, czy pisma zawierające próśby, przedstawienia, zażalenia i doniesienia w sprawach osobistych i urzędowych, wynikające ze stosunku służbowego podpisane wyraźnie imieniem i nazwiskiem z podaniem charakteru służbowego, należy wnosić w drodze służbowej tj. za pośrednictwem bezpośredniego przełożonego, który jest obowiązany zbadać okoliczności faktyczne w odnośnym piśmie przytoczone i wydać opinię, poczem winien akt przesłać Biuru Prezydjalnemu ze stosownym wnioskiem. Przełożony ten ponosi odpowiedzialność za wydaną opinię.

Tylko w wypadkach specjalnych należy zastosować dalsze postanowienia powołanego wyżej rozporządzenia.

109.

OKÓLNIK Nr. 72

Prezydenta miasta z dnia 9 listopada 1933 r. Nr. Prez. Przep. o biur. 4/32 w sprawie przestrzegania przepisów biurowych o postępowaniu kancelaryjnym.

Stwierdziłem, że przepisy biurowe o postępowaniu kancelaryjnym objęte moim rozporządzeniem z dnia 1 grudnia 1931 r. nie są należycie przestrzegane. W szczególności nie przestrzegają niektórzy referenci wymogu wyraźnego i dokładnego wypisywania cech rozpoznawczych spraw. Taki stan rzeczy utrudnia, a niejednokrotnie wyklucza należyłą rejestrację aktów, względnie ich sprawną, późniejszą ewidencję w Gł. Archiwum.

Wobec powyższego przypominam obowiązek przestrzegania skrupulatności w czynnościach manipulacyjno-kancelaryjnych, a przede wszystkim — odnośnie do postanowień § 17 powyż. rozporządzenia — obowiązek wyraźnego, dokładnego i pełnego wypisywania cech rozpoznawczych poszczególnych spraw (Nr. sprawy) tj. oznaczenia Wydziału, hasła, numeru porządkowego i roku.

110.

OKÓLNIK Nr. 73

Prezydenta m. z dnia 19 listopada 1933 r. Nr. Prez. Z. m. p. 168/33 o zorganizowaniu Komisji Ekonomiczno-technicznej przy Związku Miast Polskich.

Pan Wojewoda Krakowski reskryptem z dnia 27 października 1933 r. Nr. SA. III-10-57/33 podał do wiadomości okólnik Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 24 października 1933 r. Nr. SG. 60/53/1 w brzmieniu jak następuje:

Związek Miast Polskich zorganizował w roku ubiegłym stałą Komisję Ekonomiczno-Techniczną, mającą na celu udzielanie miastom porad oraz opinii we wszelkich dziedzinach działalności ekonomiczno-technicznej.

W pracach wymienionej komisji biorą udział przedstawiciele Związku Miast, rzeczoznawcy poszczególnych specjalności, zaś w posiedzeniach komisji biorą ponadto udział przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Skarbu oraz tych Ministerstw, które są zainteresowane w danej pracy, jak również przedstawiciel Funduszu Pracy przy projektach inwestycyj finansowanych przez ten Fundusz.

Komisja Ekonomiczno-Techniczna posiada specjalne znaczenie dla tych miast, które zabiegają o kredyty z Funduszu Pracy — Komisja bowiem opiniuje odnośne wnioski na podstawie porozumienia z Funduszem Pracy.

Ponadto prace Komisji mogłyby w znacznym stopniu odciążyć również urzędy wojewódzkie w pracy nad studjowaniem przedłożonych przez zarządy miejskie zgłoszeń i projektów.

Reasumując powyższe Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów o zwrócenie uwagi zarządom miast na celowość zasięgnięcia opinii w Komisji Ekonomiczno-Technicznej i to przed przedkładaniem odnośnych wniosków P. P. Wojewodom. Dotyczy to nie tylko zgłoszeń do Funduszu Pracy, lecz również zgłoszeń we wszystkich innych sprawach natury techniczno-ekonomicznej, związanych z gospodarką i przedsiębiorstwami miejskimi.

Niewielkie stosunkowo koszty, jakie obciążałyby miasta w związku z wyjazdem na miejsce kompetentnych osób i czynnościami komisji, niewątpliwie się skompensują fachową oceną ich projektów oraz należytą poradą.

111.

OKÓLNIK Nr. 74

Prezydenta m. z dnia 10 listopada 1933 r. Nr. Prez. R. 175/33 w sprawie zakupów zagranicznych.

W ślad za tut. okólnikiem Nr. 69 z dnia 18 listopada 1932 podaję do wiadomości okólnik Ministerstwa

Spraw Wewnętrznych z dnia 28 października 1933 Nr. S. G. 830/237/poufne/32 z poleceniem zastosowania się i przestrzegania.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Warszawa dn. 28 października 1933 Nr. SG. 830/237/poufne/32. Do Pana Wojewody (wszystkich).

Wobec wyrażonej przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu wątpliwości, czy wszystkie zakupy zagraniczne, dokonywane przez związki samorządowe opierają się na pozwoleniu Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o przypomnienie związkom samorządowym treści okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 6 z dnia 28 maja 1932 r. nakładającego na związki samorządowe obowiązek uzyskiwania od Ministerstwa Przemysłu i Handlu uprzedniego pozwolenia na czynienie jakichkolwiek zakupów zagranicznych. Wspomniany okólnik podaje zarazem sposób w jaki związki samorządowe mogą, za pośrednictwem Pana Wojewody, starać się o omawiane pozwolenie. Wspomniany okólnik zaznacza ponadto, że niezależnie od pozwolenia na zakup zagraniczny, winny interesowane związki samorządowe, o ile tego zachodzi potrzeba, starać się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych o pozwolenie zaciągnięcia zagranicznego kredytu towarowego, nie jest identyczne z uzyskaniem ulgi celnej, ani też z uzyskaniem pozwolenia na przywóz tych towarów, których przywóz jest reglamentowany. W tych sprawach związki samorządowe winny, za pośrednictwem Pana Wojewody, zgłaszać specjalne wnioski.

112.

OKÓLNIK Nr. 75

Prezydenta m. z dnia 25 listopada 1933 r. Nr. Prez. R. 176/33 w sprawie organizacji Miejscowego Koła Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Celem usprawnienia organizacji L. O. P. P. i ułatwienia spełnienia jej zadań — Zarząd Miejskiego Komitetu Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej przystępujący w najbliższym czasie do wzmoczonej akcji w zakresie organizowania na terenie m. Krakowa większej ilości Miejscowych Kół L. O. P. P. — według dzielnic, urzędów, instytucyj i organizacyj zawodowych.

Zamierzając utworzyć Miejscowe Koło L. O. P. P. — obejmujące urzędników i niższych pracowników miejskich — Zarząd Miejskiego Komitetu L. O. P. P. zwrócił się pismem z dnia 6 listopada 1933 r. do Zarządu miasta z prośbą o zainicjowanie akcji mającej na celu objęcie listą członków tej organizacji, jaknajwiększej ilości pracowników miejskich.

Celem L. O. P. P. są wszystkim nam dobrze znane, doniosłe zadania — przygotowania obrony przeciwlotniczo-gazowej i popierania rozwoju polskiego lotnictwa we wszystkich jego dziedzinach.

Zatem w poczuciu dobrze zrozumiałego obowiązku narodowego, obywatelskiego i państwowego zwracam się do Panów Urzędników i Funkcjonariuszy miejskich z gorącym apelem, aby ci z Panów, którzy jeszcze nie są członkami L. O. P. P. gremjalnie wpisali się na listę członków tej organizacji, by nie brakło tam nikogo — w pełnym zrozumieniu obowiązku Obywatela-Polaka.

113.

OKOLNIK Nr. 76.

Zarządzenie

Prezydenta m. z dnia 8 listopada 1933 r. Nr. Prez. Org. Mgtu 161/33 w sprawie personalnej organizacji służby weterynaryjnej w Rzeźniach i na Targowicach miejskich.

§ 1.

Ze względów służbowych uchylam zarządzenia moje z dnia 13 października 1932 Nr. Prez. Org. Mgtu 2/32 (Okólnik Nr. 55) i z dnia 22 grudnia 1932 Nr. Prez. Org. Magtu 45/32 (Okólnik Nr. 78).

§ 2.

Z dniem 1 grudnia 1933 r. przydzielam 5 lekarzy weterynaryjnych, 12 trychinoskopistek i 1 niższego funkcjonariusza weterynaryjnego Zarządowi Rzeźni i Targowic miejskich z tem, że od dnia przydziału podlegają służbowo Zarządowi Rzeźni i Targowic miejskich, a w sprawach policji weterynaryjnej Wydziałowi IX.

§ 3.

Kierownictwo służby weterynaryjnej w Rzeźniach i na Targowicach miejskich poruczam z dniem 1 grudnia 1933 Dr. Zdzisławowi Finikowi, wicedyrektorowi Rzeźni.

§ 4.

Zwalniam z dniem 30 listopada 1933 r. Bohdana Langera, st. lekarza weter. z kierownictwa wet. służby w Rzeźniach i na Targowicach miejskich.

§ 5.

Rozdział czynności a w szczególności imienne wyznaczenie lekarzy weterynaryjnych do Rzeźni i Targowic miejskich, tudzież lekarzy weterynaryjnych do poszczególnych okręgów zarządzę osobnym okólnikiem.

114.

OKÓLNIK Nr. 81

Zarządzenie

Prezydenta m. z dnia 28 listopada 1933 r. w sprawie przesyłania komunikatów do dzienników o rozpoczęciu i ukończeniu robót publicznych prowadzonych na terenie Gminy. (Nr. Prez. Zarz. og. 166/33).

Celem informowania ogółu o stanie inwestycyjnych robót publicznych na terenie Gminy prowadzonych, zarządzam przesyłanie komunikatów do prasy o rozpoczęciu i ukończeniu wszelkich powyższych robót.

Polecam zatem sporządzać odnośne komunikaty, postępując w myśl okólnika Nr. 16 z dnia 30 marca 1933 r. Nr. Prez. Zarz. og. 56/33 w sprawie udzielania prasy informacji, dotyczących spraw urzędowych.

115.

OKOLNIK NR. 83

Prezydenta miasta z dnia 6 grudnia 1933 r. Nr. Prez. Zarz. og. 41/33 w sprawie wyjaśnienia przepisów rozp. z dnia 6 grudnia 1932 r. o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych.

W załączeniu przesyłam okólnik Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 15 listopada br. Nr. 110 dotyczący wyjaśnienia przepisów rozporządzenia z dnia 6 grudnia 1932 r. o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych, intymowany okólnikiem Województwa Krakowskiego z dnia 28 listopada 1933 Nr. SF I. — 1 77/33 do wiadomości i stosowania.

ODPIS.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Nr. SF. 11/3/15.

Warszawa, dnia 15 listopada 1933 r.

Wyjaśnienie przepisów rozporządzenia z dnia 6 grudnia 1932 r. o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych.

OKÓLNİK Nr. 110.

Do

wszystkich PP. Wojewodów (z wyjątkiem wojewody śląskiego).

W związku z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 6 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. z r. 1933 Nr. 11, poz. 71) w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu udzielam poniższych szczegółowych wyjaśnień, względnie wskazówek, którei posiłkować się powinny zarówno związki samorządowe, jak i władze nadzorcze, przy stosowaniu przepisów poszczególnych paragrafów tego rozporządzenia.

I. Zasady ogólne budżetowania w związkach samorządowych.

do § 1. Budżetem związku samorządowego należy obejmować jedynie gospodarkę pieniężną tegoż związku; wszelkie świadczenia w naturze na rzecz związku samorządowego, do których ludność jest zobowiązana z mocy ustaw (np. szarwark na drogach, stróża) warta (nocna i t. p.) są obejmowane budżetem jedynie w przypadku zamiany tych świadczeń na opłaty gotówkowe.

Świadczenia w naturze należy jednakże poza budżetem obejmować w dokładną ewidencję, umożliwiającą ustalenie wysokości obciążenia ludności, terminów świadczeń i zasad ich rozkładu.

Dane te powinny być ustalone w drodze uchwały organu uchwalającego równocześnie z budżetem i jako załącznik budżetu przedstawione władzy nadzorczej, która powinna zbadać legalność ustanowienia odnośnych świadczeń.

Władza nadzorcza powinna również czuwać nad tem, aby:

1) świadczenia w naturze rozkładane były na ludność zgodnie z zasadami prawa i słuszności,

2) rozkład świadczeń w naturze wykładany był do publicznego przeglądu i dostosowany do planu odnośnych

robót (np. drogowych), przy opracowaniu którego należy przestrzegać zasady, iż nie można pociągać ludności do świadczeń w naturze w czasie dla niej nieodpowiednim, np. w porze pilnych robót polnych przy uwzględnieniu rodzaju gospodarstwa (polne, łąkowe),

3) przy wymiarze świadczeń drogowych nie wykorzystywano sił roboczych i pociągowych gospodarstw rolnych wszystkich równocześnie lub przez dłuższy okres czasu bez przerwy, lecz aby zwalniano od świadczeń w naturze pewną ilość tych sił, niezbędną do codziennych robót gospodarczych,

4) normy zamiany świadczeń w naturze na pieniądze były ustanawiane według zasad słuszności z uwzględnieniem między innymi obowiązujących w danej miejscowości kosztów robocizny pracowników rolnych.

Z zasadą, że budżet obejmuje tylko gospodarkę pieniężną związku samorządowego nie stoi w sprzeczności zezwalanie w poszczególnych wyjątkowych przypadkach płatnikom danin komunalnych na uiszczanie tych danin — zamiast w gotówce — w formie odpowiedniego ekwiwalentu w materiale lub nawet w robociźnie (np. przyjęcie zamiast należności pieniężnej tytułem opłat drogowych — kamienia, którego wartość odpowiada tej należności). Tego rodzaju formę poboru danin publicznych należy traktować jako przyjęcie od płatnika daniny w gotówce i równoczesne nabycie od tego płatnika takiego materiału względnie takich usług, których związek samorządowy może użyć dla swoich własnych potrzeb.

Odnosnie prowizorjów budżetowych, których sama nazwa wskazuje na ich tymczasowość i krótkotrwałość, Ministerstwo zauważa, iż nie mogą być one podstawą do podejmowania wydatków nadzwyczajnych.

do § 2. Istnienie pozabudżetowych źródeł dochodowych związku samorządowego i uskutecznianie poza budżetem wydatków na rachunek związku samorządowego, z wyjątkiem wypłaty świadczeń emerytalnych z funduszu emerytalnego, jest niedopuszczalne (zasada zupełności budżetu).

Pod dochodami własnymi, obejmowanymi budżetem związku samorządowego, należy rozumieć wszelkie wpływy, którei związek samorządowy może rozporządzać na własne potrzeby, przyczem przy budżetowaniu rozstrzygającym momentem jest nie tylko prawo własności, lecz i prawo użytkowania, wobec czego budżetem związku samorządowego obejmować należy również i zarząd przedmiotami majątkowymi nie będącymi nawet formalnie własnością związku samorządowego, o ile dochody z administracji tych przedmiotów mogą być używane na potrzeby własne związku samorządowego.

Zgodnie z powyższem gminy województw południowych powinny obejmować budżetem dochody i wydatki związane z administracją t. zw. „dobra gminnego“, związki samorządowe zaś w województwach centralnych względnie wschodnich dochody i wydatki, związane z administracją majątku po b. radach dobroczynności publicznej, b. urzędach opieki społecznej, b. kuratorjach trzeźwości, b. radzie Głównej opiekuńczej, b. radach opiekuńczych powiatowych oraz miejskich i t. p., o ile majątek tych instytucyj przekazany został w zarząd samorządowi terytorjalnemu. Również należy obejmować budżetem wydatki i dochody legatów, przekazanych do wyłącznej administracji związku samorządowego.

Natomiast nie należy obejmować budżetem dochodów i wydatków związanych z administracją obiektów majątkowych, o ile administrację tę zarząd związku samorządowego wykonywa na rachunek osób trzecich (np. administracja majątkiem, należącym do grupy gminików; z którego dochody pobie-

rają ci gminiaci). Podobnie nie należy obejmować budżetem związku samorządowego wydatków i dochodów fundacji, posiadających osobowość prawną, chociażby przekazane one były do wyłącznej administracji związku samorządowego.

do § 3. Budżetem związku samorządowego nie należy obejmować sum depozytowych i przechodnich, co do których związek samorządowy spełnia rolę inkasenta (np. wpływów z podatków państwowych, przyjmowanych przez związek samorządowy na rzecz Skarbu Państwa, potrąceń z poborów pracowniczych na ubezpieczenia społeczne i podatek dochodowy i t. p.), jak również zaliczek zwrotnych, wydawanych pracownikom samorządowym na poczet ich poborów.

Za sumy przechodnie należy również uważać tę część podatków samorządowych (komunalnych dodatków do podatków państwowych), która ma być przekazana innemu związkowi samorządowemu. Powiatowe związki samorządowe np. nie powinny preliminarować w swych budżetach tej części wpływów z danin publicznych, które mają obowiązek przekazać gminom (np. z dodatku do podatku przemysłowego, od spożycia, zużycia wzgl. produkcji od patentów na wyrob i sprzedaż trunków, z dodatku komunalnego do opłat od umów o przeniesienie własności nieruchomości i t. p.).

Zarząd związku samorządowego powinien prowadzić jednakże dokładną kontrolę sum depozytowych i przechodnich na rachunkach pozabudżetowych.

Zaliczki zwrotne wydawane pracownikom na poczet ich poborów można wypłacać jedynie w miarę posiadanych środków obrotowych, i tylko wtedy, gdy wypłaty z tego tytułu nie utrudnią normalnego wykonywania budżetu. Zasady udzielania zaliczek zwrotnych, jak również dopuszczalną ich wysokość oraz warunki spłaty, ustala organ stanowiący związku samorządowego w formie stosownej uchwały, wzorując się przytem na przepisach, dotyczących funkcjonariuszów państwowych (okólnik Prezesa Rady Ministrów Nr. 35 z dnia 21 lipca 1933 r.).

Nie mogą być obejmowane budżetem pożyczki krótkoterminowe (zarówno wpływy, jak i spłaty), natomiast muszą być obejmowane budżetem wpływy i spłaty pożyczek długoterminowych i wydatki na oprocentowanie i koszty zaciągania wszelkich pożyczek zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych. Równoważenie wydatków i dochodów budżetowych kredytem krótkoterminowym nie jest dopuszczalne ani w preliminarzach budżetowych, ani w wykonaniach budżetu.

Rozporządzenie rozróżnia podział pożyczek na długoterminowe i krótkoterminowe w związku z czem stosowanie w budżetach związków samorządowych innego podziału pożyczek pod względem okresu czasu, na który zostały zaciągnięte (np. wyodrębnianie pożyczek „średnio-terminowych“) nie jest dopuszczalne.

Pożyczkami krótkoterminowymi w rozumieniu przepisów budżetowych są wszelkie pożyczki zaciągane na okres krótszy niż jeden rok, długoterminowymi zaś wszelkie pożyczki zaciągane na rok, względnie dłuższy okres czasu. Prolongata pożyczki jedynie w tym wypadku może zmienić charakter pożyczki z krótkoterminowej na długoterminową; o ile prolongata ta już w chwili zaciągnięcia długu objęta była warunkami pożyczki i zastrzeżona w zobowiązaniu dłużnem. W takim wypadku, o ile okres, na który pożyczka została formalnie zaciągnięta wraz z okresem z góry przesądzonej prolongaty wynosi rok, względnie więcej, pożyczkę należy traktować jako faktycznie zaciągniętą na okres roczny, względnie dłuższy, a więc jako pożyczkę długoterminową. We wszelkich innych wypadkach prolongata pożyczki krótkoterminowej na

okres krótszy niż 1 rok nie zmienia charakteru takiej pożyczki jako krótkoterminowej.

Wyłączenie operacji kredytowych krótkoterminowych z budżetu i z wykonania budżetu związku samorządowego uzasadnione jest właściwościami tego rodzaju kredytu. Pożyczka krótkoterminowa nie jest bowiem niczem innym jak należnością, którą wkrótce należy uregulować, jest prawie należnością bieżącą, nie może zatem stanowić dochodu budżetowego (pokrycie wydatku związku samorządowego). Zaliczanie kredytów krótkoterminowych do dochodów budżetowych uniemożliwiłoby ujawnienie rzeczywistych niedoborów budżetowych. Niedobór budżetowy bowiem, wobec nieposiadania przez związki samorządowe wolnych rezerw gotówkowych (pozabudżetowych), wyraża się we wzroście zadłużenia krótkoterminowego związku samorządowego.

Wobec wyłączenia z budżetu i jego wykonania operacji kredytowych krótkoterminowych nie jest dopuszczalne zamieszczanie w budżecie pozycji na spłatę długów krótkoterminowych, a zatem i na spłatę t. zw. dotychczas zaległości biernych, zaliczonych w roku poprzednim do wykonania budżetu, pokrycie bowiem tego rodzaju długów winno się mieścić w pokryciu niedoboru budżetowego.

Ustalenie tego pokrycia może nastąpić dopiero po przedstawieniu organowi stanowiącemu rocznego sprawozdania rachunkowego (vide § 49 rozporządzenia).

Z tych względów z uwagi na nieopóźnianie pokrywania należności krótkoterminowych rozporządzenie (§ 49) przewiduje terminy dla zaprojektowania przez zarząd związku samorządowego i ustalenia przez organ stanowiący tegoż związku pokrycia powstałego niedoboru budżetowego oraz w wypadku powstawania niedoboru przejściowe ograniczenie wydatków nowego okresu budżetowego do najbardziej koniecznych. Część dochodów nowego okresu budżetowego do czasu ustalenia pokrycia budżetowego niedoboru roku poprzedniego (a zatem i zobowiązań krótkoterminowych powstałych w związku z wykonaniem budżetu tegoż roku) winna być przejściowo obrócona na uregulowanie zaległości i długów krótkoterminowych z roku ubiegłego.

Kierując się zasadą, aby wyłączenie wpływów i spłat długów krótko termin. z budżetów związków samorządowych nie rozciągało się na znaczniejszą liczbę operacji tychże związków, rozporządzenia ograniczyło pojęcie kredytu krótkoterminowego jedynie do długów zaciągniętych na okres krótszy od jednego roku.

Natomiast pod mianem pożyczek długoterminowych należy rozumieć wszelkie zobowiązania pieniężne, które w rozumieniu przepisów rozporządzenia (§ 7 ust. 2) dotyczących pożyczek i powyższych wyjaśnień okólnika, uważać należy za długoterminowe, a które związek samorządowy zaciąga bądź to z tytułu sum pożyczonych temuż związkowi w gotówce (pożyczki, weksle), względnie w walorach (n. p. pożyczki w obligacjach), bądź to z tytułu wykonywanych dla związku samorządowego robót i dostaw (np. wykonywanie robót lub uskutecznianie dostaw dla związku samorządowego na warunkach kredytu długoterminowego).

Pożyczki krótkoterminowe mogą być zużywane jedynie na czasowe (pozabudżetowe) zasilenie funduszy kasowych, przyczem związki samorządowe winny ograniczać się w korzystaniu z tego rodzaju kredytu, który nie jest odpowiedni dla gospodarki publicznej i który niejednokrotnie przyczynia się do powiększenia, trudności finansowych związków samorządowych. W szczególności związki samorządowe winny

unikają dokonywania poza przedsiębiorstwami samorządowymi zakupów na kredyt i wystawiania weksli.

W zasadzie związki samorządowe winny ograniczyć się do wystawiania weksli na zlecenie publicznych instytucji finansowych (banki państwowe i komunalne, komunalne kasy oszczędności i t. p.) oraz samorządowych instytucji gospodarczych (Instytut Samorządowy Wydawniczy, Zrzeszenie Samorządów Powiatowych i Składnica Związku Pracowników Administracji Gminnej).

Wreszcie nie należy obejmować budżetem związku samorządowego sum pochodzących z rozrachunków między poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi, względnie gospodarzami tegoż związku, gdyż tego rodzaju operacje nie są wydatkami, względnie dochodami rzeczywistymi (np. nie należy wprowadzać do budżetu rozrachunków z tytułu czynszów za lokale zajmowane we własnych budynkach związku samorządowego przez poszczególne biura, względnie instytucje związku, lub np. obciążać na korzyść administracji ogólnej wydatków szkolnych za zwiezienie opafu dla szkół powszechnych przy pomocy koni wyjazdowych, objętych działem I. budżetu).

Wyjątek od powyższej zasady stanowią rozrachunki między poszczególnymi przedsiębiorstwami i zakładami, których budżety zgodnie z § 4 rozporządzenia zostały wyodrębnione z budżetu administracyjnego, względnie między temi przedsiębiorstwami i zakładami, a budżetem administracyjnym. Rozrachunki te, które uważać należy za rzeczywiste wydatki, względnie dochody budżetowe, są konieczne z uwagi na potrzebę ustalenia rzeczywistych kosztów eksploatacyjnych przedsiębiorstwa, względnie kosztów prowadzenia zakładu opiekuńczego, szpitala lub teatru.

W związku z tem w budżecie administracyjnym związku samorządowego w odpowiednich działach winny figurować po stronie wydatków należności za świadczenia (o ile mają charakter świadczeń płatniczych), dostarczane przez przedsiębiorstwa i przez wyodrębnione z budżetu administracyjnego zakłady poszczególnym działom administracji związku samorządowego (n. p. za prąd dostarczany przez elektrownię za leczenie chorych przez szpital i t. p.), zaś po stronie dochodów należności za świadczenia, dostarczane przez poszczególne działy administracji związku samorządowego przedsiębiorstwom, względnie wyodrębnionym z budżetu administracyjnego zakładom samorządowym (np. za prowadzenie biura przedsiębiorstwa przez personel administracji ogólnej związku samorządowego).

do § 4. Wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego prócz budżetów przedsiębiorstw samorządowych podlegają wydatki i dochody zwyczajne szpitali i zakładów opieki społecznej, a to stosownie do postanowień art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382) i w związku z przepisami rozporządzenia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 25 lutego 1930 r. o rachunkowości i sprawozdaniach instytucji opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 210). Poza tem wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego podlegają również wydatki i dochody zwyczajne teatrów samorządowych, a to ze względu na specjalne warunki prowadzenia tych zakładów.

Budżet administracyjny obejmuje całość gospodarki związku samorządowego (zasada jedności budżetu); zawiera bowiem budżety netto przedsiębiorstw i wymienionych zakładów samorządowych; budżety brutto tych przedsiębiorstw i zakładów mają zatem charakter załączników do budżetu

administracyjnego, obrazujących szczegóły gospodarki i związku samorządowego.

Z powyższego wynika, iż nie należy dla zobrazowania całości gospodarki samorządowej sumować w zestawieniu ogólnem z dochodami i wydatkami budżetu administracyjnego dochodów i wydatków brutto przedsiębiorstw samorządowych.

Omawiane w niniejszym okólniku rozporządzenie nie normuje sposobu układania budżetów przedsiębiorstw samorządowych, który uregulowany będzie osobnemi przepisami.

do § 5. Rozporządzenie dzieli przedsiębiorstwa związku samorządowego na 3 grupy:

I. Przedsiębiorstwa samorządowe o charakterze zakładów użyteczności publicznej, których cechami wyróżniającymi są: charakter monopoliczny i powszechność korzystania z usług tych przedsiębiorstw. Należą do nich między innymi zakłady wodociągowe i kanalizacyjne oraz zakłady oczyszczania miasta i spalania śmieci;

II. przedsiębiorstwa o charakterze przemysłowo-handlowym (ceglarnie, betoniarnie, sklepy i t. p.) prowadzone na zasadach wolnej konkurencji;

III. gospodarstwa rolne (fermy, ośrodki, gospodarstwa ogrodnicze, sadownicze i t. p.), leśne i rybne, stanowiące samodzielne jednostki gospodarcze, a zarazem będąc większymi obiektami gospodarczymi; natomiast przedsiębiorstwami, nie są drobne objekty rolne, leśne i pojedyncze stawy, jako nie dające podstawy do samoistnej gospodarki; wydatki i dochody tego rodzaju obiektów należy zamieszczać w budżecie administracyjnym brutto.

Za przedsiębiorstwa samorządowe, podlegające wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego, również uważać należy i te zakłady, których produkcja jest przeznaczona jedynie na potrzeby związku samorządowego. Z liczby tego rodzaju zakładów tabor związku samorządowego, który spełnia pracę dla różnych działów związku samorządowego należy traktować jako przedsiębiorstwo (o charakterze przemysłowo-handlowym), natomiast tego rodzaju tabor, który służy głównie do wyjazdów służbowych administracji ogólnej, a ubocznie jedynie do innych przewozów, uważać należy za obiekt majątku administracyjnego, który należy obejmować budżetem administracyjnym.

do §§ 6 i 7. Spłata pożyczek długoterminowych należy do wydatków zwyczajnych, jednak przedterminowa spłata pożyczek długoterminowych (spłata kapitału) i spłata jednorazowa, o ile ta ostatnia znajduje pokrycie w dochodach z nowej pożyczki lub w dochodach ze sprzedaży, czy likwidacji majątku lub przedsiębiorstw, winny być zaliczane do wydatków nadzwyczajnych. Uzasadnione jest to tem, iż przedterminowa spłata pożyczek oraz pokrycie jednorazowej spłaty pożyczki ze sprzedaży majątku związku samorządowego, czy też z nowej pożyczki (konwersja pożyczki), nie mają charakteru normalnego wydatku i z natury rzeczy i stanowią wydatek nadzwyczajny.

Pod rekonstrukcją i kapitalnym remontem, zaliczanym do wydatków nadzwyczajnych należy rozumieć gruntowną przebudowę obiektów majątkowych, względnie zakładów lub urządzeń dobra publicznego (np. gruntowny remont domu, który nie był już zdalny do użytku, przebudowa drogi gruntowej na drogę o twardej nawierzchni, zmiana systemu utrzymania ulicy — zamiana kostki drewnianej lub kamienia polnego na kostkę granitową).

Celem ułatwienia w układaniu budżetu i prowadzeniu gospodarki finansowej rozporządzenie zezwala na zaliczanie bądź to z dochodów zwyczajnych, bądź to nadzwyczajnych

nadwyżek, osiąganych wskutek przewyżki dochodów zwyczajnych nad wydatkami zwyczajnymi, o ile nie przewyższają one 3⁰/₀ sumy dochodów zwyczajnych, oraz nadwyżek osiąganych przez jednowioskowe gminy wiejskie i miasta, liczące poniżej 3.000 mieszkańców.

do § 8. Wszelkie dochody związku samorządowego (nie wyłączając dochodów opartych na umowach) należy prelimitować w takiej wysokości, w jakiej mogą być uzyskane w gotówce bez względu na to, czy będą one osiągnięte z wymiarów tego roku, na który zostały zapreliminowane, czy też z wymiarów lat ubiegłych. Wpływy zaległe z lat ubiegłych winny być prelimitowane łącznie z wpływami z wymiarów roku bieżącego n. p. pozycja »podatek wyrównawczy«, zamieszczona w budżecia na rok 1933/34 winna obejmować w budżecie wpływy zarówno z wymiaru na r. 1933/34, jak i z zaległości za lata poprzednie); osobne pozycje dla mających wpływ zaległych dochodów należy przewidywać w budżecie jedynie w tym wypadku, gdy dotyczą dochodów, które w danym roku budżetowym nie są wymierzone; pozycje tego rodzaju należy prelimitować osobno dla każdego rodzaju dochodu i w odpowiednim dziale, przyczem, o ile nie zostały przewidziane w preliminarzu, winny być odpowiednio uwzględnione w wykonaniu budżetu. Przy prelimitowaniu dochodów zwyczajnych należy brać pod uwagę wszystkie źródła dochodowe, do korzystania z których związek samorządowy jest uprawniony.

Dochody z pożyczek mogą być prelimitowane jedynie po otrzymaniu formalnych przyrzeczeń (promes) zrealizowania ich w tym okresie budżetowym, na który mają być prelimitowane. Możliwość czy postanowienie zaciągnięcia pożyczki, choćby znalazło ono wyraz w zatwierdzonej przez władzę nadzorcze uchwałę organu stanowiącego związku samorządowego, nie są wystarczającymi podstawami do zapreliminowania pożyczki w budżecie.

O ile brak formalnych przyrzeczeń zrealizowania pożyczek uniemożliwia zapreliminowanie wydatków nadzwyczajnych, to wydatki te winny być zapreliminowane w budżecie dodatkowym wtedy, gdy związek samorządowy wymienione przyczynienia uzyska.

Przed przystąpieniem do prelimitowania wydatków związku samorządowy powinien ustalić wysokość faktycznie możliwych do osiągnięcia dochodów i na tej dopiero podstawie budować stronę wydatkową budżetu.

Kredyty przeznaczone na wydatki nadzwyczajne, o ile mają być pokrywane z pożyczek, nie mogą być wykorzystywane przed otrzymaniem odnośnej pożyczki. W szczególności kredyty nie mogą być uruchamiane z pożyczek krótkoterminowych, zaciąganych na poczet spodziewanych wpływów z pożyczek długoterminowych.

do § 9. Nadwyżka ogólnej sumy dochodów nad ogólną sumą wydatków budżetowych dopuszczalną jest jako wynik zmiennej wydajności poszczególnych źródeł dochodowych związku samorządowego.

do § 10. Z uwagi na konieczność przestrzegania zasady dokładności budżetu i potrzebę unikania pozycji ogólnych, z których mogłyby być pokrywane wydatki odnoszące się do różnych działów wydatków budżetowych (co zaciemniałoby pogląd na wykonanie budżetu) nie należy prelimitować pozycji, których źródło względnie przeznaczenie nie jest ściśle określone, a w szczególności t. zw. fundusów dyspozycyjnych, które mogą być prelimitowane jedynie w budżecie m. st. Warszawy i to wyłącznie tylko do dyspozycji Magistratu, względnie jego Prezydium.

Z pojęciem kredytu dyspozycyjnego nie należy mieszać kredytu reprezentacyjnego, przeznaczonego na wydatki ściśle określone, a mianowicie związane z reprezentacją związku samorządowego (np. oficjalne przyjęcia). Ze sposobu użycia kredytów na wydatki reprezentacyjne organa związku samorządowego, dysponujące temi kredytami, obowiązane są wyliczać się t. zn. przedstawiać dowody z poczynionych wydatków i wydatki te uwidocznnić w księgach rachunkowych.

Poza tem rozporządzenie zezwala na zamieszczenie w jednej pozycji po stronie dochodowej budżetu dochodu nieprzewidzianego w wysokości 1 zł. (dla zachowania pozycji), oraz po stronie wydatkowej budżetu kredytu na wydatki nieprzewidziane. Jako maksymalną normę tego ostatniego uważać należy w gminach miejskich, liczących powyżej 100.000 mieszkańców — 1⁰/₀₀ (jeden promil), w gminach wiejskich i powiatowych związkach samorządowych — 1⁰/₀ (jeden procent) oraz w pozostałych związkach samorządowych 1/4⁰/₀ (ćwierć procent) ogólnej sumy wydatków zwyczajnych. Posługiwanie się kredytem na wydatki nieprzewidziane, podobnie jak stosowanie prawa »virement« (§ 51 rozporządzenia), powinno się przyczynić do zmniejszenia wypadków uchwalania budżetów dodatkowych.

Kredyt na wydatki nieprzewidziane uprawnia organ wykonawczy związku samorządowego do rozprawienia tego kredytu wkońcu roku budżetowego na odpowiednie działy budżetu w drodze, bądź to utworzenia nowych, bądź to powiększenia dotychczasowych kredytów, a to w zależności od poczynionych wydatków.

II. Przepisy dotyczące budżetu administracyjnego.

A. Podział budżetu administracyjnego.

do § 12. W dużych związkach samorządowych (wielkie miasta, wojewódzkie związki samorządowe) rozporządzenie dopuszcza podział działów na rozdziały, a tych z kolei na paragrafy, pozycje i podpozycje. W powiatowych związkach samorządowych dopuszczalne jest dzielenie działów na rozdziały tylko w działach VIII — zdrowie publiczne, IX — opieka społeczna i X — popieranie rolnictwa, w gminach zaś miejskich — jedynie w działach VIII i IX. Liczba paragrafów i pozycji zależy od rozmiarów gospodarki związku samorządowego, przyczem unikać należy zbyt drobiazgowego podziału budżetu, co krępuje nadto organa wykonawcze związku samorządowego zwłaszcza wobec zmiennych koniunktur gospodarczych i powoduje otwieranie w księgach sum budżetowych nadmiernej liczby kont.

do § 13. Podział budżetu na działy przewidziane w rozporządzeniu uzasadniony jest tem, iż układanie budżetów przy uwzględnieniu wydatków i dochodów osobno dla każdej składowej części biura związku samorządowego jest niecelowe, gdyż nie dają właściwego jednolitego poglądu na całość dochodów, a to wobec możliwości rozbicia dochodów jednakowego charakteru na kilka części. Również na przeszkodzie do takiego układania budżetu stoi niejednolita i nieustalona organizacja biur związków samorządowych.

Z uwagi na wyżej przytoczone motywy i ponieważ dochody związków samorządowych, zwłaszcza zaś wpływy z podatków, mają w myśl obowiązujących przepisów prawnych charakter ogólny, w rozporządzeniu została przewidziana inna klasyfikacja wydatków (według dziedzin działalności związku samorządowego) od klasyfikacji dochodów (według rodzajów źródeł dochodowych).

Z tych względów oraz dla ujednostajnienia systemu budżetowania i dla otrzymania odpowiedniego materiału dla celów statystycznych rozporządzenie ustala podział na działy zarówno wydatków jak i dochodów jednakowo dla wszystkich związków samorządowych.

W dochodach zwyczajnych rozporządzenie przewiduje 11 działów, kolejność których jest podyktowana obowiązkiem wykorzystywania w tej właśnie kolejności źródeł dochodowych (naprzód dochody prywatno-prawne, opłaty, dodatki do podatków państwowych, a następnie podatki samoistne).

do § 14. Wydatki osobowe i rzeczowe nie powinny być łączone w jednej pozycji. Podobnie wydatki na subsydja (subwencje, zasiłki i t. p.) należy wyodrębnić od wydatków na spełnianie przez związek samorządowy zadań we własnym zarządzie.

B. Wydatki budżetu administracyjnego.

do § 15. W dziale I — zarząd ogólny — zamieszcza się wszelki personel biura związku samorządowego referendarski, rachunkowy, kancelaryjny (zarówno stały, jak i prowizoryczny), oraz wydatki rzeczowe z utrzymaniem biura związane.

Do personelu biura związku samorządowego zalicza się również referentów administracyjnych przydzielonych do specjalnych działów (np. referent szkolnictwa, szpitalnictwa i t. p.).

Jeżeli biuro związku samorządowego dzieli się na wydziały (ogólny, finansowy, techniczny i t. p.), co ma miejsce w dużych miastach, należy wydatki osobowe i rzeczowe tych działów biura związku samorządowego zamieszczać w dziale I. W dużych związkach samorządowych można dla każdego wydziału przeznaczyć osobny paragraf, względnie rozdział.

Zamieszczenie personelu ogólnoadministracyjnego wszystkich wydziałów w dziale I podyktowane jest potrzebą zgrupowania razem wszelkich wydatków zarządu ogólnego, personel ten bowiem uległ jedynie specjalizacji i nie zatracił swego charakteru ogólnoadministracyjnego.

W dziale I należy również zamieszczać koszty utrzymania biura technicznego, jeżeli to biuro wykonywa roboty dla wszystkich działów gospodarki samorządowej; oczywiście wydatki związane z dokonaniem robót będą zamieszczone w odnośnych działach budżetu.

W pozostałych działach wydatków zamieszcza się specjalne świadczenia rzeczowe (np. świadczenia rzeczowe na rzecz szkolnictwa powszechnego, koszty leczenia ubogich w gminie i t. d. (oraz wydatki na fachowy personel techniczny (nauczyciel, lekarz, inżynier, drogomistrz, agronom powiatowy i t. p.).

Wydatki rzeczowe działu I obejmują koszty utrzymania lokalu biura. Zasadniczo działy specjalne powinny korzystać z lokalu biura ogólnego, w razie konieczności mogą się jednak mieścić w lokalach oddzielnych; nie przeszkadza to jednak, iż budżetowo lokale te, z wyjątkiem lokali przedsiębiorstw i zakładów samorządowych, wyodrębnionych z budżetu administracyjnego, powinny być objęte działem I. Człysz za lokal zamieszcza się jedynie w tym przypadku, gdy biuro związku samorządowego mieści się w budynku wynajętym.

W kredytach na wynagrodzenie członków zarządu związku samorządowego należy przewidywać w osobnej pozycji uposażenie przełożonego związku samorządowego i ewentualnych zawodowych członków organu zarządzającego i w osobnej pozycji diety i odszkodowania dla niezawodowych członków tego organu.

Pobory pracowników samorządowych, zarówno objętych działem I, jak i pozostałymi działami należy zamieszczać w budżecie zgodnie z zatwierdzonym statutem etatów przy ścisłym zastosowaniu postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073) w brzmieniu ustawy z dnia 15 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 345). Dodatek komunalny do uposażeń pracowników może być objęty preliminarzem budżetowym związku samorządowego jedynie w wypadku powzięcia odnośnej uchwały o przyznaniu tego dodatku na dany rok budżetowy. Kredyt na wymieniony dodatek winien być wyodrębniony w osobnej pozycji. W prelimitowanych sumach należy uwzględniać tylko etaty faktycznie obsadzone, względnie mające być rzeczywiście obsadzone, w danym roku budżetowym, nie należy zaś sumami prelimitowanymi obejmować wolnych etatów. Poza liczbą pracowników przewidzianą statutem etatów, mogą być przewidywani w budżecie jedynie pracownicy przyjmowani na określony przeciąg czasu do prac nadzwyczajnych, przekraczających normalny zakres czynności administracji samorządowej oraz praktykanci. Wynagrodzenie pracowników przejściowo zatrudnionych (czasowych), należy prelimitować oddzielnie (w osobnej pozycji) od pborów pracowników stałych (etatowych, kontraktowych, stałych),

Diety i koszty podróży zalicza się do wydatków rzeczowych działu I, a to z tego względu, iż stanowią one zwrot kosztów podróży, a nie są formą wynagrodzenia.

Wydatki na zaopatrzenie emerytalne, pensje wdowie i sieroce, nie mogą być obejmowane budżetem, o ile pokrywane są one z funduszu emerytalnego. Natomiast budżetem winny być objęte wydatki związane ze świadczeniami emerytalnymi przewidzianymi w § 6 wzorowego statutu emerytalnego (okólnik Nr. 148 z dnia 18 lipca 1929 r. Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1383).

Wszelkie dodatkowe wynagrodzenia pracowników związków samorządowych mogą być dokonywane jedynie z kredytu „Remunercje i zapomogi“. Remunercja (dodatki wynagrodzenie) może być przyznawana wyłącznie jako:

- a) wynagrodzenie za nadliczbowe godziny pracy, lub
- b) wynagrodzenie za wykonanie specjalnej pracy, która nie należy do normalnych obowiązków pracowników i która przynosi szczególną korzyść dla związku samorządowego.

Poza tem z kredytu „remunercje i zapomogi“ mogą być wypłacane jedynie indywidualnie zapomogi z tytułu nie-szczęśliwych wypadków, względnie wydatków nadzwyczajnych, niezależnych od woli pracownika związku samorządowego.

Starostom jako przewodniczącym sejmiku i wydziału powiatowego nie mogą być przyznawane jakiegokolwiek remunercje z funduszy samorządowych.

Wysokość kredytu zapomogowo-remunercyjnego nie powinna przekraczać z reguły 10% wydatków osobowych; w powiatowych związkach samorządowych, gminach wiejskich i mniejszych gminach miejskich kredyt ten może być większy i dochodzić do 50% wydatków osobowych. W tejsze maksymalnej wysokości może być przewidziany kredyt remunercyjno-zapomogowy w innych poszczególnych związkach samorządowych w takich przypadkach, gdy nadwyżkę jego ponad 10% wydatków osobowych przeznacza się na wynagrodzenie dla poszczególnych pracowników związków samorządowych za stałe prace w godzinach pozabiurowych innego rodzaju, niż prace wykonywane w zwykłych godzinach biurowych, o ile prace pozabiurowe tych pracowników zmierzają do wprowadzenia oszczędności w administracji związku,

przez uniknięcie potrzeby przyjmowania nowych pracowników, których utrzymanie wyniosłoby większe kwoty, aniżeli wydatki na wynagrodzenie za zajęcia pozabiurowe.

W związku z pokrywaniem wynagrodzeń dodatkowych z osobnego kredytu zapomogowo-remuneracyjnego, nie należy tego rodzaju wydatków włączać do kredytów na pobyty, wysokość których winna być ustalona zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073), obowiązującego w brzmieniu ustawy z dnia 15 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 345), względnie przewidywać niezależnie od kredytu zapomogowo-remuneracyjnego osobne pozycje na zajęcia dodatkowe pracowników związku samorządowego.

Kredyty na wydawnictwa urzędowe związku samorządowego należy zamieszczać w dziale I. z wyłączeniem kredytów na wydawnictwa kulturalno-oświatowe (§ 21) oraz wydawnictwa propagandowe z dziedziny zdrowia, opieki społecznej i popierania rolnictwa, które należy uwzględnić w odpowiednich działach specjalnych (działy VII—X).

Dział I. budżetu winien obejmować wszelkie własne koszty poboru zarówno podatków samorządowych jak i państwowych. Natomiast odszkodowanie za czynności organów skarbowych, skuteczniających pobór dodatków komunalnych do podatków państwowych (0/0 od sum wypłacanych związkowi samorządowemu z tytułu tych dodatków) winno być obejmowane działem XIII. „różne“.

do § 16. W dziale II. wydatków zamieszcza się wydatki związane z utrzymaniem obiektów majątkowych, nie stanowiących części aktywów przedsiębiorstw i zakładów samorządowych wyodrębnionych z budżetu administracyjnego i nieprzeznaczonych na użytek publiczny względnie na potrzeby administracji samorządowej. Należą tu wydatki na utrzymanie budynków (domów, hal targowych i t. p.) i placów oraz gruntów ornych, stawów i przestrzeni zalesionych, które nie stanowią samodzielnych jednostek gospodarczych (vide § 5).

Wydatki na utrzymanie obiektów majątkowych, zaliczonych do aktywów przedsiębiorstw i zakładów samorządowych, wyodrębnionych z budżetu administracyjnego, zamieszczać należy w budżetach tych przedsiębiorstw i zakładów.

Wydatki nadzwyczajne, związane z budową domów i urzędzeń, przeznaczonych dla celów administracyjnych, zamieszczać należy w odnośnych działach, nie zaś w dziale majątku komunalnego (np. budowę domu dla pomieszczenia biura związku samorządowego w dziale I., budowę gmachu szkolnego w dziale VI., natomiast budowę domu czynszowego w dziale II. „majątek komunalny“).

do § 17. W dziale III. — przedsiębiorstwa komunalne — należy zamieszczać, ewentualne deficyty przedsiębiorstw samorządowych. W wydatkach nadzwyczajnych w dziale tym należy zamieszczać sumy, udzielane przedsiębiorstwom samorządowym tytułem pożyczek względnie dotacyj na pokrycie wydatków nadzwyczajnych przedsiębiorstw.

do § 18. W dziale IV. — spłata długów w osobnym paragrafie, należy grupować kredyty na spłatę rat amortyzacyjnych i w osobnych paragrafach kredyty na jednorazową spłatę długów długoterminowych i kredyty na oprocentowanie długów.

Administrację wszelkich długów długoterminowych, zaciąganych zarówno na potrzeby administracji, jak i przedsiębiorstw i zakładów samorządowych, nie posiadających osobowości prawnej, należy objąć budżetem administracyjnym.

W związku z powyższym przy zaciąganiu pożyczki dla przedsiębiorstwa, wyodrębnionego z budżetu administracyjnego, preliminuje się odnośną sumę w dochodach nadzwyczajnych budżetu administracyjnego, zaś w wydatkach nadzwyczajnych tegoż budżetu zamieszcza się odpowiedni kredyt na pożyczkę, względnie na dotację dla przedsiębiorstwa. W budżecie przedsiębiorstwa w dochodach nadzwyczajnych należy wówczas powtórzyć sumę przeznaczoną na pożyczkę dla przedsiębiorstwa, w wydatkach zaś nadzwyczajnych przedsiębiorstwa, przewidzieć sumę wydatku nadzwyczajnego (inwestycji), na uskutecznienie które zaciągnięto pożyczkę.

Na amortyzację i oprocentowanie pożyczki długoterminowej, otrzymanej przez przedsiębiorstwo preliminuje się odnośne sumy w wydatkach (dział IV), jak i w dochodach (dział IV) zwyczajnych budżetu administracyjnego (zwrot wydatku z budżetu przedsiębiorstwa).

Zaciąganie i spłata pożyczek krótkoterminowych, t. j. pożyczek zaciąganych na okres krótszy niż jeden rok, stanowią pozycje pozabudżetowe i jako takie nie mogą być zamieszczane w budżecie. Natomiast budżetem administracyjnym należy obejmować oprocentowanie pożyczek krótkoterminowych zaciąganych zarówno na potrzeby administracji, jak i zakładów samorządowych (nie wyłączając zakładów wyodrębnionych z budżetu administracyjnego). Natomiast wydatki na oprocentowanie krótkoterminowych pożyczek zaciąganych na potrzeby przedsiębiorstwa należy obejmować jedynie budżetem tegoż przedsiębiorstwa.

do § 19. Dział V. — drogi i place publiczne — przewiduje sześć paragrafów, z których pierwszy obejmuje wydatki na drogi państwowe, pokrywane z funduszków państwowych, których administracja przekazana została związkowi samorządowemu oraz w oddzielnej pozycji tegoż paragrafu wydatki na drogi państwowe, ponoszone przez związek samorządowy zgodnie z art. 20, ustęp 2 ustawy z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 6, poz. 32, (odcinki dróg państwowych przechodzących przez miasta, osady wiejskie, uzdrowiska i zdrojowiska), następny zaś — wydatki dokonywane z funduszków państwowych na drogi i mosty niebędące ani drogami państwowymi, ani drogami samorządowymi) drogi celne, drogi straży granicznej, drogi w obrębie twierdz i t. p.). Pozostałe cztery paragrafy winny obejmować wydatki na drogi samorządowe (wojewódzkie, powiatowe, gminne).

Wydatki na administrację dróg samorządowych należy przewidywać w osobnym paragrafie, wydatki zaś na administrację dróg państwowych, wykonywaną przez powiatowy związek samorządowy (zarząd drogowy) należy wykazywać w jednym paragrafie łącznie z innymi wydatkami na drogi państwowe. Do wydatków na administrację drogową, prócz wymienionych w § 19 rozporządzenia, należy zaliczać również wydatki na wynagradzanie gmin przez powiatowy związek samorządowy za pobór opłat drogowych i ewentualny współudział w wymiarze tych opłat (0/0⁰/0 wypłacane za pobór specjalnych opłat drogowych). Inne koszty wymiaru i poboru opłat drogowych (np. uposażenie referenta podatkowego, koszt ksiąg bierczych, druków itp.) należy wykazywać w dziale I. zarząd ogólny.

W paragrafie obejmującym wydatki na utrzymanie dróg gminnych, należy — w budżetach związków samorządowych korzystających ze świadczeń drogowych ludności w naturze — przewidywać osobną pozycję pod nazwą „wydatki na zastępcze wykonanie nieodbytej w naturze powinności drogowej (szar-

warku)“. Wobec niemożności określenia zgóry wysokości tego wydatku należy w wymienionej pozycji zamieścić kwotę 1 zł. Uskutecznione w ciągu roku wydatki na zastępcze wykonanie powinności drogowej (szarwarku) nie wymagają dodatkowego kredytu, o ile znajdują pokrycie we wpływach gotówkowych od osób, które świadczeń tych w naturze nie odbyły, względnie którym świadczenia naturalne zamieniono na opłaty gotówkowe. Świadczenia te winne być prelimitowane również w wysokości 1 zł. w osobnym paragrafie działu XI. dochodów zwyczajnych. Natomiast jako załącznik do budżetu winien być dołączony wykaz robót drogowych, które związek samorządowy zamierza wykonać szarwarkiem z podaniem ogólnej wartości i liczby jednostek szarwarkowych (pieszych, konnych), niezbędnych do wykonania zamierzonych robót.

W wypadku gdy związek samorządowy subwencjonuje utrzymanie względnie budowę dróg państwowych — należy tego rodzaju subwencje związku samorządowego wykazywać w dziale V wydatków w oddzielnym paragrafie (siódmym) zatytułowanym „subwencje na drogi państwowe“.

Wydatki na budowę i przebudowę (kapitałne remonty) dróg i placów publicznych należy przewidywać w wydatkach nadzwyczajnych, dzieląc je analogicznie jak wydatki na utrzymanie dróg, z tą jednakże różnicą, iż każdą poszczególną inwestycją (budowaną, wzgl. remontowaną drogę na most) należy obejmować osobną pozycją. Renowację szosy względnie ulicy bez zmiany systemu jej utrzymania należy zaliczać do wydatków zwyczajnych (utrzymanie dróg).

W dziale V a — pomiary i plany rozbudowy — należy zamieszczać zarówno osobowe, jak i rzeczowe wydatki na regulację, pomiary i sporządzanie planów rozbudowy. Należą tu również wydatki na pokrycie kosztów przymusowego scalania działek budowlanych, wydatki na wykup gruntów pod ulice oraz ewentualne wydatki związane z działalnością komitetu rozbudowy miasta.

do § 20. Do wydatków na szkolnictwo powszechne należy zaliczać między innymi wydatki na wykonanie obowiązku bezpłatnego dostarczania mieszkań nauczycielom szkół powszechnych, względnie wypłacania tym nauczycielom dodatku mieszkaniowego (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 662, rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 11 marca 1931 r. Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 197).

Do oświaty pozaszkolnej zalicza się między innymi utrzymanie szkół dokształcających ogólno-kształcących dla młodzieży pracującej w rzemiośle, przemyśle i handlu.

do § 21. Do wydawnictw kulturalno-oświatowych w dziale kultury i sztuki nie należą wydawnictwa fachowe (np. wydatki na wydawnictwa związane z popieraniem rolnictwa należą do działu X — popieranie rolnictwa). Podobnie działem VII nie należy obejmować kredytów na biblioteczki rolnicze.

W dziale VII. — kultura i sztuka, należy między innymi zamieszczać wydatki na popieranie sztuki teatralnej oraz dopłaty do utrzymania teatrów (nadwyżki wydatków zwyczajnych nad dochodami), będących stałymi instytucjami związku samorządowego, których budżety zgodnie z § 4 rozporządzenia podlegają wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego. Natomiast wydatki teatrów, będących doraźnymi przedsięwzięciami związku samorządowego, należy traktować jako wydatki na popieranie sztuki teatralnej i zamieszczać w całości w dziale (kultura i sztuka).

Wydatków na podstawowe inwestycje teatralne (bu-

dowa gmachu teatralnego, kapitałne remonty, zaprowadzenie nowej maszyneryj) nie należy obejmować budżetem teatru, a zamieszczać jedynie w dziale VII. wydatków nadzwyczajnych budżetu administracyjnego.

Związki samorządowe winny dążyć do samowystarczalności prowadzonych przez nie teatrów (przy utrzymaniu jednak umiarkowanych cen widowisk) a to w drodze unikania wygórowanych płac personalu i prowadzenia ekonomicznej gospodarki, umożliwiającej osiągnięcie odpowiednich efektów możliwie najskromniejszymi środkami.

Wydatki i dochody w budżetach teatrów komunalnych należy zamieszczać według załączonego wzoru (załącznik 1).

do § 22. Grupom przewidzianym w § 22 rozporządzenia winny odpowiadać w budżetach powiatowych związków samorządowych i w budżetach gmin miejskich wydzielonych — rozdziały, w budżetach zaś pozostałych związków samorządowych — paragrafy.

Podział rozdziałów na paragrafy oraz paragrafów na pozycje w budżetach powiatowych związków samorządowych i gmin miejskich wydzielonych winny odpowiadać zamieszczoneму w § 22 rozporządzenia podziałowi (wyciszeniu) wydatków poszczególnych grup.

Kredytami personalnymi działu VIII. należy objąć personel służby zdrowia, zatrudniony w terenie. Natomiast kredytami temi nie należy obejmować osób, które pracują w biurze związku samorządowego, jak również tych, które należą do personelu szpitali.

Wydatki na zwalczanie ostrych chorób zakaźnych obejmują:

a) koszty związane z ustaleniem rozpoznania ostrej choroby zakaźnej, bądź drogą zbadania chorego na miejscu przez lekarza, bądź drogą przesłania wydzielin i wydaliny do zbadania, względnie koszty utrzymania własnego laboratorium (zakładu baktrjologicznego),

b) wydatki na izolację, wykonywaną w domu chorego lub w domu izolacyjnym, względnie koszty utrzymania własnego domu izolacyjnego,

c) wydatki na szczepienie ochronne przeciwko ospie (art. 2 ustawy z dnia 25 lutego 1926 r. Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 167), jako też przeciwko innym chorobom zakaźnym,

d) koszty związane z dokonywaniem dezynfekcyj (zarówno bieżącej, jak i końcowej), dezynfekcyj i deratyzacji, względnie koszty utrzymania i konserwowania własnego zakładu dezynfekcyjnego.

Wydatki na zwalczanie chorób społecznych obejmują kwoty na specjalne przychodnie (poradnie) o charakterze zapobiegawczym, utrzymywane przez związek samorządowy, oraz zapomogi udzielane instytucjom społecznym na walkę z chorobami społecznymi.

Wydatki na opiekę higieniczno-lekarską nad dzieckiem i macierzyństwem obejmują kwoty, przeznaczone na urządzenie i utrzymanie stacyj opieki nad dzieckiem i matką, koszty związane z pobytem dzieci w specjalnych zakładach leczniczych i leczniczo-zapobiegawczych, kwoty przeznaczone na schroniska dla kobiet ciężarnych, jako też zapomogi, udzielane instytucjom na opiekę higieniczno-lekarską nad dzieckiem i macierzyństwem.

Wydatki na higienę publiczną obejmują:

a) utrzymanie i konserwację studzien publicznych oraz zapomogi, udzielane na cele zaopatrywania w wodę (art. art. 1 i 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 310),

b) wydatki na usuwanie i niszczenie nieczystości z wyłączeniem wydatków i deficytów przedsiębiorstw kanalizacyjnych, oczyszczania miast i spalania śmieci (art. art. 1 i 7 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych, Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 311),

c) wypadki na badanie artykułów żywności i przedmiotów użytku (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) oraz na badanie zwierząt rzeźnych i mięsa (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361); te ostatnie winne być wykazywane oddzielnie od innych wydatków związku samorządowego,

d) wydatki na utrzymanie i konserwację łaźni i kąpielisk (art. 3, poz. 4 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 371) jako też cementarzy, domów przedpogrzebowych oraz wydatki na oględziny zwłok (art. 3, 5 i 6 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu, Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 359),

e) wydatki na nadzór nad porządkiem i czystością osiedli wogóle, a w szczególności zakładów handlowych i przemysłowych, oraz na nadzór nad stanem zdrowotnym mieszkań (p. 3, art. 3 zasadniczej ustawy sanitarnej),

f) wydatki na wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe z wyjątkiem wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego młodzieży szkolnej a w szczególności wydatki na subwencje dla komitetu wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego, którego budżet jako organizacji odrębnej od związku samorządowego nie jest obejmowany budżetem związku samorządowego (okólnik Nr. 257/Wojsk. 3165/1 z dnia 18 listopada 1929 r. Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 317).

Wydatki na ośrodki zdrowia obejmują wszelkie wydatki tych instytucyj, niewyłączając wydatków na walkę z chorobami zakaźnymi i społecznymi, jak również wydatków na higienę publiczną, uskutecznianych przez ośrodki zdrowia.

Inne wydatki na zapobieganie chorobom obejmują kredyty na urządzenie odczytów wystaw, rozdawnictwo i zakup druków, książek itp., jak również subwencje i zapomogi, udzielane na cele powyższe innym instytucjom i osobom oraz wydatki na zapobieganie chorobom, nie wymienione w poszczególnych paragrafach (pozycjach) tego rozdziału (paragrafu).

Wydatki na lecnicтво nie obejmują wydatków szpitali, zarówno ogólnych, jak i specjalnych, a natomiast obejmują, dopłaty do kosztów ich utrzymania (oddzielnie dla każdego szpitala) przyczem oddzielnie należy wykazywać część tych dopłat przypadającą za leczenie ubezpieczonych w kasach chorych.

Budżety szpitali publicznych utrzymywanych przez dany samorząd winny stanowić załącznik do budżetu ogólnego (art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382). Wydatki i dochody pozostałych zakładów zdrowia publicznego nie podlegają wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego, mogą być jednak zamieszczane, o ile dotyczą większych zakładów, w formie załączników do budżetu administracyjnego. W budżecie administracyjnym wówczas zgodnie z § 40 ust. 3 rozporządzenia, należy w ogólnej sumie zamieszczać wydatki w dziale VIII zdrowia publicznego, dochody zaś w odnośnych działach dochodów zwyczajnych.

Wydatki na koszty leczenia chorych obejmują z wyjątkiem pomocy położniczej wydatki na leczenie ubogich w szpitalach, pozostających we własnym zarządzie związku samorzą-

dowego, jak i w szpitalach i klinikach obcych, wydatki na leczenie ubogich w domu oraz leczenie specjalne (np. kąpielami leczniczymi) tych chorych. Wydatki na koszty leczenia ubogich w szpitalach publicznych i na koszty leczenia umysłowo-chorych należy preeliminować w osobnych pozycjach.

Inne wydatki na lecnicтво obejmują wydatki na własne instytucje i kursy w zakresie pomocy leczniczej dla ludności oraz ratownictwo (n. p. pogotowie ratunkowe, ratownictwo przeciwgazowe i t. p.) lub zapomogi, udzielane innym instytucjom na cele wymienione oraz inne wydatki na cele lecnicтва w zakresie obowiązków związków samorządowych, wymienionych w art. 3 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 63, poz. 371).

Wydatki i dochody w budżetach szpitali komunalnych należy zamieszczać według załączonego wzoru (załącznik 2).

do § 23. W budżetach wojewódzkich i powiatowych związków samorządowych oraz w budżetach gmin miejskich wydzielonych wydatki działu IX — opieka społeczna — należy podzielić na trzy rozdziały: A. Opieka nad dziećmi, młodzieżą i macierzyństwem, B. Opieka nad dorosłymi oraz C. Pośrednictwo pracy i pomoc dla bezrobotnych. W budżetach pozostałych związków samorządowych w miejsce powyższych rozdziałów należy przewidywać trzy paragrafy.

Podział rozdziałów na paragrafy winien odpowiadać zamieszczonemu w § 23 rozporządzenia wyliczeniu wydatków poszczególnych grup.

W związku z niektórymi rodzajami wydatków, wymienionymi w § 23 rozporządzenia, Ministerstwo wyjaśnia, iż do wydatków na „opiekę nad cudzoziemcami“ należy zaliczać wydatki na opiekę bezpośrednią, pomoc doraźną oraz na koszty podróży deportowanych cudzoziemców, do wydatków zaś na „opiekę nad zwolnionymi z więzień i ich rodzinami“ — wydatki na pomoc doraźną dla zwolnionych z więzień, na przejazdy do miejsc zamieszkania lub do miejsc pracy, względnie na zakup urządzeń pracy i na pomoc dla rodzin więźniów. „Wydatkami na opiekę nad poszkodowanymi skutkiem klęsk żywiołowych“ należy obejmować koszty pomocy bądź w naturze (dożywianie, pomoc odzieżowa, mieszkaniowa i t. p.), bądź w formie zasiłków doraźnych. Do wydatków „na akcję ogrodów działkowych“ należy zaliczyć subwencje w szczególności: na koszty dzierżawy odpowiednich terenów, koszty organizacyjno-inwestycyjne (oparkanie, niwelacja, studnie, pompy, i t. p.) oraz na zakup sadzonek, nasion, narzędzi itp.

W grupie wydatków na pośrednictwo pracy i pomoc bezrobotnym należy w oddzielnym paragrafie zamieszczać kredyt na świadczenia na rzecz Funduszu Pracy, przewidzianej w art. 28 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 210).

do § 24. Grupom przewidzianym w § 24 rozporządzenia winny odpowiadać w budżetach powiatowych związków samorządowych — rozdziały, w budżetach pozostałych związków samorządowych — paragrafy. Podział rozdziałów na paragrafy winien odpowiadać zamieszczonemu w § 24 rozporządzenia podziałowi wydatków poszczególnych grup wydatków.

Wydatki na utrzymanie instruktorów ogólno-rolniczych należy obejmować koszty utrzymania agronomów powiatowych, instruktorów rejonowych i t. zw. instruktorów specjalnych (hodowców, ogrodników, pszczelarzy, organizacji gospodarstw, przysposobienia rolniczego, kół gospodyń wiejskich, spółdzielności i innych) według następującego podziału:

a) utrzymanie personelu instruktorskiego na własnym etacie,

b) zasiłki na utrzymanie instruktorów w organizacjach rolniczych,

c) koszty podróży instruktorów własnych i instruktorów organizacji rolniczych,

Natomiast powyższymi wydatkami nie należy obejmować asystentów kontroli obór, techników meljoracyjnych i leśnych, personelu szkół rolniczych innych zakładów rolniczych oraz lekarzy weterynaryjnych, którzy winni być uwzględniani w dalszych paragrafach (pozycjach) działu X.

W wydatkach na szkolnictwo rolnicze należy umieszczać kredyty:

a) na utrzymanie szkół rolniczych we własnym zarządzie (z rozbiciem na wydatki osobowe i rzeczowe),

b) na subwencje na utrzymanie szkół, nie stanowiących własności danego związku samorządowego,

c) na stypendja dla uczniów szkół rolniczych.

O ile przy szkołach rolniczych lub zakładach doświadczalnych utrzymywane są fermy, które obszarem swym przekraczają znacznie normy powierzchni ziemi, przyjęte dla szkół, bądź niewykorzystane przez zakład do doświadczeń, część majątków takich, o ile stanowią one może samodzielną jednostkę gospodarczą należy traktować jako przedsiębiorstwo i wyodrębnić z budżetu administracyjnego w osobny budżet (§ 5 rozporządzenia).

W wydatkach na pozaszkolną oświatę rolniczą należy zamieszczać ewentualne kredyty:

a) na przysposobienie rolnicze młodzieży wiejskiej,

b) na konkursy wśród samodzielnych gospodarzy:

c) na pracę wśród kobiet wiejskich,

d) na demonstracje i pokazy stosowania odmian roślin uprawnych, nawozów, maszyn, narzędzi rolniczych i t. p. (jednak wydatki na pokazowe żywienie inwentarza, na pokazy hodowlane należy zamieszczać w wydatkach na popieranie wytwórczości zwierzęcej),

e) na inne wydatki na oświatę pozaszkolną (biblioteczki, wycieczki i t. p.).

Do wydatków na zakłady rolnicze z wyłączeniem szkół należy zaliczyć kredyty na utrzymanie zakładów własnych z rozbiem na wydatki personalne i rzeczowe. Oddzielną pozycję stanowią winny subwencje dla zakładów, stanowiących własność innych instytucji, przyczem w objaśnieniach należy wskazać cele, na które subwencje zostały przeznaczone. Pod pojęciem zakładu rolniczego nie należy rozumieć ferm rolnych, gospodarstw leśnych, rybnych i ogrodowych (owocowych, warzywnych), które, o ile stanowią samodzielne jednostki gospodarcze, winne być traktowane jako przedsiębiorstwa, podlegające wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego (§ 5 rozporządzenia).

Zgodnie z § 40 rozporządzenia (ustęp ostatni) wydatki i dochody zakładów rolniczych mogą być zamieszczane w formie załączników do budżetu administracyjnego. W dziale X. na właściwym miejscu należy wtedy podawać ogólne sumy wydatków, dochody zaś objęte załącznikiem należy zamieszczać w odpowiednich działach budżetu po stronie dochodów.

Wydatki na popieranie wytwórczości roślinnej obejmują kredyty:

a) na zwalczanie chorób i szkodników roślin,

b) popieranie ogrodnictwa i kultur specjalnych,

c) inne wydatki na popieranie wytwórczości roślinnej (utrzymanie punktów czyszczenia nasion i bejcowania zboża itd.).

W wydatkach na popieranie wytwórczości zwierzęcej należy zamieszczać kredyty:

a) na popieranie hodowli bydła (wydatki na wykonanie

ustawy o państwowym nadzorze nad buhajami, na kupno buhajów poza ustawą, na wystawy, pokazy i spędy hodowlane, premje dla hodowców, na pokazowe żywienie i kontrolę mleczności),

b) na popieranie hodowli trzody chlewnej,

c) na popieranie hodowli owiec,

d) na popieranie hodowli drobiu,

e) na popieranie innych hodowli (pszczelnictwo, rybactwo, jedwabnictwo i t. p.).

Wydatkami na popieranie spółdzielczości rolniczej należy obejmować pomoc na dokształcanie pracowników spółdzielczych.

Do wydatków na zagospodarowanie nieużytków należy zaliczyć zarówno wydatki ze środków własnych jak i zasiłków państwowych i innych. Ewentualny koszt utrzymania technika do zalesień — jako wydatek osobowy — należy zamieścić w osobnej pozycji.

Do zasiłków ogólnych dla organizacji rolniczych należą zasiłki nieprzeznaczone na cele, objęte innymi paragrafami i pozycjami działu X.

W wydatkach na utrzymanie lecznic, przychodni i szpitali weterynaryjnych należy wykazywać osobno wydatki personalne i osobno wydatki rzeczowe.

Wydatki na badanie zwierząt rzeźnych i mięsa mogą być wykazywane w dziale X — popieranie rolnictwa — tylko w tym wypadku, gdy badanie to stanowi dodatkowe zajęcie personelu weterynaryjnego nie należące do personelu rzeźni. Z reguły preeliminowanie tych wydatków w dziale X może być stosowane jedynie w budżetach powiatowych związków samorządowych — we wszystkich pozostałych związkach samorządowych wydatki na badanie zwierząt rzeźnych i mięsa należy wykazywać w dziale VIII — zdrowie publiczne, względnie w budżecie rzeźni, o ile badanie to jest wykonywane przez personel tego przedsiębiorstwa.

W budżetach gmin winny być uwzględniane: w wydatkach na przeciwdziałania szerzeniu się epizootji kredyty na pokrywanie wydatków do ponoszenia których gminy są zobowiązane na podstawie art. 93 (w szczególności pkt. c, e) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673), a w wydatkach na nadzór nad targowiskami zwierzęcymi — kredyty na pokrywanie wydatków, do ponoszenia których związki samorządowe zobowiązane są w myśl §§ 94 i 95 tegoż rozporządzenia (pod rygorem wskazanymi w art. 96); analogiczne kredyty winny być zamieszczane w budżecie rzeźni.

W kredytach na meljoracje szczegółowe należy w wydatkach osobowych umieszczać ewentualny koszt utrzymania technika meljoracyjnego (do projektowania i nadzorowania robót lub opieki technicznej nad spółkami wodnymi), w wydatkach zaś rzeczowych koszty przeprowadzania pomiarów, sporządzania projektów, zakupu przyrządów i środków technicznych i t. p.

Wydatkami na meljoracje podstawowe należy obejmować koszty przeprowadzania meljoracji podstawowych na terenie danego związku samorządowego w części obowiązującej tenże związek, składki na utrzymanie wojewódzkich biur meljoracyjnych lub meljoracyjnych związków międzykomunalnych, składki na koszty przeprowadzania meljoracji podstawowych w innych powiatach województwa itp.

do § 25. W dziale XI — popieranie przemysłu i handlu należy zamieszczać wydatki szkół i kursów przemysłowych (rękodzielniczych i rzemieślniczych) i handlowych, prowadzonych przez związek samorządowy, względnie subwencje i zasiłki

dla instytucji, utrzymujących tego rodzaju uczelnie, stypendia dla uczniów szkół przemysłowych i handlowych, wydatki (subwencje) na muzea przemysłowe, wydatki na popieranie przemysłu ludowego (n. p. na utrzymanie instruktora przemysłu ludowego itp.) oraz wydatki na utrzymanie sądów przemysłowych i kupieckich. Natomiast w dziale XI. nie należy zamieszczać kosztów utrzymania targowisk, które należy obejmować działem II. (majątek komunalny), względnie jeżeli chodzi o targowiska zwierzęce, utrzymywane przez związki samorządowe, posiadające rzeźnie (przedsiębiorstwa) — budżetem rzeźni; związki samorządowe, nieposiadające rzeźni, powinny obejmować targowiska zwierzęce działem X. — popieranie rolnictwa.

do § 26. W dziale XII — bezpieczeństwo publiczne — zamieszczać należy między innymi zaległe koszty utrzymania policji państwowej. Poza tem w budżetach miast, posiadających miejską komunikację tramwajową lub autobusową, wskazane jest preeliminowanie odpowiednich kwot na opłacenie stałych biletów jazdy dla funkcjonariuszów policji państwowej, zarówno umundurowanych, jak i nieumundurowanych.

W budżetach miast wskazanych w art. 131 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) dział XII. winien również objąć wydatki, wynikające ze sprawowania w poruczonym zakresie działania zadań władzy przemysłowej I instancji.

do § 28. Wydatki związku samorządowego na tworzenie względnie powiększanie funduszy specjalnych (np. na budowę szkół, na budowę szpitala itp.) należy preeliminować w dziale XIII. — wydatki różne — nie zaś w poszczególnych działach budżetu (oświata, zdrowie publiczne itp.). Działami temi natomiast należy obejmować użytkowanie funduszy specjalnych na te cele — na które fundusze te są przeznaczone, dysponowanie zaś jakimikolwiek funduszami związku samorządowego (własnymi) poza budżetem, względnie tworzenie dla funduszy specjalnych oddzielnych budżetów, jest niedopuszczalne.

Z powyższego wynika, iż wszelkie dochody i wydatki funduszy specjalnych winny być obejmowane budżetem. Nie dotyczy to wydatków funduszu emerytalnego.

Wydatki związku na tworzenie samorządowego funduszu emerytalnego i zasilanie tegoż funduszu w razie jego niewystarczalności należy zamieszczać w dziale I. (zarząd ogólny). Natomiast opłaty emerytalne związku samorządowego, uiszczane od poborów pracowników, należy zamieszczać w tych działach budżetu, w których zamieszczone zostały kredyty na odnośne pobory. Wydatki funduszu emerytalnego (zaopatrzenia emerytalne, pensje wdowie, sieroce, odprawy i djety) nie przechodzą przez budżet, a obciążają jedynie rachunki funduszu emerytalnego.

Z innych względów wyjątkowe wśród funduszy związku samorządowego stanowisko winien zajmować „fundusz obrotowy“ związku. Utworzenie takiego funduszu jest wskazane z tego względu, iż niezależnie od pokrycia wydatków budżetowych, gospodarka każdego związku samorządowego, bez względu na to, czy jego dochody wpływają równomiernie, czy nie, wymaga pewnych sum do obrotu (wyplata poborów pracowników zgóry, zaliczki dla zakładów samorządowych, zaliczki na pobory pracowników, zaliczki dla przedsiębiorców i dostawców, zaliczkowe pokrywanie kosztów leczenia, pozostawianie pewnych kwot na rachunkach w instytucjach finansowych celem utrzymania konta i w kasach związków samorządowych itp.). Potrzeba ta wzmaga się w tych okre-

sach, gdy wydatki przejściowo przewyższają dochody związku samorządowego, ale nie mniej występuje stale. Jako występująca stale potrzeba ta nie może być należycie zaspokojona kredytem krótkoterminowym. Potrzeby obrotowe związku samorządowego zawsze absorbowały i absorbować muszą część dochodów tegoż związku, wobec czego wydatek na fundusz obrotowy nie może być uważany za nowy wydatek.

Fundusz obrotowy nie powinien być traktowany jako fundusz zapasowy i obracany na pokrycie nieprzewidzianych strat i deficytów. Jako minimalną wysokość funduszu obrotowego należałoby uznać $\frac{1}{6}$ część rocznych dochodów zwyczajnych. Fundusz ten nie powinien być lokowany na specjalnych rachunkach w instytucjach kredytowych, gdyż przeznaczeniem jego jest obsługiwanie bieżących potrzeb obrotowych związku samorządowego, występujących w zwykłym trybie gospodarstwa tegoż związku.

Wydatki na tworzenie i zasilanie funduszu obrotowego związku samorządowego należy obejmować budżetem administracyjnym w dziale wydatków różnych.

Również działem XIII. winny być obejmowane świadczenia na rzecz wydziałów (izb) wojewódzkich oraz wydatki na odszkodowanie za czynności organów skarbowych i urzędów notarialnych, uskuteczniających pobór dodatków komunalnych do podatków państwowych ($0/0^0/0$ od sum wypłacanych związkowi samorządowemu z tytułu tych dodatków). Natomiast działem „wydatków różnych“ nie należy obejmować jakichkolwiek własnych kosztów wymiaru podatków czy to państwowych, czy samorządowych. Tego rodzaju wydatki winny być zamieszczone w dziale I. (zarząd ogólny).

W wydatkach nadzwyczajnych w dziale XIII. należy między innymi zamieszczać kredyty na pokrycie strat poniesionych na kursie papierów Wartościowych (obligacji, listów zastawnych itp.), w postaci których związkowi samorządowemu udzielona została pożyczka długoterminowa (pożyczka tego rodzaju winna po stronie dochodów figurować w pełnej sumie zobowiązania związku samorządowego).

Kredyt na pokrycie niedoboru budżetowego należy zamieszczać w dziale XIV. wydatków nadzwyczajnych pod nazwą: „na pokrycie, niedoboru budżetowego“. Jako objaśnienie do kredytu „na pokrycie niedoboru budżetowego“ należy podać sumę całkowitego istniejącego niedoboru budżetowego.

Zamieszczenie w budżecie kredytu na pokrycie niedoboru budżetowego nie stanowi samo przez się podstawy do umorzenia niedoboru. Niedobór budżetowy będzie pokryty w zasadzie dopiero wówczas, gdy istniejące zobowiązania krótkoterminowe z lat poprzednich, które wpłynęły na jego powstanie, będą uregulowane. Na rachunku wydatków budżetowych (konto „na pokrycie niedoboru budżetowego“) nie należy przeprowadzać księgowania umarzających niedobory aż do czasu ustalenia sum osiągniętych dochodów i uskutecznionych wydatków budżetowych. Dopiero z chwilą stwierdzenia, iż suma osiągniętych dochodów budżetowych jest wyższą od sumy uskuteczniionych wydatków, część tej przewyżki do wysokości sumy preeliminowanej w dziale XIV. na pokrycie niedoboru budżetowego (względnie całkowitą sumę przewyżki dochodów, o ile suma ta nie jest wyższą od sumy preeliminowanej na pokrycie niedoboru) należy zaksięgować na rachunek wydatków budżetowych (zarachować na wykonanie kredytu na pokrycie niedoboru budżetowego) i na rachunek niedoborów i nadwyżek budżetowych, gdyż tylko do wysokości przewyżki sumy uzyskanych w ciągu roku budżetowego dochodów budżetowych nad sumą dokonanych w ciągu tego okresu wydatków istniejący niedobór został umorzony.

Odmienne w dziale XIV. należy traktować kredyty, wstawiany do budżetu związku samorządowego na uregulowanie należności pieniężnych, egzekwowanych na podstawie § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27-go października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 809). Kredyt ten, zgodnie z wyjaśnieniami zamieszczonymi w pkt. 5. okólnika Nr. 141 (SF. 11/4 z dnia 19 listopada 1932 r.) (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 18, str. 608), stanowi pokrycie odpowiedniej części niedoboru z lat ubiegłych i jako taki zamieszczany być winien w dziale XIV. — pokrycie niedoboru budżetowego. Ze względu na konsekwencje, wynikające z wstawienia do budżetu tego rodzaju kredytu, kredyt ten należy wyodrębnić w osobnej pozycji od ewentualnej pozostałej sumy, przeznaczonej na pokrycie niedoboru budżetowego pod nazwą „pokrycie należności ściąganych w drodze przymusowej“. W rubryce „objaśnienia“, jako uzasadnienie sumy preliminowanej „na pokrycie należności ściąganych w drodze przymusowej“ należy wymienić sumy i nazwy tych zobowiązań, jakie mają być uregulowane z tego kredytu. W miarę regulowania zobowiązań krótkoterminowych wymienionych w rubryce „objaśnienia“, a uzasadniających wysokość kredytu „na pokrycie należności ściąganych w drodze przymusowej“ należy równocześnie z księgowaniem spłacenia jednego z wymienionych w objaśnieniach zobowiązań przeksięgować jego sumę przez rachunek wydatków budżetowych (konto: „dział XIV. — na pokrycie należności ściąganych w drodze przymusowej“) jako sumę wykonanego już budżetu oraz przez rachunek „niedoborów i nadwyżek budżetowych“ gdyż o sumę tę niedobór został zmniejszony.

C. Dochody budżetu administracyjnego.

do § 30. Dział I. dochodów — majątek komunalny obejmuje prywatno-prawne dochody związku samorządowego z obiektów nieprzeznaczonych do użytku publicznego z wyłączeniem dochodów z przedsiębiorstw samorządowych i zakładów, których budżety podlegają wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego.

W dziale I. zamieszczać należy między innymi dochody z tytułu odsetek (kuponów) od kapitałów własnych, ulokowanych bądź to w papierach publicznych, bądź to w instytucjach kredytowych, bądź wreszcie wypożyczonych własnym przedsiębiorstwom samorządowym, co dopuszczalne jest jednak jedynie w wypadku posiadania przez związek samorządowy własnych wolnych funduszy.

Dział I. dochodów obejmować winien również tego rodzaju dochody, jak np. za wynajem sali obrad Rady Miejskiej na prywatne zebranie, ze sprzedaży makulatury itp. Natomiast w dziale I. nie należy zamieszczać zwrotów oraz dochodów z opłat za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego.

do § 31. Działem II. — przedsiębiorstwa komunalne — należy obejmować zyski z przedsiębiorstw własnych w tej części, w jakiej podlegają one przelaniu do budżetu administracyjnego, oraz dochody z przedsiębiorstw koncesyjnych. W wykonaniu budżetu na dochód tego działu mogą być zarachowane jedynie te części zysków z przedsiębiorstw, które w ciągu roku obrachunkowego zostały wpłacone.

Pod przedsiębiorstwem koncesyjnym należy rozumieć przedsiębiorstwo o charakterze użyteczności publicznej (np. elektrownia, gazownia, rzeźnia itp.), prowadzone przez osoby prywatne na podstawie koncesji i będące własnością tych osób. Dochód z przedsiębiorstwa koncesjonowanego może

polegać na opłatach względnie innych świadczeniach, uwarunkowanych w koncesji, a ponoszonych przez właściciela przedsiębiorstwa.

Przewidywania z tytułu zysków z przedsiębiorstw samorządowych, zamieszczane w dziale II. budżetu administracyjnego, winny być uzgodnione z budżetami przedsiębiorstw. do § 32. Subwencje i dotacje zalicza się do dochodów zwyczajnych względnie nadzwyczajnych w zależności od tego, czy są przeznaczone na pokrycie wydatków zwyczajnych, czy też nadzwyczajnych.

W szczególności do dochodów nadzwyczajnych (dział II) należy zaliczać dotację na budowę dróg otrzymywane z państwowego funduszu drogowego (art. 4. ust. 2. ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym Dz. U. R. P. Nr. 16 poz. 81) oraz zapomogi bezwrotne, otrzymywane z komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego.

Dochody tego działu, analogicznie jak dochody z pożyczek, mogą być preliminowane jedynie po otrzymaniu formalnego przyrzeczenia otrzymania subwencji względnie dotacji.

do § 33. W dziale IV. — zwroty — należy wyodrębnić w osobnych paragrafach następujące dochody:

a) zwroty od Skarbu Państwa, b) zwroty od związków samorządowych i innych osób prawa publicznego (Kasa Chorych, Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych itp.), c) zwroty od własnych przedsiębiorstw, d) zwroty od osób i instytucji prywatnych.

O tem czy pewien wpływ jest subwencją czy zwrotem, świadczy fakt istnienia względnie nieistnienia obowiązku pokrycia danego wydatku z własnych funduszy. Np. gmina w b. dzielnicy pruskiej obowiązana jest do pokrycia jedynie $\frac{1}{3}$ kosztów utrzymania umysłowo-chorych (resztę winien ponieść powiatowy związek samorządowy), jeżeli przeto gmina pokrywa całość — przysługuje jej prawo do żądania zwrotu $\frac{2}{3}$ poniesionych kosztów od powiatowego związku samorządowego. W związku z tem zaznacza się, że gdy dwa związki samorządowe (lub związek samorządowy i Państwo) ponoszą wspólny wydatek w pewnej stosunkowej części, to cały ten wydatek wykazany być powinien w odpowiednim dziale budżetu tego związku, w którego administracji znajduje się wykonanie zadania, na które wydatek był poniesiony.

Przy preliminowaniu zwrotów z tytułu należności przypadających związkowi samorządowemu, należy preliminować zwroty tylko w takiej wysokości, w jakiej rzeczywiście mają być osiągnięte, choćby były one niższe od sum nominalnie należnych.

Do zwrotów przypadających od własnych przedsiębiorstw, należy między innymi zaliczać należności od przedsiębiorstwa z tytułu usług świadczonych przez zarząd ogólny związku samorządowego (np. za prowadzenie biura przedsiębiorstwa przez personel zarządu ogólnego związku samorządowego, jak również kwoty zwracane przez przedsiębiorstwa zarówno tytułem oprocentowania i spłaty pożyczek długoterminowych (krótkoterminowe nie są obejmowane budżetem), zaciągniętych przez związek samorządowy i zużytych przez przedsiębiorstwo, jak i tytułem spłaty pożyczek długoterminowych, udzielonych przedsiębiorstwu z własnych funduszy związku samorządowego (odsetki od ostatnio wymienionych pożyczek należy obejmować działem I. — majątek komunalny). Natomiast należności przypadające od przedsiębiorstw z tytułu świadczeń zakładów i urządzeń związku samorządowego (np. za kąpiele robotników w łaźni miejskiej) winny być preliminowane w dziale IV. — opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego — względnie

w budżetach zakładów wyodrębnionych z budżetu administracyjnego. Analogicznie należności za korzystanie przez przedsiębiorstwo z usług majątku samorządowego (np. czynsz za lokal zajmowany przez przedsiębiorstwo w gmachu miejskim niewchodzącym w skład obiektów majątku przedsiębiorstwa, należność za piasek czerpany dla przedsiębiorstwa z gruntów miejskich itp.) należy preliminować nie w dziale IV., a w dziale I. dochodów.

do § 34. Wpływy z opłat za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa, za czynności inspekcji elektrycznej, kanalizacyjnej, wodociągowej względnie gazowej winny być zamieszczone w budżecie tego przedsiębiorstwa samorządowego, które odnośne czynności sprawuje i opłaty za nie pobiera. Natomiast opłaty te winny być obejmowane działem V — opłaty administracyjne — o ile czynności administracyjne — za które opłaty te przypadają, są wykonywane niezależnie od przedsiębiorstwa przez ogólnotechniczny personel administracji związku samorządowego.

W związku ze sprawą zamieszczenia w budżecie związku samorządowego opłat za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa, Ministerstwo przypomina, iż opłaty te mogą być użytkowane jedynie na pokrycie wydatków związanych z przeprowadzeniem urzędowych badań zwierząt rzeźnych i mięsa (art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 361). Wydatki związane z przeprowadzeniem urzędowych badań zwierząt rzeźnych i mięsa i opłaty pobierane na pokrycie tych wydatków winny być wykazywane w budżecie związku samorządowego oddzielnie od innych dochodów i wydatków związku samorządowego (również w budżecie rzeźni osobno od dochodów i wydatków związanych z użytkowaniem rzeźni). Na właściwe preliminowanie powyższych wydatków i dochodów władze nadzorcze przy sposobności zatwierdzania budżetów związków samorządowych winny zwracać uwagę.

Dział VII — dopłaty — obejmuje między innymi pobieranie na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych (Dz. U. R. P. z r. 1921 Nr. 6, poz. 32) dodatkowe opłaty drogowe od posiadaczy gruntów, budynków i przedsiębiorstw, położonych w pasie przydrożnym oraz dopłaty od nadmiernie zużywających drogi publiczne.

do § 35. Za podstawę wysokości, w jakiej należy preliminować wpływy z danin komunalnych, nie należy przyjmować sum wymiaru tych danin, a jedynie przeciętne kwoty wpływów osiągniętych w ubiegłych okresach rachunkowych.

Wpływy osiągnięte w danym roku budżetowym z tytułu danin komunalnych, podobnie jak i wszelkie inne dochody związków samorządowych, należy zaliczać do dochodów tego roku, w którym wpłynęły, bez względu na to, czy pochodzą one z wymiarów bieżących czy też wymiarów lat poprzednich.

Jako sumy wykonane z tytułu przewidywanych wpływów z danin komunalnych, podobnie jak i z innych źródeł dochodowych związku samorządowego, mogą być uważane jedynie sumy rzeczywiście (gotówkowo) osiągnięte. Natomiast do sum wykonanych nie mogą być włączone kwoty, które aczkolwiek zostały wymierzone, jednak przed upływem danego roku budżetowego nie zostały pobrane, względnie nie wpłynęły na rachunek związku samorządowego w którejkolwiek z instytucji upoważnionych przez tenże związek do przyjmowania wpływów.

W budżetach gmin miejskich w dziale VIII — udział w podatkach państwowych — należy w oddzielnym paragrafie preliminować przypadające na rzecz związku samorządowego

wpływy z podatku od lokali. Natomiast w budżetach gmin wiejskich, posiadających uprawnienia finansowe gmin miejskich, podatek od lokali należy zamieszczać w dziale X — podatki samoistne.

Wpływy z opłat drogowych, niezależnie od tego, czy są przeznaczone wyłącznie na utrzymanie dróg, czy też częściowo również i na budowę dróg, należy preliminować w ogólnej sumie w dziale X dochodów zwyczajnych. Natomiast dochodami nadzwyczajnymi należy obejmować dopłaty drogowe, o ile są przeznaczone wyłącznie na budowę dróg (budowa, przebudowa, kapitalne remonty i t. p.).

Suma opłat i dopłat drogowych nie może przekraczać kredytów przewidzianych w budżecie na utrzymanie i budowę dróg, zmniejszonej o sumę innych wpływów budżetowych, przeznaczonych na pokrycie wydatków drogowych (np. subwencje drogowe, pożyczki przeznaczone na budowę dróg i t. p.).

Władze nadzorcze nad związkami samorządowymi winny baczyć, aby związki samorządowe przy wykonywaniu budżetów następujące wpływy zużywały li tylko na pokrycie wydatków, związanych z utrzymaniem i budową dróg (ulic, placów) i mostów publicznych:

- 1) wpływy z opłat drogowych,
- 2) wpływy z dopłat drogowych,
- 3) wpływy z pożyczek zaciąganych na wydatki drogowe,
- 4) wpływy z subwencji i dotacji otrzymywanych na wydatki drogowe,

5) wpływy z opłat zastępczych za niewykonywanie świadczeń drogowych w naturze (t. zw. opłaty szarwarkowe zamieszczone w dz. XI),

6) wpływy ze sprzedaży starych materiałów drogowych i nieużytecznego inwentarza drogowego (zamieszczone w dziale I dochodów).

Jako wydatki, związane z utrzymaniem i budową dróg, należy uważać następujące:

- 1) wydatki zamieszczone w dziale V — drogi i place publiczne,
- 2) wydatki zamieszczone w dziale IV — spłata długów — na spłatę i oprocentowanie pożyczek długoterminowych, zużytych na cele drogowe,

3) wydatki zamieszczone w dziale I — zarząd ogólny — na utrzymanie pomieszczeń i urządzeń biura zarządu drogowego oraz na koszty wymiaru i poboru opłat drogowych,

4) ponadto w powiatowych związkach samorządowych świadczenia na rzecz Funduszu Pracy, przewidziane w art. 28 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, p. 163).

do § 36. Ze względów techniczno-rachunkowych rozporządzenie nie przewiduje łączenia wpływów z tytułu kar za zwłokę i odsetek za odroczenie z wpływami odnośnych podatków. Te ostatnie należy wykazywać w odpowiednich działach budżetu, wpływy zaś z tytułu kar za zwłokę i odsetek za odroczenie w dziale XI dochodów. Kary za zwłokę i odsetki za odroczenie uzyskiwane przy poborze dochodów celowych (np. przy poborze podatku inwestycyjnego, opłat drogowych, podatku od kopalń i t. p.) stanowią dochody zwyczajne związku samorządowego bez specjalnego przeznaczenia i mogą być zużywane na pokrycie wszelkich wydatków tego związku.

Ze względu na zmienną wysokość wpływów z kar za zwłokę i odsetek za odroczenie, jak również z uwagi, iż bezpośrednim przeznaczeniem tych wpływów nie jest zasilenie funduszy związków samorządowych — dochód z tego tytułu należy preliminować w wysokości 1 zł. (dla utrzymania pozycji).

do § 37. Przewidywania z tytułu dochodów nadzwyczajnych należy zaopatrzyć wyjaśnieniami, w których winny być przytoczone konkretne dane, stwierdzające realność preliminowanych kwot. W szczególności przy preliminowaniu dochodów z pożyczek i subwencji należy w rubryce objaśnień powołać pismo, zawierające przyrzeczenie (promesę) udzielenia pożyczki, względnie decyzję odnośnej instytucji o przyznaniu subwencji dla związku samorządowego.

Przed zaciągnięciem pożyczki należy wszechstronnie zbadać celowość wydatku, na pokrycie którego ma być ona użyta, a zwłaszcza konsekwencje, jakie pociągnie za sobą dokonanie zamierzonej inwestycji dla całej gospodarki związku samorządowego wysokość obciążenia budżetu spłatą zobowiązań z tytułu zaciągnięcia pożyczki w zestawieniu z rentownością powstałego z pożyczki zakładu, względnie przedsiębiorstwa, obliczoną w sposób jak najbardziej ostrożny w odniesieniu tak do zakresu działania przedsiębiorstwa, jak i jego możliwości finansowych lub też w zestawieniu z wydatkami na utrzymanie takiego nowopowstałego urzędnictwa, względnie zakładu dobra publicznego, które powodować może obciążenie budżetu niezależnie od spłaty raty pożyczkowej dopłatą z ogólnego budżetu do kosztów utrzymania nowopowstałego urzędnictwa).

Dochody z pożyczek otrzymywanych, względnie emitowanych przez związki samorządowe w obligacjach należy zamieszczać w budżecie związku samorządowego względnie w wykonaniu budżetu w nominalnej sumie zobowiązania (kredyt na stratę na kursie obligacji należy zamieścić w dziale XIII wydatków nadzwyczajnych — vide wyjaśnienia do § 28).

III. Formularz budżetu.

do §§ 38, 39 i 40. Wszystkie budżety należy sporządzać na jednakowych formularzach mających format znormalizowanego arkusza kancelaryjnego (210 × 297 mm), przy czym rubrykowanie należy prowadzić przez dwie stronicę.

Wzór arkusza budżetowego przygotowanego zgodnie z przepisami § 39 przedstawia się następująco:

Budżet administracyjny (względnie; Budżety zakładów opiekuńczych — Budżety szpitali — Budżety teatrów — Budżety przedsiębiorstw).

Rozdział	Paragraf	Pozycja	Wydatki względnie dochody	Suma wykonania budżetu w r. .... (poprzedzającym)	Ustalono na rok ..... (bieżący)	Preliminowano na r. .... (następny)		Objaśnienia
						przez zarząd związku	przez organ stanowiący związku	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Preliminowane w budżetach związków samorządowych wydatki i dochody winny być zaopatrzone objaśnieniami, uzasadniającymi treściwie i konkretnie wysokość preliminowanych sum.

W wyjaśnieniach dotyczących wydatków osobowych winna być wskazana liczba personelu związku samorządowego z oznaczeniem grup i szczebli uposażenia według faktycznej obsady uwzględnionej w budżecie z wykazaniem różnic wynikających z porównania z zatwierdzonym etatem stanowisk.

Rzecz prosta, iż liczba i uposażenie personelu związku samorządowego według faktycznej obsady nie powinny przewyższać liczby i uposażenia personelu, przewidzianych zatwierdzonym etatem stanowisk.

W wyjaśnieniach dotyczących wydatków rzeczowych, należy wymienić liczbę przedmiotów, których dany wydatek dotyczy, (np. liczbę ubikacji), względnie wysokość wydatku (normę), przypadającą na jednostkę (np. na jedną ubikację, jednego pracownika, jeden kilometr i t. p.), ewentualnie inne okoliczności (np. okres czasu, w ciągu którego wydatek ma być dokonywany).

Kredyty na amortyzację i oprocentowanie długów winny być zaopatrzone objaśnieniami, w których należy podać wysokość niespłaconej kwoty każdego długu, wysokość i ilość rat każdej pożyczki, przypadających do uregulowania w ciągu roku budżetowego, okres czasu, za który należy obliczyć odsetki i t. p.

W wyjaśnieniach, dotyczących dochodów, w szczególności należy podawać:

1) w dziale I — majątek komunalny — wysokość czynszów, rodzaj i rozmiar (powierzchnia placów, ilość ubikacji w lokalu itp.) wdzierżawionych obiektów (lokali, placów itp.),

2) w dziale III. — subwencje i dotacje — oraz w dochodach nadzwyczajnych w działach II. i IV. (pożyczki — nazwę instytucji subwencjonującej, dotującej, względnie udzielającej pożyczkę i datę pisma odnośnej instytucji o przyznaniu subwencji, dotacji względnie pożyczki,

3) w działach V., VI., VII., IX. i X. oraz w dochodach nadzwyczajnych w działach V. i VI. — wysokość stawek poszczególnych danin i daty uchwał organu stanowiącego związku samorządowego o wprowadzeniu w życie opłaty, względnie podatku z powołaniem się co do opłat i podatków, wymagających zatwierdzenia władzy nadzorczej, na odnośną decyzję tej władzy.

do § 41. Paragraf 41 przepisuje zamieszczanie w jednej rubryce wszelkich sum (działu, rozdziału, paragrafu i pozycji). Jest to wskazane zarówno dla zaoszczędzenia liczby rubryk, jak i dla uproszczenia orientowania się w ogólnych sumach budżetu: — niema bowiem przy tym systemie potrzeby np. wyszukiwania końcowych sum ogólnych danego działu, gdyż obok nazwy działu (na początku) wyrzucona jest ogólna suma tego działu, podkreślona dla wyróżnienia dwa razy: to samo mieć będzie miejsce przy rozdziale, paragrafie i pozycji.

do § 42. Na końcu budżetu administracyjnego t. j. po zamieszczeniu dochodów należy sporządzać zestawienia wydatków i dochodów budżetu administracyjnego w następujący sposób:

BUDŻET ADMINISTRACYJNY.

WYDATKI.

Nazwa działu	Wydatki zwyczajne	Wydatki nadzwyczajne	R a z e m
I. Zarząd ogólny	.....	.....	.....
II. Majątek komun.	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
Razem	.....	.....	.....

Dochody zwyczajne.**Dochody nadzwyczajne.**

Nazwa działu	Dochody zwyczajne	Nazwa działu	Dochody nadzwyczajne
I. Majątek kom.	.....	I. Z likwidacji majątku przedsiębiorstw	.....
Razem	.....	Razem	.....

Zestawienie dochodów.

I. zwyczajne . . . . .
II. nadzwyczajne . . . . .
Razem . . . . .

Po zamieszczeniu budżetów zakładów, podlegających wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego, oraz budżetów przedsiębiorstw należy sporządzić zestawienia budżetów wymienionych zakładów i przedsiębiorstw w sposób następujący:

Zestawienie budżetów zakładów opiekuńczych (szpitali, teatrów).

Nazwa Zakładu	Suma wydatków	Suma dochodów	Kwota dopłaty z budżetu administracyjnego	Razem suma dochodów i dopłaty
Zakład dla sierót	.....	.....	.....	.....
Przytułek dla starców i kalek i t. p.	.....	.....	.....	.....
Razem	.....	.....	.....	.....

Zestawienie budżetów przedsiębiorstw.

Nazwa przedsiębiorstwa	WYDATKI				DOCHODY			
	Zwyczajne	Przelew czystego zysku	Nadzwyczaj.	Razem	Zwyczajne	Deficyty	Nadzwyczaj.	Razem
Elektrownia	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Rzeźnia	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Gazownia itp.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Razem	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

IV. Wykonanie budżetu, przenoszenie kredytów (vi-remment), zamknięcie kredytów, nadwyżki, niedobory, budżety dodatkowe.

do § 43. Zarząd związku samorządowego winien wykonać budżet w całości jedynie w tym wypadku, gdy wpływy z preliminowanych dochodów wystarczają na całkowite pokrycie wydatków. W wypadku gdy uzyskiwane dochody okazały się mniejsze od preliminowanych zarząd związku samorządowego winien wykonywać stronę rozchodową budżetu jedynie w granicach uzyskiwanych dochodów przy jednoczesnym powiadomieniu o tem organu stanowiącego związku i zaprojektowaniu odpowiedniej redukcji zamierzeń budżetowych. Niedokonanie tego rodzaju redukcji budżetu nie zwalnia zarządu związku samorządowego od obowiązku dostoso-

wania wydatków do poziomu zmniejszonych dochodów, przy czym w wypadku takim przede wszystkim powinny być pokrywane wydatki, do ponoszenia, których związek samorządowy zobowiązany jest w myśl obowiązujących przepisów i zawartych umów.

Związki samorządowe winny wykonywać budżet w zasadzie gotówkowo. Wszelkie zamówienia na dostawę towaru lub wykonanie roboty przez przedsiębiorcę mogą być przez związek samorządowy uskuteczniiane o tyle, o ile z posiadanego zapasu gotówki, względnie z osiągniętych własnych wpływów gotówkowych wynika, iż zapłata gotówkowa będzie mogła być dokonana ściśle w umówionym terminie.

Zarząd związku samorządowego obowiązany jest w granicach przysługujących mu uprawnień przyłożyć wszelkich starań celem osiągnięcia preliminowanych w budżecie dochodów.

Niezwłocznie po zatwierdzeniu budżetu, względnie niezwłocznie po zatwierdzeniu uchwał o poborze podatków, o ile chodzi o podatki, pobór których wymaga zatwierdzenia władzy nadzorczej, powinien zarząd związku samorządowego rozpisać podatki budżetem przewidziane, wymiar których należy do związku samorządowego i przesłać płatnikom nakazy płatnicze.

Nakazy płatnicze powinny być w takim terminie rozesłane, aby płatnik mógł się zawnazawsu zorientować w liczbie i wysokości podatków, jakie ma w danym okresie obrachunkowym uiścić na rzecz związku samorządowego (art. 46 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884).

Również z powodów wyżej przytoczonych zarząd związku samorządowego powinien w nakazach płatniczych przewidywać stałe terminy płatności rat podatków samorządowych. Za najwłaściwsze uznać należy dwa terminy (o ile ustawy nie przewidują większej liczby terminów) płatności wszystkich danin komunalnych:

I. termin w miesiącach kwiecień, maj (dla danin obciążających grunty — w miesiącu kwietniu, a to zgodnie z art. 54, pkt. 1 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych);

II. termin w miesiącach październik, listopad.

Możliwe wczesne i łączne powiadomianie płatników o wymierzonych kwotach podatkowych wpływa dodatnio na terminowe wpłacanie tych podatków.

Przewidywanie terminów płatności podatków komunalnych w miesiącach wyżej przytoczonych jest szczególnie ważne dla rolników i powinno być ściśle przestrzegane. Naturalnie ustalenie tych terminów nie stoi na przeszkodzie ewentualnemu prolongowaniu wpłat podatków.

do § 45. W gospodarce samorządowej zachodzić mogą wypadki, iż nie zawsze uzyskane w danym roku subwencje, pożyczki, opłaty drogowe itp. mogą być przed upływem roku zużyte zgodnie z przeznaczeniem. Tego rodzaju dochody pobrane a nieużytkowane, względnie zużyte w danym roku niezgodnie z przeznaczeniem, jako objęte już wykonaniem strony dochodowej budżetu jednego roku, nie mogą być objęte budżetem następnego roku budżetowego, ani budżetami lat następnych, w którym, względnie w których, natomiast należy przewidzieć kredyty na wydatki, które zarząd związku samorządowego winien był dokonać ze względu na otrzymane w roku poprzednim, a nie wydane zgodnie z przeznaczeniem dochody. Kredyty te w takim wypadku nie mogą w budżecie następnego roku (następnych lat) znajdować po stronie dochodowej pokrycia we wpływach o specjalnem

przeznaczeniu, gdyż winny być pokryte z ogólnych dochodów budżetowych.

do § 46. Jakiegokolwiek wydatki budżetem nieprzewidziane mogą być uskuteczniwane jedynie w wypadkach koniecznej potrzeby i niemożności ich odroczenia. Dotyczy to w szczególności tych wydatków, które nie znajdują pokrycia ani w drodze zmniejszenia innych wydatków, zapreliminowanych w obrębie tego samego paragrafu, ani też z kredytu na wydatki nieprzewidziane. W takim wypadku wydatek nieprzewidziany w budżecie może być uskuteczniwany jedynie na podstawie budżetu dodatkowego ustalonego uchwałą organu stanowiącego, w którym jednocześnie powinny być wskazane środki pokrycia. Dokonanie takiego wydatku przez zarząd związku samorządowego przed uzyskaniem budżetu dodatkowego jest dopuszczalne, o tyle tylko o ile odroczenie tego wydatku spowodowałoby szkodę dla związku samorządowego, względnie o ile wynika on z obowiązku ustawowego, odroczenie wykonania którego naruszyłoby obowiązujące przepisy (§ 1 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 527). Wszelkie wydatki nieprzewidziane z chwilą ich dokonania, bez względu na to, czy znajdują one pokrycie budżetowe, czy nie, winny być natychmiast objęte wykonaniem budżetu (zarachowane do wykonania budżetu). Niezwłocznie jednak z chwilą dokonania wydatku nieprzewidzianego, nie znajdującego pokrycia ani w drodze »virement«, ani z kredytu na wydatki nieprzewidziane, zarząd związku samorządowego winien przystąpić do wyszukania sposobu pokrycia tego wydatku i na najbliższym posiedzeniu (a nie w czasie późniejszym) powiadomić o tem reprezentację związku celem zatwierdzenia zarówno wydatku, jak i sposobu jego pokrycia, czyli celem uchwalenia budżetu dodatkowego, który podlega zatwierdzeniu narówni z budżetem zasadniczym. Uchwała tego rodzaju winna być przesłana władzy nadzorczej do zatwierdzenia wraz ze szczegółowym wyjaśnieniem i uzasadnieniem, dlaczego dany wydatek nie został przewidziany w budżecie głównym (pierwotnym) i nie mógł być odroczone.

Z wyjątkiem powyżej omówionego wypadku wydatki objęte budżetem dodatkowym mogą być dokonywane dopiero po uchwaleniu budżetu przez organ stanowiący i zatwierdzeniu tegoż przez władzę nadzorczą.

W budżecie dodatkowym należy wymienić, zachowując numerację i układ budżetu głównego jedynie te działy, paragrafy i pozycje (względnie również rozdziały i podpozycje, które ulegną zmianie w porównaniu z budżetem głównym.

Zarówno zwiększenia, jak zmniejszenia pozycji wydatkowych należy zamieszczać po stronie rozchodowej budżetu dodatkowego w jednej rubryce pionowej. Analogicznie po stronie dochodowej budżetu należy zamieszczać zwiększenia i zmniejszenia dochodów.

Pozycje budżetu dodatkowego winny być ułożone w tej samej kolejności, jaka przyjęta została w budżecie głównym (pierwotnym), wobec czego zwiększenia, względnie nowe pozycje sum preliminowanych nie mogą być grupowane oddzielnie od zmniejszeń, względnie skreśleń, czy też zupełnie nowych pozycji. Kwoty zmniejszeń i skreśleń wydatków, względnie dochodów, należy zamieszczać w tej samej kolumnie co zwiększenia (dodatkowe kredyty) i oznaczać znakiem odejmowania i czerwonym kolorem pisma. W rubryce sum budżetu dodatkowego należy zamieszczać sumy działów, rozdziałów i paragrafów, jakie wypadną z podsumowania kwot nowych pozycji oraz kwot, o które zostały zwiększone pozycje pierwotnie preliminowane po potrąceniu kwot, o które

pozycje pierwotnie preliminowane zostały zmniejszone, oraz kwot skreślonych.

Wzór arkusza budżetu dodatkowego przedstawia się następująco;

Budżet administracyjny (przedsiębiorstwa, zakładu).

Rozdział	Paragraf	Pozycja	Wydatki względnie dochody	Sumy budżetu głównego (pierwotnego)	Kwoty budżetu dodatkowego (zmiany) preliminowane przez		Sumy budżetu głównego (pierwotnego) po wprowadzeniu zmian, preliminowanych w budżecie dodatkowym przez		Objaśnienia
					Zarząd związku samorządowego	Organ stanowiący	Zarząd związku samorządowego	Organ stanowiący	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Uchwalenie budżetu dodatkowego konieczne jest w wypadku powstania niedoboru budżetowego (vide §§ 49, 50 rozporządzenia). Natomiast budżetów dodatkowych należy unikać w tych wszystkich wypadkach, które należą do normalnego zakresu gospodarki związku samorządowego; w tych wypadkach odpowiednie kredyty powinny być przewidziane — na podstawie doświadczenia lat ubiegłych — w budżecie głównym. Ponadto Ministerstwo zauważa, iż przepisy §§ 10 i 44 rozporządzenia, dopuszczając zamieszczanie kredytu na wydatki nie przewidziane oraz stosowanie prawa „virement“, powinny spowodować znaczne zmniejszenie się wypadków uchwalania budżetów dodatkowych.

do § 47. Do dochodów budżetowych należy zaliczać jedynie te dochody, które wpłynęły bądź gotówką bezpośrednio do kasy związku samorządowego, bądź też pobrane zostały przez osoby i instytucje upoważnione do przyjmowania wpływów związku samorządowego. Wymierzone, a nieściągnięte, przypadające na rzecz związku samorządowego, t. zw. „zaległości czynne“ nie mogą być włączane do wykonania budżetu.

Rozporządzenie nie przewiduje również istnienia okresu ulgowego, wszelkie bowiem kredyty budżetowe wygasają z upływem ostatniego dnia okresu budżetowego. Po tym terminie kredyty te mogą być obciążane jedynie kwotami wykazanymi w „liście wierzycieli“, względnie objętymi uzupełnieniem tej listy. Po stronie dochodowej budżetu po upływie ostatniego dnia roku budżetowego mogą być zaliczone do wykonania budżetu jedynie kwoty pobrane przed upływem okresu budżetowego przez władze i urzędy oraz osoby i instytucje upoważnione przez związek samorządowy do przyjmowania należności na rzecz tegoż związku.

do § 48. Ustalenie nadwyżki, względnie niedoboru budżetowego, winno poprzedzić zachowanie do wykonania budżetowego nieuregulowanych należności budżetowych, objętych t. zw. „listą wierzycieli“, względnie uzupełnieniem tej listy i wpływów, wpłaconych do kas instytucji, przyjmujących wpłaty na rzecz związku samorządowego.

Nadwyżka budżetowa może być zużytkowaną jedynie po uprzednim zamieszczeniu jej w dochodach tego kresu budżetowego, w którym ma być zużyta; na nowe wydatki budżetowe nadwyżka może być przeznaczoną jedynie w wypadku, jeżeli na związku samorządowym nie ciąży jakiegokolwiek niedobór z lat ubiegłych, względnie pozostałości tych niedoborów i jeżeli związek samorządowy rozporządza dostatecznym na swe potrzeby funduszem obrotowym.

do §§ 49 i 50. Rozporządzenie traktuje niedobór budżetowy jako zjawisko anormalne i ujemne w gospodarce samorządowej, którego powstanie zarząd związku samorządowego winien usprawiedliwić zarówno wobec organu stanowiącego związek samorządowy jak i władz nadzorczych, wskazując jednocześnie sposób pokrycia niedoboru.

O ile osiągnięcie nadwyżki budżetowej nie pociąga za sobą konieczności sporządzenia budżetu dodatkowego, to natomiast powstanie niedoboru wkłada na związek samorządowy obowiązek jak najprędszego pokrycia tegoż niedoboru. Wysokość nadwyżki, względnie niedoboru budżetowego, winna być wiadomą związkowi samorządowemu z chwilą dokonania rocznego zamknięcia rachunków, a więc najpóźniej z końcem miesiąca po upływie roku budżetowego (vide § 39 rozporządzenia o kasowości i rachunkowości związków komunalnych). Skoro tylko fakt zaistnienia niedoboru budżetowego stanie się wiadomym, zarząd związku samorządowego, nie zwlekając do czasu sporządzenia rocznego sprawozdania rachunkowego, winien wydatki nowego okresu budżetowego ograniczyć do najbardziej koniecznych, przeznaczając przejęciowo odpowiednią kwotę dochodów nowego okresu na uregulowanie wszelkich długów i należności w związku z niedoborem powstałych. Z chwilą przedłożenia przez zarząd związku samorządowego wniosku co do definitywnego sposobu pokrycia niedoboru w drodze budżetu dodatkowego (co powinno nastąpić jednocześnie z przedstawieniem sprawozdania rocznego) organ stanowiący związek samorządowego, neodkładając rozpatrzenia tych wniosków do czasu zakończenia badań nad całością rocznego sprawozdania rachunkowego, winien je w czasie możliwie najkrótszym rozpatrzyć i załatwić specjalną uchwałą.

V. Termin i sposób zestawienia preliminarza budżetowego.

do § 51. Zarzuty i zastrzeżenia, zgłoszone przez płatników danin komunalnych przeciwko preliminarzowi budżetowemu, winny być przy odpowiednim sprawozdaniu przedstawione łącznie z preliminarzem budżetowym organowi stanowiącemu związek samorządowy jak również władzy nadzorczej celem rozpatrzenia.

do § 52. Prekluzyjne terminy zestawiania, uchwalania i przedstawiania do zatwierdzenia preliminarzy budżetowych rozporządzenie ustala różnicie dla poszczególnych rodzajów związków samorządowych, a to z uwagi na wzajemną zależność budżetów tych związków.

Najwcześniejszy termin prekluzyjny został ustalony dla gminy wiejskiej z uwagi na ewentualne zapomogi, jakie na rzecz tych związków mogą być przewidziane w budżetach powiatowych związków samorządowych (art. 34 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r.), o potrzebie których świadczy budżet gminny i które muszą znaleźć wyraz w budżecie powiatowego związku samorządowego, uchwalonym przez radę powiatową.

Wcześniejsze nadsyłanie do zatwierdzenia preliminarzy gmin wiejskich jest jeszcze podyktowane koniecznością pozostawiania dostatecznego czasu władzy nadzorczej do zatwierdzenia tych preliminarzy przed rozpoczęciem się nowego roku obrachunkowego. W szczególności zachodzi tego potrzeba w województwach zachodnich i południowych wobec istnienia dużej liczby gmin.

Ten sam termin (1. I.) został ustalony dla wojewódzkich związków samorządowych (poznańskiego i pomorskiego)

z uwagi na konieczność wcześniejszego ustalania kwot podatku krajowego, jakie powiatowe związki samorządowe i miasta mają zamieścić w swych preliminarzach na rzecz tych związków.

Celem dotrzymania powyższych terminów związki samorządowe winny rozpoczynać prace nad sporządzeniem preliminarza budżetowego możliwie wcześnie, tak aby organ stanowiący związek samorządowy mógł rozpatrzyć przedstawiony preliminarz bez zbytecznego pośpiechu i w każdym razie przed terminem wskazanym w § 52 rozporządzenia.

do § 53. Przed przystąpieniem do układania preliminarza budżetowego zarząd związku samorządowego powinien zebrać odpowiednie materiały, mające posłużyć do zaprojektowania wydatków. Z reguły w mniejszych związkach samorządowych powinien to robić zarząd związku, badając szczegółowo potrzeby gospodarki samorządowej, a mianowicie stan i potrzeby budynków administracyjnych, dróg, mostów i t. p.

W większych związkach samorządowych zarządowi związku przedstawiają szczegółowe materiały służące do zestawienia preliminarza budżetowego kierownicy poszczególnych działów względnie instytucji, utrzymywanych przez ten związek. Materiały powinny zawierać przypuszczalne wydatki i dochody działów administracyjnych, oraz zakładów, względnie przedsiębiorstw samorządowych.

W każdym dziale względnie instytucji należy przy obliczaniu analogicznych wydatków opierać się na tych samych, względnie zbliżonych normach (np. normy opału, światła i t. d.). Przewidywania wydatków inwestycyjnych mogą być wprowadzone do preliminarza budżetowego nie wcześniej jak po sporządzeniu planów i kosztorysów zamierzonych inwestycji.

Jest wskazane, aby w większych związkach komunalnych obowiązek ostatecznego zestawienia preliminarza budżetowego powierzony został osobnemu referentowi, względnie wydziałowi. Wydział ten, względnie referat, należałoby upoważnić nie tylko do podsumowania zestawień dostarczonych przez poszczególne inne wydziały, lecz i do poddania uprzednio krytycznej ocenie zarówno strony dochodowej, jak i wydatkowej budżetu.

do § 54. Poszczególne pozycje dochodowe w dziale danin publicznych i pożyczek winny być oparte na prawomocnie powziętych uchwałach. Jeżeli niema takiej uchwały, a w danym roku ma być zaciągnięta pożyczka, która została już związkowi samorządowemu formalnie przyrzeczona, względnie ma być pobrany zamierzony podatek, wówczas kwotę przyrzeczonej pożyczki, względnie sumę spodziewanego wpływu z zamierzonego podatku, można wstawić do preliminarza i równocześnie zaprojektować odpowiednie uchwały.

Uchwały dotyczące danin komunalnych winny być powzięte najpóźniej przy uchwalaniu budżetu.

Jeżeli statuty podatkowe zostały zatwierdzone dawniej na termin nieograniczony, to przy preliminowaniu odnośnych wpływów należy jedynie powołać się na datę i numer decyzji władzy nadzorczej.

Niezapreliminowanie w pewnym okresie obrachunkowym dochodów z podatku samoistnego, uchwalonego i zatwierdzonego na czas nieograniczony, względnie na szereg lat, nie świadczy o utracie mocy obowiązującej statutu, czyli, że wpływy z tego podatku mogą być wstawione do budżetu w jednym z następnych lat bez potrzeby ponownego uchwalania i zatwierdzenia odnośnego statutu.

do § 55. W wypadku zapreliminowania dochodu budżetowego w wysokości przekraczającej sumę wpływów z tego

samego źródła dochodowego, osiągniętych w poprzednim roku budżetowym, zarząd związku samorządowego w rubryce „objaśnienia“ winien szczegółowo uzasadnić realność spodziewanego wpływu. Przewidywań dochodów budżetowych nie należy opierać jedynie na sumie wpływu z poprzedniego okresu budżetowego, skoro wpływy tego okresu są wyższe od wpływów z poprzedzających lat ubiegłych.

VI. Zatwierdzenie preliminarza budżetowego.

do § 56. Zgodnie z postanowieniami § 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 512) preliminarze budżetowe związków samorządowych podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

O ile władza nadzorcza w ciągu 60 dni od dnia otrzymania budżetu związku samorządowego nie wyda decyzji w przedmiocie zatwierdzenia tegoż budżetu i nie zażąda bliższych wyjaśnień lub dokonania zmian według uzasadnionego zlecenia (§ 8 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 522), budżet związku samorządowego uważać należy za zatwierdzony. Tego rodzaju milczące zatwierdzenie budżetu oczywiście nie może obowiązywać odnośnie tych części budżetu, które preliminowano z naruszeniem obowiązujących ustaw.

Przy badaniu preliminarza budżetowego należy baczyc, by przedewszystkiem dochody były realnie zapreliminowane, by zachowana była równowaga budżetowa oraz uwzględnione zarówno wydatki, do ponoszenia których dany związek samorządowy jest ustawowo zobowiązany, jak i kredyty na pokrycie niezlikwidowanych pozostałości niedoborów z lat ubiegłych. Następnie należy zbadać: w odniesieniu do dochodów czy stopień obciążenia ludności daninami publicznymi, przewidzianymi w budżecie, nie przekracza w danym roku zdolności płatniczej ludności i nie wykazuje zbyt znacznej rozbieżności między poszczególnymi związkami samorządowymi, w odniesieniu zaś do wypadków — celowość i zgodność ich z wytycznymi polityki samorządowej, wskazaniami przez ustawy, rozporządzenia i instrukcje władz naczelných.

W szczególności należy mieć na uwadze, iż zasada oszczędności obowiązuje zawsze w gospodarce publicznej, a zatem i w gospodarce związków samorządowych. Z tych względów w wypadku preliminowania przez związek samorządowy wydatku zbędnego lub niecelowego, w decyzji zatwierdzającej budżet winno być zamieszczone zastrzeżenie, względnie zalecenie skreślenia takiego wydatku bez względu na to, czy wydatek taki został preliminowany z zachowaniem równowagi budżetowej, czy też nie.

Władza nadzorcza powinna mieć na uwadze, iż nie jest powołana do stanowienia w sprawach budżetu związku samorządowego.

Winna ona z powołaniem się na odnośne przepisy prawne skreślać (uchylać) zamierzenia budżetowe, naruszające przepisy ustawowe, oraz może wstawiać do budżetu związku samorządowego z urzędu jedynie wydatki na spełnianie tych zadań, które jako obowiązki związków samorządowych wymienione są konkretnie w odnośnych ustawach, przy czem w rozporządzeniu o wstawieniu wydatku do budżetu winna ona powołać przepis nakładający odnośny obowiązek oraz wskazać sposób pokrycia. O ile odnośny przepis nie określa, w jaki sposób ustawowy obowiązek ma być przez

związek samorządowy wykonany, to wybór sposobu należy zasadniczo pozostawić do uznania związku samorządowego, co nie przeszkadza władzy nadzorczej wskazać określony sposób w formie zalecenia, a tylko w wyjątkowych wypadkach w formie zastrzeżenia.

Zatwierdzenie preliminarza budżetowego z zastrzeżeniami zmian należy uważać jako odmowę zatwierdzenia tegoż preliminarza w całości lub w części, połączoną z równoczesną zgodą na zatwierdzenie preliminarza, do którego zostaną wprowadzone zmiany zastrzeżone przez władzę nadzorczą. Każda zmiana, której wprowadzenia do budżetu żąda władza nadzorcza, powinna być odpowiednio uzasadnioną. W wypadku deficytowości budżetu związku samorządowego władza nadzorcza jest uprawniona do zastrzeżenia w decyzji zatwierdzającej budżet obniżenia ryczałtowego ogólnej sumy wydatków budżetowych o kwotę deficytu w stosunku do ustalonych dochodów, przy czem władza nadzorcza w takim wypadku może zastrzec obniżenie tylko niektórych poszczególnych kredytów, pozostawiając redukcję pozostałych związkowi samorządowemu.

W wypadku zastrzeżenia przez władzę nadzorczą zrównoważenia budżetu w drodze obniżenia o określone kwoty ryczałtowe poszczególnych kredytów budżetowych, należy wskazać sposób przeprowadzenia każdego z zastrzeżonych obniżeń.

Prawo zatwierdzenia rozciąga się na cały budżet związku samorządowego na wydatki i dochody zwyczajne oraz nadzwyczajny zarówno budżetu administracyjnego jak i budżetów przedsiębiorstw i zakładów samorządowych i idzie tak daleko, iż można odmówić zgody również na wszelkie pozycje dochodowe, nie wyłączając dochodów z danin publicznych (vide motywy i tezy wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 28 lutego 1929 r. L. rej. 4243/26).

Przez zawieszenie prawa poboru podatku w pewnym okresie obrachunkowym związek samorządowy nie traci wpływających ze statutu uprawnień w odniesieniu do lat następnych.

Od decyzji powziętej przez władzę nadzorczą w sprawie zatwierdzonego budżetu przysługuje zainteresowanemu związkowi samorządowemu zgodnie z art. 85 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) prawo odwołania się do bezpośrednio wyższej instancji administracyjnej. Prawo to związek samorządowy posiada również w wypadku powzięcia decyzji w sprawie zatwierdzenia budżetu przez wojewódzką władzę nadzorczą w wykonaniu uprawnienia, przekazanego teje władzy przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu (vide wyrok N. T. A. z dnia 17 października 1929 r. L. rej. 3969/27).

O ile chodzi o sposób badania preliminarza budżetowego przez władze nadzorcze, to Ministerstwo Spraw Wewnętrznych kładzie nacisk, aby preliminarze te były badane na tle sprawozdań rachunkowych lat ubiegłych (a w szczególności sprawozdania z roku ostatniego) i na materiale rachunkowym tego roku, w ciągu którego preliminarz został zestawiony, przy czem należy brać pod uwagę sprawozdania i zestawienia, obejmujące zarówno wydatki i dochody budżetowe, jak i sumy pozabudżetowe.

Badanie budżetów związków samorządowych należy przeprowadzać przy pomocy znawców spraw, wchodzących w zakres poszczególnych działów gospodarki samorządowej. Po zbadaniu materiałów budżetowych, a przed wydaniem decyzji w sprawie zatwierdzenia budżetu, należy wysłuchać

przedstawiciela względnie przedstawicieli zainteresowanego związku samorządowego co do zastrzeżeń, jakie wywołują zamierzenia budżetowe.

Zakomunikowane przez przedstawicieli związku samorządowego wyjaśnienia, winny być rozważone przed powzięciem decyzji o zatwierdzeniu budżetu.

Przy sposobności zatwierdzania budżetów należy oddziaływać na związku samorządowe w kierunku utworzenia przewidzianych w § 28 funduszy obrotowych w wysokości niezbędnej dla normalnego zakresu gospodarki samorządowej.

do §§ 57 i 58. Budżet związku samorządowego winien być najpóźniej w ciągu dni piętnastu po jego uchwaleniu skierowany wraz z danymi, wymienionymi w § 57 rozporządzenia, bezpośrednio da przełożonej władzy nadzorczej (art. 39, pkt. 1 ust. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych). Wykaz długów, dołączany do budżetu, winien obejmować zadłużenia zarówno długoterminowe, jak i krótkoterminowe (według stanu z ostatniego poprzedzającego miesiąca).

Dla ułatwienia zorientowania się w stanie gospodarki komunalnej i zamierzeniach na przyszłość, zalecam* ponadto dołączanie do każdego budżetu, przesyłanego władzy nadzorczej krótkiego sprawozdania, zawierającego dane statystyczne ilustrujące obszar, zaludnienie i działalność związku samorządowego, obciążenie ludności daninami w gotówce i świadczeniami w naturze oraz wyczerpanie tych brakujących urządzeń samorządowych dobra publicznego, wprowadzenie których w najbliższej przyszłości ze względu na potrzeby ludności jest niezbędne. Takie sprawozdania, o ile chodzi o wydziały powiatowe, powinny w krótkich zarysach obejmować nie tylko powiatowy związek samorządowy, lecz również gminy wiejskie i miasta podlegające nadzorowi wydziału powiatowego.

Do sprawozdania w przedmiocie zatwierdzenia preliminarza budżetowego należy załączyć te uchwały podatkowe i pożyczkowe do wiadomości, względnie zatwierdzenia, które nie zostały uprzednio nadesłane, jak również ewentualną uchwałę o przyznaniu pracownikom związku samorządowego dodatku komunalnego (art. 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. w brzmieniu ustawy z dnia 15 marca 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 345).

W razie nienadesłania omawianych materiałów władza nadzorcza powinna wstrzymać zatwierdzenia budżetu i zarządzić nadesłanie tych materiałów, a w razie ich niedosłania w oznaczonym terminie zażądać skreślenia odnośnych dochodów i odpowiednich wydatków.

o ile władzy nadzorczej przedstawiono do zatwierdzenia razem z preliminarzem budżetowym wymagające zatwierdzenia inne uchwały finansowe, mające związek z tym preliminarzem, to zatwierdzenia preliminarza i tych uchwał można dokonać jednym aktem.

W liczbie uchwał załączanych do sprawozdania w przedmiocie zatwierdzenia preliminarza budżetowego bywają nadsyłane uchwały, wymagające zatwierdzenia władzy nadzorczej wyższej instancji, niż władza zatwierdzająca budżet. Chodzi mianowicie o pozycje, dotyczące np. nabywania nieruchomości, podatku inwestycyjnego, podatku od kopalń itp. Decyzje tego rodzaju nieraz nie mogą być wydane i doręczone władzy zatwierdzającej budżet związku samorządowego przed wydaniem aktu zatwierdzenia budżetu związku samorządowego. W takim wypadku akt taki winien zawierać zastrzeżenie ewentualnego wprowadzenia przez związek samorządowy do budżetu odpowiednich zmian, wywołanych decyzją

władzy nadzorczej wyższej instancji. Jeżeli władza ta zatwierdzi uchwałę związku samorządowego w całej jej treści, to oczywiście zatwierdzony przedtem budżet pozostaje bez zmiany. Jeżeli jednak odnośna decyzja jest w całości lub w części odmowna, a zatwierdzenie preliminarza tegoż związku zostało już dokonane, wtedy oczywiście powstaje dla związku samorządowego konieczność wprowadzenia do budżetu odpowiednich zmian. Z odnośnej decyzji władzy nadzorczej wyższej instancji, niż władza zatwierdzająca budżet będzie w takich razach wynikać o jaką kwotę organ stanowiący związku samorządowego winien budżet obniżyć i ewentualnie, jakie pozycje budżetowe należy zmniejszyć, aby budżet nie był deficytowy.

Stosowne zmiany budżetu powinien przeprowadzić we własnym zakresie związek samorządowy, z tem oczywiście, iż nie mogą być skreślane, wydatki, do których ponoszenia związek samorządowy ustawowo jest obowiązany. Ponowne zatwierdzenie budżetu w takich wypadkach nie jest potrzebne, natomiast związek samorządowy winien podać do wiadomości władzy, zatwierdzającej budżet, zmiany wprowadzone do budżetu.

do § 59. Preliminarze budżetowe związków samorządowych winny być, poczynając od dnia ogłoszenia rozporządzenia o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych tj. od dnia 22 lutego 1933 r. sporządzane i ustalone zgodnie z przepisami tego rozporządzenia.

Powyższe wskazówki i wyjaśnienia zechcą P. P. Wojewodowie podać do wiadomości organom współdziałającym przy wykonywaniu nadzoru nad samorządem i podległym sobie władzom nadzorczym oraz zarządom związków samorządowych i dopilnować ich wykonania, względnie stosowania się do nich.

Okólnik niniejszy uchyla następujące okólniki, względnie pisma okólne: Nr. 22 (S. M. 837) 25 z dnia 21 lutego 1925 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. Str. 68), Nr. 62 (S. F. 414) 25 z dnia 16 maja 1925 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. Str. 69), Nr. S. F. 2216 (26 z dnia 4 listopada 1925 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. Str. 70), Nr. 115 (S. F. 3831) 25 z dnia 15 grudnia 1925 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. Str. 78), Nr. 70 (S. F. 5274) 26 z dnia 21 lipca 1926 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 82), Nr. 95 (S. F. 2867) 26 z dnia 24 września 1926 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 107), Nr. 182 (S. F. 5633) 1 z dnia 26 sierpnia 1929 r. (Zb. Zarz. S. M. Wewn. str. 109 i Nr. 272 (S. F. 3886) 6 z dnia 30 listopada 1929 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. Str. 110).

Bronisław Pieracki

Minister.

Załącznik Nr. 1.

Wzór podziału wydatków i dochodów budżetu teatru.

WYDATKI.

Dział I.

Wydatki administracyjne.

§ 1. Wydatki osobowe:

- poz. a. uposażenie dyrektora teatru,
- poz. b. uposażenie personelu biurowego i pomocniczego (stałego i czasowego),
- poz. c. świadczenia socjalne pracodawcy za personel (na kasę chorych i inne zakłady, względnie fundusze ubezpieczeń pracowników działu I),

poz. d. remuneracje i zapomogi.

§ 2. Wydatki rzeczowe:

- poz. a. wydatki kancelaryjne (księgi i druki rachunkowe, materiały piśmienne, porto, telefony, opłaty stemplowe itp.),
 poz. b. prenumerata pism i zakup książek do podręcznej biblioteki teatralnej,
 poz. c. koszty podróży i diety (zarówno personelu administracyjnego, jak i objętego działem III),
 poz. d. wydatki reprezentacyjne,
 poz. e. różne drobne.

Dział II.

Utrzymanie budynków, pomieszczeń i urządzeń wewnętrznych.

§ 3. Konserwacja i utrzymanie budynków (remont bieżący, utrzymanie podwórz, ubezpieczenie budynków od ognia itp.).

§ 4. Konserwacja i utrzymanie pomieszczeń i urządzeń wewnętrznych (odnawianie wewnętrzne, czynsze, utrzymanie porządku, konserwacja instalacji elektrycznych, ogrzewania, maszynierji teatralnej i t. p.).

§ 5. Opał, światło, woda, kanały.

§ 6. Utrzymanie i uzupełnienie ruchomości z wyłączeniem objętych działem III (§ 8 poz. a). (Odnawianie, naprawy, ubezpieczenie od ognia i kradzieży i t. p.).

Dział III.

Koszty przedstawień teatralnych.

§ 7. Wydatki osobowe:

- poz. a. uposażenie personelu artystycznego i statystów,
 poz. b. uposażenie personelu sceniczno-technicznego, obsługi widowni (kasjerów, bileterów), personelu pracowni, warsztatów, magazynów i służby,
 poz. c. świadczenia socjalne pracodawcy za personel (na kasę chorych i inne zakłady względnie fundusze ubezpieczeń pracowników),
 poz. d. wynagrodzenia za występy gościnne i nadprogramowe,
 poz. e. remuneracje i zapomogi.

§ 8. Wydatki rzeczowe:

- poz. a. konserwacja (naprawy, przewozy, przechowywanie, ubezpieczenie i t. p.) i zakup dekoracji, kostjumów, wynajem instrumentów, role, scenariusze i t. p.,
 poz. b. honorarja autorskie względnie kompozytorskie,
 poz. c. dyżury straży pożarnej,
 poz. d. umundurowanie bileterów i odźwiernego,
 poz. e. reklama i afisze,
 poz. f. różne drobne.

DOCHODY.

Dział I.

Dochód z widowisk.

§ 1. Za bilety wstępu:

- poz. a. za bilety normalne,
 poz. b. za bilety ulgowe.

Dział II.

Dochód z gmachu i pomieszczeń teatralnych.

§ 2. Komorne ze sklepów i lokali.

§ 3. Dochód z dzierżawy pomieszczeń na szatnię, bufet teatralny i t. p.

§ 4. Dochód z wynajmu sali teatralnej.

Dział III.

Różne.

§ 5. Ze sprzedaży programów, z ogłoszeń i reklam umieszczanych w budynku teatralnym, na programach, afiszach i t. p.

§ 6. Ze sprzedaży zużytych ruchomości (dekoracyj, kostjumów, instrumentów i t. p.).

Dział IV.

Dopłata z budżetu administracyjnego.

§ 7. Dopłata z budżetu administracyjnego na pokrycie niedoboru teatru.

Załącznik Nr. 2.

Wzór podziału wydatków i dochodów szpitala komunalnego.

WYDATKI.

Dział I.

Wydatki administracyjne.

§ 1. Wydatki osobowe:

poz. a. uposażenie dyrektora szpitala,

U w a g a: Uposażenie dyrektora szpitala zalicza się do wydatków administracyjnych, o ile w szpitalu oprócz dyrektora jest chociażby 1 ordynator, w przeciwnym razie pobory dyrektora zalicza się do wydatków osobowych w dziale IV „leczenie i utrzymanie chorych“.

- poz. b. uposażenie personelu biurowego i woźnych,
 poz. c. uposażenie personelu gospodarczego i technicznego (personelu rzemieślniczego, kuchennego, pralni, stróża i t. p.),
 poz. d. świadczenia socjalne pracodawcy za personel (na kasę chorych i inne zakłady względnie fundusze ubezpieczeń pracowników działu I),
 poz. e. remuneracje i zapomogi pracowników działu I,
 poz. f. inne świadczenia (bezwrotne i zwrotne) na rzecz pracowników działu I (np. mieszkanie, opał, światło, żywienie, woda i t. p.).

§ 2. Wydatki rzeczowe:

- poz. a. wydatki kancelaryjne (księgi i druki rachunkowe, materiały piśmienne, porto, telefony, opłaty stemplowe itp.),
 poz. b. koszty podróży i diety,
 poz. c. różne drobne.

Dział II.

Utrzymanie budynków oraz pomieszczeń i urządzeń wewnętrznych.

§ 3. Utrzymanie budynków oraz terenu szpitala:

- poz. a. remont zwyczajny i ubezpieczenie budynków od ognia,
 poz. b. utrzymanie podwórz, zieleńców, klombów, kupno roślin i nasion i t. p.,
 poz. c. różne drobne.

§ 4. Utrzymanie pomieszczeń i urządzeń wewnętrznych:

- poz. a. odnawianie wewnętrzne pomieszczeń, konserwacja instalacji kanalizacyjnych, wodociagowych, elektrycznych, ogrzewania i t. p.
 poz. b. najem lokalu,

poz. c. utrzymanie porządku i różne drobne (pasta do podłóg, miotły, szczotki i t. p.).

§ 5. Opał, światło, woda i kanały.

poz. a. opał,

poz. b. światło,

poz. c. woda i kanały.

§ 6. Sprzęty szpitalne:

a) umeblowanie biur, sal, pomieszczeń (uzupełnienie, odnawianie, naprawa, ubezpieczenie od ognia i kradzieży),

b) sprzęty kuchenne i pralnie (uzupełnienie, odnawianie, naprawa, ubezpieczenie od ognia i kradzieży).

Dział III.

Gospodarstwo szpitalne

(nie stanowiące samostojnej jednostki gospodarczej).

§ 7. Wydatki osobowe działu III:

poz. a. uposażenie personelu działu III (służby rolnej, ogrodników, rzemieślników, przeznaczonych dla działu III),

poz. b. świadczenia socjalne pracodawcy za personel (na rzecz Kasy chorych i innych zakładów lub funduszy ubezpieczeń pracowników działu III),

poz. c. remuneracje i zapomogi pracowników działu III,

poz. d. inne świadczenia (bezwrotne i zwrotne na rzecz pracowników działu III).

§ 8. Wydatki rzeczowe:

poz. a. uzupełnienie i utrzymanie inwentarza żywego,

poz. b. wydatki na uprawę ziemi, kupno nasion i nawozów,

poz. c. narzędzia tabor, sprzęty gospodarcze i warsztatowe (uzupełnianie, odnawianie, naprawa, ubezpieczenie od ognia i kradzieży),

poz. d. różne.

Uwagi: O ile w skład majątku szpitalnego wchodzi gospodarstwo rolne, mogące stanowić samoistną jednostkę gospodarczą, to budżet tego gospodarstwa zgodnie z § 4 rozporządzenia winien być wyodrębniony z budżetu szpitala; w takim wypadku budżet szpitala przewiduje jedynie nadwyżkę, względnie dopłatę do budżetu gospodarstwa rolnego.

Dział IV.

Leczenie i utrzymanie chorych.

§ 9. Wydatki osobowe:

poz. a. uposażenie personelu lekarskiego (ordynatorów, asystentów, lekarzy i studentów-praktykantów),

poz. b. uposażenie duszpasterza,

poz. c. uposażenie personelu pomocniczo-lekarskiego i pielęgniarskiego (pielęgniarek, siostr miłosierdzia, instrumentaljuszy i t. p.),

poz. d. uposażenie służby salowej (posługacze, posługaczki),

poz. e. uposażenie personelu apteki i pracowni,

poz. f. świadczenia socjalne pracodawcy za personel (na Kasę chorych i inne zakłady, względnie fundusze ubezpieczeń pracowników działu III),

poz. g. remuneracje i zapomogi pracowników działu III,

poz. h. inne świadczenia (bezwrotne i zwrotne) na rzecz pracowników działu III (np. odzież, wyżywienie służbowe i t. p.).

§ 10. Wydatki rzeczowe:

poz. a. wydatki na wyżywienie chorych (artykuły spożywcze),

poz. b. środki lecznicze, dezynfekcyjne, materiały opatrunkowe,

poz. c. koszty prowadzenia pracowni (odczynniki, klisze, sprzęty i naczynia pracowni),

poz. d. wydatki na pościel, bieliznę, odzież i obuwie (uzupełnienie, naprawa),

poz. e. wydatki na mydło, bielidło, pastę do podłóg, miotły itp.,

poz. f. wydatki na pogrzeby i sekcje,

poz. g. wydatki na narzędzia, aparaty i przyrządy lekarskie,

poz. h. wydatki na bibliotekę (lekarską i dla chorych), czytelnię, pisma i radio.

DOCHODY.

Dział I.

Dochody z majątku szpitala i różne własne dochody szpitala.

§ 1. Z majątku nieruchomego (budynków, placów i t. p.).

§ 2. Z gospodarstwa szpitalnego (obory, chlewni, ogrodu i t. p.).

§ 3. Z kapitałów (odsetki od sum lokowanych w instytucjach kredytowych, od sum hipotecznych i t. p.).

§ 4. Darowizny i ofiary: a) perjodyczne (z zapisów), b) jednorazowe.

§ 5. Różne dochody (za nabożeństwa i katafalki w kaplicy przedpogrzebowej, ze sprzedaży zużytych ruchomości, szmelcu odpadków i t. p.).

Dział II.

Subwencje i dotacje.

§ 6. Subwencje Skarbu Państwa oraz innych związków prawno-publicznych z wyjątkiem związku utrzymującego szpital, względnie udział tych związków w utrzymaniu szpitala.

Dział III.

Zwroty.

§ 7. Zwroty świadczeń osobistych personelu:

poz. a. zwrot kosztów żywienia personelu,

poz. b. zwroty świadczeń mieszkaniowych,

poz. c. zwroty kosztów opału, oświetlenia i t. p.

§ 8. Inne zwroty.

Dział IV.

Opłaty za leczenie i utrzymanie chorych.

§ 9. Od chorych samopłacących kl. I i II:

poz. a. z własnego okręgu szpitalnego,

poz. b. z innych okręgów.

§ 10. Od chorych samopłacących kl. III.

poz. a. z własnego okręgu szpitalnego,

poz. b. z innych okręgów.

§ 11. Za leczenie członków Kas Chorych:

poz. a. od Kas Chorych,

poz. b. dopłaty od związków samorządowych.

§ 12. Opłaty od chorych, skierowanych przez inne organizacje lub instytucje.

§ 13. Od związku samorządowego, utrzymującego szpital za chorych, leczonych na koszt tegoż związku.

§ 14. Od obcych związków samorządowych za chorych leczonych na koszt tych związków.

§ 15. Opłaty za specjalne zabiegi od chorych na klasie I.

§ 16. Opłaty od chorych, przychodzących do pracowni (analizy, Rentgen).

Dział V.

17. Dopłata związku samorządowego, utrzymującego szpital:

- poz. a. dopłata za leczenie chorych zakaźnych (według zmniejszonej taksy lub bezpłatnie),
 poz. b. dopłata na pokrycie nieściągalnych kosztów leczenia,
 poz. c. dopłata z innych powodów.

O D P I S.

URZĄD WOJEWÓDZKI KRAKOWSKI,

Wydział samorządowy.

Nr. SF. I. — I — 77/33.

Kraków, dnia 28 listopada 1933 r.

Wyjaśnienie przepisów rozporządzenia z dn. 6. 12. 1932 r. o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych.

NR. OKÓLNIKA SAM. 92.

Panom Przewodniczącym Tymczasowych Wydziałów Powiatowych na obszarze Województwa Krakowskiego wszystkim Zarządom miast Krakowa, Nowego Sącza i Tarnowa przesyłam do wiadomości i stosowania.

Zarazem zwracam uwagę na konieczność dokładnego zapoznania się z treścią przyległego okólnika wszystkich urzędników współdziałających przy sporządzeniu i wykonywaniu budżetów, szczególnie, że niektóre postanowienia tego okólnika zmieniają dotychczasowe przepisy i praktykę budżetową, zaś wprowadzone zmiany muszą być uwzględnione w budżetach na rok 1934/5.

Odnosnie sposobu podania przyległego okólnika do wiadomości podległym związkom samorządowym, to pozostawiając zasadniczo tę sprawę uznaniu Panów Przewodniczących uważam, że możnaby ją załatwić w sposób następujący:

1. Gminom wiejskim (obecnym) wystarczyłoby wydać zarządzenie na podstawie przyległego okólnika normujące tylko te sprawy, które w okólniku pow. są uregulowane odmiennie od dotychczasowej praktyki, a dotyczą gmin wiejskich. Streszczałoby się to w wyliczeniu zmian, które gminy wiejskie muszą dokonać w budżetach na rok 1934/5, na skutek w/w okólnika min.

2. Gminom miejskim należałoby przesłać całkowite odpisy w/w okólnika.

W końcu zwracam uwagę, że w numerze 47 z r. bież. czasopisma »Samorząd« zapowiedziano, że w najbliższym czasie ukaże się książka pod tytułem: »Prawo budżetowe oraz przepisy o kasowości i rachunkowości Związków Samorządowych w Polsce«, w której prawdopodobnie będzie zamieszczony również omawiany okólnik ministerjalny.

Za Wojewodę
Osiecki mp.
 Naczelnik Wydziału.

116.

OKÓLNIK Nr. 84

Prezydenta miasta z dnia 18 grudnia 1933 r. Nr. Prez. Zarz. og. 41/33 w sprawie ustalenia i zatwierdzenia preliminarzy budżetowych oraz wykonywania zarządzeń budżetowych władzy nadzorczej.

W załączeniu przesyłam okólnik Krakowskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 7 grudnia 1933 r. Nr. S. F. I. 1-28/33. (Okólnik Nr. Sam. 97) dotyczący ustalenia i zatwierdzenia preliminarzy budżetowych oraz wykonywania zarządzeń budżetowych władzy nadzorczej do wiadomości i stosowania.

URZĄD WOJEWÓDZKI KRAKOWSKI

WYDZIAŁ SAMORZĄDOWY.

Nr. SF. I-1-28/33.

Kraków, dnia 7 grudnia 1933 r.

W sprawie ustalenia i zatwierdzenia preliminarzy budżetowych oraz wykonywania zarządzeń budżetowych władzy nadzorczej.

OKÓLNIK NR. SAM. 97.

Do

PP. Przewodniczących Tymcz. Wydz. Powiatowych oraz
 PP. Prezydentów m. Krakowa, Nowego Sącza i Pana Kierownika Zarządu Miejskiego m. Tarnowa.

Przepisy normujące sposób sporządzania budżetów.

Wobec rozpoczęcia okresu prac przygotowawczych nad ułożeniem budżetów Związków komunalnych na rok 1934/5 uważam za wskazane przypomnąć, że zgodnie z okólnikiem Nr. 26 Min. Spraw Wewn. z dn. 18 III. 1933 r. budżety na rok 1934/5 winny być ściśle dostosowane do Rozporządzenia Min. Spraw Wewn. z dn. 6. XII. 1932 r. o sporządzaniu i ustalaniu budżetów Związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 11/933 poz. 71), uzupełnionego wyjaśnieniami przepisów tegoż rozporządzenia, zawartymi w okólniku Nr. 110 Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 15. XI. 1933 r., przesłanego PP. Przewodniczącym (Prezydentom, Kierownikowi Tym. Zarządu Miejskiego) przy okólniku Nr. Sam. 92 z dnia 28. XI. 1933.

Powyższe rozporządzenie i okólnik normują ściśle układ budżetów oraz tok postępowania przy jego uchwalaniu i zatwierdzaniu. Nadto sprawy te unormowane zostały art. 43 p. m. 44 p. a. ust. o częściowej zmianie ustroju sam. teryt. z dn. 23. III. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) względnie, w stosunku do powiat. związków komunalnych art. 41, 37 p. a (17 p. 1) dekretu o tymcz. ordynacji powiat. z dn. 5. II. 1918 r. (Dz. P. 13 poz. 141).

Jakkolwiek tedy wymienione na wstępie rozporządzenie Min. Spr. Wewn. z dn. 6. XII. 1932 r. weszło w życie z dn. 22. II. br. i winno być zastosowane zasadniczo już przy układaniu budżetu na rok 1933/4 to jednak w niedopełnieniu tego warunku przy tych budżetach nie upatrywałem przeszkody do ich zatwierdzenia.

Upprzedzam wszakże, że przy rozpatrywaniu przedłożonych mi do zatwierdzenia budżetów na rok 1934/35 będę

kładł szczególny nacisk na stwierdzenie ich zgodności z przepisami pow. rozporządzenia zarówno co do formy układu budżetu, sposobu budżetowania, terminu sporządzania budżetu i przedłożenia go władzy nadzorczej do zatwierdzenia, a w razie stwierdzenia niewykonania powyższego, zwracać będą budżety bez rozpatrywania.

Proszę tedy PP. Przewodniczących (P. Prezydentów, Kierownika Z. M.) o bezzwłoczne wydanie zarządzeń organom przeprowadzającym prace budżetowe w biurach związków komunalnych, dokładnego zapoznania się z przepisami zawartymi w powyższym rozporządzeniu i okólniku.

Zarządzenia dotyczące polityki finansowej gospodarczej samorządów.

Jednocześnie nadmieniam, że w sprawach budżetowych oraz polityki finansowej związków komunalnych aktualne są nadal zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i moje (o ile nie są w poszczególnych ustępach sprzeczne z wyżej wym. rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6. XII. 1932 r. i okólnikiem Nr. 110 względnie inaczej w nich unormowane) a objęte:

1) Okólnikiem Min. Spr. Wewn. Nr. 141 z dnia 19. XI. 1932 r. a podane Panom do wiadomości przy okólniku mojem Nr. 71 z dn. 8. XII. 1932 r. w sprawie ustalenia i zatwierdzenia preliminarzy budżetowych Związków komunalnych na rok 1933/4.

2) Okólnikiem Min. Spr. Wewn. Nr. 204 z dn. 5. XII. 1931 r. podanym Panom do wiadomości przy piśmie okólnym z dnia 29. XII. 1931 r. L. Sm. XII-57 w sprawie gospodarki finansowej związków komunalnych i zatwierdzenia preliminarzy budżetowych związków komunalnych na r. 1932/3.

3) Pismem okólnym Urzędu Wojewódzkiego z dnia 24. VI. 1931 r. L. Śm. XII-55 w sprawie oszczędności w administracyjnych wydatkach rzeczowych.

4) Okólnikiem Nr. 116 Min. Spr. Wewn. z dnia 1. VII. 1931 r. Nr. SF. 5780/1 w sprawie ograniczenia budżetów związków komunalnych podanym przy moim piśmie okólnym z dn. 10. VII. 1931 r. L. Sm. XII-57.

5) Okólnikiem Nr. 23 z dn. 21. II. 1930 r. w sprawie gospodarki finansowej związków komunalnych podanym do wiadomości przy piśmie okólnym z dnia 27. II. 1930 r. L. Sam. IX./71/30.

Usterki budżetowe.

Nadto zwracam szczególną uwagę na moje pismo okólne z dn. 3. XI. 1929 r. L. Sam. 2597/1929 w sprawie usterek w budżetach związków komunalnych i realności budżetów, ponieważ stwierdziłem, że przytoczone w tymże okólniku usterki powtarzają się w wielu wypadkach i nadal. W szczególności stwierdziłem:

1) nie zachowywanie terminów zakreslonych dla przedkładania władzom nadzorczym preliminarzy budżetowych dla zatwierdzenia;

2) czynienie wydatków na podstawie niezatwierdzonego preliminarza budżetowego, bez zachowania ograniczeń przewidzianych dla prowizorium budżetowego;

3) nie przedkładanie w należytych terminach przez organa wykonawcze związków komunalnych organom stanowiącym tychże związków decyzji władzy nadzorczej w sprawie zatwierdzenia budżetów, a to celem ewentualnego powzięcia przez nie uchwały w sprawach w tejsze decyzji poruszonych.

4) nieprzestrzeganie zarządzeń i zastrzeżeń władzy nadzorczej, zawartych w decyzjach zatwierdzających budżety względnie w innych decyzjach dotyczących spraw gospodarczych i finansowych związków komunalnych.

Terminy budżetowe i ich prekluzyjność.

W związku z temi uchybieniami wyjaśniam:

ad 1) § 52 rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6. XII. 1932 r. zakresła terminy prokluzyjne dla przedkładania preliminarzy władzom nadzorczym do zatwierdzenia; a) dla gmin wiejskich do dn. 31 grudnia, b) dla gmin miejskich do dnia 31 stycznia, c) dla pow. związków komunalnych do dnia 28/29) lutego każdego roku.

Wobec bardziej skomplikowanego charakteru gospodarki miast wydzielonych, zezwalam by Zarządy Miejskie m. Krakowa, Tarnowa i Nowego Sącza przedkładały mi preliminarze budżetowe w nieprzekraczalnym terminie do końca lutego każdego roku.

Z uwagi na prekluzyjny charakter terminów wyżej określonych oraz konieczność ich zachowania dla umożliwienia władzom nadzorczym wydania decyzji w sprawie zatwierdzenia budżetów najdalej z początkiem nowego okresu budżetowego uchybienie powyższym terminom będą traktował jako „powodowanie nieprawidłowości w gospodarce samorządowej“ i „niewykonywanie obowiązków ze szkodą dla interesu publicznego“ (art. 69 i 70 ust. z dnia 23. III. 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego). Przez przedłożenie preliminarza budżetowego, rozumiem przedłożenie preliminarza wraz z szczegółowymi objaśnieniami i załącznikami wyszczególnionymi w § 57 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6. XII. 1932 r.

Reforma ustroju sam. miejs. gm. a budżety na 1934/5 r.

Nadmieniam wreszcie, że przeprowadzone obecnie wybory do samorządu miejskiego na terenie województwa krakowskiego nie mogą wpłynąć hamująco na prace budżetowe, zarówno w gminach miejskich jak i powiatowych związkach komunalnych. Okoliczność ta nie będzie stanowić dostatecznego usprawiedliwienia w wypadku opóźnienia w przedłożeniu budżetu władzy nadzorczej.

Z uwagi na zasadę ciągłości gospodarki komunalnej dotychczasowe Zarządy Miejskie winny przygotować preliminarz budżetowy na r. 1934/35 w ten sposób, aby do czasu przekazania urzędowania nowo wybranym organom samorządu miejskiego, wykonane zostały te etapy prac budżetowych, które dla zachowania powyższych terminów winne być w danym czasokresie załatwione.

W myśl bowiem art. 1 ustawy z dn. 14. III. 1933 r. (Dz. U. Nr. 21 poz. 142) okres urzędowania obecnych rad miejskich i zarządów miejskich na terenie Wojew. Krakowskiego przedłużony został do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów samorządowych.

Gdyby przeto ukonstytuowanie się nowych organów samorządu miejskiego nastąpiło przed upływem terminu dla sporządzenia budżetu określonego — wykonane przez dot. zarządy miejskie przygotowawcze prace budżetowe winny być w takim stanie załatwienia, aby umożliwić nowym organom ich bezzwłoczną kontynuację.

Proszę tedy PP. Przewodniczących o pouczenie o powyższym Zarządy miast położonych na terenie podległych im powiatów i dopilnowanie terminowego wykonania niniejszego zarządzenia.

Jednocześnie, celem usunięcia wątpliwości, jakie mogą powstać w związku z organizacją gmin wiejskich (zbiorowych) wyjaśniam, że obecne gminy wiejskie (jednostkowe) winny przystąpić do ułożenia preliminarza budżetowego na rok 1934/35 obejmującego cały rok budżetowy 1934/35.

Prowizorium budżetowe.

ad 2) W wypadku gdyby z rozpoczęciem nowego okresu budżetowego związek komunalny nie uzyskał z jakiegokolwiek przyczyny decyzji władzy nadzorczej w sprawie zatwierdzenia budżetu, zaś budżet nie uzyskał mocy prawnej na podstawie par. 8 ust. 2 rozp. Prez. R. P. z dn. 7. VI. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 522) zmienionym art. 4 rozp. Prez. R. P. z dn. 1. VI. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50 poz. 48) zarząd związku komunalnego prowadzić będzie gospodarkę finansową w/g zasad ustalonych w ust. 2 § 1 rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6. XII. 1932 r. z uwzględnieniem wyjaśnienia tego ustępu zawartego w okólniku Min. Spr. Wewn. Nr. 110 z dn. 15. XI. 1933 r. („do § 1 ust. ostatni“) oraz poniższego zarządzenia.

W miesięcznym prowizorium budżetowym mogą być uwzględnione jedynie wydatki najkonieczniejsze i najpilniejsze potrzebne 1) już to do utrzymania ciągłości agend związku komunalnego jego instytucji i przedsięwzięciom, 2) już to do kontynuowania zaczętych w ubiegłym okresie sprawozdawczym prac, a objętych zatwierdzonym budżetem z tego okresu, 3) już wreszcie dla wywiązywania się ze zobowiązań uprzednio zaciągniętych.

Niedopuszczalnym jest tedy czynienie na podstawie prowizorium budżetowego wydatków nienależących do jednej z powyższych kategorii (np. wypłata subwencji i t. p.).

Wydatki posiadające charakter periodycznych świadczeń związku komunalnego (n. p. pensje, czynsze, raty i t. p.) mogą być uskuteczniane jedynie w wysokości proporcjonalnej do okresu przez prowizorium budżetowe objętego.

Postępowanie po otrzymaniu decyzji budżetowej władzy nadzorczej.

ad 3) Po otrzymaniu decyzji władzy nadzorczej w sprawie zatwierdzenia budżetu — przełożony (kierownik) związku komunalnego winien bezzwłocznie podać jego treść do wiadomości organowi zarządzającemu zw. komunalnego, oraz zwołać posiedzenie organu stanowiącego tegoż związku w takim terminie, by przysługujące związkowi komunalnemu prawo wniesienia odwołania zostało zachowane i aby termin 14-to dniowy, zakreślony art. 83 rozp. Prez. R. P. z dn. 22. III. 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. poz. 341) w międzyczasie nie upłynął.

Przypominam, że Min. Spr. Wewn. okólnikiem Nr. 209 z dnia 1. XII. 1930 r. wyjaśniło, że bieg powyższego terminu następuje od doręczenia decyzji władzy nadzorczej organowi wykonawczemu związku komunalnego. Wyjaśnienie to nie straciło także na aktualności wskutek wejścia w życie ust. o częściowej zmianie ustroju sam. teryt. której art. 46 postanawia, że przełożony związku komunalnego reprezentuje tenże związek nazewnątrz.

Ponieważ jednak zgodnie z art. 43 p. m. w/w ustawy oraz art. 17 p. 1) dekretu z dn. 5. II. 1919 r. o tymczasowej ordynacji powiatowej — stanowanie w sprawach preliminarza budżetowego należy do zakresu działania organu stanowiącego związku komunalnego — przeto ewentualne

wniesienia odwołania o decyzji władzy nadzorczej w sprawie zatwierdzenia budżetu musi być oparta na wyraźnej uchwale w tymże przedmiocie organu stanowiącego związku komunalnego i w granicach tej uchwały wskazanych. Zaniechanie tego zwołania w terminie organu stanowiącego dla powzięcia uchwały w sprawie decyzji budżetowej władzy nadzorczej — względnie wniesienia odwołania przez organ wykonawczy i zarządzający związku komunalnego, a bez uchwały organu stanowiącego może narazić zainteresowany związek komunalny na utratę prawa odwołania.

Gdyby wszelkie zwołania organu stanowiącego w terminie wyżej określonym nie mogło się odbyć z powodu przeszkód nie do przewyciężenia — należy o powstałej przeszkodzie powiadomić władzę nadzorczą i bezzwłocznie po ustaleniu tejże przeszkody zwołać posiedzenie organu stanowiącego i następnie postąpić w sposób art. 41 rozp. Prez. R. z dn. 22. III. 1928 r. o postęp. adm. określony.

Ze względu na trudności, powstać mogące przy zwoływaniu rad powiatowych w terminach wyżej określonych zezwalam na przedkładanie im przez Wydziały Powiatowe decyzji moich w sprawie zatwierdzenia budżetu na ich najbliższe posiedzenia, przyczem jednak proszę P. Przewodniczących o powiadomienie mnie bezzwłocznie po otrzymaniu powyższych decyzji o przypuszczalnym (wzgl. wyznaczonych) terminie posiedzeń tychże rad.

Powyższe zezwolenie moje należy rozumieć jako wyrażenie zgody na przywrócenie terminu i postąpić w dalszym ciągu w sposób wyżej cyt. art. 41 określony tj. należy ewentualne odwołanie wnieść w terminie 7-mio dniowym, licząc od dnia posiedzenia rady powiatowej.

Znaczenie „zastrzeżeń i zleceń“ władzy nadzorczej decyzji budżetowej.

ad 4) Zgodnie z § 8 rozp. Prez. R. P. z dn. 17. VI. 1924 r. oraz wyjaśnienie Min. Spraw. Wewn. zawartem w okólniku wymienionym na wstępie Nr. 110 „do § 56 ust. 7“ władza nadzorcza władna jest budżet zatwierdzić, lub odmówić zatwierdzenia, względnie zatwierdzić z zastrzeżeniem (zleceniem) dokonania w nich zmian. Zatwierdzenie budżetu z zastrzeżeniem zmian należy uważać za odmowę zatwierdzenia budżetu w części objętej zastrzeżeniem, połączoną z jednoczesną zgodą na zatwierdzenie preliminarza do którego zostaną wprowadzone zmiany zastrzeżone przez władzę nadzorczą.

Otrzymawszy zatem decyzję władzy nadzorczej w sprawie zatwierdzenia budżetu opatrzoną zastrzeżeniami dokonania w nich zmian — związek komunalny (t. j. jego organ stanowiący) może albo 1) zastosować się do zlecenia zastrzeżeniem objętego, w którym to wypadku odnośna pozycja budżetowa uzyskuje automatycznie moc prawną jako zatwierdzona w granicach zastrzeżenia, 2) albo odwołać się do odnośnej decyzji władzy nadzorczej, w którym to wypadku uznać należy, że cała treść budżetu objęta zastrzeżeniem nie uzyskała zatwierdzenia i nie może ulec wykonaniu aż do czasu rozstrzygnięcia odwołania i zależnie od kierunku tegoż rozstrzygnięcia.

Istnieje jeszcze trzecia możliwość a zasadzająca się na tem, że związek komunalny może przyjąć treść zastrzeżenia władzy nadzorczej, lecz uznając jednocześnie, że istnieją dostateczne przyczyny, podanie których do wiadomości władzy nadzorczej może spowodować zmianę jej decyzji — może wystąpić do władzy nadzorczej z odpowiednim przedstawieniem. W tymże wszakże wypadku związek komunalny mus

liczyć się z ewentualnością, że przedstawienie jego nie zostanie uwzględnione stwarzanie faktów dokonanych wbrew treści zastrzeżenia, a przed uzyskaniem tegoż zastrzeżenia jest niedopuszczalnym i może narazić winnych przekroczenia uprawnień na konsekwencje ustawą przewidziane.

Zaznaczam więc, że niedopuszczalną jest uchwała organu stanowiącego związku komunalnego postanawiającego utrzymać w mocy tę część budżetu co do której władza nadzorcza w decyzji swej poczyniła zastrzeżenia. Postanowienie takie jest sprzeczne z obowiązującym prawem, określającym kompetencje organów związków komunalnych, władzy nadzorczej i winno być przez przełożonego związku komunalnego zawieszane.

Zwracam zatem uwagę PP. Przewodniczącym (Prezydentom, Kierownikom i tymcz. Zarz. miejskim) na konieczność ścisłego przestrzegania zasad w niniejszym okólniku przedstawionych a to celem usunięcia usterek i uchybień, mogących wprowadzić chaos i niepewność w gospodarce finansową związków komunalnych.

Jednocześnie proszę PP. Przewodniczących o przestrzegania powyższych zasad przy wykonaniu przez Wydziały Powiatowe prawa nadzoru i poinformowanie o powyższym podległe im w trybie nadzoru zarządy gmin miejskich i wiejskich.

Zarazem komunikuję, że wzorem lat ubiegłych — zarządzę także w związku z budżetem na rok 1934/35 konferencje porozumiewawcze o których terminie powiadomię PP. Przewodniczących (Prezydentów, Kierownika Zarządu miejskiego) w swoim czasie.

W końcu przypominam PP. Przewodniczącym konieczność zapraszania Kierowników Urzędów Skarbowych na posiedzenia Wydziału Powiatowego, na którym będą rozpatrywane przedstawione do zatwierdzenia preliminarze, a to zgodnie z zarządzeniem Min. Spraw Wewn. zawartym w okólniku Nr. 141 z dnia 19/XI. 1932 r. podanym PP. Przewodniczącym do wiadomości przy okólniku moim Nr. Sam. 48 z dnia 3/VII. 1933 r. Nr. SF. I-I-13/33.

Za Wojewodę:
Osiecki m. p.
Naczelnik Wydziału.

117.

OKÓLNİK Nr. 85.

Prezydenta miasta z dnia 19 grudnia 1933 Nr. Prez. R. m. 124/33 w sprawie Regulaminu obrad Rady m. i Komisji Rady m.

W związku z uchwaleniem nowego Regulaminu obrad Rady m. i Komisji Rady m., który w załączeniu udzielam do wiadomości zarządzam co następuje:

I. Rada miejska.

§ 1.

Zakres działania Rady miejskiej ustalony jest przepisem art. 43 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 294).

Wnioski, które mają być przedmiotem obrad Rady m. mają Naczelnicy Wydziałów i Dyrektorzy Zakładów zgłaszać na piśmie wraz z aktami Dyrektorowi Zarządu m.

Wnioski te mają być przedkładane bieżąco tj. zaraz, gdy sprawa stanie się gotową do przedłożenia Ra-

dzie m., a najdalej jednak na 5 dni przed terminem posiedzenia. W tym celu należy przeprowadzić je regulaminowo przez Magistrat i Komisje w takim terminie, by mogły one być na czas przygotowane na posiedzenie Rady m.

Wnioski na Radę m. należy przygotować w dwóch egzemplarzach, z których jeden. (oryginał) pozostaje w aktach, drugi zaś stanowić ma materiał porządku obrad.

Dyrektor Zarządu m. przedłoży zgłoszone wnioski do decyzji Prezydentowi m., który ustali porządek obrad i termin posiedzenia.

Sekretarz Prezydjalny wygotuje porządek obrad, rozpisze posiedzenie i roześle porządek obrad mającym wzięść udział w posiedzeniu.

§ 2.

Protokół z przebiegu obrad Rady m. sporządzić ma urzędnik prowadzący protokół do 3 dni po posiedzeniu, poczem należy protokół ten wyłożyć w Sekretarjacie Prezydjalnym do przeglądu osób uprawnionych, w myśl przepisu § 2 Regulaminu przez przeciąg dni 8.

W razie zgłoszenia przez osoby uprawnione poprawek do protokołu, Sekretarjat Prezydjalny ma sporządzić o tem sprawozdanie, które podpisać ma zgłaszający poprawkę. Sprawozdanie to prześle Sekretarjat Dyrektorowi Zarządu m., który przedstawi go następnie Prezydentowi m. do decyzji.

Po upływie czasokresu dla wyłożenia należy protokół po zaopatrzeniu stosowną klauzulą odpowiednio przechować. Protokoły mają być po upływie roku kalendarzowego opracowane w roczniki.

II. Komisje Rady miejskiej.

§ 3.

Posiedzenia Komisji Rady m. zwołuje i ustala ich termin Prezydent miasta (Wiceprezydent) na wniosek Naczelnika Wydziału, który ma przygotować materiał na porządek obrad i w razie zwołania posiedzenia wygotować o tem stosowny okólnik, który podpisuje zwołujący posiedzenie.

§ 4.

Z przebiegu posiedzenia Komisji Rady m. i zapadłych uchwał należy w następnym dniu do godz. 10 złożyć na piśmie krótkie sprawozdanie Dyrektorowi Zarządu m., który sprawozdanie to przedłoży Prezydentowi miasta. Drugi egzemplarz takiego sprawozdania należy przesłać Redakcji Dziennika Rozporządzeń m. Krakowa.

Przepisy § 2 dotyczące sporządzenia i wykładania protokołów, poprawek i przechowywania protokołów mają analogiczne zastosowanie do Komisji Rady m. z tem, że Naczelnicy odnośnych Wydziałów mają przesłać protokół Sekretarjatu do wyłożenia, Sekretarjat zaś po wyłożeniu zwróci zakluzulowany protokół właściwemu Wydziałowi do przechowania.

III. Przepisy końcowe.

§ 5.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, równocześnie tracą moc postanowienia tut. zarządzenia z dnia 15 września br. Nr. Prez. Org. 87/33 (Okólnik Nr. 51).

Nr. Prez. R. m. 124/33.

Załącznik do okóln. nr. 85.

REGULAMIN

obrad Rady miejskiej i Komisji Rady m. stoł. król.
miasta Krakowa
z dnia 28 listopada 1933 r.

ROZDZIAŁ I.

Organizacja Rady miejskiej.

§ 1.

Radę miejską zwołuje i przewodniczy jej posiedzeniom Prezydent miasta, a w jego zastępstwie wyznaczony przez niego Wiceprezydent.

W przypadkach, gdy chodzi o wybory członków Zarządu miejskiego i Komisji rewizyjnej, jak również, gdy Rada miejska rozpatruje sprawozdania i wnioski Komisji rewizyjnej lub podejmuje w zakresie tym uchwały, przewodniczy jeden z radnych, wybierany każdorazowo w tym celu przez Radę miejską zwykłą większością głosów.

§ 2.

Wszelkie czynności biurowe związane z działalnością Rady miejskiej należą do wyznaczonego przez Prezydenta miasta biura Zarządu miejskiego.

Protokół przebiegu obrad prowadzi urzędnik wyznaczony przez Prezydenta miasta. Protokół ma być wyłożony w Sekretarjacie Prezydjalnym do wglądu dla członków Rady miejskiej przez przeciąg 8 dni.

Uwagi co do protokołu muszą być zgłaszane w powyższym terminie na piśmie na ręce Przewodniczącego, który je ostatecznie załatwia.

Protokół podpisuje Przewodniczący i protokolant.

§ 3.

Posiedzenia Rady miejskiej dzielą się na zwyczajne i nadzwyczajne.

Prezydent miasta zwołuje zwyczajne posiedzenia przynajmniej 1 raz na kwartał, a nadzwyczajne na żądanie $\frac{1}{2}$ ustawowej liczby radnych.

§ 4.

Do ważności uchwał Rady miejskiej potrzebna jest obecność $\frac{1}{3}$ ustawowej liczby członków Rady miejskiej, z wyjątkiem uchwały wykluczającej radnego z grona Rady miejskiej, do której ważności potrzebna jest obecność $\frac{2}{3}$ ustawowej liczby członków Rady.

§ 5.

Uchwały Rady miejskiej zapadają większością głosów wynoszącą więcej niż połowa obecnych członków Rady. Wykluczenie radnego z grona członków Rady miejskiej zapada większością $\frac{2}{3}$ głosów obecnych.

Ponowne powzięcie uchwały Rady miejskiej, której wykonanie wstrzymano po myśli art. 66 ustawy z dnia

23 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294 wymaga większości $\frac{2}{3}$ głosów ustawowej liczby członków Rady.

§ 6.

Dla rozpatrywania i opinjowania różnych spraw dotyczących administracji i gospodarki gminnej, przygotowywania wniosków na Radę, decydowania w zastępstwie Rady w poszczególnych sprawach wymagających uchwały Rady, może Rada miejska powołać Komisje stałe, czasowe lub do poszczególnych spraw z pośród członków Rady miejskiej, a w miarę potrzeby z wyjątkiem Komisji działających na prawach Rady miejskiej także i z pośród mieszkańców stoł. król. m. Krakowa, posiadających prawo wybieralności do Rady miejskiej.

§ 7.

Posiedzenia Rady miejskiej są publiczne.

Jeżeli jawność obrad mogłaby spowodować zaburzenie spokoju publicznego lub ujawnić okoliczności, których zachowanie w tajemnicy wymaga interes publiczny lub interes stoł. król. m. Krakowa należy zarządzić tajność obrad. Posiedzenia dotyczące spraw osobistych muszą być tajne.

Zarządzenie tajności należy do Przewodniczącego.

ROZDZIAŁ II.

Zwołanie posiedzenia Rady miejskiej.

§ 8.

Posiedzenia Rady miejskiej zwołuje Prezydent miasta przez rozesłanie do wszystkich członków Rady miejskiej przynajmniej na dwa dni przed posiedzeniem okólnika zapraszającego na posiedzenie. W przypadkach niecierpiących zwłoki posiedzenie może być zwołane z pominięciem tego terminu.

Gdyby na porządku obrad posiedzenia były umieszczone sprawy wymagające kompletu kwalifikowanego, należy okoliczność tę wyraźnie zaznaczyć w okólniku.

W okólniku zapraszającym na posiedzenie powinien być zamieszczony porządek obrad posiedzenia oraz wnioski, które mają być przedmiotem obrad. Do wniosków o treści obszerniejszej lub ważniejszej mogą być dołączone sprawozdania zawierające motywy przedłożenia.

§ 9.

Członek Rady m., który w posiedzeniu udziału wziąć nie może powinien zawiadomić o tem Prezydenta miasta, podając równocześnie przyczynę niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu. Termin usprawiedliwienia nieobecności wynosi 3 dni od zawiadomienia o posiedzeniu, chyba, że zająd okoliczności usprawiedliwiające zwłokę we wniesieniu usprawiedliwienia.

Opuszczenie bez usprawiedliwionych powodów trzech, kolejnych posiedzeń Rady miejskiej, powoduje utratę mandatu radnego lub ławnika. O utracie mandatu orzeka Magistrat stoł. król. m. Krakowa, który równocześnie może nałożyć na osobę pozbawioną mandatu

jednorazowe świadczenie w kwocie od 10 Zł. do 1.000 Zł. na rzecz stoł. król. m. Krakowa.

ROZDZIAŁ III.

Porządek obrad Rady miejskiej.

§ 10.

Sprawa należąca do zakresu działania Rady miejskiej powinna, po przygotowaniu jej przez Magistrat wpłynąć na pełne posiedzenie Rady miejskiej, która sprawę albo od razu załatwi albo przekaże do właściwej Komisji, celem zaopiniowania, rozpatrzenia i przygotowania odpowiednich wniosków lub zadecydowania w zastępstwie Rady.

Przewodniczący Rady w zasadzie powinien przed wniesieniem sprawy na Radę miejską uczynić ją przedmiotem obrad właściwej Komisji, celem rozpatrzenia i zaopiniowania lub przygotowania odpowiednich wniosków.

§ 11.

Przed otwarciem posiedzenia Przewodniczący stwierdza, czy jest obecny wymagany komplet członków Rady miejskiej i w przypadku pozytywnym posiedzenie otwiera, w przypadku zaś negatywnym może zarządzić zwłokę w otwarciu posiedzenia.

W razie braku kompletu posiedzenie nie dochodzi do skutku, o czym należy sporządzić odrębny protokół z wyszczególnieniem nazwisk tych członków Rady miejskiej, którzy na posiedzenie się nie jawnili. Usprawiedliwioną nieobecność należy uwidocznic w tym protokole.

§ 12.

Jeżeli w sprawie, która ma być przedmiotem obrad Rady miejskiej zainteresowany jest członek Rady, to członek taki nie może być obecny przy rozważaniu sprawy i w głosowaniu nad nią nie może brać udziału.

Postanowienie powyższe stosuje się również, jeżeli w sprawie są zainteresowani:

- 1) małżonek członka Rady miejskiej,
- 2) jego krewni lub powinowaci pierwszych trzech stopni,
- 3) osoby pozostające pod jego opieką,
- 4) przysposobiony lub przysposobiciel,
- 5) osoba, której zastępcą prawnym jest członek Rady miejskiej.

§ 13.

Po otwarciu posiedzenia Przewodniczący poddaje pod obrady sprawy zamieszczone na porządku obrad.

§ 14.

W każdej sprawie pierwszy zabiera głos sprawozdawca, którym może być zarówno członek Rady miejskiej, jak i urzędnik miejski. Sprawozdawca odczytuje lub ustnie przedstawia sprawę, i wniosek mający być przedmiotem obrad i uchwały Rady.

Po sprawozdaniu otwiera Przewodniczący dyskusję.

§ 15.

W dyskusji zabierać może głos każdy członek Rady miejskiej, który się do głosu zapisał, jednakże tylko raz jeden w sprawie nad którą otwarto dyskusję.

Poza kolejną mowców zapisanych do głosu mogą przemawiać za uprzednim zezwoleniem Przewodniczącego członkowie Zarządu miejskiego lub wyznaczeni przez Prezydenta miasta urzędnicy oraz sprawozdawca, celem udzielenia odpowiednich wyjaśnień.

Czas przemówień na posiedzeniu Rady może Przewodniczący ograniczyć dla sprawozdawcy do 15 minut, dla innych mowców do 5 minut.

§ 16.

Po wyczerpaniu listy zapisanych do głosu Przewodniczący zamyka dyskusję, poczem udziela głosu sprawozdawcy.

W razie postawienia i uchwalenia w toku dyskusji wniosku o jej zamknięcie, nad którym to wnioskiem dyskusja jest niedopuszczalna, zapisani do głosu wyznaczają mowców generalnych, a to zwolennicy wniosku jednego mówcę, zaś przeciwnicy — drugiego mówcę. W razie niewybrania mowcy generalnego czy to przez zwolenników czy to przeciwników wniosku, strona, która mowcy generalnego nie wybrała, traci głos. Sprawozdawcy i w tym przypadku przysługuje głos ostatni.

Jeżeli Przewodniczący chce wziąć udział w dyskusji, powinien na ten czas oddać przewodnictwo zastępcy.

§ 17.

Poprawki lub wszelkiego rodzaju dodatki do wniosków mają być zgłaszane na piśmie na ręce Przewodniczącego i zostaną poddane pod obrady, o ile za nimi oświadczy się przynajmniej $\frac{1}{3}$ część ustawowej liczby członków Rady miejskiej. Wniosek na odesłanie sprawy z powrotem do Komisji będzie ponadto tylko wtedy wzięty pod rozwagę, jeżeli zawiera projekt uchwały, jaką Komisja ma powziąć.

§ 18.

Po zamknięciu dyskusji i przemówieniu sprawozdawcy, Przewodniczący zarządza głosowanie. Głosowanie może się odbywać przez podniesienie rąk lub kartkami.

Zarządzenie sposobu głosowania należy do Przewodniczącego bez dyskusji.

§ 19.

Sposób i kolejność głosowania nad poprawkami i dodatkami do wniosku ustala Przewodniczący bez dyskusji.

§ 20.

Uchwała Rady miejskiej powinna być powzięta większością wymaganą w każdym poszczególnym przypadku przez obowiązujące w tej mierze przepisy, względnie przez przepisy niniejszego regulaminu.

W razie równości głosów wniosek upada.

§ 21.

Obliczanie głosów należy do Przewodniczącego. Przewodniczący może według swego uznania zażądać z pośród członków Rady miejskiej dwóch członków do swej pomocy, jako skrutatorów.

ROZDZIAŁ IV.

Wnioski i interpelacje.

§ 22.

Po załatwieniu porządku obrad przystępuje Rada miejska do załatwienia wniosków nagłych, o ile wpłynęły, oraz wysłuchuje ewentualnych odpowiedzi na interpelacje.

§ 23.

Wnioski nieobjęte porządkiem obrad posiedzenia Rady mogą być zgłaszane, jako zwykłe lub nagłe.

§ 24.

Wniosek nagły powinien być zgłoszony na piśmie przed otwarciem posiedzenia Rady na ręce Przewodniczącego i powinien być podpisany przez przynajmniej $\frac{1}{3}$ część ustawowej liczby członków Rady miejskiej. Tak zgłoszony wniosek nagły poddaje Przewodniczący (§ 22 reg.) po odczytaniu wniosku przez protokolanta lub streszczeniu przez Przewodniczącego, bez dyskusji pod głosowanie, celem powzięcia uchwały co do nagłości. Do uchwalenia nagłości potrzebna jest większość głosów ustawowej liczby członków Rady miejskiej.

Jeżeli Rada nagłość uchwali otwiera Przewodniczący dyskusję nad wnioskiem, stosując analogicznie postanowienia przepisów Rozdziału III. niniejszego regulaminu.

Jeżeli Rada nie uchwali nagłości natenczas Przewodniczący przekazuje wniosek, jako zwykły, do regulaminowego traktowania (§ 10 reg.) lub załatwienia przepisane przez obowiązujące prawo.

§ 25.

Prezydent miasta może własne wnioski nagłe uczynić przedmiotem obrad Rady miejskiej w każdym stadium posiedzenia bez potrzeby głosowania nad nagłością.

§ 26.

Za wniosek zwykły uważa się wniosek zaopatrzony podpisami przynajmniej $\frac{1}{5}$ ustawowej liczby członków Rady miejskiej lub wniosek zgłoszony, jako nagły, którego nagłości jednak Rada miejska nie uchwaliła (§ 24 ust. 3 reg.).

Wnioski zwykłe powinny być zgłaszane na piśmie na ręce Przewodniczącego przed posiedzeniem Rady. Wnioski te odsyła Przewodniczący bez dyskusji do regulaminowego traktowania (§ 10 reg.) lub do załatwienia przepisane przez obowiązujące prawo.

§ 27.

Interpelacje powinny być zgłaszane na piśmie na ręce Przewodniczącego przed posiedzeniem i powinny być zaopatrzone podpisami przynajmniej $\frac{1}{5}$ ustawowej liczby członków Rady m. Nad wniesioną interpelacją niema dyskusji. Odpowiedź na interpelację powinna być dana z reguły na następnym, zwyczajnym posiedzeniu Rady miejskiej. Odpowiedź na interpelację powinna być połączona z jej odczytaniem lub podaniem w streszczeniu. Osobne odczytywanie (streszczanie) interpelacji przed udzieleniem na nią odpowiedzi niema miejsca. Nad odpowiedzią na interpelację otwiera Przewodniczący dyskusję, jeżeli większość obecnych członków Rady miejskiej tego zażąda.

ROZDZIAŁ V.

Władza porządkowa Przewodniczącego.

§ 28.

Władza porządkowa na sali obrad Rady miejskiej w czasie posiedzenia należy do Przewodniczącego, który ją wykonuje zarówno w stosunku do członków Rady m. biorących udział w posiedzeniu, jak i w stosunku do publiczności przysłuchującej się obradom.

§ 29.

Przewodniczący wzywa mowcę, który w swym przemówieniu porusza kwestje niełączące się z omawianą sprawą, aby przystąpił do rzeczy. Po dwukrotnym, bezskutecznym upomnieniu „do rzeczy“ Przewodniczący ma prawo odebrać głos.

Mowcę, który w swym przemówieniu narusza dobre obyczaje parlamentarne (przeszkadza obradom, wyraża się w sposób obraźliwy itp.) może Przewodniczący według swego uznania albo upomnieć słowami „przywołuję do porządku“ albo też od razu pozbawić głosu. Po dwukrotnym, bezskutecznym przywołaniu do porządku Przewodniczący powinien odebrać mowcy głos. Jeżeli przywołanie do porządku nastąpiło z zapisaniem do protokołu, to odebranie głosu powinno nastąpić już przy następnym upomnieniu.

Gdyby mowca, pomimo odebrania mu głosu, w dalszym ciągu przemawiał lub wogóle niechciał się zastanowić do zarządzenia Przewodniczącego, wówczas Przewodniczący może go wezwać do opuszczenia sali obrad. Gdyby i to zarządzenie było bezskuteczne, Przewodniczący według swego uznania zarządzi przerwę posiedzenia lub wyda inne stosowne zarządzenia.

§ 30.

Gdyby publiczność przysłuchująca się obradom Rady miejskiej przeszkadzała tym obradom w jakikolwiek bądź sposób, Przewodniczący wezwie publiczność do odpowiedniego zachowania się, względnie zarządzi opróżnienie sali z publiczności nawet bez poprzedniego upomnienia.

ROZDZIAŁ VI.

Komisje Rady miejskiej.

§ 31.

W skład komisyj Rady miejskiej wchodzi członkowie Rady m. i w miarę potrzeby mieszkańcy stoł. król. m. Krakowa, posiadający prawo wybieralności do Rady miejskiej.

Istnieją następujące stałe Komisje Rady miejskiej:

- 1) Komisja dla spraw gospodarczych,
- 2) Komisja skarbowo-budżetowa,
- 3) Komisja prawnicza,
- 4) Komisja oświatowa (dla spraw oświatowych, szkolnych, przynależności i obywatelstwa),
- 5) Komisja opieki społecznej,
- 6) Komisja budowlana (dla spraw bud. porządkowych i komunikacyjnych),
- 7) Komisja targowa (dla spraw targowych i aprowizacyjnych),
- 8) Komisja zdrowia publicznego.

W skład każdej Komisji wchodzi 8 członków Rady m. z wyboru, o ile szczególnie uchwała Rady m. składu liczbowego członków wybieranych dotyczącej Komisji nie zmieni.

Przygotowanie wniosków co do wyborów członków Komisyj, oraz delegacyj Rady m. należy do Komisji Matki, która składa się z 5 członków z wyboru.

Prezydent miasta oraz Wiceprezydenci wchodzi bez wyboru jako członkowie w skład każdej Komisji.

Na posiedzeniach Komisyj przewodniczy Prezydent Miasta lub wyznaczony przez niego członek Zarządu m.

§ 32.

Skład, organizację, zakres działania i sposób postępowania Komisji Rewizyjnej określają przepisy art. 62 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 294), oraz na jej postanowieniach oparty osobny regulamin.

W skład Komisji powołanej do przeprowadzenia dochodzeń w razie postawienia radnemu zarzutu czynu hańbiącego wchodzi członkowie Rady miejskiej. Komisji przewodniczy Prezydent Miasta lub powołany przez niego członek Zarządu m.

§ 33.

Zwoływanie Komisyj odbywa się w sposób określony w § 8 ust. 1. niniejszego regulaminu z podaniem porządku obrad.

§ 34.

Do ważności uchwał Komisyj potrzebna jest obecność oprócz Przewodniczącego czterech członków.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów członków obecnych. Przewodniczącemu przysługuje prawo głosu. W razie równości rozstrzyga głos Przewodniczącego.

Z posiedzeń Komisyj spisuje się protokół, do którego mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 2 niniejszego regulaminu.

§ 35.

Porządek posiedzenia Komisyj i władzę porządkową Przewodniczącego określają przepisy rozdziałów III i V niniejszego regulaminu, które należy odpowiednio stosować.

Interpelacje oraz wszelkie wnioski poza porządkiem obrad są na Komisjach niedopuszczalne.

§ 36.

Posiedzenia Komisyj są niejawne. Obecność na nich poza członkami Komisji dozwolona jest tylko członkom Rady m. i wyznaczonym przez Prezydenta Miasta urzędnikom.

Posiedzenia Komisji Rewizyjnej oraz Komisji dla przeprowadzenia dochodzeń w razie postawienia radnemu zarzutu czynu hańbiącego są tajne.

§ 37.

Przepisy Rozdziału VI. nie dotyczą Komisji dyscyplinarnej dla urzędników m.

ROZDZIAŁ VII.

Postanowienia końcowe.

§ 38.

Wybory Prezydenta m., Wiceprezydentów i Ławników odbywają się wedle osobnych w tej mierze obowiązujących przepisów prawnych.

§ 39.

Zmiana regulaminu obrad Rady miejskiej i Komisyj uchwalona być może tylko większością ustawowej liczby członków Rady miejskiej.

§ 40.

Niniejszy regulamin wchodzi w życie dnia następnego po dniu jego uchwalenia.

118.

OKÓLNIK Nr. 86

Prezydenta m. z dnia 19 grudnia 1933 r. Nr. Prez. Zarz. m. 122/33 w sprawie regulaminu obrad Magistratu i Komisji Magistratu.

W związku z uchwalonym Regulaminem obrad Magistratu, który w załączeniu udzielam do wiadomości, zarządzam co następuje:

§ 1.

Zakres działania Magistratu określony jest przepisem art. 44 ustawy z dnia 23 marca 1933 o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 294).

Doradczym i opiniodawczym organem Prezydenta m. są Kolegia międzywydziałowe złożone z Dyrektora Zarządu miejskiego, Naczelników Wydziałów, Dyrektora M. I. O., oraz Dyrektorów Zakładów i Przedsiębiorstw m. Przewodniczącym Kolegjom jest Prezydent miasta lub wyznaczony przez niego Wiceprezydent.

Kolegia obradują w dwóch kompletach a mianowicie:

- a) Kolegium dla spraw gospodarczych i skarbowych,
- b) Kolegium dla spraw administracyjnych, kulturalnych

i społecznych,

Do zakresu działania Kolegjom należy rozpatrywanie i opinjowanie tych spraw, które następnie mają być przedmiotem obrad Magistratu, a nadto tych spraw, które wprowadzić nie są zastrzeżone Magistratowi, a wymagają kolegialnego rozpatrzenia.

W szczególności należy;

a) do Kolegium dla spraw gospodarczych i skarbowych: wydawanie opinii w sprawach gospodarczych Gminy, dotyczących zakupywania i sprzedaży ruchomości, w sprawach, z których wynikają dla Gminy zobowiązania, w sprawach dotyczących nabywania, pozbywania i zmiany praw, sprawy zarządu majątkiem Gminy itp. oraz wydawanie opinii w sprawach skarbowych Gminy, dotyczących finansów miejskich, podatków i opłat przez Gminę pobieranych, w sprawach wszelkich należności Gminy itp.

b) do Kolegium dla spraw administracyjnych, kulturalnych i społecznych: wydawanie opinii w sprawach z zakresu administracji ogólnej, w sprawach policji budowlanej, ogniowej, porządkowej, sanitarnej, w sprawach statystycznych, w sprawach opieki społecznej, zakładów opiekuńczych, w sprawach szkolnych, oświatowych, muzeów, teatrów itp.

§ 2.

W skład poszczególnych Kolegjom wchodzi członkowie stali i członkowie powołani.

Członkami stałymi są:

a) W Kolegium dla spraw gospodarczych i skarbowych:

Naczelnicy Wydziałów I, II, III i VIII Budownictw m. i Dyrektor M. I. O.,

b) W Kolegium dla spraw administracyjnych, kulturalnych i społecznych:

Naczelnicy Wydziałów IV, VI, VII, IX i Kierownik Budownictwa m. Oddz. A.

Dyrektor Zarządu m. jest członkiem obu Kolegjom.

Członkami powołanymi są:

a) Naczelnicy Wydziałów i Dyrektorzy Zakładów, którzy przedkładają wnioski na posiedzeniu danego Kolegium, a nie są członkami stałymi.

b) Naczelnicy Wydziałów, Dyrektorzy Zakładów i urzędnicy miejscy, których Prezydent miasta powoła do wzięcia udziału w posiedzeniu.

§ 3.

Posiedzenia Kolegjom odbywać się mają:

a) Kolegium dla spraw gospodarczych i skarbowych we środy o godzinie 9-tej.

b) Kolegium dla spraw administracyjnych, kulturalnych i społecznych w soboty o godz. 9-tej.

Posiedzenia Magistratu odbywać się mają z reguły 15-go każdego miesiąca. O ile we środę lub w sobotę przypadnie dzień świąteczny, względnie dzień posiedzenia Magistratu, to posiedzenie danego Kolegium odbędzie się w najbliższy dzień powszedni.

Posiedzenia Komisji Magistratu będą zwoływane każdorazowo w miarę potrzeby.

§ 4.

Wnioski na posiedzenia Kolegjom, Magistratu i Komisji Magistratu mają być redagowane w sposób treściwy i wyczerpujący całość zagadnienia. Wniosek ma być podpisany przez Naczelnika Wydziału względnie Dyrektora Zakładu.

Wywód poprzedzający wnioski ma obejmować zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i prawnego.

Wnioski, które mają być przedkładane kolejno na posiedzeniu Kolegium, Magistratu, a następnie Komisji oraz Rady miejskiej mają być pod względem treści wygotowane w ostatecznym brzmieniu takim, w jakim według referenta (Wydziału) mają przejść do dalszego regulaminowego traktowania t. j. na Komisje i Radę miejską.

§ 5.

Wnioski, które mają być przedmiotem obrad Kolegjom względnie Magistratu, mają Naczelnicy Wydziałów i Dyrektorzy Zakładów zgłaszać na piśmie Dyrektorowi Zarządu m.

Wnioski te mają być przedkładane bieżąco t. j. zaraz, gdy sprawa stanie się gotową do przedłożenia Kolegium lub Magistratowi, a najdalej w następujących terminach:

a) na posiedzenia Kolegjom na 1 dzień przed danym posiedzeniem t. j. we wtorek względnie piątek do godziny 13.

b) na posiedzenie Magistratu na 4 dni przed posiedzeniem t. j. 11 każdego miesiąca do godziny 13.

Zgłaszanie spraw i przedkładanie wniosków po oznaczonych wyżej terminach dopuszczalne jest tylko w wyjątkowo ważnych i pilnych przypadkach.

Wnioski na posiedzenia Magistratu mają być uprzednio zatwierdzone przez Prezydenta (resortowego Wiceprezydenta).

Naczelnicy Wydziałów i Biur Magistratu zgłaszając wnioski na posiedzenia Kolegjom lub Magistratu mają zaznaczyć przy sprawach, które dotyczą lub mają związek z agendami Zakładów i przedsiębiorstw m., że na danym posiedzeniu konieczną jest obecność dyrektora interesowanego zakładu.

Dyrektor Zarządu m. przedłoży zgłoszone wnioski do decyzji Prezydentowi miasta, który ustali porządek obrad i termin danego posiedzenia.

Sekretarz Prezydjalny wygotuje porządek obrad i rozesle go mającym wziąć udział w posiedzeniu.

§ 6.

Prezydent miasta może zarządzić, aby pewne sprawy, które mają być przedłożone Magistratowi do decyzji były poprzednio rozpatrzone i zaopiniowane przez odnośne Komisje Magistratu.

Posiedzenia Komisji Magistratu zwołuje i ustala ich termin Prezydent miasta (Wiceprezydent) na wniosek właściwego Naczelnika Wydziału względnie Dyrektora Zakładu, którzy mają przygotować materiał na porządek obrad i w razie zwołania posiedzenia wygotować o tem stosowny okólnik, który podpisuje zwołujący posiedzenie.

§ 7.

Z przebiegu posiedzenia Magistratu wzgl. Komisji i zapadłych uchwał należy w następnym dniu do godz. 10-tej złożyć na piśmie krótkie sprawozdanie Dyrektorowi Zarządu m., który sprawozdanie to przedłoży Prezydentowi m. Drugi egzemplarz takiego sprawozdania należy przesłać Redakcji Dziennika Rozp. m. Krakowa.

§ 8.

Protokół z przebiegu obrad odnośnego posiedzenia sporządzić ma urzędnik prowadzący protokół do 48 godzin po posiedzeniu, poczem należy protokół ten przesłać Sekretarjatu Prezydjalnemu, który wyłoży go do przeglądu osób uprawnionych w myśl przepisów § 2 regulaminu przez przeciąg dni 3-ch.

W razie zgłoszenia przez osoby uprawnione poprawek do protokołu, Sekretarjat Prezydjalny ma sporządzić o tem sprawozdanie, które podpisać ma zgłaszający poprawkę. Sprawozdanie to prześle Sekretarjat Dyrektorowi Zarządu m., który przedstawi go następnie Prezydentowi m. do decyzji.

Po upływie czasokresu dla wyłożenia i po zaopatrzeniu stosowną klauzulą należy zwrócić protokół z posiedzenia Komisji Magistratu właściwemu Naczelnikowi Wydziału wzgl. Dyrektorowi Zakładu, zaś protokół z posiedzenia Magistratu Dyrektorowi Zarządu m. Protokoły te mają być starannie przechowywane, a po upływie roku kalendarzowego mają być oprawione w roczniki.

§ 9.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia równocześnie tracą moc postanowienia tutejszego zarządzenia z dnia 15 września br. Nr. Prez. Org. 87/33 (Okólnik Nr. 51).

Nr. Prez. Zarz. m. 122/33.

Załącznik do okóln. nr. 86.

REGULAMIN

obrad Magistratu i Komisji Magistratu
z dnia 6 listopada 1933 r.

§ 1.

Posiedzenia Magistratu dzielą się na zwyczajne i na nadzwyczajne.

Posiedzenia zwyczajne odbywają się conajmniej raz w miesiącu. Posiedzenia nadzwyczajne odbywają się w miarę zachodzącej potrzeby, według uznania Prezydenta miasta lub na przedstawienie potrzeby zwołania posiedzenia podane przez połowę członków Magistratu.

§ 2.

Z posiedzeń Magistratu i Komisji Magistratu spisuje się protokół, który podpisuje Prezydent miasta i protokolant. Protokół powinien być wyłożony po posiedzeniu przez przeciąg 3 dni w Sekretarjacie Prezydjalnym do wglądu dla członków Magistratu, względnie członków

Komisji Magistratu. Uwagi co do protokołu muszą być zgłaszane w powyższym terminie na piśmie na ręce Prezydenta miasta, który je ostatecznie załatwia.

Funkcje protokolanta Magistratu pełni urzędnik wyznaczony do tego przez Prezydenta miasta.

§ 3.

Posiedzenia Magistratu są niejawne.

W posiedzeniach Magistratu obok członków Magistratu mogą brać udział według uznania Prezydenta miasta powołani przez niego urzędnicy z głosem doradczym.

§ 4.

Na posiedzeniach Magistratu przewodniczy Prezydent lub wyznaczony przez niego Wiceprezydent m.

Do ważności posiedzenia Magistratu potrzebna jest obecność więcej niż połowy członków Magistratu.

Uchwały zapadają większością głosów członków obecnych. Przewodniczący głosuje na posiedzeniach i głos jego decyduje w razie równości głosów.

Ponowne powzięcie uchwały Magistratu, której wykonanie wstrzymano po myśli art. 66 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. wymaga większości $\frac{2}{3}$ głosów ustawowej liczby członków Magistratu.

§ 5.

Magistrat może większością ustawowej liczby członków Magistratu powoływać Komisje z pośród swych członków z udziałem radnych, a w razie potrzeby również z udziałem mieszkańców miasta posiadających prawo wybieralności do Rady miejskiej.

Do zakresu działania Komisji Magistratu należy wyłącznie udzielanie opinii i przygotowywanie wniosków w sprawach administracji i gospodarki miejskiej, należących do uchwały Magistratu lub decyzji Prezydenta miasta.

Zwoływanie posiedzeń Komisji Magistratu należy do Prezydenta miasta.

§ 6.

Posiedzenia Magistratu zwołuje Prezydent miasta z reguły najmniej na 24 godziny przed posiedzeniem i przy dołączeniu porządku obrad posiedzenia, który ustala Prezydent m.

W razie nagłej konieczności zwołania posiedzenia termin powyższy i potrzeba dołączenia porządku obrad nie obowiązują.

§ 7.

Członek Magistratu, który w posiedzeniu udziału wziąć nie może powinien zawiadomić o tem Prezydenta miasta w ciągu 3 dni od zawiadomienia o posiedzeniu, podając równocześnie przyczynę niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu.

§ 8.

Jeżeli w sprawie rozważanej na posiedzeniu Magistratu zainteresowany jest merytorycznie członek Magistratu, to członek taki nie może brać udziału, ani w rozważaniu sprawy, ani w głosowaniu nad nią.

Postanowienie to stosuje się również, jeżeli w sprawie są zainteresowani:

- 1) małżonek członka Magistratu,
- 2) jego krewni lub powinowaci pierwszych trzech stopni,
- 3) osoby pozostające pod jego opieką,
- 4) przysposobiony lub przysposobiciel,
- 5) osoba, której zastępcą prawnym jest członek Magistratu.

§ 9.

Sprawy przychodzą pod obrady Magistratu w kolejności porządku obrad, o ile Prezydent miasta nie uzna za stosowne dokonać w tym porządku zmiany.

Referenta sprawy wyznacza Prezydent z pośród członków Magistratu lub urzędników.

§ 10.

Każda sprawa referowana na posiedzeniu Magistratu powinna być zakończona odpowiednim wnioskiem, nad którym odbywa się głosowanie.

§ 11.

Na posiedzeniu Magistratu wnioski nieobjęte porządkiem obrad może zgłosić Prezydent i poddać je pod obrady i głosowanie w każdym stadium posiedzenia. Inni członkowie Magistratu mają prawo stawiania wniosków tak zwykłych, jak i nagłych po wyczerpaniu porządku obrad, przyczem wnioski te powinny być zgłoszone na piśmie wraz z motywami przed posiedzeniem Prezydentowi miasta.

Termin ich rozpatrywania albo wstawienia do porządku obrad ustala Prezydent miasta, natomiast o ile wnioski te są poparte przez połowę członków Magistratu, Prezydent powinien je poddać pod obrady na tem samym posiedzeniu, albo wstawić do porządku obrad jednego z najbliższych 2 posiedzeń Magistratu.

§ 12.

Prezydent może ograniczyć czas i ilość przemówień na posiedzeniu Magistratu. Mowcy odstępującemu od przedmiotu, lub ubliżającemu powadze Magistratu, może Prezydent po dwukrotnym upomnieniu głos odebrać.

§ 13.

Po wyczerpaniu dyskusji, lub w braku dyskusji zarządza Prezydent głosowanie, które może się odbyć według uznania Prezydenta przez podniesienie rąk lub kartkami.

§ 14.

Żądanie wyjaśnień w wszelkich sprawach dotyczących gospodarki gminnej i t. p. na posiedzeniu Magistratu, jak również wszystkie zapytania, przedstawienia (interpelacje) mogą nastąpić dopiero po wyczerpaniu porządku obrad. Odpowiedź powinna być daną na tem samym lub na jednym z następnych posiedzeń Magistratu. Nad interpelacją i odpowiedzią na nią niema dyskusji ani głosowania.

§ 15.

Prezydentowi miasta przysługuje prawo zawieszania uchwały Magistratu, która jego zdaniem jest powzięta z naruszeniem istotnych wymagań formalnych, albo jest sprzeczna z obowiązującym prawem. Prezydent miasta

w ciągu 14 dni od powzięcia uchwały ma prawo wstrzymać wykonanie uchwały Magistratu, która jego zdaniem jest sprzeczna z interesem miasta, albo też jest niewykonalna.

§ 16.

Skład liczbowy, organizację i zakres działania Komisji ustala uchwała Magistratu powołująca Komisję do życia.

Przewodniczącym Komisji jest Prezydent miasta lub powołany przez niego członek Zarządu m.

§ 17.

Do ważności uchwał Komisji potrzebna jest obecność oprócz przewodniczącego:

- 1) w Komisjach liczących do 10 członków — 3 członków,
- 2) w Komisjach liczących ponad 10 członków — 5 członków.

§ 18.

Posiedzenia Komisji zwołuje się w sposób określony w § 6 niniejszego regulaminu. Uchwały Komisji zapadają zwykłą większością głosów.

§ 19.

Zgłaszanie interpelacji i stawianie wniosków w sprawach poza porządkiem obrad w komisjach jest niedopuszczalne.

§ 20.

Władza porządkowa na posiedzeniu należy do Przewodniczącego, który wykonuje ją w sposób określony w § 12 niniejszego regulaminu.

Posiedzenia Komisji są niejawne.

§ 21.

Niniejszy regulamin wchodzi w życie z dniem dzisiejszym.

119.

Sprawozdanie z posiedzenia Tymcz. Rady Miejskiej.

Posiedzenie 40 Rady miasta, które się odbyło dnia 27 listopada 1933 r. w sali Radnej na Ratuszu Krakowskim.

Dnia 27 listopada 1933 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. Dr. Mieczysława Kaplickiego i w obecności Wiceprezydentów Dr. Klimeckiego, Dr. Landaua, Ostrowskiego i Inż. Skoczyłasa oraz przy udziale 85 Radnych, posiedzenie Rady m.

Porządek dzienny:

I. Związek obrony Kresów zachodnich — sprawa gruntu.

Prezydent miasta Dr. Kaplicki, jako referent powyższego wniosku zaznacza na wstępie, że Związek

obrony Kresów zachodnich stawia na gruncie miejskim w dzielnicy Nowa Wieś Dom wycieczkowy dla studentów i wycieczek szkolnych ze Śląska. Związek zwrócił się do Zarządu miasta z prośbą o sprzedaż powyższej parceli za kwotę Zł. 50.000.—. Zarząd miasta z uwagi na fakt, że Kraków zawsze był ogniskiem z którego promieniowała polska myśl na Śląsk i że rolę tę nadal chce spełniać, postanowił grunt ten podarować Związkowi. Wobec tego stawia Prezydent m. następujący wniosek imieniem Komisji gospodarczej:

Rada miasta uchwali:

1. Gmina m. Krakowa oddaje w drodze darowizny na własność Związkowi obrony kresów zachodnich parcele gminne lkat. 8/98, 8/99 i 8/101, objętej wykazem hip. L. 584 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XV. Nowa Wieś o łącznej powierzchni 21 arów 89'20 metrów kwadr. o wartości około 239'812 złotych pod następującymi warunkami:

1) Powyższy grunt i wzniesione na nim budynki mają być używane wyłącznie na cele wspomnianego związku.

2) Nabywający związek zobowiązuje się nie pozbywać powyższego gruntu bez pisemnej zgody Gminy m. Krakowa. Zakaz pozbycia nie będzie jednak wpisany do księgi gruntowej.

3) Powyższy grunt odstępuje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych z wyjątkiem wymienionych zastrzeżeń. Gmina zrzeka się również wszelkich praw z tytułu prawa zabudowy ustanowionego aktem notarialnym z dnia 18 maja 1931 r. L. R. 51814, zdziałanym na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 24 kwietnia 1930 r. oraz uchwał T. Zarządu miasta z dnia 24 lutego 1931 i 4 marca 1931 r.

4) Koszty urządzenia ulicy wzdłuż powyższego gruntu w myśl art. 174 prawa budowlanego względnie późniejszych przepisów, opłatę kanałową oraz należności za połączenie instalacji domowych ze sieciami miejskimi poniesie nabywający związek ewentualnie jego prawni następcy.

5) Wszelkie koszty, opłaty i należności związane z niniejszą darowizną pokryje nabywający Związek.

6) W razie rozwiązania nabywającego Związku, powyższy grunt wraz z budynkami przejdzie na własność Gminy m. Krakowa, która go użyje na pokrewne cele.

II. Niniejszą uchwałą przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie.

Rada m. wniosek uchwaliła.

(Nr. I-Zab. 303/33/B.).

II. Związek Legionistów Polskich — prawo zabudowy na cele budowy domu im. Marszałka J. Piłsudskiego.

Imieniem Komisji gospodarczej Radca m. Inż. Fr. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Zawrzeć imieniem Gminy m. Krakowa ze Związkiem Legionistów Polskich kontrakt o prawo zabudowy w myśl uchwały Rady miejskiej z dnia 23 grudnia 1927 r. z tem, że

a) należy uwzględnić nową konfigurację, odpowiadającą obowiązującemu planowi zabudowania i ustanowić prawo zabudowy na parcelach lkat. 74/13, 75/3, 358/2

i 373/2 z realności lwh. 1,2 i 6 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XIV. Czarna Wieś o łącznym obszarze 5.934'60 metrów kwadr.,

b) opuszcza się punkt 6 ustępu I. powołanej uchwały Rady miejskiej z dnia 23 grudnia 1927 r., co do czasu rozpoczęcia i ukończenia budowy,

c) w punkcie 11 ustępu I. powołanej uchwały Rady miejskiej z dnia 23 grudnia 1927 r. po słowach „ustawy kanalizacyjnej z 11 lipca 1914 Nr. 2 ex 1915 r. dz. u. kr. gal.“ dodaje się wyrazy „tudzież postanowień prawa budowlanego“.

2) Udzielić prawa zastawu na realności (gruncie) gminnej, objętej powyższem prawem zabudowy, dla pożyczki, którą Związek Legionistów Polskich zaciągnie na cele dokończenia budowy domu im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Wszelkie połączone z tem koszty i należności pokryje w całości Związek Legionistów Polskich.

3) Niniejszą uchwałą przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie.

Rada m. wniosek uchwaliła.

(Nr. Zab. 237/33/B.).

II a. Grunty gm. przy ul. Czarnowiejskiej — sprzedaż pod budowę tanich domów mieszkalnych.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Na podstawie art. 45 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. Nr. 35 poz. 294 Dz. U. R. P. Rada miejska przekazuje Komisji gospodarczej decydowanie w sprawie sprzedaży działek, utworzonych z parcel gminnych lkat. 550 i 551 powiększonych kosztem parcel lkat. 8 i 653, wchodzących w skład realności lwh. 1 i 2 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XI. Dębniki przy ul. Czarodziejskiej, ul. Tynieckiej i ul. bez nazwy a mianowicie:

A) po cenie 5 (pięć) złotych za jeden metr kwadr., działek oznaczonych nowymi liczbami katastr.

a) lkat. 550/40	o powierzchni	432 m. kw.
b) lkat. 550/41	„	255'7 m. km.
c) lkat. 550/42	„	248 „ „
d) lkat. 550/43	„	240'2 „ „
e) lkat. 550/44	„	231'9 „ „
f) lkat. 550/45	„	223'8 „ „

B) po cenie 5.50 (pięć i pół) złotych za jeden metr kwadratowy działek, oznaczonych nowymi liczbami katastr.

a) lkat. 550/47	o powierzchni	320'8 m. kw.
b) lkat. 550/47	„	627'9 „ „
c) lkat. 550/48	„	448'6 „ „
d) lkat. 550/49	„	433'3 „ „
e) lkat. 550/50	„	417'5 „ „
f) lkat. 550/51	„	401'4 „ „
g) lkat. 550/52	„	385'5 „ „
h) lkat. 550/53	„	370'1 „ „

C) po cenie 6 (sześć) złotych za jeden metr kwadr. działek oznaczonych nowymi liczbami katastr.

a) lkat. 550/22	o powierzchni	323'8 m. kw.
b) lkat. 550/23	„	331'4 „ „
c) lkat. 550/24	„	338'8 „ „
d) lkat. 550/25	„	346'2 „ „
e) lkat. 550/26	„	353'6 „ „

f) lkat. 550/27	o powierzchni	361·4	„	„
g) lkat. 550/28	„	715·8	„	„
h) lkat. 550/29	„	537	„	„
i) lkat. 550/30	„	675·4	„	„
j) lkat. 550/31	„	636·3	„	„
k) lkat. 550/32	„	470·9	„	„

D) po cenie 6·50 (sześć i pół) złotych za jeden metr kwadratowy działek, oznaczonych nowymi liczbami katastr.

a) lkat. 550/54	o powierzchni	651·3	m. kw.
b) lkat. 550/55	„	519·4	„
c) lkat. 550/56	„	478	„
d) lkat. 550/57	„	435·8	„

E) po cenie 7 (siedm) złotych za jeden metr kwadr. działek, oznaczonych nowymi liczbami katastr.

a) lkat. 550/7	o powierzchni	485·7	m. kw.
b) lkat. 550/8	„	522·6	„
c) lkat. 550/9	„	489	„
d) lkat. 550/10	„	491	„
e) lkat. 550/11	„	495·9	„
f) lkat. 550/12	„	494·1	„
g) lkat. 550/13	„	476·2	„
h) lkat. 550/14	„	299	„
i) lkat. 550/15	„	299·8	„
j) lkat. 550/16	„	300·6	„
k) lkat. 550/17	„	301·4	„
l) lkat. 550/18	„	302·4	„
ł) lkat. 550/19	„	303·3	„
m) lkat. 550/20	„	456·7	„
n) lkat. 550/21	„	471·2	„
o) lkat. 550/58	„	393·9	„
p) lkat. 550/59	„	378	„
r) lkat. 550/60	„	307·5	„

ad A), B), C), D) i E) pod następującymi warunkami:

1) Powyższe działki sprzedaje Gmina na cele budowy tanich domów mieszkalnych w myśl ustawy z dnia 24 marca 1933 r. Nr. 22, poz. 173 Dz. U. R. P.

2) Przy budowie domów na powyższych działkach obowiązani są nabywcy, względnie ich prawni następcy zastosować się do planu zabudowania tej części miasta i sposobu zabudowania, ustalonego w odnośnej uchwale Rady miejskiej a przy projektowaniu tych domów mają tak postępować, aby wszystkie domy na powyższych działkach stanowiły pod względem architektonicznym estetyczną i harmonijną całość.

Dlatego przed wdrożeniem postępowania o zatwierdzenie planów w myśl prawa budowlanego, mają nabywcy, względnie ich prawni następcy plany te przedtem uzgodnić z oddziałem projektowania Budownictwa miejskiego Oddz. A.

3) Nabywcy, względnie ich prawni następcy obowiązani będą wykonywać na powyższych działkach fundamenty, piwnice oraz wyciągnąć mury według planów zatwierdzonych przez Zarząd miejski, a to w ciągu jednego roku od dnia podpisania kontraktu. W razie niedotrzymania tego terminu, będzie Gmina miała prawo odkupu działki za zwrotom ceny kupna bez odsetek i bez odszkodowania za poczynione ewentualnie wkłady. Prawo to ma być wpisane do księgi gruntowej, a jego wykonanie, wzgl. wykreślenie nastąpi na koszt nabywcy, względnie jego prawnego następcy.

4) Koszty wykonania toru jezdni z krawężnikiem, urządzeniem publicznego oświetlenia ulicznego, założenia ulicznych przewodów wodociągowych i kanałowych oraz opłatę kanałową pokryje gmina.

5) Koszty urządzenia chodników przed nabytymi działkami tudzież połączenia instalacji domowych ze sieciami miejskimi poniosą nabywcy, względnie ich prawni następcy.

6) Powyższe działki sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych z wyjątkiem powyższych ograniczeń.

7) Wszelkie koszty związane ze zawarciem kontraktu i intabulacją, oraz opłaty i należności, poniosą nabywcy, względnie ich prawni następcy.

II. Upoważnia się Komisję Gospodarczą do udzielenia ustępstwa pierwszeństwa hipotecznego przed prawem odkupu dla pożyczek budowlanych Banku Gospodarstwa Krajowego i Komunalnych kas oszczędności.

III. Niniejszą uchwałą przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie. Nr. I. Rozb. 461/33/B.

W dyskusji nad powyższym wnioskiem zabiera głos Rm. Inż. Taub, który proponuje, aby w punkcie 3) wiersz 3-ci skreślić słowa: w ciągu jednego roku, a na to miejsce wnieść: „w ciągu dwóch lat“.

Rada m. wniosek wraz z poprawką uchwaliła

III. Nabycie gruntów od Emilewiczów pod plac targowy w Dz. XXII.

Imieniem Komisji Gospodarczej R. m. Stankiewicz wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Na cele urządzenia placu targowego z przeznaczeniem na postój fur w dzielnicy XXII. w Krakowie, przewidzianego prawomocnym planem zabudowania z dnia 23 maja 1929 r. Nr. Bb. 2581/28 nabyć od pp. Aurelji, Witolda i Lidji Emilewiczów:

a) część parceli lkat. 1509, objętą lwh. 94, Dz. XXII., oznaczoną na planie Bud. m. B. z dnia 5 stycznia 1932 r. kolorem żółtym, o powierzchni około 7.258 m² po cenie zł. 13 (słownie trzynaście) za 1 m²,

b) bezpłatnie pod ulicę część parceli powyżej oznaczonej a przylegającą do wspomnianego placu targowego w kształcie pasa o szerokości 10 m. oznaczonego na przyległym planie Bud. B. niebieskimi kreskami o łącznej powierzchni około 2.996 m² pod następującymi warunkami:

1) Pozbywający odstępują grunty powyżej oznaczone Gminie m. Krakowa w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych.

2) Cena kupna zapłacona będzie gotówką w 4-ch równych ratach kwartalnych od 15 kwietnia 1934 r. bez procentów.

3) Oddanie w posiadanie powyższych gruntów nastąpi przed podpisaniem kontraktów zaraz po decyzji Urzędu Wojewódzkiego.

4) Gmina m. Krakowa zobowiązuje się nie wstawić do kosztów urządzenia ulic wzdłuż placu (art. 174 ust. budowlanej) ani wartości gruntów, które odstąpili bezpłatnie pozbywający, ani też wartości swoich gruntów, które odstąpi pod rozszerzenie ulic powyżej 10 m.

5) Wszelkie koszty związane z powyższą transakcją, ponosi w całości Gmina m. Krakowa.

6) Transakcja niniejsza nie uwalnia sprzedających, jako właścicieli przyległych gruntów od obowiązków płynących z ustaw kanalowej i budowlanej, a w szczególności od ponoszenia kosztów urządzenia ulic, kanałów i t. p.

II. Grunty powyższe nabywa Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta na podstawie rozporządzenia Prez. Rzpltej z dnia 22 kwietnia 1927 r. Nr. 42 Dz. U. R. P. poz. 372, a w szczególności na cele urządzenia placu targowego i nowych ulic w Dz. XXII.

III. Na pokrycie powyższego wydatku należy wstawić do budżetu na rok 1934/35, jako wydatek nadzwyczajny kwotę zł. 95.000 i taką też kwotę w dziale dochodów nadzwyczajnych z tytułu sprzedaży gruntów.

IV. Uchwałę powyższą należy po myśli art. 65 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 294 „o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego“ przedłożyć właściwej władzy nadzorczej do zatwierdzenia.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Nab. 232/33/C.).

IV. Zatrąwienie i ogrodzenie placu Groble.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Stankiewicz wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) W budżecie m. na rok 1933/34 „Wydatki nadzwyczajne“ w Dz. VIII. otworzyć dodatkowy paragraf 166 bis pt.: Zatrąwienie i ogrodzenie placu Groble z kredytem w wysokości 2.500 zł. z tem, że równocześnie pozycję „a“ Działu i paragrafu jak wyżej, zmniejszy się o kwotę 2.500 zł.

2) Wydatek ten pokryć z zaciągniętej pożyczki inwestycyjnej w kwocie 1.000.000 zł., zmniejszając kwotę przeznaczoną na zakupno gruntów z kwoty 39.000 zł. na kwotę 36.500 zł.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Ogr. 142/33/F.).

V. Budowa nowych ustępów w Rynku w Dz. XXII.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Stankiewicz wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Wybudować nowe ustępy podziemne na Rynku w Dz. XXII. podług planów, opracowanych przez bud. m. A., a zatwierdzonych rozporządzeniem Magistratu z dnia 14 września 1933 r. Nr. Ba. Insp. 540/33/D.

2) Koszta budowy w kwocie około 27.000 zł. obliczonej przez Budownictwo m. A. opędzić:

a) z kredytu 14.400 zł. zamieszczonego w wydatkach nadzwyczajnych do Dz. VIII. § 169 poz. a,

b) resztę z kredytu, jaki na ten cel preliminowano w wydatkach nadzwyczajnych do Dz. VIII. na rok 1934/35 fund. miej.

3) Po oddaniu nowych ustępów do użytku publicznego, zburzyć dotychczasowe ustępy.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Ust. 981/33/D.).

VI. Automat telefoniczny do publicznego użytku — pomieszczenie w Sukiennicach.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. Skarżeński wnosi:

Rada miasta uchwali:

Zatwierdza się projekt pomieszczenia stacji telefonicznej we wnęcie o wymiarach 0.85/1.10 m. wykutej w murze Sukiennic, jak planik, wykonanej przez Budownictwo m. A., a to pod następującymi warunkami:

1) Na wykonanie otworu złoży Dyrekcja Poczty i Telegrafów zaliczkę w kwocie zł. 500.

2) Ponadto złoży deklarację co do obowiązku:

a) opłacania na fundusz miejski po 100 zł. rocznie, tytułem opłaty za miejsce — i to rozpoczynając dopiero od 2-go roku pomieszczenia stacji (1 rok bezpłatnie),

b) usunięcia kabiny na każde żądanie Zarządu miasta za 3-ch miesięcznym uwiadomieniem,

c) zwrotu gminie wydatku na przywrócenie zajętego dla kabiny miejsca do pierwotnego stanu.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Tel. 106/33).

Następnie Rm. Prochownik stawia następujący wniosek:

1) Począwszy od punktu VII. porządku obrad aż do XVIII. włącznie, zwalnia się PP. referentów od odczytywania referatów z dopuszczeniem wniosków i dyskusji,

2) Punkty porządku obrad od XIX. do XXVII. z wyjątkiem p. XXI. uchwała się en bloc.

VII. Ul. Bartosza Głowackiego — grunt.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. Wierchowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Na cele rozbudowy miasta, w szczególności dla urządzenia ul. Bartosza Głowackiego, nabyć dla Gminy m. Krakowa od Skarbu Państwa część parcel lkat. 92/10, 92/4, 92/5, 92/6 i 84 oraz parcel bud. lkat. 5/2 i 106 objętych wykazami hip. L. 6 i 7 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XVI. Łobzów oznaczone kolorem niebieskim na planie Bud. m. z dnia 26 sierpnia 1933 r. o łącznej powierzchni około 1097 metrów kwadr. pod następującymi warunkami:

1) Skarb Państwa odstąpi Gminie m. Krakowa powyższy grunt bezpłatnie w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych.

2) Koszty kontraktu i intabulacji pokryje Gmina m. Krakowa.

II. Niniejszą uchwałę przedłożyć P. Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Nab. 459/33/B.).

VIII. Nabycie gruntów pod regulację ul. Lelewela.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. Drobnik wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Na cele regulacji ul. Lelewela w Krakowie, Dz. XII. nabyć od Marji, Leona, Józefy i Julji Wanieków część parcel lkat. 208/1, 208/2 z lwh. 55 Dz. XII. oznaczo-

nych na przyległym planie Budownictwa m. B. z dn. 22 marca 1933 r. kolorem niebieskim, o pow. około 300 m² po cenie zł. 70 (siedmdziesiąt złotych) za 1 m² pod następującymi warunkami:

a) Grunt powyższy kupuje Gmina m. Krakowa w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych;

b) Wszelkie koszty połączone z powyższą transakcją ponosi w całości Gmina m. Krakowa;

c) Umowa niniejsza nie uwalnia sprzedających od obowiązków płynących z ustaw budowlanej i kanałowej, a w szczególności od ponoszenia kosztów urządzenia ulicy, kanału i t. p.;

d) Cena kupna zapłacona będzie gotówką z budżetu gminnego na rok 1934/35.

II. Grunty powyższe nabywa Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta na podstawie ustawy z dnia 24 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 173 i Rozp. Prez. Rzpłtej z dnia 22 kwietnia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372, a w szczególności na cele regulacji ul. Lelewela.

III. Upoważnia się Komisję gospodarczą R. m. do wykupna na cele regulacji ul. Lelewela gruntów lkat. 208/3 od Abrahama i Wiktorji Fischlerów i lkat. 264 Józefa i Marji Galasów, w razie zaś niedojścia pertraktacji do skutku, skierowania sprawy na drogę wywłaszczenia.

IV. Uchwałę powyższą przedłożyć P. Wojewodzie do zatwierdzenia.

Rada miasta uchwaliła.

(Nr. I. Nab. 138/33/C.).

IX. Kupno gruntu w Dz. VIII. od Jakóba Bettera.

Imieniem Komisji Gospodarczej Rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Nabyć od p. Jakóba Bettera na cele regulacji ulicy Krakowskiej skrawek gruntu z parceli lkat. 19 lwh. 29 Kraków Dz. VIII. o powierzchni około 62 m² (określony na planie Budown. m. B. z dnia 27 kwietnia br. kolorem żółtym) po cenie zł. 100 (sto) za 1 m² tudzież z tej samej realności parcelę lkat. 21, o powierzchni około 548.80 m² na cele skomasowania parcel gminnych budowlanych na Birnbaumówce dla budowy domów mieszkalnych (oznaczoną na planie Bud. m. B. z dnia 28 kwietnia br., kolorem żółtym i literami a-b-c-d) po cenie zł. 65 (sześćdziesiąt pięć) za 1 m², pod następującymi warunkami:

a) w zamian za powyższe grunty zrzeka się Gmina m. Krakowa służebności, światła i okapu na realności przy ul. Krakowskiej L. 49, wartości 10.000 zł. (dziesięć tysięcy złotych). Reszta ceny kupna (różnica) zapłaconą będzie z budżetu na rok 1934/35,

b) grunty powyższe nabywa Gmina m. Krakowa w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych,

c) koszty kontraktu planów i pomiarów ponoszą obydwie strony po połowie, ewentualne zaś koszty stempli, należytości przenośnych i intabulacji w całości Gmina m. Krakowa,

d) oddanie w posiadanie powyższych gruntów Gminie nastąpi po zapłaceniu całej ceny kupna,

e) transakcja niniejsza nie uwalnia sprzedającego, względnie jego prawonastępców od obowiązków, płynących z ustaw budowlanej i kanałowej, a w szczególności od ponoszenia kosztów urządzenia ulic, kanałów i t. p.

II. Grunty powyższe nabywa Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta na podstawie ustawy, z dnia 24 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 173 i rozp. Prez. Rzpłtej z 22 kwietnia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372, a w szczególności na regulację ulicy Krakowskiej i skomasowanie parcel gminnych budowlanych na Birnbaumówce w Dz. VIII. dla budowy domów mieszkalnych.

III. Na pokrycie ceny kupna wstawić do budżetu na rok 1934/35 w Dz. „Wydatki nadzwyczajne“ kwotę zł. 32.000.

IV. Niniejszą uchwałę należy przedłożyć P. Wojewodzie do zatwierdzenia.

Rada miasta wniosek ref. uchwaliła.

(Nr. I. Nab. 259/33/C.).

X. Nabycie gruntów pod przyszłą ulicę (na razie bez nazwy) w Dz. XV.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Dr. Inż. Krause wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Nabyć bezpłatnie na cele regulacji ul. w Dz. XV. (na razie bez nazwy), poprzeczki od ulicy Kazimierza Wielkiego) od p. Marji Woźniakowej, jako hipotecznej właścicielki części parcel ²¹³/₃ i ²⁰⁷/₆ z lwh. 89 i 63, Dz. XV. o powierzchni łącznej 135.50 m² (oznaczonych na planie inż. J. Zięboraka dnia 6 czerwca br.) tudzież, część parceli lkat. 215/1 z lwh. 120, o powierzchni 102 m², stanowiącą pozahipoteczną własność p. Marji Woźniakowej, nabytą od XX. Psalterzystów z tem, że wartość tych gruntów odliczona będzie od kosztów urządzenia ulicy — pod następującymi warunkami:

1) Upoważnia się Zarząd m. do zawarcia odpowiedniej umowy także i hipotecznymi właścicielami gruntu lkat. 215/1, tj. XX. Psalterzystami;

2) Grunt powyższy nabywa Gmina w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych;

3) Wszelkie koszty połączone z powyższą transakcją, ponosi w całości Gmina m. Krakowa;

4) Umowa powyższa nie uwalnia p. Marji Woźniakowej, względnie jej prawonastępców od obowiązków płynących z ustaw budowlanej i kanałowej, a w szczególności od ponoszenia kosztów urządzenia ulic, kanałów i t. p.

II. Grunt powyższy nabywa Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta na podstawie ustawy z dnia 24 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 173. i Rozp. Prez. Rzpłtej z dnia 22 kwietnia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372.

III. Uchwałę niniejszą należy przedłożyć P. Wojewodzie do zatwierdzenia.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Nab. 184/33/C.).

XI. Nabycie realności w Dz. XXII. od Stanisławy Dydakowej.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. Skarżeński wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Nabyć na cele regulacji wylotu ulicy Kalwaryjskiej i Konopnickiej od Stanisławy Dydak, realność w Dz. XXII. lwh. 335, obejmującą parcelę lkat. 1488 bud. o obszarze 237 m. kw. i parcelę lkat. 1489 ogr. o obszarze 70 m. kw., czyli o łącznym obszarze 307 m. kw. oznaczoną na planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 12 listopada 1933 r. kolorem żółtym — wraz z stojącymi na niej budynkami za łączną kwotę 14.797 zł. słownie: (czternaście tysięcy siedmset dziewięćdziesiąt siedm) złotych, pod następującymi warunkami:

1) Gmina m. Krakowa zakupuje grunt powyższy w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych.

2) Cena kupna wypłaconą będzie w ten sposób, że kwotę zł. 3.000 (trzy tysiące) wypłaci Gmina do dnia 1 stycznia 1934 r. z Dz. wyd. nadzw. budżetu na rok 1933/34, resztę zaś, w 3-ch równych ratach kwartalnych z budżetu na rok 1934/35, z których pierwsza płatną będzie 15 kwietnia 1934 r.

3) Gmina obejmie w posiadanie powyższą realność po zapłaceniu ceny kupna z tem, że w dniu objęcia nastąpi rozrachunek. Wszelkie dochody i wydatki po dzień objęcia realności w posiadanie Gminy pobierać, względnie ponosić będzie sprzedająca, zaś od tego dnia Gmina m. Krakowa.

4) Wszelkie koszty związane z niniejszą transakcją ponosi w całości Gmina m. Krakowa.

II. Realność powyższą nabywa Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta na podstawie ustawy z dnia 24 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 173 i Rozp. Prez. Rzptej z 22 kwietnia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372, a w szczególności na uregulowanie wylotu ulicy Kalwaryjskiej i Konopnickiej w Dz. XXII. w Krakowie.

III. Na pokrycie powyższego wydatku należy wstawić do budżetu na rok 1934/35, jako wydatek nadzwyczajny kwotę 11.797 zł. i taką też kwotę w Dz. dochod. nadzw. z tytułu sprzedaży gruntów.

IV. Po przejęciu realności przez Gminę — należy ją opróżnić i zburzyć.

V. Uchwałę niniejszą należy przedłożyć P. Wojewodzie do zatwierdzenia.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Nab. 211/33/B.).

XII. Sprawa przejęcia przez Gminę ulicy Pawła Popiela.

Imieniem Komisji gospodarczej Rady m. Rm. Inż. Skarżeński wnosi:

Rada miasta uchwali:

Celem przyspieszenia urządzenia ul. Pawła Popiela zawrzeć imieniem Gminy m. Krakowa z P. Wacławem Popielem następujący układ:

I. P. Wacław Popiel

a) odstąpi Gminie m. Krakowa na jej wyłączną i nieograniczoną własność w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych z kompleksu gruntów położo-

nych przy ul. Pawła Popiela parcele oznaczone na załączonym planie (sporządzonym przez Inż. Skołyśzewskiego) L. 12, 13 i 14 o łącznej powierzchni 1545 m² (620 m² — 468 m² i 457 m²) o wartości 63.932 zł.,

b) zaprowadzi własnym kosztem w terminie do 1 kwietnia 1934 r. wodociąg w ul. Pawła Popiela na przestrzeni od ul. Kazimierza Wielkiego do północno-wschodniej granicy parcel nabytych przez Gminę niniejszym układem tj. do punktu oznaczonego na załączonym planie literą A.

II. W zamian za to Gmina m. Krakowa

a) położy nawierzchnię z makadamu smołowego w ul. Pawła Popiela,

b) zaprowadzi urządzenie oświetlenia publicznego tejże ulicy,

c) zaprowadzi wodociąg na przestrzeni ulicy od granicy północno-wschodniej gruntów nabytych przez Gminę niniejszym układem wzdłuż tych parcel,

d) zwolni P. Wacława Popiela od obowiązku zapłaty reszty zaległej należności kanałowej.

Roboty ad a) i b) wykona Gmina najpóźniej po sprzedaniu nabytych niniejszym układem parcel — ad c) do 1 maja 1934 r.

III. Koszty połączone z niniejszym układem poniesie w całości Gmina m. Krakowa.

IV. Układ powyższy zawiera Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta, w szczególności grunty nabywa na cele budowy domów po myśli ustawy z dnia 24 marca 1933 r. Nr. 22 Dz. U. R. P. poz. 173.

V. Koszty połączone z wykonaniem robót wymienionych w ustępie II. pod a), b) i c) pokryje się częściowo (w kwocie około 33.000 zł.) z wydatków nadzwyczajnych Dz. II. § 143, resztę zaś oraz należność kanałową, z funduszków uzyskanych ze sprzedaży wymienionych parcel.

VI. Niniejszą uchwałę należy przedłożyć P. Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Urz. ul. 32/33/A.).

XIII. Towarzystwo Katolickiego Domu Akademickiego — spłata ceny kupna.

Imieniem Komisji gospodarczej R. m. Prof. Dr. Inż. Krauze wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Zmienia się uchwałę Rady miejskiej z dnia 23 maja 1929 r. zatwierdzoną reskryptem Urzędu Wojewódzkiego z dnia 10 czerwca 1929 r. L. Sam. 170/Fin. i Sekcji I. Rady miejskiej działającej jej imieniem z dnia 27 maja 1932 r. w sprawie sprzedaży Towarzystwu Katolickiego Domu Akademickiego w Krakowie parceli lkat. 739/3 objętej lwh. 555 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. IV. Piasek w następującym kierunku:

1) Rata ceny kupna płatna w dniu 20 września 1931 r. ma być uiszczona w dniu 20 września 1934 (tysiąc dziewięćset trzydziestego czwartego) roku a następne raty w odstępach półrocznych licząc od tego nowego terminu.

2) W czasie do powyższego terminu płacić będzie Towarzystwo tylko umówione w kontrakcie kupna sprzedaży z dnia 14 października 1929 r. odsetki po 6%

(sześć od sta) w stosunku rocznym od resztującej części ceny kupna.

II. Niniejszą uchwałę przedłożyć P. Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Nab. 195/33/B.).

XIV. Sprzedaż gruntu m. w Dz. XII. Dr. Stanisławowi i Inie Katyńskim.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. Drobnik wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać wspólnie PP. Dr. Stanisławowi i Dr. Inie Katyńskim część parceli gminnej 1 kat. 2018 (1) 1 kat. 2018 (8) objętej lwh. 25 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XII. Półwie przy ul. Słonecznej i ul. Wyczółkowskiego, oznaczoną kolorem niebieskim na planie Budownictwa m. z dnia 27 października 1933 o powierzchni około 639. 7 metrów kwadr. za cenę po 30 (trzydzieści) złotych za jeden metr. kwadr. pod następującymi warunkami:

1) Cena kupna zapłacona będzie natychmiast.

2) Kupujący, względnie ich prawni następcy wybudują na powyższym gruncie dom wolno-stojący (willę), najwyżej 12 (dwanaście) metrów wysoki, licząc od chodnika do gzymsu głównego a oddalony conajmniej 5 (pięć) metrów od linii regulacyjnych ul. Słonecznej i ul. Wyczółkowskiego. Ponadto dom ten (willa) ma być przybudowany ślepa ścianą do granicy północnej parceli, a jego ściana frontowa i tylna powinny być usytuowane zgodnie z położeniem tych ścian w budynku na sąsiedniej parceli lkat. 2018/6 Dz. XII.

Dlatego przed wdrożeniem postępowania o zatwierdzenie planów w myśl prawa budowlanego, mają nabywcy, względnie ich prawni następcy, plany te przedtem uzgodnić z oddziałem projektowania Bud. m. Odz. A.

3) Kupujący, względnie ich prawni następcy pokryją koszt chodników przed powyższym gruntem tudzież należności za połączenie instalacji domowych ze sieciami. Inne zaś koszty urządzenia ulic w myśl art. 174 prawa budowlanego poniesie Gmina m. Krakowa.

4) Gmina sprzedaje powyższy grunt w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych z wyjątkiem powyższych zastrzeżeń.

5) Wszelkie koszty, opłaty i należności związane ze zawarciem kontraktu i intabulacją, poniosą kupujący, względnie ich prawni następcy.

II. Powyższy grunt sprzedaje Gmina m. Krakowa na podstawie ustawy z dnia 24 marca 1933 roku Nr. 22, poz. 173 Dz. U. R. P. celem budowy domu mieszkalnego.

III. Niniejszą uchwałę przedłożyć P. Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie.

(Nr. I. Nab. 1025/33/B).

Rada miasta wniosek uchwaliła:

XV. Rozalja Zabdyrowa — kupno części parc. w Dz. XV.

Imieniem Sekcji gospodarczej R. m. Inż. Strojek wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać po myśli art. 45 prawa budowlanego na cele budowlane (powiększenia parceli do linii regu-

lacyjnej) p. Rozalji Zabdyrowej skrawek gruntu gminnego przy ul. Chocimskiej, objętej lwh. 1. lkat. 427 (1 Dz. XV. o powierzchni około 4'50 m², a oznaczonej na przyległym planie Budownictwa m. O. B. z dnia 3 lipca 1933 r. czerwoną kreską, po cenie zł. 10 (dziesięć za 1 m², pod następującymi warunkami:

a) Cena kupna zapłacona będzie natychmiast gotówką.

b) Gmina m. Krakowa sprzedaje grunt powyższy w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych.

c) Wszelkie koszty połączone z powyższą transakcją, a w szczególności koszty kontraktu, stempli, należytości przenośnych, intabulacji, planów i pomiarów, poniesie kupująca, względnie jej prawni następcy.

d) Umowa powyższa nie uwalnia nowonabywczyni, wzgl. jej prawnych następców od obowiązków płynących z ustaw kanałowej i budowlanej, a w szczególności od ponoszenia kosztów urządzenia ulic, kanałów i t. p.

II. Grunt powyższy sprzedaje Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta na podstawie rozporz. Prez. Rzpltej z dnia 22 kwietnia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372, a w szczególności na cele wyprostowania granic parceli do linii regulacyjnej, na budowę domu mieszkalnego po myśli art. 8 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 22 poz. 173.

III. Niniejszą uchwałę należy po myśli art. 65 nowej ustawy samorządowej przedłożyć władzom nadzorczym do zatwierdzenia.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. I. Nab. 358/33/C).

XVI. Dr. Leopold Bleier — kupno parc. bud. w Dz. XV.

Imieniem Komisji gospodarczej R. m. Dr. Merz wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać p. Dr. Leopoldowi Bleierowi część parceli gminnej lkat. 437/1 objętej lwh. 2. ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XV. Nowa Wieś oznaczoną kolorem czerwonym na planie Budownictwa m. z dnia 3 października 1933 r. o powierzchni około 386 m² za cenę po 120 (sto dwadzieścia) złotych za jeden metr. kwadr. pod następującymi warunkami:

1) Cena kupna zapłacona będzie natychmiast.

2) Przy budowie zastosuje się kupujący i jego prawni następcy do planu zabudowania tej części miasta.

3) Koszty wykonania toru jezdnego, krawężnika, ulicznego przewodu kanałowego i wodociągowego oraz urządzenia oświetlenia ulicznego (publicznego) przed powyższym gruntem, tudzież ustawową opłatę kanałową pokryje Gmina m. Krakowa.

4) Koszt urządzenia chodnika przed powyższym gruntem oraz należności za połączenie instalacji domowych ze sieciami miejskimi poniesie kupujący, wzgl. jego prawni następcy.

5) Gmina m. Krakowa sprzedaje powyższy grunt w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych.

6) Wszelkie koszty, opłaty i należności związane z zawarciem niniejszej transakcji i intabulacją pokryje kupujący wzgl. jego prawni następcy.

II. Powyższy grunt sprzedaje Gmina m. Krakowa na podstawie ustawy z dnia 24 marca 1933 r. Nr. 22 poz. 173, celem budowy domu mieszkalnego.

III. Niniejszą uchwałą przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie.

(Nr. I. Nab. 948/33/B).

Rada miasta wniosek uchwaliła.

XVII. Ludwik i Olga Misky — zamiana gruntów pod ulicę Zielną.

Imieniem Komisji gospodarczej R. m. Inż. Skarżeński wnosi:

Rada miejska uchwali:

Celem uregulowania w hipotece stanu faktycznego:

I. Odstąpić p. Ludwikowi i Oldze Miskym część parceli lkat. 1048 objętej lwh. 87 Dz. X. o powierzchni około 6 m² (oznaczoną na załączonym planie kolorem czerwonym) w zamian za odstąpienie Gminie m. Krakowa części parceli lkat. 173 objętej lwh. 131 Dz. X. o powierzchni około 5 m² (oznaczoną na planie kolorem niebieskim) pod następującymi warunkami:

1) za nadwyżkę gruntu gminnego o powierzchni około 1 m², przy podpisaniu kontraktu,

2) skrawki gruntów odstępują strony kontraktujące w stanie wolnym od długów i ciężarów,

3) koszty kontraktu, stempli, mapek i pomiarów oraz intabulacji poniosą strony po połowie.

II. Grunt powyższy nabywa i sprzedaje Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 kwietnia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 42 poz. 372, w szczególności na cele regulacji ulicy Zielnej.

III. Niniejszą uchwałą przedłożyć należy p. Wojewodzie do zatwierdzenia.

(Nr. I. Nab. 447/33/C).

Rada miejska wniosek uchwaliła:

XVIII. Plan zabudowania obszaru Dz. XV. (Nowa Wieś) między ulicami: J. Lea, Szopena i Konarskiego, w granicach prawomocnych linii regulacyjnych.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. St. Strojek wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 11 maja 1933 r. Nr. 216 (Bb. Reg.) 33 (LIII) oraz po myśli art. 29 i nast. prawa budowlanego i zabudowania osiedli z dnia 16 lutego 1928 r. uchwala się plan zabudowania obszaru gruntów Dz. XV (Nowa Wieś) w Krakowie pomiędzy ulicami: Juljusza Lea, Konarskiego i Szopena w granicach prawomocnych linii regulacyjnych i budowlanych, według planu Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 29 września 1933 r., a w szczególności uchwala się:

1) Zwarty sposób zabudowania z tylną linią budowlaną oraz traktem oficynowym oznaczonym w planie kolorem czerwonym i cotami odległościowymi.

2) Wysokość budynków frontowych uchwala się ustawową, natomiast dla traktu oficynowego przyjmuje się wysokość odpowiadającą 3 kondygnacjom, nie więcej jednak aniżeli 12 m. Suterren mieszkalnych w budynkach frontowych, ani w oficynach budować nie wolno.

Plan powyższy należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni, począwszy od 1-go dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

(Nr. Bb. Reg. 77/33).

Do powyższego wniosku wnosi referent Rm. Inż. Strojek następujące poprawki:

ad p. 1) skreślić resztę zdania począwszy od słowa: „oraz“...

ad p. 2) skreślić resztę pierwszego zdania począwszy od słowa: „natomiast“... Natomiast drugie zdanie tego punktu ma brzmienie: „Suterren mieszkalnych budować nie wolno“.

Rada miasta wniosek z poprawkami uchwaliła.

Następnie Rada miasta zgodnie z wnioskiem Rm. Prochownika dalsze punkty porządku obrad, a to od XIX. do XXVII. włącznie — z wyjątkiem XXI. uchwalała en bloc — a mianowicie:

XIX. Plan zabudowania gruntu miejskiego przy ulicy Żuławskiego Dz. V.

Na mocy art. 29 i następnych prawa budowlanego oraz na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 22 lutego 1933 r. uchwala się plan zabudowania gruntu miejskiego przy ulicy Żuławskiego w Dz. V. Kleparz w obrębie prawomocnych linii regulacyjnych, a w szczególności uchwala się:

1) Tylną linię budowlaną, jak wkreślono w planie Budownictwa Miejskiego B. z dnia 3 lutego 1933 r. kolorem niebieskim i kotami odległościowymi.

2) Wysokość budynków uchwala się zgodnie z art. 182 i 183 Prawa budowlanego i zabudowania osiedli.

3) Plan powyższy należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni, począwszy od 1-go dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

(Nr. Bb. Reg. 63/33).

XX. Plan zabudowania realności lwh. 127 przy ul. Bonarka i Łagiewnickiej położonej w Dz. XXII.

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 9 grudnia 1932 do Nr. Bb. Reg. 272/32. (XLVI) uchwala się plan zabudowania realności lwh. 127 (XXII) parc. I. kat. 1354 (1) według planu Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 21 kwietnia 1933 r., a w szczególności uchwala się:

1) Otwarcie ulicy 10 m. szerokiej, biegnącej od ul. Bonarki wzdłuż granicy zachodniej parceli lkat. 1354/1 i dalej ulicy do niej prostopadłej do ul. Łagiewnickiej, z linjami regulacyjnymi według linii czerwonych, oznaczonych na planie Budownictwa miejskiego B. literami: a-b-c-d-e, od strony wschodniej i północnej z linią budowlaną: c-e', zaś f-g-h-i, od strony południowej i zachodniej z linią budowlaną: h'-i'.

2) Sposób zabudowania dla gruntów powyższymi linjami regulacyjnymi objętych zwarty o wysokości ustawowej bez suterren mieszkalnych i oficyn, przy głębokości traktów 15 m., przyczem zastrzega się zabudo-

wanie klinowej parceli w sąsiedztwie koszar ściśle według planu Budownictwa miejskiego B. z wykształceniem fasady bocznej i tylnej zwróconej do koszar.

3) Rada miasta przyjmuje do wiadomości protokolarne oświadczenie złożone przez współwłaścicieli realności lwh. 127 Dz. XXII. z dnia 14 kwietnia 1933 r. o zabezpieczeniu hipotecznym obowiązku urzędzenia własnym kosztem nowo powstającej ulicy kaucją w kwocie 33.000 zł. z tem, że:

a) sposób urzędzenia ulicy po myśli art. 172, 173 i 174 prawa budowlanego oznaczy Magistrat.

b) Gmina miasta Krakowa po myśli art. 66 prawa budowlanego obejmie ulicę, skoro przynajmniej $\frac{1}{3}$ części długości frontów będzie zabudowaną, do tego zaś czasu utrzymanie tej ulicy obciążać będzie właściciele gruntów, względnie ich prawonabywców.

c) Ulice będą przekazane Gminie miasta Krakowa bezpłatnie i w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych.

Powyższy plan należy wyłożyć do przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni, począwszy od 1-go dnia następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

(Nr. Bb. Reg. 175/33).

XXII. Zmiana sposobu zabudowania bloku wschodniego gruntów miejskich przy ulicy Głębokiej położonego Dz. XXII.

Na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 9-go czerwca 1933 r. do Nr. Bb. Reg. 287/33/LV. uchwała się zmianę sposobu zabudowania bloku wschodniego gruntów miejskich po Dobrowolskim między ul. Głęboką a koleją Płaszów-Sucha na zabudowanie luźne domami wolno stojącymi łączonymi w grupy po dwa domy z usytuowaniem ściśle według planu Budownictwa m. Oddz. B., z dnia 3 lipca 1933 r. i ograniczeniem wysokości zabudowania do I. piętra i 10 m.

Plan powyższy należy wyłożyć do przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni począwszy od 1-go dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

(Nr. Bb. Reg. 231/33).

XXIIa. Budowa kuchni przy kiosku „Józefówka“ w Lesie Wolskim.

1) Zezwala się na dobudowanie kuchni przy kiosku „Józefówka“ w Lesie Wolskim na podstawie załączanego planu i kosztorysu, opracowanego przez Budownictwo m. Oddz. A.

2) Wydatek w kwocie 1.291.45 zł. należy opędzić częściowo tj. w wysokości 500 zł. z budżetu na rok 1933/34 Dz. VIII. § 60 poz. h. resztę opędzić z subwencji Kasy Oszczędności m. Krakowa za rok 1932 do zwrotu z budżetu na rok 1934/35.

(Nr. I. Bb. Las. 491/33).

XXIII. Plan zabudowania kompleksu gruntów przy ul. Klonowej Dz. XI.

Nawiązując do uchwały Rady miejskiej z dnia 24 maja 1928 r. Nr. Bb. 1821/28, odnoszący się do linii regulacyjnych ulicy Ks. Marka i przyszłej ul. Bulwarowej nad Wisłą w Dębnikach Dz. XI., uchwała się linie re-

gulacyjne ul. Klonowej na długości między wylotem ul. Ks. Marka do ul. Bulwarowej a granicą parceli lkat. 607 gm. kat. Kraków Dz. XI., oznaczone na planie Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 25 sierpnia 1933 r. kolorem czerwonym i głoskami a-b po stronie zachodniej, zaś głoskami c-d-e po stronie wschodniej, w odstępnie 8 metrów.

Dla działek położonych z zachodniej strony ulicy Klonowej uchwała się zwarty sposób zabudowania do wysokości 12 metrów (2 piętra) bez skrzydeł oficynowych i bez suterren.

Dla bloku powstałego między ul. Klonową a przyszlą ul. Bulwarową nad Wisłą, uchwała się zabudowanie szeregowe oznaczone w powyższym planie zabudowania kolorem czerwonym bez suterren o wysokości ustawowej z linią budowlaną od strony ul. Klonowej oznaczoną na planie głoskami f-g-d.

Powyższy plan należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni, począwszy od 1-go dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały.

(Nr. Bb. Reg. 235/33).

XXIV. Plan zabudowania realności lwh. 211 przy ul. Dekerta Dz. XXII.

Uwzględniając nowy projekt włączenia linii kolejowej Kraków-Płaszów-Skawina do szlaku Kraków-Kraków-Płaszów zatwierdzony przez Ministerstwo Komunikacji dnia 9 listopada 1932 r. Nr. U. J. II-115/4 Rada miasta na podstawie ogłoszenia Magistratu z dnia 22 kwietnia 1933 r. Nr. Bb. Reg. 216/33/LIII. reasumując swą uchwałę z dnia 29 września 1932 r. dotyczącą planu zabudowania gruntu lwh. 211 Dz. XXII. Podgórze przy ul. Dekerta i uchwała nowy plan zabudowania powyższego gruntu przedstawiony na planie Budownictwa m. B. z dnia 20 września 1933 r.

W szczególności uchwała się:

1) Zmianę linii regulacyjnej ul. Dekerta w obrębie realności lwh. 211 Dz. XXII. uchwalonej przez Radę miasta dnia 15 grudnia 1927 r. na linię oznaczoną w planie Budownictwa m. Oddz. B. z dnia 20 września 1933 r. kolorem niebieskim i głoskami: a-b.

2) Otwarcie w obrębie realności lwh. 211 Dz. XXII. ulicy wzdłuż granicy gruntu przeznaczonego pod budowę linii kolejowej łączącej szlak Kraków-Płaszów-Skawina ze szlakiem Kraków, Kraków-Płaszów o minimalnej szerokości 8 m. ze wschodnią linią regulacyjną oznaczoną na powyższym planie kolorem niebieskim i głoskami: b-c-d-e, oraz frontową linię budowlaną oznaczoną głoskami: b'-c'-d'.

3) W obrębie realności lwh. 211 Dz. XXII. sposób zabudowania zwarty bez oficyn i suterren mieszkalnych o wysokości ustawowej od strony przedłużenia ul. Na Dołach, od strony ul. Dekerta o wysokości 16 metrów (3 piętra) zaś od strony ulicy wymienionej w pkt. 2) (wzdłuż gruntu kolejowego) o wysokości 19 m. (4 piętra).

Rada miasta przyjmuje do wiadomości oświadczenie zastępców właścicielki realności lwh. 211 Dz. XXII., złożony do protokołu, że pokryje koszt pierwszego urzędzenia ulicy w pkt. 2) niniejszej uchwały wymienionej zastrzegając:

a) ulica zostanie urządzona w sposób oznaczony przez komisję drogowo-kanalową, działającą imieniem Rady miasta,

b) Gmina m. Krakowa obejmie ulicę, skoro przynajmniej $\frac{1}{3}$ część frontu będzie zabudowaną, do tego zaś czasu utrzymanie tej ulicy będzie obciążać parcellanta, względnie jego prawonabywców,

c) ulica będzie przekazana bezpłatnie i w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych.

Upoważnia się Magistrat, nie udzielać konsensów na zabudowanie parcel z frontem do powierzchni ulicy a wydzielić się mających, dopóki koszta urządzenia tejże ulicy nie zostaną zabezpieczone.

Powyższy plan zabudowania należy wyłożyć do publicznego przeglądu na okres 4-ch tygodni, począwszy od 1-go dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały. (Nr. Bb. Reg. 35/33).

XXV. Nowy plan zabudowania parcel miejskich lk. 1444 i 1480 Dz. XIII. Zwierzyniec — Reasumpcja uchwały Rady m. z dnia 20 grudnia 1932 r.

Wskutek pisma Urzędu Wojewódzkiego z dnia 29 sierpnia 1933 r. L. K. B. B-II-1-1-19 Rada m. reasumuje swą uchwałę z dnia 20 grudnia 1932 r. dotyczącą planu zabudowania parcel miejskich l. k. 1444 i 1480 Dz. XIII. Zwierzyniec — natomiast uchwała nowy plan zabudowania powyższych gruntów według projektu Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 19 czerwca 1933 r.

1) W szczególności uchwała się w odniesieniu do parceli l. k. 1480 przy ul. Królowej Jadwigi otwarcie ulicy „I“ wzdłuż zachodniej granicy parceli l. k. 1480 z linjami regulacyjnymi oznaczonymi na powyższym planie fioletowo i głoskami: a-b-c-d-e-f po stronie wschodniej, zaś głoskami: g-h-i po stronie zachodniej, oraz linię budowlaną: a'-c' oraz e'-f' po wschodniej stronie ulicy.

2) Otwarcie w obrębie parceli l. k. 1480 ulicy „II“ równoległej do ulicy Królowej Jadwigi z linjami regulacyjnymi oznaczonymi głoskami: d-d₁ po stronie północnej, zaś c-c₁ po stronie południowej i frontowymi linjami budowlanymi e'-d'₁ oraz c'-c₁.

3) Otwarcie ulicy „VI“ mającej łączyć parcelę l. k. 1480 z parcelą miejską l. k. 1444 — linjami regulacyjnymi: k-l-n-o-r-s po stronie północnej, zaś j-f-g-i-v-u po stronie południowej, oraz frontową linię budowlaną oznaczoną głoskami: k'-m'-n'-p'-r'-t'- po stronie północnej, zaś głoskami: u'-v'-i'-h'-f'-j' po stronie południowej.

W odniesieniu do parceli miejskiej l. k. 1444 położonej przy uregulowanej Rudawie i granicy Woli Justowskiej uchwała się:

4) Otwarcie ulicy „III“ wzdłuż granicy parcel l. k. 1444 i gminy Woli Justowskiej z południowo-wschodnią linią regulacyjną oznaczoną czerwono i głoskami: s-t-w oraz frontową linią budowlaną: t'-w'.

5) Otwarcie ulicy „IV“ wzdłuż prawobrzeżnego wału Rudawy o szerokości minimalnej 18 metrów liczonej od przywodnej krawędzi korony wału z linią regulacyjną południowej strony ulicy oznaczoną czerwono i głoskami: w-w₁-x.

6) Otwarcie ulicy „VII“ we wschodniej części parceli lk. 1444 z linjami regulacyjnymi oznaczonymi czerwono i głoskami: x-z-v po stronie północno-zachodniej, zaś głoskami: z₁-p-o po stronie południowo-wschodniej,

z frontową linią budowlaną x-z'-r' po zachodnio-północnej stronie ulicy.

Dla obu powyższych parcel uchwała się zabudowania mieszkalnymi domami łączonymi w grupy w sposób przedstawiony na planie kolorem czerwonym o wysokości 8—9 metrów (l. piętrowej) bez suterren i oficyn.

Dla parcel wydzielić się mających z gruntów prywatnych frontem do ulicy „VI“ uchwała się również zabudowanie domami łączonymi w grupy, jak oznaczono w planie zabudowania o wysokości jak wyżej bez suterren i oficyn.

Progi wszystkich budynków mają być dostosowane do niwelety przyszlých ulic.

Rada m. zaznacza, że do urządzenia wyżej wymienionych ulic nie zamierza przystąpić (art. 64 prawa budowlanego) pozostawiając inicjatywę w tym względzie nabywcom działek budowlanych.

Plan powyższy należy wyłożyć do publicznego przeglądu na przeciąg 4-ch tygodni, począwszy od 1-go dnia miesiąca następującego po zapadnięciu niniejszej uchwały. (Nr. Bb. Reg. 200/33).

XXVI. Plan zabudowania obszaru gruntów państwowych zawartych między ulicami: Na Dołach, Lipową, Krzywdą, Sarmacką a linią kolejową Kraków-Płaszów i parcelą lk. 1367 w Dz. XXI. i XXII., Płaszów, Podgórze.

Po myśli art. 29 Prawa budowlanego z dnia 16/II. 1928 Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202 uchwała się plan zabudowania obszaru gruntów państwowych pocegielnianych w Dz. XXII. Podgórze i w Dz. XXI. Płaszów zawartych między ul. Na Dołach, ul. Lipową, ul. Krzywdą, ul. Sarmacką i linią kolejową Kraków-Płaszów i gruntami prywatnymi lk. 1367 według planu Bud. B. z dnia 14 października 1933 r.

W szczególności uchwała się:

1) Częściową reasumcję uchwały Tymczasowego Zarządu miasta z dnia 13/III. 1925 L. Bb. 4170/24 dotyczącej ul. Płaszowskiej w Dz. XXII. i XXI. przełożenie tej ulicy w obrębie gruntów państwowych i jej linje regulacyjne oznaczone w planie Bud. B. z dnia 14 października 1933 czerwono i literami: a-b-c-d-e-f-g-h-i-j-k wraz z linią 'Bud. B. a'-b'-c'-d'-e'-f'-g'-h'-i'-j'-k' po stronie północnej oraz literami: l-m-n-o-p-r-s-t-u-w-x-z wraz z linią budowlaną l'-m'-n'-o'-p'-r'-s'-t'-u'-w'-x'-z' po stronie południowej.

2) Otwarcie ulicy Nr. I. wzdłuż gruntu przeznaczonego pod rozbudowę węzła kolejowego i jej linią regulacyjną oznaczoną na powyższym planie czerwono i literami a₁-b₁, po stronie północno-wschodniej.

3) Otwarcie ulicy Nr. II. między ul. Na Dołach, a ul. Płaszowską i jej linje regulacyjne oznaczone na powyższym planie czerwono i literami c₁-d₁ po stronie południowo-zachodniej oraz literami e₁-f₁-a₁ wraz z linią budowlaną f'-a' po stronie północno-wschodniej.

4) Otwarcie ul. Nr. III. między ul. Na Dołach, a ul. Płaszowską i jej linje regulacyjne oznaczone czerwono i literami g₁-h₁-i₁-j₁ wraz z linią budowlaną g'₁-h'₁-i'₁-j'₁ po stronie południowo zachodniej oraz literami k₁-l₁-m₁-n₁-o wraz z linią budowlaną l₁-n₁-o₁ po stronie północno-wschodniej.

5) Otwarcie ulicy Nr. IV. w przedłużeniu ulicy Wałowej na długości między ul. Na Dołach i ul. Płaszkowską i jej linje regulacyjne oznaczone czerwono i literami o1-p1-r1-s1 wraz z linią budowlaną o'1-p'1-r'1-s'1 po stronie południowo-zachodniej oraz literami t1-u1-w1-w1-a2-o, wraz z linią budowlaną u'1-v'1-w'1 po stronie północno-wschodniej.

6) Otwarcie ulicy Nr. V. między ul. Nr. IV. a ul. Lipową i jej linje regulacyjne oznaczone czerwono i literami x1-y1, po stronie północno-zachodniej.

7) Linję regulacyjną ul. Lipowej oznaczoną czerwono i literami r1-y1 po stronie południowo-zachodniej.

8) Otwarcie ul. Nr. VI. na południe od ulicy Płaszkowskiej wzdłuż gruntów państwowych przeznaczonych pod rozbudowę Węzła kolejowego i jej linję regulacyjną oznaczoną czerwono i literami l-o2-f2-g2-h2 wraz z linią budowlaną l'-e'-2-f'-2-g'-2-h'-2 po stronie północno-wschodniej.

9) Otwarcie ul. Nr. VI. na południe od ul. Płaszkowskiej i jej linje regulacyjne oznaczone czerwono i literami: m-j2-k2-l2-m2 wraz z linią budowlaną m'-j'-2-k'-2-l'-2-m'-2 po stronie południowo-zachodniej oraz literami n-o2-p2-r2-s2 wraz z linią budowlaną n'-o'-2-p'-2-r'-2-s'-2 po stronie północno-wschodniej.

10) Otwarcie ulicy Nr. VIII. i jej linje regulacyjne oznaczone czerwono i literami o-t2-u2-v2, wraz z linią budowlaną o'-t'-2-u'-2-v'-2 po stronie południowo-zachodniej oraz literami w2-x2-y2-z2 wraz z linią budowlaną w'-2-x'-2-y'-2-z'-2 po stronie północno-wschodniej.

11) Uchwała się reasumcją uchwał Tymczasowego Zarządu miasta z dnia

a) 28/III. 1925 L. Bb. 2449/24 i

b) z dnia 22/IV. 1925

c) z 13/I. 1926 L. Bb. 184/26 i uchwały Rady miasta z dnia 3/XII. 1931 L. Bb. 2345/30 dotyczących części ul. Krzywda po wschodniej stronie gruntów państwowych i równocześnie uchwała się otwarcie ulicy Nr. IX. po wschodniej stronie gruntów państwowych i gruntów firmy Płaszkowianka i jej linje regulacyjne oznaczone czerwono i literami r-a3-b2-c3-d3-e3-f3-g3 wraz z linią budowlaną r'-a'-3-b'-3-c'-3-d'-3-g'-3 po stronie południowo-zachodniej, oraz literami: h3-j3-k3-l3-m2-n3-o3-p3-r3-s3 wraz z linią budowlaną: h'3-j'3-k'3-l'4-m'3-n'3 po stronie północno-wschodniej.

12) Otwarcie ul. Nr. X. mającej łączyć ul. Nr. VI. z ul. Nr. IX. i jej linje regulacyjne oznaczone czerwono i literami: f2-w2-y2-z2-x2-a3 wraz z linią budowlaną f'2-h'2-p'2-t'2-x'3-a'3 po stronie południowo-zachodniej, oraz literami: g2-l2-r2-u2-y2-b3 wraz z linią budowlaną g'2-l'2-r'2-u'2-y'2-b'3 po stronie południowo-wschodniej.

13) Otwarcie ul. Nr. XI. w przedłużeniu ul. Krzywda i jej linje regulacyjne oznaczone czerwono i literami: h2-u2-s2-t3-r2-u3 wraz z linią budowlaną h'2-u3 po stronie północnej oraz literami a4-b4 po stronie południowej.

14) Uchwała się dla bloków przyległych do powyższych ulic t. j. dla bloków 1, 2, 3, jakoteż bloków 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11 sposób zabudowania szeregami budynków oraz w odległości 14 m. od frontowych linii budowlanych tylne linje budowlane wrysowane kolorem czerwonym w dołączonym planie Budownictwa B., poza którymi nie mogą być budowane żadne budynki mieszkalne ani przemysłowe.

15) Bloki powyższe przeznaczają się wyłącznie na

cele mieszkaniowe przyczem oficyn i suterren w myśl art. 245 Prawa bud. urządzać nie wolno.

16) Wysokość zabudowań przy ul. Płaszkowskiej ogranicza się do wysokości II pięter zaś przy innych ulicach do wysokości I piętra (8—9 metr.).

17) Blok ograniczony ul. Nr. I, Nr. II i ulicą Na Dołach przeznaczają się na urządzenie skweru.

18) W bloku Nr. 9 poza parcelami przeznaczonymi dla budowy domów mieszkalnych przeznaczają się część środkową tego bloku pod budowę budynku publicznego i boiska sportowego.

19) Przedłożony plan zabudowania z dnia 14 października 1933 r. należy wyłożyć do przeglądu publicznego na przeciąg 4-ch tygodni poczynsz od 1-go dnia najbliższego, względnie następnego miesiąca po zapadnięciu niniejszej uchwały. (Nr. Bb. Reg. 303/33).

XXVII. Nabycie skrawków gruntów na urządzenie ul. Chocimskiej.

I. Na zasadzie art. 45 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. Nr. 35, poz. 294 Dz. U. R. P. Rada miejska przekazuje Komisji gospodarczej decydowanie w sprawie nabycia dla Gminy m. Krakowa skrawków gruntowych, potrzebnych do regulacji i urządzenia ul. Chocimskiej w Dz. XV. Nowa Wieś w Krakowie.

II. Niniejszą uchwałą przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie. (Nr. I. Nab. 425/32/B).

XXI. Plan zabudowania parceli miejskiej l. k. 550 przy ul. Czarodziejskiej Dz. XI. (częściowo reasumcja).

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

Reasumując częściowo uchwałę Rady miasta z dnia 1 czerwca 1933 r. (Nr. Bb. Reg. 255/33) odnoszącą się do planu zabudowania parceli miejskiej l. k. 550 przy ul. Czarodziejskiej w Dębnikach Dz. XI. uchwała się punkt 5) powyższej uchwały w następującym brzmieniu:

5) uchwała się parcelację powyższego bloku budowlanego według planu zabudowania z przeznaczeniem parcel od 1 do 54 pod budowę małych tanich domów mieszkalnych, jednopiętrowych od ulicy, a parterowych od podwórza, o wymiarach i usytuowanych w sposób na planie uwidoczniony, przyczem zastrzega się:

a) wysokość wszystkich budynków liczona od niwelety chodnika do gzymsu wieńczącego, ma wynosić 8.30 m w części jednopiętrowej, zaś 5.30 w części parterowej budynku,

b) wysokość progów budynków ma odpowiadać niwelecie przyległych ulic, oznaczonej w planie zabudowania kolorem czerwonym.

Pozostałe punkty uchwały Rady miejskiej z dnia 1 czerwca 1933 r. pozostawia się bez zmiany.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. Bb. Reg. 255/33).

XXVIII. Opłata wodociągowa na rok 1934.

Imieniem Komisji Skarbowej i Komisji dla spraw wodociągowych Rm. Prof. Dr. Bujwid wnosi:

Rada miasta uchwala:

W myśl paragrafu 6 i 8 ustawy wodociągowej dla miasta Krakowa Gmina m. Krakowa pobierać będzie w roku 1934 stałą opłatę wodociągową t. zw. podatek wodociągowy w dotychczasowej wysokości 5% czynszu lub wartości czynszowej.

(Nr. 299/2 Z. W. 1933).

Rada miasta wniosek uchwalała.

XXIX. Opłaty mytnicze na rok 1934/35.

Imieniem Komisji Skarbowej, Komisji Targowej st. Radca Magistratu Dr. Wydro wnosi:

Rada miasta uchwala:

W roku budżetowym 1934/35 pobierać się będzie opłaty mytnicze w dotychczasowej wysokości, a mianowicie:

- 1) od zwierząt domowych, idących luzem po 10 gr.
- 2) od zwierząt domowych, w zaprzęgu 40 gr.

Powyższe opłaty pobiera się tylko przy przekroczeniu linii mytniczej w kierunku miast — również jak dotąd, od zaprzęgów wyjeżdżających z dworców towarowych oraz od zaprzęgów z piaskiem i szutrem, wydobytemi z Wisły poza linią mytniczą.

(Nr. VIII. Myto 527/33/Cw.).

Rada miasta wniosek uchwalała.

XXX. Kredyt dodatkowy do budżetu na rok 1933/34.

Imieniem Komisji Skarbowej Wiceprezydent m. dr. Klimecki Stanisław wnosi:

Rada miasta uchwala:

1) Przyznaje się kredyt dodatkowy do budżetu na rok 1933 (Dz. XIII. § 135 poz. a). Dostarczanie lokali dla osób wojskowych w myśl ustawy kwaterunkowej (w kwocie Zł. 180,000) do kwoty Zł. 300,000.

Jednocześnie w dochodach Dz. IV. § 16 poz. h). Zwrot Skarbu Państwa za lokale dostarczane dla osób wojskowych w myśl ustawy kwaterunkowej) przewidziany dochód w kwocie Zł. 75,000 — podwyższa się o Zł. 145,000 tj. do kwoty Zł. 220,000.

2) Zwiększona dopłata w kwocie Zł. 35,000 znajduje pokrycie w oszczędnościach ogólnych budżetu administracyjnego.

(Nr. V. Kwat. 16/33).

Rada miasta wniosek uchwalała.

XXXI. Budowa nowych kanałów — kredyt w Dz. VIII. § 62 poz. e w wysokości Zł. 23,560 budż. 1933/1934.

Imieniem Komisji Gospodarczej Rm. Dr. Krzetuski wnosi:

Rada miasta uchwala:

1) przyznaje się kredyt dodatkowy do budżetu 1933/34 w Dz. VIII. § 62 poz. e. (Budowa nowych kanałów miejskich) w wysokości Zł. 23.650 na wyrównanie należyłości za budowę kanału w ulicy Romanowicza — wykonanego przez przedsiębiorstwo arch. Sarnecki i Ska.

2) Kredyt w punkcie 1) wymieniony zostanie pokryty z mającej się zaciągnąć pożyczki.

- 3) Poleca się Budownictwu m. Oddz. B., aby do

końca roku budżetowego z działu VIII. § 62 poz. e „Budowa nowych kanałów“ żadnych wydatków nie czyniło. (Nr. Bb. Kan. 1354/33).

Rada miasta wniosek uchwalała.

XXXII. Sprawozdanie z zamknięć rachunkowych za okresy budżetowe 1931/32 i 1932/33.

Referent Rm. Dr. Marjan Kannenberg zaznacza, że w ciągu tych dwóch okresów budżetowych walczył Zarząd miasta jak i mianowana Rada m. z wielkimi trudnościami, które przyniósł ze sobą wzmagający się wciąż kryzys gospodarczy. Dochody w tym okresie spadły o Zł. 4,000,000, a pozycjami, które najbardziej zawiodły były: majątek komunalny i podatki samoistne. W następnym okresie budżetowym największy spadek wykazały podatek lokatorski i od nieruchomości, a ubytek dochodów wyniósł Zł. 9,000,000. Dla pokrycia tak dużego niedoboru musiał Zarząd miasta przeprowadzić znaczne oszczędności w dziale administracji, które dały w sumie kwotę Zł. 5,500,000, a następnie zaciągnąć długi.

W przyszłości należy spodziewać się jeszcze większego skrócenia się dochodów, zatem akcja oszczędnościowa powinna dalej być prowadzona z niesłabnącą energią. Dopóki nie zostanie wprowadzona stała ustawa regulująca finanse miejskie, gospodarka miejska będzie tylko łataniną, która przy najlepszych wysiłkach nie wystarczy na długo. Zamknięcia za powyższe 2 okresy wskazują, że Zarząd miasta zdawał sobie sprawę ze sytuacji i starał się jej przeciwstawić ze wszystkich sił.

W końcu referent przedstawia następujący wniosek:

Rada miasta uchwala:

1) Zatwierdza się zamknięcia rachunkowe za okresy budżetowe 1931/32 i 1932/33.

2) Przekroczenia budżetowe, uwidocznione w tych zamknięciach, uznaje się za usprawiedliwione.

3) Zatwierdza się przeniesienia kredytów, dokonane przez Zarząd miejski w budżecie 1932/33 w obrębie poszczególnych paragrafów.

4) Udziela się Zarządowi miejskiemu absolutorjum za okresy budżetowe 1931/32 i 1932/33.

(Nr. 10989/33/Dyr. M. I. O.)

W dyskusji zabiera głos Rm. Dr. Karol Krzetuski, który z uznaniem podkreśla tak rychłe sporządzenie zamknięć rachunkowych, które umożliwią przyszłej Radzie przy obradach nad budżetem Gminy m. Krakowa uzyskanie najnowszych cyfr i twierdzi, że Gmina musi koniecznie starać się o powiększenie swych dochodów, a w zakładach komunalnych należy poczynić studia nad zwiększeniem dochodów z jednej, a udastycznieniem cen z drugiej strony.

Rada miasta wniosek uchwalała.

XXXIII. Reskrypt Krakowskiego urzędu Wojewódzkiego w sprawie zatwierdzenia budżetu na rok 1933/34.

Imieniem Komisji Skarbowej Jan Krzyżanowski, Dyr. M. I. Obrachunkowej wnosi:

Rada miasta uchwala:

Przyjmuje się do wiadomości reskrypt Pana Wojewody z dnia 20 czerwca 1933 r. Nr. SF. I. 26 — 3/33 w związku z zatwierdzeniem budżetu miasta Krakowa

na rok 1933/34 oraz przekazuje się Komisji budżetowej przygotowanie wniosków co do dokonania wszelkich zastrzeżeń, zaleceń i uwag zawartych w powyższym reskrypcie.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. 11000/Dyr. M. I. O./33).

XXXIV. Prolongata pożyczki krótkoterminowej w kwocie Zł. 100.000.

Imieniem Komisji Skarbowej Dyr. M. I. O. Jan Krzyżanowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

Rada miejska uchwała prolongować krótkoterminową pożyczkę Nr. 547 w kwocie Zł. 100.000, płatną w dniu 1/XII. 1933 r. zaciągniętą w grudniu 1931 r. w Polskim Banku Komunalnym S. A. na zasilenie zasobów kasowych, na okres jednego roku, tj. do dnia 1/XII. 1934 r. i upoważnia Pana Prezydenta miasta do załatwienia wszystkich formalności wymaganych w związku z powyższą prolongatą przez Polski Bank Komunalny S. A.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

(Nr. D. M. I. O. Kom. 21/33).

XXXV. Kredyt dodatkowy na prace przedwyborcze.

Imieniem Komisji Skarbowej Dyrektor Zarządu Miejskiego Mr. Stanisław Herget wnosi:

Rada miasta uchwali:

W dziale I. wydatków nadzwyczajnych budżetu na rok 1933/34 ustanawia się kredyt dodatkowy na „Koszta związane z przeprowadzeniem wyborów do Rady miasta“ w wysokości Zł. 100.000.

Wydatek jako nadzwyczajny znajdzie pokrycie w zaciągnięciu się mającej na ten cel specjalnej pożyczce.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

XXXVI. Sprawa odszkodowania dla członków Komisji wyborczej.

Imieniem Komisji Skarbowej Dyr. Zarządu M. Mr. Herget wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Zgodnie z przepisem § 28 I. Rozporządzenia Min. Spr. Wewn. z dnia 9 października 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 80 poz. 577 w sprawie wykonania ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego ustala się następujące normy odszkodowania za dni rzeczywistej pracy dla członków Komisji wyborczej, którzy wskutek udziału w jej pracach ponieśli dotkliwy uszczerbek w swym zarobku dziennym i gdy czas tej pracy wynosi przynajmniej 6 godzin na dobę, a mianowicie:

- 1) dla Przewodniczącego Komisji wyborczej Zł. 15.—
- 2) „ Członka „ „ „ „ 12.—

II. Odszkodowanie powyższe przyznaje i wypłaca Prezydent miasta po uznaniu przedstawionych mu dowodów.

(Nr. Prez. R. m. 155/33).

Rada miasta wniosek uchwaliła.

XXXVII. Nowelizacja art. 29 ust. d. Statutu Emerytalnego dla pracowników Gminy z dn. 29 października 1924 r.

Imieniem Komisji Prawniczej Radca m. Doc. Dr. Wachholz wnosi:

Rada miasta uchwali:

W art. 29 lit. d. Przepisów emerytalnych opuszcza się słowo „czasowym“; a natomiast wstawia się po słowie „w przeciagu“ a przed słowem „roku“ słowo: „pół“.

Nr. Prez. Przeb. osob. 30/33).

Rada miasta wniosek uchwaliła.

Wnioski nagłe:

1) Imieniem Komisji prawniczej R. m. Dr. Doc. Wachholz wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie przepisów art. 43 ust. 1 lit. c i przepisów art. 45 ust. 1 z dnia 23 marca 1933 r. Rada miejska upoważnia Komisję prawniczą Rady miejskiej do uchwalenia Regulaminu obrad Rady miejskiej i Komisji Rady miejskiej stoł. król. m. Krakowa w zastępstwie Rady miejskiej.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

2) Imieniem Komisji Skarbowej i Targowej st. Rca M. Dr. Wydro wnosi:

Rada miasta uchwali:

W roku 1934 należy pobierać na cele amortyzacji pożyczek i zobowiązań zaciągniętych na budowę Mostu Im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, opłaty mostowe od osób, zwierząt domowych i samochodów na moście Im. Marszałka Piłsudskiego oraz na Moście Starym, drewnianym w przedłużeniu ul. Mostowej według zatwierdzonego statutu w wysokości dotychczasowej tj.:

- a) od każdej osoby za przejście mostów po 5 gr.
- b) od każdego zwierzęcia domowego idącego luzem po 5 gr.
- c) od każdego wozu po 10 gr.
- d) od każdego samochodu osobowego lub ciężarowego oraz od każdej doczepki po 20 gr.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

W końcu zabiera głos Pan Prezydent miasta Dr. Kaplicki i oświadcza, że zamykając dzisiaj ostatnie posiedzenie mianowanej Rady miejskiej, musi stwierdzić, że zasiadało w niej wiele ludzi zdolnych, chętnych, bezinteresownych, służąc Gminie swą fachową wiedzą i energią. O ustępującej Radzie trzeba z naciskiem powiedzieć, że była Radą rąk czystych w 100 procentach, a licznymi zawsze kompletami na zebraniach dowiodła pilności w spełnianiu wziętych na siebie obowiązków. Z tego też powodu wyraża Pan Prezydent wszystkim członkom serdeczne podziękowanie.

W odpowiedzi na przemówienie Pana Prezydenta Rm. Dr. Prof. Kumaniecki dziękuje za wyrazy uznania w imieniu wszystkich członków Rady.

Na tem posiedzenie zamknięto.

120.

Sprawozdania z posiedzeń Komisji Rady m. i Komisji Zarządu m.

Komitet Fundacji stypendyjnej dla młodzieży rękodzielniczej im. Chronowskich.

Dnia 18 listopada 1933 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta W. Ostrowskiego w obecności Radców m. P. Przybylskiej Zofji i P. Stankiewicza Wojciecha, oraz członków Kuratorji P. Bąkowskiego i P. Wacława Krzyżanowskiego posiedzenie Komitetu Fundacji stypendyjnej dla młodzieży rękodzielniczej im. Chronowskich, na którym to posiedzeniu z dochodów fundacyjnych przyznano 44 stypendjów po 25 zł. miesięcznie, na okres szkolny 1933/34 a to, uczniom i uczennicom: Państw. Szkoły Przem. 23 stypendjów, P. Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przem. Artyst. 9 stypendjów, P. Szkoły Rzemiosł 8 stypendjów, P. Szkoły Zawod. Żeńskiej 3 stypendja i M. Szkoły Gosp. Dom. 1 stypendjum. Ogółem na stypendja została rozdana kwota 10.000 zł.

Majątek Fundacji styp. im. Chronowskich jest ulokowany w papierach wartościowych z pupilarnem zabezpieczeniem i przedstawia obecnie wartość 46.000 zł. Należąca do majątku wierzytelność hipoteczna w wysokości 31.250 dol. St. A. P., z której corocznie są opłacane 6% na dobro Fundacji, przynosi mniejszy dochód z powodu znacznego spadku dolara.

Rada Artystyczna.

W dniu 15 listopada br. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta Inż. St. Skoczylasa posiedzenie „Rady Artystycznej“, na którym rozpatrzono trzydzieści trzy sprawy, a to:

projektów budowy domów parterowych	4
„ „ „ I. p.	4
„ „ „ II. „	2
„ „ „ III. „	6
„ „ kjosków sklepowych parter.	2
„ „ ogrodzeń realności	4
„ przebudowy portali sklepowych	7
„ nadbudowy II. i III. p.	1
„ fasad domów	2
„ urządzeń reklamowych	1

Razem 33

W tem, w Dz. I. przebud. portali sklep. 2, napisów reklam. 1, w Dz. III. przebud. portali sklep. 1, nadbud. II. i III. piętra 1, w Dz. IV. bud. ogrodzenia realn. 1, fasada domu I. p. 1, w Dz. V. bud. kjosku sklep. parter. 1, w Dz. VII. przebud. portalu sklep. 1, w Dz. VIII. przebud. portali sklep. 2, w Dz. XII. bud. domu III. p. 1, bud kjosku sklep. parter. 1, bud. ogrodz. realn. 2, fasada domu II. p. z poddaszem 1, w Dz. XV. bud. domów III. p. 4, w Dz. XVI. bud. domu parter. 1, I. p. 1, w Dz. XVII. bud. domu parter. 1, I. p. 1, w Dz. XVIII. bud. domu II. p. 1, w Dz. XIX. bud. domu parter. 1, I. p. 1, ogrodzeń real. 1, w Dz. XXI. bud. domu parter. 1, w Dz. XXII. bud. domu II. p. 1, domu III. p. 1, przebud. portalu sklep. 1.

Komisja Gospodarcza.

Dnia 24 listopada 1933 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprez. m. Ostrowskiego posiedzenie Komisji Gospodarczej Rady m. na którym rozpatrywano sprawę uzupełnienia warunków odstąpienia gruntu gminnego Związkowi Legionistów P. pod budowę domu im. Marszałka J. Piłsudskiego oraz przyjęto wnioski Zarządu miasta, w sprawie budowy kuchni przy kiosku „Józefówka“ w Lesie Wolskim.

Powyższe sprawy będą na najbliższym posiedzeniu przedłożone do zatwierdzenia Radzie m.

Komisja Prawnicza.

W dniu 24 listopada br. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Ignacego Landaua posiedzenie Komisji Prawniczej, na którym uchwalono nowelizację art. 29 Przepisów emerytalnych dla Pracowników Gminy m. Krakowa.

Dnia 28 listopada br. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Dra Kaplickiego posiedzenie Komisji Prawniczej, która działając na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 27 listopada br. uchwaliła w zastępstwie Rady miejskiej nowy regulamin obrad Rady miejskiej.

121.

RUCH SŁUŻBOWY.

Przeniesieni w stan spoczynku:

- 1) Jaroszowa Marja, kancelista z dniem 30/XI. 1933 r.
- 2) Kulinowska Janina, kancelista z dniem 30/XI. 1933 r.
- 3) Lachowicz Włodzimierz, radca Mgtu z dniem 30/XI. 1933 r.
- 4) Nitkowski Stanisław, sekretarz z dniem 30/XI. 1933 r.
- 5) Fryc Stanisław, strażak M. Str. Poż. z dniem 30/XI. 1933 r.
- 6) Galos Andrzej, sierżant M. Str. Poż. z dniem 30/XI. 1933 r.
- 7) Karzyński Józef, strażak M. Str. Poż. z dniem 30/XI. 1933 r.
- 8) Suder Walenty, plutonowy M. Str. Poż. z dniem 30/XI. 1933 r.
- 9) Surówka Jan, blacharz Wodoc. m. z dniem 30/XI. 1933 r.
- 10) Witkowski Michał, woźny miej. z dniem 30/XI. 1933 r.
- 11) Woźniak Franciszek, strażak M. Straży Poż. z dniem 30/XI. 1933 r.
- 12) Wróbel Antoni, sierżant M. Str. Poż. z dniem 30/XI. 1933 r.
- 13) Wróbel Jan, strażak M. Str. Poż. z dniem 14/XI. 1933 r.
- 14) Zaręba Władysław, palacz Elektr. m. z dniem 30/XI. 1933 r.
- 15) Znak Teofan, plutonowy M. Str. Poż. z dniem 30/XI. 1933 r.

Zwolnieni:

- 1) Harajewicz Tadeusz, inkasent Gaz. miej.
- 2) Korczyński Michał, robotnik dz.

Zmarli:

- 1) Czech Piotr, prow. woźny miej.
- 2) Drozdowski Zygmunt, kierownik oddziału samoch. Z. Cz. M.
- 3) Sułek Jan, emer. respecjent Wydz. VIII.

Przyjęci:

- 1) Dr. Godlewski Wacław, kontr. lek. miej.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.**WYKAZ KONSENSÓW**

na zamieszkanie, względnie użytkowanie wykonanych budowli, udzielonych w miesiącu listopadzie 1933 r.

I. Nowe domy.

1. Ulica Straszewskiego L. or. 19 (Lsp. 167 Dz. III.) własność Zgromadzenia SS. Felicjanek, dom 2-u piętroży narożny (reskrypt Zarządu miasta z dnia 30/XI. 1930 r. Nr. Ba. Insp. 309/33/C).
2. Ulica Podgórska L. or. 1 b. własność Goldflussa Lipmanna, prowizoryczna stajnia z izbą dozorczy (reskrypt Zarządu miasta z dnia 7/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 332/33/A).
3. Ulica Barska L. or. 27 (Lsp. 43 Dz. XI.) własność Szyszkowej Zofji, barak mieszkalny (reskrypt Zarządu miasta z dnia 6/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 600/33/D).
4. Ulica Słoneczna L. or. 37 (Lsp. 254 Dz. XII.) własność Miedniaków Inż. Zdzisława i Zofji, dom 2-u piętroży (reskrypt Zarządu miasta z dnia 30/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 462/33/C).
5. Ulica Ks. Józefa L. or. 123 b. (Lsp. 347 Dz. XIII.) własność Ziąbków Wiktora i Heleny, dom parterowy (reskrypt Zarządu miasta z dnia 27/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 33/33/C).
6. Ulica Nowowiejska L. or. 28 (Lsp. 354 Dz. XV.) własność Weitza Michała, dom 3-ch piętroży (reskrypt Zarządu miasta z dnia 13/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 161/33/C).
7. Ulica Jadwigi z Łobzowa L. or. 26 (Lsp. 214 Dz. XVI.) własność Miszczyńskich Franciszka i Józefa, dom parterowy (reskrypt Zarządu miasta z dnia 24/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 573/33/C).
8. Ulica Prądnicka L. or. 71 (Lsp. 442 Dz. XVII.) własność Skalnego Kazimierza, dom 1-no piętroży (reskrypt Zarządu miasta z dnia 23/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 51/33/B).
9. Ulica Biała L. or. 8 (Lsp. 439 Dz. XVII.) własność Urlatowej Marji, dom parterowy (reskrypt Zarządu miasta z dnia 31/X. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 132/33/B).
10. Ulica Prądnicka L. or. 41 (Lsp. 441 Dz. XVII.) własność Jaworskiej Marji, dom parterowy (reskrypt Zarządu miasta z dnia 22/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 272/33/B).
11. Ulica 29 Listopada L. or. 69 a. (Lsp. 62 Dz. XVIII.) własność Susułów Jana i Stanisławy, dom par-

terowy z poddaszem (reskrypt Zarządu miasta z dnia 19/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 13/33/B).

12. Ulica I. Osiedle Oficerskie L. or. 18 (Lsp. 64 Dz. XVIII.) własność Kpt. Olejczyka Tadeusza, dom parterowy z poddaszem (reskrypt Zarządu miasta z dnia 20/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 196/33/B).

13. Ulica Pasterska L. or. 5 (Lsp. 131 Dz. XIX.) własność Barbelickiego Zacharjasza, dom parterowy z poddaszem (reskrypt Zarządu miasta z dnia 10/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 258/33/B).

14. Ulica Moniuszki L. or. 40 (Lsp. 369 Dz. XIX.) własność Gowinów Franciszka i Heleny, dom 1-no piętroży z poddaszem (reskrypt Zarządu miasta z dnia 24/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 337/33/B).

15. Ulica Grzegórzecka L. or. 43a. (Lsp. 348 Dz. XIX.) własność Trynków Piotra i Marji, dom 2-u piętroży (reskrypt Zarządu miasta z dnia 10/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 471/33/B).

16. Ulica Grzegórzecka L. or. 141 a. (Lsp. 207 Dz. XX.) własność Włoszyńskiego Włodzimiorza, dom parterowy (reskrypt Zarządu miasta z dnia 13/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 263/33/B).

17. Ulica Przewóz L. or. 5 d. Lsp. 352 Dz. XXI.) własność Łanoszki Antoniego, dom parterowy (reskrypt Zarządu miasta z dnia 8/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 35/33/D).

18. Ulica Łanowa L. or. 55 (Lsp. 351 Dz. XXI.) własność Marji Nawalaney, dom parterowy (reskrypt Zarządu miasta z dnia 14/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 676/33/D).

II. Nadbudowy, dobudowy i przebudowy.

1. Ulica Łobzowska L. or. 25 (Lsp. 104 Dz. IV.) własność Jaworskich Edwarda i Emilji, nadbudowa 3-go piętra w trakcie frontowym (reskrypt Zarządu miasta z dnia 17/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 422/33/C).

2. Ulica Twardowskiego L. or. 49 (Lsp. 220 Dz. X.) własność Zięby Jana, dobudowa I. piętra i nadbudowa części 2-go piętra (reskrypt Zarządu miasta z dnia 13/X. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 13/33/D).

3. Ulica Urzędnicza L. or. 26 (Lsp. 200 Dz. XV.) własność Dra Willera Maksymiljana, dobudowa 1-no piętroży części domu z poddaszem (reskrypt Zarządu miasta z dnia 13/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 289/33/C).

4. Ulica Kielecka L. or. 28 (Lsp. 287 Dz. XIX.) własność Banacha Jana, garaż w oficynie realności (reskrypt Zarządu miasta z dnia 6/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 479/33/B).

5. Ulica Miedziana L. or. 65 (Lsp. 6 Dz. XX.) własność Wiatra Stefana, przyziemna oficyna drewniana z izbą na poddaszu (reskrypt Zarządu miasta z dnia 4/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 505/33/B).

6. Ulica Przewóz L. or. 5 b. (Lsp. 322 Dz. XXI.) własność Pitali Józefa, druga część domu parterowego t. j. pokój i kuchnia (reskrypt Zarządu miasta z dnia 8/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 675/33/D).

Ulica Podskale L. or. 8 (Lsp. 435 Dz. XXII.) własność Richtera Franciszka, nadbudowa 1-go piętra i dobudowa 1-no piętroży oficyny (reskrypt Zarządu miasta z dnia 8/XI. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 544/33/D).

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie we wrześniu 1933 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Dom trzechpiętrowy przy ul. św. Wawrzyńca L. or 33, L. sp. 594/VIII. nabyli Sara Gurtwirth, Salomon Fränkel po ($\frac{2}{6}$), Rachela Gutwirth, Chaskel Berger po ($\frac{1}{6}$) od Maurycego i Olgi Günzów, za cenę 80.000 zł. i 5.000 dolarów.

2. Część ($\frac{1}{10}$) domu jednopiętrowego przy ul. Kołłątaja L. or. 20, L. sp. 506/XXII. nabyła Marja Stanisława 2-im. Bretschneiderowa od Feliksa Głowackiego za cenę 900 złotych.

3. Grunt przy ul. Jadwigi z Łobzowa lwh. 620/XVI. nabyli Kazimierz i Marja Wilkoszowie od Mieczysława Wilkosza za cenę 2.000 złotych.

4. Dom jednopiętrowy przy ul. Traugutta L. or. 7, L. sp. 574/XXII. nabył Jan Olszewski od Magdaleny Fidzińskiej za cenę 26.000 złotych.

5. Dom parterowy przy ul. Kazimierza Wielkiego L. or. 20, L. sp. 43/XV. nabyli po połowie Michał i Bronisława Jaźwieccy od Katarzyny Bober za cenę 8.850 złotych.

6. Grunt przy ul. Gromadzkiej lwh. 366/XXI. nabyła Płaszowska Fabryka Dachówek i Cegieł S. A. w Krakowie od Józefa i Jana Wojciechowskich za cenę 988'75 złotych.

7. Grunt przy ul. Gromadzkiej lwh. 54/XXI. nabyła Marja Wojciechowska od Marji Mazurkowej i Stanisławy Pietruszkówny za cenę 2.000 złotych.

8. Grunt przy ul. Miedzianej lwh. 327/XX. nabyła Łucja Nurczyńska od Michaliny Grucowej za cenę 800 złotych.

9. Część ($\frac{120}{960}$) domu parterowego przy ul. Krakusa L. or. 24, L. sp. 225/XXII. nabyła Amalja Paloge od Róży Eichenholz za cenę 275 dolarów.

10. Dom (w budowie) przy ul. Urzędniczej położony na realności lwh. 578/XV. nabył Dr. Bolesław Ehrenpreis od Władysława Lieblinga za cenę 65.000 zł.

11. Dom jednopiętrowy z gruntem przy ul. Józefitów L. or. 8, L. sp. 235/XV. nabyła Jadwiga Seifertówna od Dr. Róży i Sary Wachsowych za cenę 57.500 złotych.

12. Grunt przy ul. Ks. Siemaszki lwh. 657/XVII. nabyli po połowie Kazimierz i Karolina Skalnowie od Malwiny i Dr. Karola Zakrzewskich za cenę 120 dolarów.

13. Dom jednopiętrowy przy ul. św. Gertrudy L. or. 20, L. sp. 1/VII. nabył Syndykat Polskich Hut Żelaznych Ska z o. o. w Katowicach od Kalmana i Toni Liebeskindów za cenę 113.000 złotych.

14. Grunt przy ul. Kapelanka lwh. 31/X. nabyła Marja Talagowa od Joanny Wilkowej i małoletnich Stanisława, Zofji, Marji, Mieczysława i Józefa Wilków za cenę 5.387 złotych.

15. Dom trzechpiętrowy przy ul. Arjańskiej L. or. 7, L. sp. 292/VI. nabyli Inż. Edward i Irena Stypułkowsy od Jakóba i Berty Eisenów za cenę 150.000 złotych.

16. Dom parterowy przy ul. Tad. Kościuszki L. or. 63, L. sp. 9/XII. nabyła Gmina stoł. król. Miasta Krakowa od Marji Dzułowej za cenę 24.282'50 złotych.

17. Dom parterowy przy ul. Spadzistej L. or. 7, L. sp. 220/XIII. nabyli po połowie Eugenjusz i Marja Świerczyńscy od Marji, Michaliny i Janiny Adamskich

oraz od Joanny Emilji 2-im. z Adamskich Kosiekowej za cenę 5.800 złotych.

18. Grunt lwh. 1136/XXII. przy ul. Łagiewnickiej nabyła Katarzyna Kochanowa od Anny Wójcikowej za cenę 3.950 złotych.

19. Część ($\frac{1}{2}$) gruntu lwh. 143/XVI. przy ul. Juljusza Lea nabył Michał Magos od Władysława Klimczyńskiego i Stanisławy Krawczykowej za cenę 402'37 złotych.

20. Grunt lwh. 341/XIII. przy ul. Król. Jadwigi nabyła Marja Wójtowiczowa od Marjanny Apostolskiej za cenę 5.000 złotych.

21. Grunt lwh. 633/XVI. przy ul. Gnieźnieńskiej nabyła Rozalja Pawlikowska od Jana i Anny Sawów za cenę 1.000 złotych.

22. Grunt lwh. 178/XX. przy ul. Niepołomskiej nabyła Anna Bauerowa od Stanisława Wojtkowskiego za cenę 350 złotych.

23. Dom dwupiętrowy przy ul. Lubicz L. or. 25, L. sp. 15/VI. nabyli Jakób i Berta Eisenowie od Janusza Zarzeckiego za cenę 31.000 złotych.

24. Dom dwupiętrowy przy ul. św. Tomasza L. or. 31, L. sp. 416/I. nabyły Marja Trzetrzewińska i Helena Zeleńska od Związku Młodzieży Przemysłowej i Rękodzielniczej pod wezwaniem św. Stanisława Kostki w Krakowie za cenę 110.000 złotych.

25. Grunt lwh. 24/XIII. przy ul. Królowej Jadwigi nabyła Marja Apostolska od Jana Florczyka za cenę 300 złotych.

II. Przez inne umowy.

1. Część ($\frac{1}{2}$) domu dwupiętrowego przy ul. Kazimierza Wielkiego L. or. 17, L. sp. 10/XV. wartości 20.000 złotych, nabyła w drodze darowizny Stefanja Kapustowa od Franciszka Kapusty.

2. Grunt lwh. 74/XVII. przy ul. Prądnickiej wartości 9.000 złotych, nabyli w drodze darowizny Feliks Grabowski, Franciszka Poniedziałkova i Marja Ficowa od Juljanny Grabowskiej.

3. Grunt lwh. 620/XVI. przy ul. Jadwigi z Łobzowa wartości 1.000 złotych, nabyła w drodze darowizny Ernestyna Wilkoszowa od Mieczysława Wilkosza.

4. Dom parterowy przy ul. Rękawka L. or. 5, L. sp. 168/XXII. wartości 52.480 złotych, nabyła w drodze darowizny Marja Machnicka od Ludwika Szklarskiego.

5. Grunt lwh. 414/XV. przy ul. Józefitów wartości 9.500 złotych, nabyła w drodze darowizny Lila Fingerhut od Stanisławy Schererowej.

6. Część ($\frac{1}{2}$) domu jednopiętrowego przy ul. Dolnych Młynów L. or. 3, L. sp. 30/IV., część domu trzechpiętrowego ($\frac{1}{6}$) przy ul. Długiej L. or. 17, L. sp. 39/V., część ($\frac{9}{144}$) domu trzechpiętrowego przy ul. Augustjańskiej L. or. 3, L. sp. 545/VIII., część domu trzechpiętrowego ($\frac{17}{288}$) przy ul. Augustjańskiej L. or. 1, L. sp. 506/VIII., wartości łącznej 36.000 złotych, nabyła w drodze darowizny Salomea Scheuerowa od Józefa Scheuera.

7. Część ($\frac{1}{2}$) domu dwupiętrowego przy ulicy Lwowskiej L. or. 45, L. sp. 528/XXII. wartości 15.000 złotych nabyła w drodze darowizny Marja Löwi od Chaima Löwi.

9. Część ($\frac{1}{4}$) domu jednopiętrowego przy ul. św. Gertrudy L. or. 21, L. sp. 73/VII. wartości 9.000 złotych,

nabył w drodze darowizny Izaak Tennenbaum od Idy Halpern.

9. Dom trzypiętrowy przy ul. Felicjanek L. or. 10, L. sp. 146/III. wartości 80.000 złotych nabyła w drodze darowizny Anna Kurska od Marji Dworakowej.

10. Dom dwupiętrowy przy ul. Juliusza Lea L. or. 15a, L. sp. 336/XV. wartości 80.000 złotych, nabyła w drodze darowizny Wiktorja Partykowa od Marji Dworakowej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Grunt lwh. 63/XV. przy ul. Misjonarskiej wartości 16.287.40 złotych nabyły w spadku Ida ($\frac{1}{2}$), Dr. Wanda ($\frac{1}{4}$), Hanke i Albina Taschnerowa ($\frac{1}{4}$) po śp. Józefie Hanke.

2. Dom parterowy przy ul. Mazowieckiej L. or. 13, L. sp. 108/XVII. wartości 1.114 złotych nabyli w spadku po ($\frac{1}{4}$) Waclaw, Franciszek, Waclaw i Aleksander Kubiczowie po śp. Józefie Kubiczku.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w październiku 1933 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Grunt lwh. 891/XVII. przy ul. Wrocławskiej nabyli po połowie Tomasz i Apolonja Watorowie od Franciszka Czekajskiego, za cenę 4.300 złotych.

2. Parcela lwh. 210/XIX przy ul. Bohdana Zaleskiego nabyli po połowie Stanisław Batko i Dr. Michał Zieliński od Aleksandra Jędrzejewskiego za cenę 5.160 zł.

3. Część ($\frac{1}{2}$) domu parterowego z ogrodem przy ul. Żmujdzkiej L. or. 9, L. sp. 267/XVIII. nabyła Marja Lisakowa od Anny Marji 2-im. Fugielowej za cenę 4.000 złotych.

4. Dom parterowy przy ul. Lucjana Rydla L. or. 4, L. sp. 153/XVI. nabyli po połowie Jan i Zofja Zarębowie od Anieli Argasińskiej za cenę 11.700 zł.

5. a) Parcela lwh. 33/XVI. przy ul. Gnieźnińskiej, b) dom parterowy przy ul. Podchorążych L. or. 14, L. sp. 24/XVI., c) parcela przy ul. Obopólnej lwh. 437/XVI., d) ogród lwh. 453/XVI. przy ul. Obopólnej, e) ogród lwh. 155/XVI. przy ul. Obopólnej nabyli po połowie Janina Bandurówna i Czesław Bandura od Stanisławy Bandurowej za cenę 6.000 złotych.

6. Dom parterowy przy ul. Bocznej L. or. 6, L. sp. 86/X. nabyli po połowie Marjan i Karolina Gołąbowie od Rozalji Lorenzowej za cenę 4.100 zł.

7. Parcela lwh. 727/XVII. przy ul. Poznańskiej nabyli po połowie Wojciech i Jadwiga Obtulowiczowie od Michała Dierzwy za cenę 700 złotych.

8. Grunt lwh. 793/XVII. przy ul. Prądnickiej nabyli po połowie Elżbieta Ślusarczyk i Jadwiga Szybowska od Antoniego Ślusarczyka za cenę 3.330 złotych.

9. Dom parterowy przy ul. Ks. Józefa L. or. 75 b, L. sp. 346/XIII. nabyła Stanisława Dydakowa od Wiktora i Heleny Ziabeków za cenę 24.000 złotych.

10. Grunt lwh. 164/XVIII. przy ul. Celarowskiej nabyła Stanisława Warthowa od Krakowskiej Fabryki Szczotek i Pędzli S. A. w Krakowie za cenę 12.500 zł.

11. Ogród lwh. 70/IX. przy ul. Spiskiej nabył Marjan Uroda od Julji Schaby za cenę 700 złotych.

12. Grunt lwh. 670/XV. przy ul. Juliusza Lea nabył Dr. Michał Feret od Franciszki Sapetowej za 1.500 zł.

13. Dom jednopiętrowy przy ul. Józefa Piłsudskiego L. or. 15, L. sp. 409/IV. nabyli po połowie Dr. Zygmunt i Ludwika Lisoccy o Zofji Janiny 2-im. Olbrychtowej, Emila i Spirydjona Makarewiczów za cenę 155.000 zł.

14. Dom jednopiętrowy przy ul. Kujawskiej L. or. 14, L. sp. 265/XV. nabyła Helena Herzbergerowa od Józefa i Marji Błogowskich za cenę 19.000 złotych.

15. Dom jednopiętrowy przy ul. Rolnej L. or. 7, L. sp. 298/XI. nabyli po połowie Chaim i Regina Appelowie od Marji Rogalskiej za cenę 44.140 złotych.

16. Grunt lwh. 44/XI. przy ul. Zagrody nabyli po połowie Andrzej i Walerja Hymczakowie od ks. Antoniego Symiora za cenę 21.500 złotych.

17. Dom parterowy przy ul. Łanowej L. or. 31, L. sp. 324/XXI. nabyli po ($\frac{1}{3}$) małolefni: Czesław, Adam i Tadeusz Sallerowie od Józefa Hajdasz za cenę 12.800 zł.

18. Dom parterowy z ogrodem przy ul. Juliusza Lea L. or. 151, L. sp. 156/XVI. nabyli po połowie Franciszek i Eugenja Patykwie od Karola Goczała za cenę 11.000 złotych.

19. Grunt lwh. 891/XVII. przy ul. Rzecznej nabyli po połowie Wojciech i Stefanja Bieganowie od Franciszka Czekajskiego za cenę 2.700 złotych.

20. Dom dwupiętrowy z ogrodem przy ul. Długiej L. or. 50, L. sp. 21/V. nabyła Helena Pelikantowa od Berty Bauerówny za cenę 111.500 złotych.

21. Dom parterowy przy ulicy Zielnej L. or. 18, L. sp. 145/X. nabyli Salomon i Beila Hirschowie od Elżbiety Pietruszkiewiczowej i Wincentego Kozieł-Poklewskiego za cenę 12.500 złotych.

22. Część ($\frac{1}{6}$) domu jednopiętrowego przy ul. Kazimierza Wielkiego L. or. 82, L. sp. 146/XV. nabyła Aleksandra Łapczyńska od Marji Łabudowej za cenę 1.700 dolarów.

23. a) Dom parterowy przy ul. Królowej Jadwigi L. or. 112, L. sp. 157/XIII., b) część ($\frac{6}{10}$) domu parterowego z gruntem przy ul. Spadzistej L. or. 4, L. sp. 131/XIII. nabyli po połowie Filip i Franciszka Antasowie od Salomona i Beili Hirschowej za cenę 8.500 złotych.

24. Część ($\frac{1}{8}$) domu dwupiętrowego przy ul. Grodzkiej L. or. 51, L. sp. 109/I. nabyła Anna Brandeis od Inż. Adama Sądeckiego za cenę 2.000 dolarów.

25. Część ($\frac{1}{2}$) domu jednopiętrowego w budowie przy ul. Dekerta lwh. 1210/XXII. nabyli po połowie Karol i Marja Jurowie od Władysława Rachwalskiego za cenę 6.300 złotych.

26. Grunt lwh. 430/XV. przy ul. Boczna Aleji Grottgera nabył Leon Mrocza od Stanisławy Scherrowej za cenę 30.000 złotych.

27. Dom dwupiętrowy przy ulicy Augustjańskiej L. or. 10, L. sp. 432/VIII. nabył Jakób Reich od Ernestyny 1° Hirschfinkelowej 2° Rasterowej za cenę 50.000 zł.

28. Część ($\frac{1}{2}$) domu jednopiętrowego z gruntem przy ul. Lotniczej L. or. 30, L. sp. 264/XIX. nabyli Karol, Józefa i Anna Piątkowscy od Inż. Czesława Piątkowskiego za cenę 23.750. złotych.

II. Przez inne umowy.

1. Część ($\frac{133}{320}$) domu parterowego z gruntem przy ul. Pasterskiej L. or. 9, L. sp. 154/XIX. wartości

3.000 złotych nabyła w drodze darowizny Zofja Gaudyn od Józefa Gaudyna.

2. Część ($1/5$) domu dwupiętrowego przy ul. Ciemnej L. or. 16, L. sp. 193/VIII. wartości 4.000 złotych nabyła w drodze darowizny Salomea Holländer od Teibel Holländerowej.

3. Część ($1/20$) gruntu lwh. 247/XVIII. przy ul. Sadowej wartości 1.200 złotych nabyła w drodze darowizny Wanda Kijowska od Wojciecha Bochenka.

4. Część ($2/5$) domu jednopiętrowego przy ulicy Krótkiej L. or. 1, L. sp. 188/V. wartości 18.000 złotych nabyli w drodze darowizny Seweryna Kopecka i Inż. Franciszek Ksawery Mikucki od Dr. Władysława Mikuckiego.

5. Część ($1/2$) domu trzechpiętrowego przy ul. Długiej L. or. 41, L. sp. 257/V. wartości 30.000 złotych nabył w drodze darowizny Dr. Eljasz Pinkus 2-im. Stahr od Reginy vel Rebeki Sperlingowej.

6. Grunt lwh. 622/XV. przy ul. Konarskiego wartości 18.000 złotych nabył w drodze darowizny Alfred Langrod od Gustawy Langrodowej.

7. Część ($1/2$) domu dwupiętrowego przy ul. Brackiej L. or. 3/5, L. sp. 158/I. wartości 32.719 złotych nabyła w drodze darowizny Luba Pineles od Aby i Teofilu Pinelesów.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Dom parterowy przy ul. Miechowskiej L. or. 9, L. sp. 39/XIV. wartości 13.561,25 złotych nabyli po łowie w spadku Ignacy Wójtowicz i Tekla Czarnuchowska po śp. Rozalji Wójtowicz.

2. Część ($1/16$) domu dwupiętrowego przy ul. Bożego Ciała L. or. 6, L. sp. 131/VIII. wartości nieokreślonej, nabyli w spadku Sabina, Henryk i Aleksander Spatzowie po bhp. Maurycym Spatzu.

3. a) Część ($5/8$) domu jednopiętrowego przy ul. Józefa L. or. 14, L. sp. 253/VIII., b) część ($1/6$) domu parterowego przy ul. Twardowskiego L. or. 88, L. sp. 8/X. łącznej wartości 25.973,10 złotych nabył w spadku Salomon Nattel po bhp. Wolfie Nattelu.

4. a) Dom trzechpiętrowy przy ul. Augustjańskiej L. or. 19, L. sp. 40/VIII., b) dom jednopiętrowy przy ul. Pędzichów L. or. 12, L. sp. 215/V. wartości nieokreślonej nabyli w spadku Zofja, Dr. Stefan, Marja, Bronisława i Janina Bartynowscy po śp. Stanisławie i Dr. Wacławie Bartynowskich.

5. Ogrody lwh. 390/XV. i 176/XV. przy ul. Kazimierza Wielkiego wartości łącznej 7.740 złotych nabyli w spadku Marja i Kazimierz Karelusowie oraz Janina Biesiadowska po śp. Janie Karelusie.

6. Dom parterowy z gruntem przy ul. Krzywda L. or. 30, L. sp. 9/XXI. wartości 4.120 złotych nabyli Marcela, Genowefa, Franciszka, Franciszek, małoletni Józef i małoletni Mieczysław Mazurkowie po śp. Janie Mazurku.

7. Część ($3/7$) domu parterowego przy ul. Duchackiej L. or. 12, L. sp. 291/XVIII. wartości 125 złotych 37 groszy nabyli w spadku niewłasnowolny Witold i małoletni Zbigniew Sieczkowski po śp. Zdzisławie Sieczkowskim.

8. Część ($1/2$) gruntów lwh. 98 i 99/XII. przy ul. Kasztelańskiej wartości 41.600 złotych nabyli w spadku Franciszka, Stefan i Marja Judkiewiczowie po śp. Henryku Judkiewiczzu.

SPRAWOZDANIE

z działalności Komitetu rozbudowy w czasie od 14 listopada 1932 r. do 20 listopada 1933 r.

Poprzednie sprawozdanie Komitetu Rozb. obejmujące działalność za rok 1931 i za czas od 1 stycznia do 14 listopada 1932 zamieszczone jest w Dz. rozp. stoł. król. m. Krakowa Nr. 12 z dnia 31 grudnia 1932 r.

Dla całkowitego wyczerpania kontyngentu z roku 1932 Subkomitet Rozbudowy na podstawie upoważnienia Komitetu rozb. z dnia 21 kwietnia 1932 r. na posiedzeniach w dniach 17 grudnia 1932 i 20 stycznia 1933 r. uchwalił wystać wnioski na udzielenie pożyczek:

1) Ofic. Spółce Mieszkaniowej na dokończenie budowy domu murow. ppułk. Antoniego Glanza w kwocie 4.000 zł.

2) Walerji Sitko na dokończenie domu drewnianego w Bronowicach Wielkich w kwocie 1.000 zł.

3) Wojciechowi i Annie Decom na dokończenie budowy domu murow. w Bronowicach Wielkich w kwocie 4.000 zł.

4) Janowi Woźniakowi na dokończenie budowy w Dz. XVI. w kwocie 4.000 zł.

Z przesłaniem wniosków dotyczących tych pożyczek wyczerpano całkowicie kontyngent z roku 1932 na budownictwo murowane.

Nadto w tym czasie poza kontyngentem udzielono pożyczki w kwocie 50.000 zł. Spółce Mieszkaniowej dla miast na dokończenie budowy domów przy ul. Żuławskiej.

Właściwa działalność Subkomitetu Rozbudowy z 1933 r. rozpoczęła się jak corocznie z chwilą zawiadomienia przez B. G. K. tut. Komitetu o przyznaniu dla miasta Krakowa kontyngentu kredytów budowlanych. Według pisma Banku G. K. z dnia 7 marca br. kontyngent ten wynosił 250.000 zł. Wiadomość ta podana w formie komunikatu do dzienników, wywołała ogromne zainteresowanie niewątpliwie większe niż w r. zeszłym. Wszystkie sprawy załatwiał tut. Komitet na podstawie wspomnianego upoważnienia Komitetu Rozb. przestrzegając ściśle ustawy o rozbudowie miast oraz zastrzeżeń B. G. K.

O olbrzymim popycie na tego rodzaju pożyczki świadczy fakt, że już na posiedzeniu w dniu 8 maja br. postanowił Subkomitet odnieść się do centrali B. G. K. o dodatkowy kredyt wobec wyczerpania poprzedniego. Zakład centralny B. G. K. przychyłając się do tej prośby Subkomitetu podwyższył kontyngent do kwoty 404.000 zł. Niestety i ta kwota nie wystarczyła na zaspokojenie zapotrzebowania i już w dniu 24 czerwca Subkomitet zmuszony był ponownie prosić o dodatkowy kontyngent. Tym razem prośbę B. G. K. załatwił odmownie. Podobnie nie osiągnęło rezultatu podanie wniesione z tą samą prośbą do Funduszu Pracy.

Ostatnio nastąpił jednak korzystniejszy zwrot bo przed 2-ma dniami zawiadomił P. Dyr. Rokosz tut. Ko-

mitet, że Centrala Banku gotowa jest przyznać dla Krakowa jeszcze kilkadziesiąt tysięcy złotych. Dodatkowy ten kontyngent rozdzielił Subkomitet na podstawie upoważnienia i sprawozdanie z tego rozdziału przedłożył osobno.

Niezależnie od wspomnianego kontyngentu o ograniczonej kwocie do 4.000 zł. w 16-tu przypadkach udzielił Bank G. K. pożyczek poza kontyngentem z rezerw Państw. Funduszu Budowl. nie krępując się wysokością kwot pożyczkowych, wymieniając natomiast dokładnie pożyczkobiorcę.

Pożyczki te wynosiły łączną kwotę 202.000 zł.

W roku bieżącym udzielił Subkomitet Rozb. 128 pożyczek na łączną kwotę 605.100 zł.

Wykaz petentów którzy otrzymali pożyczki przedstawia się jak następuje (w kolejności uchwał):

1. Wilczkowski Karol	Bronowice Wielkie	4.000 zł.
2. Siwadłowski Józef	" "	4.000 "
3. Omieccy Edmund i Olga	" "	4.000 "
4. Wilczyński Stefan	Kraków Dz. XXI.	4.000 "
5. Grabowska Antonina	Rakowice Małe	4.000 "
6. Susułowice Jan i Stanisława	Kraków Dz. XVIII.	4.000 "
7. Jaroszowie Stanisław i Franciszka	" " XXII.	4.000 "
8. Zachara Jan	" " XXII.	4.000 "
9. Schmid Kazimierz	Pychowice	1.500 "
10. Godziński Inż. Józef i Ewelina	Kraków Dz. XVI.	4.000 "
11. Martyna Franciszek	" " XXII.	4.000 "
12. Miszczyńska Józefa	" " XVI.	3.000 "
13. Weberowie Inż. Jerzy i Dorota	" " XII.	4.000 "
14. Ostrożny Józef	" " XX.	3.500 "
15. Ofic. Spółdz. Mieszk. dla kpt. Tadeusza Olejczyka	" " XIX.	4.000 "
16. Ofic. Spółdz. Mieszk. dla por. Józefa Pogorzelska	" " XIX.	4.000 "
17. Pitala Józef	" " XXI.	4.000 "
18. Jaśko Zygmunt	" " XVI.	4.000 "
19. Sitko Wojciech	" " XXI.	4.000 "
20. Duszowie Karol i Franciszka	" " XVI.	4.000 "
21. Kanczakowscy Leon i Marja	Bronowice Wielkie	3.000 "
22. Steiferowa Antonina	" Małe	4.000 "
23. Chlebdówna Karol.	Borek Fałęcki	4.000 "
24. Piwowarczykowie Jan i Wanda	Wola Duchacka	3.000 "
25. Iwański Edward	Prądnik Biały	4.000 "
26. Brodaczy Jan i Amalja	Bieżanów	3.700 "
27. Korneccy Władysław i Broniś.	Bronowice Małe	4.000 "
28. Dudek Kazimierz	Prądnik Biały	3.000 "
29. Lelkowie Antoni i Emilja	Bronowice Małe	2.800 "
30. Wróbel Józef	" "	1.200 "
31. Żbikowa Aniela	Bieżanów	2.500 "
32. Niedzielski Antoni	Bronowice Małe	4.000 "
33. Mrugała Józef	Borek Fałęcki	4.000 "
34. Michalscy Józef i Helena	Bronowice Małe	2.000 "
35. Grzeszczuk Stanisław	" "	4.000 "
36. Marszałkowska Joanna	Kraków Dz. XVIII.	4.000 "
37. Kargol Stanisław i Teodozja	" " XXI.	4.000 "
38. Kmiecik Wincenty	" " XIII.	4.000 "
39. Nalepowie Jan i Franciszka	Bronowice Wielkie	4.000 "
40. Siatkowie Józef i Zuzanna	Wola Duchacka	4.000 "
41. Richter Franciszek	Kraków Dz. XXII.	4.000 "
42. Wordliczowie Franciszek i Marja	" " XIII.	4.000 "
43. Krupa Stanisław	" " XVI.	4.000 "
44. Cieślak Józef	" " XXI.	4.000 "
45. Leśniakowie Józef i Józefa	" " XVII.	4.000 "
46. Łanoszka Antoni	" " XXII.	4.000 "
47. Gąsiorowie Stanisław i Anna	" " XVII.	4.000 "
48. Ziembowa Helena	" " X.	4.000 "
49. Bułatowie Adolf i Marja	" " XXI.	3.000 "
50. Wadowscy Stanisław i Bolesława	" " XVI.	4.000 "
51. Strebowie Bolesław i Klara	" " XVIII.	4.000 "
52. Staszkievicz Grzegorz i Jachowie Piotr i Julja	" " XXII.	4.000 "
53. Wcisło Stanisław	Łągiewniki	4.000 "
54. Bochenkowie Franciszek i Zofja	Wola Duchacka	3.000 "
55. Tomaszewscy Wacław i Zofja	Rakowice	4.000 "
56. Chruścicki Ignacy	Bieżanów	4.000 "
57. Krieger Adam	Kobierzyn	1.200 "
58. Holik Adam	Bronowice Wielkie	1.500 "
59. Pradelowie Michał i Anna	Prądnik Czerwony	3.400 "
60. Gnojekowie Kazimierz i Anna	Bronowice Wielkie	4.000 "
61. Jasieniakowa Marja	" "	4.000 "
62. Kwaśny Jan i Wiktorja	Olsza	4.400 "
63. Kucznowie Jan i Anna	Łągiewniki	2.500 "
64. Kęcki Stanisław	Kraków Dz. XXI.	4.000 "
65. Prącik Dr. Henryk	Szczyglice	4.000 "
66. Kałamacki Antoni	Kraków Dz. XIX.	4.000 "
67. Kaliciński Ludwik	" " XXII.	4.000 "
68. Czanikowie Stanisław i Adela	" " XXI.	3.000 "
69. Wiatros Tomasz	" " XX.	4.000 "
70. Dorosowie Wojciech i Józefa	" " XIX.	2.000 "
71. Micińscy Antoni i Anna	" " X.	4.000 "

72. Ofic. Spół. Mieszk. dla kpt. Tadeusza Czapika	Kraków Dz. XVIII.	4.000	„	116. Mikoszowa Stanisł. Biezanów		8.000	„
73. Gawraczyńska Wiktoria	„ „ XVIII.	4.000	„	117. Gołwinowie Inż. Szymon i Elżbieta	Kraków Dz. XVI.	17.000	„
74. Urlatowa Marja	„ „ XVII.	4.000	„	118. Ofic. Spółdz. Mieszk. dla kpt. Leitnera	„ „ XIX.	8.000	„
75. Taubenschlag Dr. Rafał	„ „ XII.	4.000	„	119. Stankiewiczowie Jan i Marja	Olsza	15.000	„
76. Grucowa Wanda	„ „ XIX.	4.000	„	120. Winsch Zofja i Kazimiera	Kraków Dz. XII.	24.000	„
77. Wołoszyński Włodzimierz	„ „ XIX.	4.000	„	121. Ofic. Spółdz. Mieszk. dla ks. Antoniego Kosiby	„ „ XVIII.	9.000	„
78. Pająk Jan	„ „ XIX.	4.000	„	122. Ofic. Spółdz. Mieszk. dla mjr. Dra Leop. Sanickiego	„ „ XIX.	25.000	„
79. Szewcykowie Rudolf i Józefa	„ „ X.	4.000	„	123. Kreutz Aleksander	„ „ XV.	10.000	„
80. Górowa Marja	„ „ XX.	4.000	„	124. Odzionkówna Stef.	„ „ XIX.	4.000	„
81. Gielas Julian	Rakowice	1.500	„	125. Ofic. Spółdz. Mieszk. dla mjr. Mgr. Franciszka Midury	„ „ XIX.	15.000	„
82. Drobisz Jan	„	3.200	„	126. Starnawski Inż. Bolesław	„ „ XIII.	15.000	„
83. Janik Józef	Bronowice Małe	2.300	„	127. Dr. Bolesław Ehrenpreis	„ „ XV.	12.000	„
84. Stojańscy Józef, Wiktoria i Władysława	„ „	2.000	„	128. Gen. Bernard Mond	„ „ XVIII.	40.000	„
85. Kania Jan	„ „	4.000	„				
86. Sowiński Michał	Prądnik Biały	4.000	„				
87. Mrozowie Stanisław, Julja i Marja	Kobierzyn	4.000	„				
88. Mazankowa Walerja i Dziedzicka Marja	Bronowice Małe	4.000	„				
89. Duda Piotr	Prokocim	4.000	„				
90. Bułharynowa Jadw.	Łagiewniki	2.000	„				
91. Nalepowie Andrzej i Eugenja	Wola Justowska	2.000	„				
92. Kuczara Julian	„ „	4.000	„				
93. Korzonkowie Józef i Franciszka	Olsza	4.000	„				
94. Malandowie Antoni i Anna	Prądnik Czerwony	4.000	„				
95. Pacińska Katarzyna	Wola Justowska	2.000	„				
96. Skórowie Jan i Józefa	Borek Fałęcki	2.500	„				
97. Mróz Mgr. Adam	Biezanów	4.000	„				
98. Rokoszowa Magdal.	Prokocim	2.500	„				
99. Korczykowa Marja	Kraków Dz. X.	2.500	„				
100. Szczepańcowie Stanisław i Marja	„ „ X.	4.000	„				
101. Rachwalski Władysł.	„ „ XXII.	4.000	„				
102. Kotowie Ludwik i Marja	„ „ XVII.	4.000	„				
103. Tarłowski Władysł.	„ „ XII.	4.000	„				
104. Zoner Marja	„ „ XIX.	4.000	„				
105. Rusek Marjan	Wola Duchacka	2.000	„				
106. Tomsieńscy Wiktor i Stanisława	Prądnik Czerwony	2.500	„				
107. Stolarczyk Piotr	Czyżyny	1.500	„				
108. Baranowa Władysł.	Wola Duchacka	4.000	„				
109. Pieczonkowa Marja i Mrozowa Franc.	Górka Narodowa	2.000	„				
110. Hartman Karol	Biezanów	4.000	„				
111. Wójcikowa Stefania	Łagiewniki	3.000	„				
112. Strychalscy Katarzyna i Walenty	Kraków Dz. XX.	4.000	„				
113. Gołąbkowie Józef i Zofja	Olsza	3.500	„				
114. Kruk Franciszek	Biezanów	1.800	„				
115. Wesselowa Marja	„	4.000	„				

Z finansowanych przez B. G. K. domów w tym roku uzyskano 332 mieszkań o łącznej liczbie 773 izb (ubikacyj). Z wykazanej liczby 128 domów 64 jest parterowych, 28 parterowych z poddaszem, 6 parterowych z przyziomem, 25 jednopiętrowych, 1 jednopiętrowy z poddaszem i 4 dwupiętrowe. Z domów tych 64 znajduje się na terenie m. Krakowa, a 64 w tzw. sferze interesów mieszkaniowych.

Najwięcej budów finansowanych na terenie m. Krakowa znajduje się w Dz. XIX. (Grzegórzki) bo 12, w Dz. XXI. (Płaszów) 9, w Dz. XVIII. (Warszawskie) 7, w Dz. XVI. (Łobzów) 7, w Dz. XXII. (Podgórze) 6, w Dz. XIII. (Zwierzyniec) 5, w Dz. X. (Zakrzówek), XII. (Półwsie), XVIII. (Krowodrza) i XX. (Dąbie po 4, i w XV. (Nowa Wieś) 2.

Z pożyczek udzielonych na budowy w tzw. sferze interesów mieszkaniowych najwięcej bo 10, przypada na Bronowice Małe, 9 na Bronowice Wielkie, 8 na Biezanów, po 4 Wolę Duchacką, Rakowice, Wolę Justowską, Łagiewniki i Olszę, po 3 na Prądnik Biały, Borek Fałęcki i Prądnik Czerwony, po 2 na Prokocim i Kobierzyn, po 1 na Czyżyny, Górę Narodową, Szczyglice i Pychowice.

Z ogółu finansowanych z kontygentu na rok bieżący budów tylko 6 domów jest drewnianych.

Według zawodów pożyczkobiorców statystyka przedstawia się następująco:

Pożyczki otrzymało 58 pracowników państwowych i samorządowych, 25 rzemieślników, 16 wojskowych i 29 mających inne zawody (zawody wolne i robotnicy).

Ogólne koszty budowy wymienionych domów wynoszą około 2.460.000 zł., po odjęciu więc funduszy pożyczkowych w kwocie 605.100 zł., inicjatywę prywatną określić można kwotą około 1.854.900 zł. W ciągu roku 1933 wpłynęło do Biura Komitetu 322 pism, oszacowań

wykonał rzeczoznawca Komitetu w roku bież. 215. Informacji na piśmie co do korzystania pożyczek udzielono w 142 przypadkach. Pozostało niezafatwionych wskutek braku kredytów podań 87.

Z ważniejszych spraw w okresie sprawozdawczym zmieniono uchwałę Komitetu rozb. z 14/XI. 1932 co do pożyczki dla Zakładu Pens. Prac. Umysł. w tym kierunku, że wniosek o pożyczkę dla tego Zakładu obejmuje zamiast 720.000 zł. — kwotę 927.000 zł. na dokończenie budowy domów przy ul. Słonecznej z tem, że pożyczka ta nie obciąża kontyngentu kredytów budowlanych dla miasta Krakowa, lecz zrealizowana będzie w drodze zakupu przez powyższy Zakład papierów wartościowych emitowanych przez B. G. K.

Dalej poruszono sprawę chaotycznego bez planu na przyszłość budowania domków w okolicy miasta Krakowa. W związku z tem odniesiono się do Wydziału Powiatowego otrzymano ze strony zapewnienie, że Wydział Powiatowy w drodze nadzoru rozciągnął kontrolę nad zatwierdzaniem tych projektów przez Zarządy gmin podmiejskich. Równocześnie P. Inż. Strojek, jako delegat Wydziału Powiatowego przejrzał znajdujące się w biurze Komitetu plany — notując swoje spostrzeżenia co do ich zatwierdzenia.

Zezwolono na przeniesienie pożyczki budowlanej w kwocie 4.000 zł. udzielonej Zofji i Wacławowi Tomaszewskim w Olszy na Adelajdę Brennenstuhl, wydano poświadczenie o niekorzystaniu z pożyczki p. Drowi Karolowi Zakrzeńskiemu i P. Ludwice Fabjańczyk.

Następnie wystosowano do Banku G. K. kilka pism o zmianę imion pożyczkobiorców wedle zapisów w hipotece.

Wreszcie na zapytanie B. G. K. przesłano sprawozdanie dotyczące zapotrzebowania kredytów na rok przyszły. W sprawozdaniu tem określono zapotrzebowanie dla pożyczek na drobne budownictwo kwotę 1,200.000 zł. Przy określaniu tej kwoty brano pod uwagę aktualną już obecnie sprawę założenia kilku Osiedli małych tanich domów, do której przystępuje niezależnie od akcji państw. Gmina m. Krakowa, parcelując swe grunty na ten cel.

Parcele te w liczbie około 100 zamierza Gmina sprzedawać po niskich cenach. Nie ulega przytem wątpliwości, że nabywający te parcele ludzie przeważnie ze sfer średnio zamożnych reflektować będą na pożyczki z Funduszu Rozb. miast. Zaznaczono przytem, że granica wysokości udzielonych przez Bank pożyczek powinna być na terenie Krakowa podwyższona, tak, aby pożyczki mogły wynosić od 5—6.000 zł. Dalej podniesiono w tem sprawozdaniu, że niezależnie od kwoty przeznaczonej na finansowanie drobnego budownictwa potrzebna jest dla miasta Krakowa kwota conajmniej 2,000.000 — złotych z której możnaby udzielać pożyczek na większe domy — których właściciele jednak z powodu braku funduszy nie są w stanie wykończyć.

Przewodniczącą Komitetu rozb. m. Krakowa

Prezydent miasta:

w z. *Ostrowski* w. r.

WIADOMOŚCI O ROZPORZĄDZENIACH, OKÓLNIKACH, JUDYKATURZE I T. P. DOTYCZĄCYCH ADMINISTRACJI OGÓLNEJ.

Dziennik Urzędowy Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 15.

Okólnik Nr. 86 z dnia 16 września 1933 r.

(SG. 21/9/6) o ustanawianiu delegatów rządowych przy samorządach.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem Komisarza Rządu
m. st. Warszawy).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, wyjaśnia, że, zgodnie z pkt. 1 art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. w sprawie obniżenia kosztów administracji komunalnej (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 777), delegatów rządowych przy samorządach wszelkiej kategorii mianuje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Tem samem straciło moc obowiązującą postanowienie § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22-go grudnia 1924 r. o ustanawianiu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach i innych związkach prawno-publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 1002), przewidujące mianowicie delegatów rządowych przez władze skarbowe II. instancji w porozumieniu z władzami administracyjnymi II. instancji.

Okólnik Nr. 87 z dnia 23 września 1933 r.

(Wojsk. J. 4/2/3) o postępowaniu przy uiszczeniu dowodów tożsamości koni.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Celem odciążenia w pracy powiatowych władz administracji ogólnej oraz dalszego uproszczenia postępowania przy uiszczeniu dowodów tożsamości koni padłych, zabitych i t. p., Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, uchylając postanowienia okólnika Nr. 5 (Nr. Wojsk. J. 4/2/1) z dnia 23 stycznia b. r. oraz pkt. 3 i 4 okólnika Nr. 57 (Nr. Wojsk. 688/1) z dnia 13 kwietnia zarządza, co następuje:

Dowody tożsamości koni padłych, zabitych, skradzionych i t. p. uiszczą urzędy, prowadzące ewidencję koni (urzędy gminne i magistraty) we własnym zakresie, w terminach na 1 stycznia i 1 lipca, spisując z czynności tej protokół z wyszczególnieniem serji i numerów, zniszczonych dowodów oraz przyczyny zniszczenia. Jeden egzemplarz tego protokołu urząd niszczący przesyła właściwej (przełożonej) powiatowej władzy administracji ogólnej, drugi zaś — pozostawia w swoich aktach.

Wobec powyższego zachodzi jednocześnie konieczność dokonania następujących poprawek w § 32 Instrukcji dla urzędów gminnych o prowadzeniu ewidencji koni, M. S. Wewn. Nr. 322/1 z 1931 r.;

— w zdaniu 2-gim ustępu 3-go skreślić słowa „sporządza szczegółowy wykaz . . . . .“ do końca zdania (ustępu), a wpisać: „niszczy te dowody przez spalenie, spisując z tej czynności szczegółowy protokół, którego jeden egzemplarz przesyła właściwej przełożonej powiatowej władzy administracji ogólnej, drugi — pozostawia w swoich aktach“;

— w zdaniu 2-gim ustępu 4-go skreślić słowa „przesłany do władzy administracji ogólnej, po porozumieniu się z tą władzą i stwierdzeniu, że dowód tożsamości został“;

— skreślić ustęp 5-ty.

Okólnik Nr. 88 z dnia 25 września 1933 r.

(SS. 53/60/1) w sprawie rozrachunków bezgotówkowych między związkami samorządowymi z tytułu kosztów opieki społecznej.

Do

P. P. Wojewodów (oprócz śląskiego) i Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy.

Na zasadzie ustawy z dn. 16/VIII. 1932 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 726) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 404) związki samorządowe województw centralnych, południowych i wschodnich mają podstawę do rozrachunków z tytułu poniesionych kosztów sprawowania opieki tymczasowej. W stosunku do województw zachodnich podstawę do rozrachunków między związkami wspierania ubogich, a związkami samorządowymi innych województw daje rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 10/VI. 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 367).

W związku z trudnościami płatniczymi większości związków samorządowych wzajemne rozrachunki pieniężne z tytułu poniesionych kosztów opieki społecznej odbywają się b. powoli, co z kolei niejednokrotnie pociąga za sobą przewlekłą korespondencję i spory lub wreszcie próby poszczególnych zarządów związków samorządowych do władz nadzorczych bezpośrednich i naczelnych o interwencję.

Zdarzył się wypadek, że zarząd pewnego związku samorządowego energicznie domagał się od innego zw. samorządowego zwrotu 11 zł. 20 gr., w wyniku zaś interwencji Min. Spraw Wewnętrznych okazało się, że był winien swemu dłużnikowi 1596 zł.

Aby uniknąć w przyszłości podobnego nierzeczonego i czysto formalnego postępowania, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej prosi Pana Wojewodę (Zarząd Miejski m. st. Warszawy) o zarządzenie, aby w wypadkach niespornych pretensyj do innych związków samorządowych z tytułu kosztów opieki społecznej zarządy związków samorządowych przed wystosowaniem żądania zwrotu należnych im kwot bezwarunkowo sprawdzały uprzednio własne zadłużenie względem związku zobowiązanego i w razie stwierdzenia zobowiązania z tegoż tytułu po swojej stronie, uznawały wierzyciela odpowiednią kwotą, zawiadamiając równocześnie o powyższem odnośny zarząd związku samorządowego.

Okólnik Nr. 90 z dnia 29 września 1933 r.

(GL. 34/28/2) o wykonaniu ustawy o częściowej zmianie samorządu terytorjalnego (przepisy prawne w sprawie podziału administracyjnego).

Do

P. P. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem śląskiego).

W związku z okólnikiem Nr. 65 z dn. 12/VII. 1933 r. Nr. GL. 36-15 w sprawie powyżej oznaczonej, przesyłam w załączeniu „Instrukcję Nr. II“, która zawiera zestawienie przepisów prawnych dotyczących sprawy podziału administracyjnego na podległym Panu Wojewodzie terenie.

Pan Wojewoda zechce wezwać właściwych urzędników, którym będzie poruczone przygotowywanie wniosków w sprawach podziału administracyjnego, zarówno urzędników w urzędzie wojewódzkim jak i w starostwach, ażeby zapoznali się szczegółowo z treścią tej instrukcji.

INSTRUKCJA NR. 2a.

w sprawie podziału administracyjnego Państwa.

(Województwa centralne i wschodnie).

Uwaga: Zamieszczone przy poszczególnych artykułach uwagi oznaczone I odnoszą się do województw centralnych, oznaczone II odnoszą się do województw wschodnich.

CZĘŚĆ I. GROMADY.

1) U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 15. (1) Obszar gminy wiejskiej, jeżeli nie stanowi jednej miejscowości, dzieli się na gromady.

Gromadę wiejską stanowi z reguły każda miejscowość (osiedle, wieś, sióło, kolonja, osada, miasteczko, zaścianek folwark i t. p.); miejscowości te jednak mogą być łączone i mogą tworzyć wspólną gromadę.

(2) Każda nieruchomość w gminie wiejskiej należy do obszaru jednej z gromad.

(3) Gromada jest podmiotem majątku, dobra gromadzkiego i innych praw majątkowych.

(4) W gminach wiejskich, których obszar stanowi jedną miejscowość, niema ustroju gromady i wszystkie uprawnienia, zastrzeżone ustawą niniejszą organom gromady, należą do właściwych organów ustrojowych gminy.

Art. 16. (1) Utworzenie nowej gromady, zniesienie istniejącej oraz wszelkie zmiany granic gromad w obrębie gminy wiejskiej, jak również ustalenie i zmiana nazwy gromady następują w drodze rozporządzenia wojewody, wydanego przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym na wniosek wydziału powiatowego i po wysłuchaniu opinii organów uchwalających interesowanych gromad oraz rady gminnej.

(2) Rozrachunki między gromadami i likwidację spraw majątkowych przy zmianie granic przeprowadzają interesowane gromady w drodze porozumienia, a jeżeli porozumienie takie nie dojdzie do skutku — właściwy wydział powiatowy.

Uwaga I. Ust. (1) i (2) art. 15 i cały art. 16 wchodzi w życie dopiero po dokonaniu podziału gminy na gromady w myśl art. 107 ust. (1), postanowienia zaś ust. (3) i (4) art. 15 stosuje się odrazu.

Uwaga II. Art. 15 i 16 weszły w życie dnia 13-go lipca 1933 r.

Art. 107. (1) Podziału obszaru gmin wiejskich, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, na gromady dokonują wojewodowie w drodze rozporządzeń, wydanych przy współudziale wydziałów wojewódzkich (izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, po wysłuchaniu opinii rad gminnych terytorjalnie interesowanych i wydziałów powiatowych. Powyższe rozporządzenia wojewodów będą ogłoszone w „Dziennikach Wojewódzkich” przed upływem 12 miesięcy po wejściu w życie ustawy niniejszej. Postanowienia powyższe nie dotyczą województw nowogródzkiego, wileńskiego, wołyńskiego i poleskiego, jak również powiatów: grodzieńskiego i wołkowyskiego oraz gmin białowieskiej i masiewskiej w powiecie bielskim, w województwie białostockiem.

(2) W gromadach, istniejących na obszarze b. zaboru rosyjskiego, funkcje rad bądź zebrań gromadzkich i sołtysów (podsołtysów) do czasu ukonstytuowania się organów na podstawie przepisów wyborczych, przewidzianych w ustawie niniejszej, sprawować będą dotychczasowe zebrania (zgromadzenia) gromadzkie i sołtysi (podsołtysi). Funkcje sołtysów na obszarze wsi, które dotychczas nie posiadają ustroju gromady, do czasu utworzenia gromad i powołania ich organów w myśl ustawy niniejszej sprawować będą sołtysi, powołani na zasadach dotychczasowych.

Uwaga I. Art. 107 wszedł w życie 13-go lipca 1933 roku.

Uwaga II. Ustęp (1) art. 107 nie obowiązuje w województwach wschodnich. Postanowienie, zawarte w zdaniu pierwszym, ustępu (2) weszło w życie 13 lipca 1933 r. zdanie końcowe ust. (2) nie dotyczy obszaru województw wschodnich.

Przepisy, dotyczące obszaru województwa białostockiego, z wyjątkiem powiatów: grodzieńskiego i wołkowyskiego, oraz obszaru województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego.

Art. 79. Znosi się ustrój gromady w gminach wiejskich, o których mowa w art. 15 ust. (4). Majątek tych gromad przenosi się na obejmującą ich obszar gminę wiejską, dotychczasowy zakres działania organów gromady — na odpowiednie organa ustrojowe gminy wiejskiej z zastrzeżeniem, że prawa majątkowe dotychczasowych członków gromady nie mogą być naruszone (art. 25 i 80).

Uwaga I. Art. 79 wszedł w życie 13-go lipca 1933 r.

CZĘŚĆ II. GMINY WIEJSKIE.

2) Ustawa z dnia 22 września 1922 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770)

w przedmiocie zmiany oraz rozwiązywania i tworzenia gmin wiejskich na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austriackiego.

Art. 1. Ministrowi Spraw Wewnętrznych przysługuje prawo uskuteczniania na obszarze b. zaboru rosyjskiego zmian granic gmin wiejskich, znoszenia ich, jak również tworzenia nowych. Na obszarze b. zaboru austriackiego prawo to przysługuje mu w stosunku do

gmin, podlegających ustawie gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. Ust. Kr. Nr. 19), w tych wszystkich wypadkach, gdy zmiany, o których wyżej mowa, nie mogą nastąpić w drodze dobrowolnego porozumienia się między gminami stosownie do § 2 i § 4 wskazanej ustawy gminnej.

Art. 2. Zmiany, o których mowa w art. 1, uskuteczniane będą po wysłuchaniu opinii zainteresowanych ciał samorządowych.

Art. 3. Zarządy gmin, których dotyczyć mają zmiany, przewidziane w art. 1, winny zawrzeć umowę w przedmiocie posiadania i korzystania ze swego majątku, z zakładów oraz funduszy, jak również w sprawie wiarytelności i długów. Jeżeli pomiędzy zainteresowanymi zarządami gminnymi porozumienie nie dojdzie do skutku, to w sprawach tych rozstrzyga w toku instancji właściwy wydział powiatowy.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, obowiązując zaś ma do czasu wejścia w życie ustawy o administracyjnym podziale Państwa. Jednocześnie traci moc obowiązującą przepis, zawarty w art. 3 rozporządzenia Generalnego Komisarza Ziemi Wschodnich o samorządzie gminnym (Dz. Urz. Z. C. Z. Wsch. z r. 1919 Nr. 21, poz. 215).

3) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 455)

w sprawie granic gmin na terenie b. Królestwa Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austriacko-węgierskie.

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 44) postanawiam co następuje:

Art. 1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 marca 1919 r. w przedmiocie przywrócenia na terenie b. Królestwa Kongresowego dawnych granic gmin wiejskich, zmienionych przez władze okupacyjne niemieckie i austriacko-węgierskie (Monitor Polski z dnia 29 marca 1919 r. Nr. 72) obowiązuje od dnia jego ogłoszenia.

Art. 2. Rozporządzenia i zarządzenia władz okupacyjnych, włączające całe gminy wiejskie lub ich część do obszarów gmin miejskich, bez względu na formę ich ogłoszenia oraz zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane na podstawie powyższego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 marca 1919 r., mają moc prawną od chwili ich wydania.

Art. 3. Stwierdzenie i ustalenie granic gmin na podstawie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 4. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych
z dnia 29 maja 1928 r.
(Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 786)

o przekazaniu wojewodom: w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie i Białymstoku — decyzji wymienionych w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. w sprawie granic gmin na terenie b. Królestwa Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austriacko-węgierskie.

Na podstawie art. 118 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Zastrzeżone w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. w sprawie granic gmin na terenie b. Królestwa Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austriacko-węgierskie (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 455), prawo stwierdzania i ustalania granic gmin, przekazuje się niniejszem wojewodom: w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie i Białymstoku.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

5) U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 10. (1) Do obszaru gminy wiejskiej wchodzi jedna lub więcej miejscowości (osad, miasteczek, wsi, siół, osiedli, przysiółków, kolonij, zaścianków, folwarków i t. p.).

(2) Wielkość obszaru gminy powinna odpowiadać naturalnemu, o ile możności, zasięgowi wspólnego zainteresowania lokalnymi sprawami publicznymi ogółu mieszkańców połączonych miejscowości, jak również zapewnić gminie zdolność wykonywania ciężących na niej zadań.

(3) Każda gmina wiejska jest samorządną jednostką terytorjalną, osobą prawa publicznego i podmiotem praw majątkowych.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinii w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 102. (1) Granice obszaru dotychczasowych gmin wiejskich, które nie odpowiadają warunkom, ustalonym w art. 10, będą odpowiednio zmienione.

Art. 104. Dotychczasowe przepisy, odnoszące się do ustroju gmin wiejskich, zakresu ich działania, zmiany granic oraz finansów ze zmianami, wynikającymi z ustawy niniejszej, stosuje się do gmin wiejskich w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga I i II. Art. 10, 43, 102, 104, 128 weszły w życie 13 lipca 1933 r.

CZEŚĆ III. MIASTA.

6) Ustawa z dnia 20 lutego 1920 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 92)

w przedmiocie zaliczania osad wiejskich w poczet miast oraz zmiany granic miast na obszarze b. zaboru rosyjskiego, — w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895 w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa.

Art. 1. Zaliczanie na obszarze b. zaboru rosyjskiego osad wiejskich w poczet miast oraz zmiany granic miast, nie stanowiących odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, a w szczególności przez wcielenie do miast sąsiednich obszarów wiejskich lub odłączanie części obszarów miejskich, następują w drodze rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, wydawanych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych. Zmiany granic miast, stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, dokonywane będą drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

7) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 455)

w sprawie granic gmin na terenie b. Królestwa Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austriacko-węgierskie.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 maja 1928 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 786)

o przekazaniu wojewodom: w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie i Białymstoku decyzji, wymienionych w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 w sprawie granic gmin na terenie b. Król. Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austriacko-węgierskie.

Uwaga: Tekst obu powyższych przepisów patrz wyżej pod 3) i 4).

8) U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 33. Rada Ministrów po wysłuchaniu opinii rady miejskiej i wydziału powiatowego może w drodze rozporządzenia znieść miasto, liczące mniej niż 3.000 mieszkańców i nadać mu ustrój gminy wiejskiej lub gromady. Zniesienie miasta, liczącego co najmniej

3.000 mieszkańców, może nastąpić tylko w drodze ustawodawczej.

Uwaga I i II. Wszedł w życie dnia 13 lipca 1933.

Art. 38. (1) Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do wydania w okresie lat 3 od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej w drodze rozporządzeń z mocą ustawy dla miast: Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, m. st. Warszawy i Wilna odrębnego prawa (statutu) o ustroju miasta.

(2) Prawo o ustroju miasta może uwzględnić odrębności ustrojowe miasta w zakresie spraw następujących:

- a) określenie liczby radnych;
- b) ustalenie, czy mandat radnego może być łączony z mandatem członka zarządu miejskiego oraz czy członkowie zarządu wchodzi w skład rady;
- c) uregulowanie sprawy przewodnictwa na posiedzeniach rady miejskiej;
- d) ustalenie sposobu ukonstytuowania się i organizacji rady miejskiej;
- e) ustalenie trybu obradowania rady miejskiej i magistratu oraz ustanowienie kar regulaminowych, zastrzeżonych dla uprawnień przewodniczącego i kolegum;
- f) określenie liczby ławników i wiceprezydentów oraz ustalenie wyższych kwalifikacji naukowych i zawodowych na urząd prezydenta miasta i wiceprezydentów;
- g) ustalenie zasad zarządu majątkiem gminnym;
- h) uregulowanie innych spraw gminy, co do których ustawa niniejsza nie zawiera wyraźnych postanowień lub do unormowania nie upoważnia Ministra Spraw Wewnętrznych.

(3) Prawo o ustroju miasta może być nadane na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po zasięgnięciu opinii rady miejskiej danego miasta, bądź bez takiej opinii, gdy rada miejska nie nadesła jej w ciągu dni 90 po dniu otrzymania projektu prawa do zaopiniowania. Wniosek taki Minister Spraw Wewnętrznych może przedstawić z urzędu lub z inicjatywy rady miejskiej. Uprawnienia powyższe przysługują radom miejskim, powołanym na podstawie przepisów wyborczych, zawartych w ustawie niniejszej.

(4) Z dniem wejścia w życie prawa o ustroju miasta tracą moc w odniesieniu do danego miasta te postanowienia ustawy niniejszej, które dotyczą spraw, przez to prawo odmiennie uregulowanych, oraz przepisy ustaw szczególnych, sprzeczne z postanowieniami prawa o ustroju miasta.

Uwaga I i II. Art. 38 będzie miał zastosowanie po odnowieniu składu obecnych rad miejskich w odnośnych miastach.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinii w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga I i II. Art. 43 i 128 weszły w życie 13 lipca 1933 r.

CZEŚĆ IV. POWIATY MIEJSKIE.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 19 stycznia 1928 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86)

o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Art. 73. Miasta liczące na podstawie powszechnego spisu ludności wyżej niż 75.000 mieszkańców tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

O ile od powszechnego spisu ludności minie więcej, aniżeli pięć lat, Rada Ministrów może zezwolić na przeprowadzenie osobnego spisu ludności na obszarze gminy.

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia tworzyć wyjątkowo powiaty miejskie dla celów administracji państwowej z miast liczących mniej aniżeli 75.000 mieszkańców.

10) Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 27 kwietnia 1932 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 408)

w sprawie powiatów miejskich.

Na podstawie art. 73 — 77, 80 — 84, 117, 125 i 126 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się, co następuje:

§ 1. Miasta: Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Radom, Sosnowiec, Toruń i Wilno tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państw.

CZEŚĆ V. POWIATY.

11) Ustawa z dnia 7 lipca 1921 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 400)

w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b. dzielnicy rosyjskiej i austriacko-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b. dzielnicy austriacko-węgierskiej zmian obszaru działania samorządowych reprezentacji powiatowych (w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 376).

Art. 1. Upoważnia się Radę Ministrów do dokonywania zmian granic powiatów, kasowania tychże, jak również tworzenia nowych powiatów na obszarach b. dzielnic: rosyjskiej i austriacko-węgierskiej prócz obszaru Śląska Cieszyńskiego.

Art. 2. Wnioski w sprawach, wymienionych w art. 1, przedstawia Radzie Ministrów Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Skarbu po wysłuchaniu opinii zainteresowanych ciał samorządowych.

Art. 3. Zmiany granic powiatów na oznaczonym w art. 1 obszarze b. dzielnicy austriacko-węgierskiej

pociągają za sobą odpowiednie zmiany obszarów działania samorządowych reprezentacji powiatowych.

Rada Ministrów ma prawo dokonywać na obszarze b. dzielnicy austriacko-węgierskiej, prócz obszaru Śląska Cieszyńskiego, zmian granic obszarów działania reprezentacji powiatowych, kasować je, jak również i tworzyć nowe, z dostosowaniem ich do każdorazowych granic powiatów.

Art. 4. Reprezentacje powiatowe, których obszary działania stosownie do art. 3 ulegną zmianie, winny zawrzeć umowę w przedmiocie posiadania i korzystania ze swego majątku, zakładów oraz funduszy, jak również w przedmiocie wierzytelności i długów. Jeżeli pomiędzy zainteresowanymi reprezentacjami porozumienie nie dojdzie do skutku, w sprawach tych rozstrzyga właściwy wojewoda, a o ile porozumienie ma dotyczyć reprezentacji powiatowych, położonych na obszarze dwóch lub więcej województw — Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Skarbu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

CZEŚĆ VI. WOJEWÓDZTWA.

12) Ustawa z dnia 22 kwietnia 1926 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 269).

w sprawie przyłączania gmin wiejskich, wchodzących w skład powiatu jednego województwa do przyległego powiatu województwa drugiego.

Art. 1. Zezwala się Radzie Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych przyłączać gminy wiejskie, wchodzące w skład powiatu jednego województwa, do przyległego powiatu województwa drugiego, o ile tego wymagają względy natury publicznej.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na obszarze b. zaboru austriackiego i rosyjskiego z dniem jej ogłoszenia.

INSTRUKCJA NR. 2b.

w sprawie podziału administracyjnego Państwa.

(Województwa południowe).

CZEŚĆ I. GROMADY.

1) U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 15. (1) Obszar gminy wiejskiej, jeżeli nie stanowi jednej miejscowości, dzieli się na gromady.

Gromadę wiejską stanowi z reguły każda miejscowość (osiedle, wieś, sioło, kolonja, osada, miasteczko, zaścianek, folwark i t. p.); miejscowości te jednak mogą być łączone i mogą tworzyć wspólną gromadę.

(2) Każda nieruchomości w gminie wiejskiej należy do obszaru jednej z gromad.

(3) Gromada jest podmiotem majątku, dobra gromadzkiego i innych praw majątkowych.

(4) W gminach wiejskich, których obszar stanowi jedną miejscowość, niema ustroju gromady i wszystkie

uprawnienia, zastrzeżone ustawą niniejszą organom gromady, należą do właściwych organów ustrojowych gminy.

Uwaga. Moc art. 15 została formalnie zawieszona (art. 114).

Art. 16. (1) Utworzenie nowej gromady, zniesienie istniejącej oraz wszelkie zmiany granic gromad w obrębie gminy wiejskiej, jak również ustalenie i zmiana nazwy gromady następują w drodze rozporządzenia wojewody, wydanego przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym na wniosek wydziału powiatowego i po wysłuchaniu opinii organów uchwalających interesowanych gromad oraz rady gminnej.

(2) Rozrachunki między gromadami i likwidację spraw majątkowych przy zmianie granic przeprowadzają interesowane gromady w drodze porozumienia, a jeżeli porozumienie takie nie dojdzie do skutku — właściwy wydział powiatowy.

Uwaga. Przepisy art. 16 będą miały zastosowanie dopiero po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 107. (1) Podziału obszaru gmin wiejskich, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, na gromady dokonają wojewodowie w drodze rozporządzeń, wydanych przy współudziale wydziałów wojewódzkich (izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, po wysłuchaniu opinii rad gminnych gmin terytorjalnie interesowanych i wydziałów powiatowych. Powyższe rozporządzenia wojewodów będą ogłoszone w „Dziennikach Wojewódzkich“ na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego — przed upływem 2 miesięcy po ogłoszeniu w stosunku do danego obszaru rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanych w myśl art. 103.

(3) W gromadach, powstałych w myśl postanowień ust. (1) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego, zarząd majątkiem gromady do czasu ukonstytuowania się jej organów sprawować będzie czynny w chwili powstania gromady organ zarządzający dotychczasowej gminy wiejskiej, a w braku takiego organu — powołany przez władzę nadzorczą organ tymczasowy.

Uwaga. Przepisy art. 107 będą wprowadzone w życie po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 114. (1) Gminy wiejskie, utworzone w myśl art. 102 (ust. 2) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego, jak również gromady na tym obszarze rozpoczną swą działalność dopiero po ukonstytuowaniu się w nich nowych organów ustrojowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wyborczych, wydanych na zasadzie jej postanowień.

(2) Do chwili rozpoczęcia działalności przez nowoutworzone gminy wiejskie w myśl postanowień ust. (1) zawieszają się moc przepisów, zawartych w art. 2 i 11 ust. (2) oraz art. 13, 15, 30, 56, 57, 58, 88, 89 i 100 ustawy niniejszej w stosunku do wszystkich dotychczasowych gmin wiejskich na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego oraz w stosunku do gmin, które rządzą się na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego ustawą z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. u. kr. Nr. 19) i na które moc ustawy tej będzie rozciągnięta w myśl art. 82.

(3) W stosunku do określonych w ust. (1) gmin na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego zawieszają się na powyższy okres również moc postanowień, zawartych w art. 49 ust. (1), 50 ust. (2), 52 i 53. Na obszarze tym aż do chwili rozpoczęcia działalności przez nowo utworzone gminy wiejskie w myśl ust. (1) przełożony gminy może być tylko niezawodowy.

(4) Przez czas zawieszenia postanowień niniejszej ustawy w myśl ust. (2) i (3) pozostają w mocy przepisy ustaw dotychczasowych, obowiązujące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej.

Uwaga. Postanowienia art. 114 weszły w życie 13 lipca 1933 r.

2) CZĘŚĆ II. GMINY WIEJSKIE.

Uwaga. W okresie przejściowym t. j. do czasu trwania mocy obowiązującej postanowień art. 103 U. S. z dnia 23 marca 1933 r. podstawą prawną do przeprowadzenia w określonym w art. 103 terminie reformy gminnej, są postanowienia art. 102 i 103 tejże ustawy.

Art. 102. (1) Granice obszaru dotychczasowych gmin wiejskich, które nie odpowiadają warunkom, ustalonym w art. 10, będą odpowiednio zmienione.

(2) Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego dotychczasowe gminy wiejskie, nie posiadające zdolności gospodarczej i finansowej do wykonywania zadań, ciężących na nich z mocy dotychczasowych ustaw i ustawy niniejszej, powinny być połączone w gminy większe, odpowiadające postanowieniom art. 10.

Art. 103. (1) Ustalenia obszarów gmin wiejskich, ich siedzib i nazw na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego dokona w myśl przepisów ustawy niniejszej Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia w ciągu 18 miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy po wysłuchaniu opinii zainteresowanych rad gminnych.

(2) Rada Ministrów władna jest w drodze rozporządzenia okres, przewidziany w ust. (1), przedłużyć dla obszarów poszczególnych powiatów o dalsze 12-cie miesięcy.

Uwaga. Po dokonaniu reformy gminnej względnie po upływie terminów przewidzianych w art. 103 U. S. z 23 marca 1933 r. znajdzie zastosowanie:

3) Ustawa z dnia 22 września 1922 r.

w przedmiocie zmiany granic oraz rozwiązywania i tworzenia gmin wiejskich na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austriackiego (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770).

Art. 1. Ministrowi Spraw Wewnętrznych przysługuje prawo skuteczniania na obszarze b. zaboru rosyjskiego zmian granic gmin wiejskich, znoszenia ich, jak również tworzenia nowych. Na obszarze b. zaboru austriackiego prawo to przysługuje mu w stosunku do gmin podlegających ustawie gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. Ust. Kr. Nr. 19), w tych wszystkich wy-

padkach, gdy zmiany, o których wyżej mowa, nie mogą nastąpić w drodze dobrowolnego porozumienia się między gminami stosownie do § 2 i § 4 wskazanej ustawy gminnej.

Art. 2. Zmiany, o których mowa w art. 1, uskuteczniane będą po wysłuchaniu opinii zainteresowanych ciał samorządowych.

Art. 3. Zarządy gmin, których dotyczyć mają zmiany, przewidziane w art. 1, winny zawrzeć umowę w przedmiocie posiadania i korzystania ze swego majątku, z zakładów oraz funduszków, jak również w sprawie wierzytelności i długów. Jeżeli pomiędzy zainteresowanymi zarządami gminnymi porozumienie nie dojdzie do skutku, to w sprawach tych rozstrzyga w toku instancji właściwy wydział powiatowy.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, obowiązując ma zaś do czasu wejścia w życie ustawy o administracyjnym podziale Państwa. Jednocześnie traci moc obowiązującą przepis, zawarty w art. 3 rozporządzenia Generalnego Komisarza Ziem Wschodnich o samorządzie gminnym (Dz. Urz. Z. C. Z. Wsch. z r. 1919 Nr. 21, poz. 215).

4) U. S. z dnia 23 marca 1933 r.

Art. 10. (1) Do obszaru gminy wiejskiej wchodzi jedna lub więcej miejscowości (osad, miasteczek, wsi, siół, osiedli, przysiółków, kolonij, zaścianków, folwarków i t. p.).

(2) Wielkość obszaru gminy powinna odpowiadać naturalnemu, o ile możliwości, zasięgowi wspólnego zainteresowania lokalnymi sprawami publicznymi ogółu mieszkańców połączonych miejscowości, jak również zapewnić gminie zdolność wykonywania ciężących na niej zadań.

(3) Każda gmina wiejska jest samorządną jednostką terytorjalną, osobą prawa publicznego i podmiotem praw majątkowych.

Uwaga. Przepis art. 10 wszedł w życie 13 lipca 1933 r. z tem, że postanowienia ust. (2) będą wykonane dopiero przy przeprowadzeniu reformy gminnej zgodnie z art. 102 i 103 ustawy.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5)) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: u) uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinii w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 82. (4) Na miejscowości, niepodniesione do rzędu miast w myśl ust. (2) i (3), a objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., rozciąga się z chwilą jej wygaśnięcia moc ustawy gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. u. kr. Nr. 19) ze zmianami, wynikającymi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

(5) Wszystkie gminy, objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., po rozciągnięciu na nie mocy ustawy z dnia 12 sierpnia 1866 r., zachowują dotychczasowe uprawnienia finansowe oraz posiadane historyczne nazwy „miast“ i „miasteczek“.

(6) Niezależnie od zmian, wynikających z innych postanowień ustawy niniejszej, wprowadza się do ustawy gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 r. zmiany następujące:

a) w § 1 dodaje się postanowienie treści następującej: „Wszystkie gminy, podlegające ustawie niniejszej, posiadają ustroj gminy wiejskiej“;

b) w § 102 (w brzmieniu ustawy z dnia 6 grudnia 1883 r. Dz. u. kr. Nr. 76) w miejsce wyrazów: „rady powiatowej“ w końcu zdania drugiego wstawia się wyraz „gminnej“;

c) w § 102 skreśla się trzy ostatnie ustępy, w ich zaś miejsce wstawia się nowy ustęp treści następującej:

„Przełożony gminy obowiązany jest pociągnąć do odpowiedzialności służbowej i wdrożyć postępowanie dyscyplinarne przeciwko podwładnemu funkcjonariuszowi na wezwanie władzy nadzorczej, gdy władza ta przy wykonywaniu nadzoru nad gminą stwierdzi, że funkcjonariusz gminy dopuścił się naruszenia obowiązków służbowych“;

d) w § 108 (w brzmieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1874 r. Dz. u. kr. Nr. 49) w miejsce wyrazów: „rady powiatowej“ w zdaniu drugim wstawia się wyraz „gminnej“.

Uwaga. Ustępy 5 i 6 art. 82 weszły w życie dnia 13 lipca 1933 r. — ustęp 4 z upływem roku po wejściu w życie U. S.

Art. 104. Dotychczasowe przepisy, odnoszące się do ustroju gmin wiejskich, zakresu ich działania, zmiany granic oraz finansów ze zmianami, wynikającymi z ustawy niniejszej, stosuje się do gmin wiejskich w rozumieniu niniejszej ustawy.

Uwaga. Art. 104 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 105. Uchyła się postanowienia, zawarte w ustępie drugim art. 1 ustawy z dnia 22 września 1922 r. w przedmiocie zmiany granic oraz rozwiązywania i tworzenia gmin wiejskich na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austriackiego (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770).

Uwaga. Art. 105 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 107. (1) Podziału obszaru gmin wiejskich, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, na gromady dokonają wojewodowie w drodze rozporządzeń, wydanych przy współdziałaniu wydziałów wojewódzkich (izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, po wysłuchaniu opinii rad gminnych terytorjalnie interesowanych i wydziałów powiatowych.

(3) W gromadach, powstałych w myśl postanowień ust. (1) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego oraz pomorskiego i poznańskiego, zarząd majątkiem gromady do czasu ukonstytuowania się jej organów sprawować będzie czynny w chwili powstania gromady organ zarządzający dotychczasowej gminy wiejskiej, a w braku takiego organu — powołany przez władzę nadzorczą organ tymczasowy.

Uwaga. Postanowienia art. 107 będą wprowadzone w życie po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 114. (1) Gminy wiejskie, utworzone w myśl art. 102 ust. (2) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, oraz pomorskiego i poznańskiego, jak również gromady na tym obszarze rozpoczną swą działalność dopiero po ukonstytuowaniu się w nich nowych organów ustrojowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wyborczych, wydanych, na zasadzie jej postanowień.

(2) Do chwili rozpoczęcia działalności przez nowo utworzone gminy wiejskie w myśl postanowień ust. (1)

zawiesza się moc przepisów, zawartych w art. 2 i 11 ust. (2) oraz art. 13, 15, 30, 56, 57, 58, 88, 89 i 100 ustawy niniejszej w stosunku do wszystkich dotychczasowych gmin wiejskich na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego oraz w stosunku do gmin, które rządzą się na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego ustawą z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. u. kr. Nr. 19) i na które moc ustawy tej będzie rozciągnięta w myśl art. 82.

(3) W stosunku do określonych w ust. (1) gmin na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego zawiesza się na powyższy okres również moc postanowień, zawartych w art. 49 ust. (1), 50 ust. (2), 52 i 53. Na obszarze tym aż do chwili rozpoczęcia działalności przez nowo utworzone gminy wiejskie w myśl ust. (1) przełożony gminy może być tylko niezawodowy.

(4) Przez czas zawieszenia postanowień niniejszej ustawy w myśl ust. (2) i (3) pozostają w mocy przepisy ustaw dotychczasowych, obowiązujące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej.

Uwaga Art. 114 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga. Art. 128 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

CZEŚĆ III. MIASTA.

5) Ustawa z dnia 1 sierpnia 1923 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 719)

w przedmiocie dokonywania zmian granic miejskich na obszarze b. Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim (w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895) w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa.

„Art. 1. Minister spraw Wewnętrznych władny jest dokonywać w drodze rozporządzenia na obszarze b. Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim zmian miejskich, podlegających postanowieniom galicyjskich krajowych ustaw gminnych z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. Ust. Kraj. Nr. 24) oraz z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. Ust. Kraj. Nr. 51), jeżeli gminy te nie stanowią odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, a przytem tylko w tych przypadkach, gdy zmiana taka nie może być dokonana w trybie ust. 1 § 100 cytowanej ustawy z 1889 r. lub ust. 1 § 96 cytowanej ustawy z 1896 r. Zmiany granic miasta Lwowa i Krakowa oraz miast stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, gdy zmiany takie nie mogą być dokonane w trybie art. 2 statutu m. Lwowa z dnia 14 października 1870 r. (Dz. Ust. Kraj. Nr. 79) względnie w trybie art. 3 statutu m. Krakowa z dnia 6 października 1901 r. (Dz. Ust. Kraj. Nr. 108) wreszcie w trybie ust. 1 § 100 ustawy z r. 1889 lub ust. 1 § 96 ustawy z 1896 r. będą dokonywane drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych“.

Art. 2. Zmiany powyższe mogą być dokonywane

przez przyłączenie gmin podmiejskich lub ich części, graniczących bezpośrednio z miastami, o charakterze przeważnie miejskim, względnie gospodarczo ściśle z miastami związanych, po wysłuchaniu opinii zainteresowanych ciał samorządowych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 3. Gminy, których dotyczyć będą przewidziane w art. 1 zmiany granic, winny zawrzeć ze sobą umowę, regulującą stosunki co do posiadania i użytkowania majątku gminnego, zakładów i funduszy gminnych, jak również co do wierzytelności i długów, z zastrzeżeniem praw, przysługujących dotychczasowym użytkownikom dobra gminnego. Zasady uregulowania tych stosunków podlega rozporządzeniu wykonawczemu do niniejszej ustawy. Umowy zawarte podlegają w toku instancji zatwierdzeniu właściwego wydziału samorządowego. Jeżeli umowa taka w drodze zgodnego porozumienia się między zainteresowanymi zarządami gminnymi nie dojdzie do skutku, ureguje te stosunki w toku instancji właściwy wydział samorządowy, a w ostatniej instancji — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Z dniem tym tracą moc obowiązującą postanowienia, zawarte w § 100 ustęp 2 i 3 i w końcowym ustępie § 112 galicyjskiej krajowej ustawy gminnej z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. u. kr. Nr. 24), jako też w § 96 ustęp 2 i 3 w końcowym ustępie § 109 galicyjskiej krajowej ustawy gminnej z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. u. kr. Nr. 51) oraz w art. 2 statutu m. Lwowa i w art. 3 statutu miasta Krakowa w zakresie spraw, objętych niniejszą ustawą.

6) U. S. z dnia 23 marca 1933 r.

Art. 33. Rada Ministrów po wysłuchaniu opinii rady miejskiej i wydziału powiatowego może w drodze rozporządzenia znieść . . . . miasto, liczące mniej niż 3.000 mieszkańców i nadać mu ustrój gminy wiejskiej lub gromady. Zniesienie miasta, liczącego co najmniej 3.000 mieszkańców, może nastąpić tylko w drodze ustawodawczej.

Uwaga. Art. 33 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 38. (1) Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do wydania w okresie lat 3 od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej w drodze rozporządzeń z mocą ustawy dla miast: Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, m. st. Warszawy i Wilna odrębnego prawa (statutu) o ustroju miasta.

(2) Prawo o ustroju miasta może uwzględnić odrębności ustrojowe miasta w zakresie spraw następujących:

- a) określenie liczby radnych;
- b) ustalenie, czy mandat radnego może być łączony z mandatem członka zarządu miejskiego oraz czy członkowie zarządu wchodzi w skład rady;
- c) uregulowanie sprawy przewodnictwa na posiedzeniach rady miejskiej;
- d) ustalenie sposobu ukonstytuowania się i organizacji rady miejskiej;
- e) ustalenie trybu obradowania rady miejskiej i magistratu oraz ustanowienie kar regulaminowych, zastrzeżonych dla uprawnień przewodniczącego i kolegjum;

f) określenie liczby ławników i wiceprezydentów oraz ustalenie wyższych kwalifikacji naukowych i zawodowych na urząd prezydenta miasta i wiceprezydentów;

g) ustalenie zasad zarządu majątkiem gminnym;

h) uregulowanie innych spraw gminy, co do których ustawa niniejsza nie zawiera wyraźnych postanowień lub do unormowania nie upoważnia Ministra Spraw Wewnętrznych.

3) Prawo o ustroju miasta może być nadane na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po zasięgnięciu opinii rady miejskiej danego miasta, bądź bez takiej opinii, gdy rada miejska nie nadesła jej w ciągu dni 90 po dniu otrzymania projektu prawa do zaopiniowania. Wniosek taki Minister Spraw Wewnętrznych może przedstawić z urzędu lub z inicjatywy rady miejskiej. Uprawnienia powyższe przysługują radom miejskim, powołanym na podstawie przepisów wyborczych, zawartych w ustawie niniejszej.

(4) Z dniem wejścia w życie prawa o ustroju miasta tracą moc w odniesieniu do danego miasta te postanowienia ustawy niniejszej, które dotyczą spraw, przez to prawo odmiennie uregulowanych oraz przepisy ustaw szczególnych, sprzeczne z postanowieniami prawa o ustroju miasta.

Uwaga. Art. 38 będzie miał zastosowanie po odnowieniu składu obecnych rad miejskich w odnośnych miastach.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5)) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: u) uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinii w sprawie zmiany granic gminy.

Uwaga. Art. 43 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 82. (1) Ustawa z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. u. kr. Nr. 51) traci moc obowiązującą z upływem roku po dniu wejścia w życie ustawy niniejszej.

(2) Wszystkie liczące ponad 3.000 mieszkańców miasta i miasteczka, objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., podnosi się z mocy ustawy niniejszej do rzędu miast, rządzących się ustawą z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. u. kr. Nr. 24) i rozciąga się na nie moc tej ustawy ze zmianami, wynikającymi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

(3) Niezależnie od postanowień, zawartych w ust. (1), Minister Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzeń w ciągu roku po wejściu w życie ustawy niniejszej po wysłuchaniu opinii zainteresowanych związków samorządowych podnieść również do rzędu powyższych miast niektóre z pozostałych miejscowości, objętych dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., rozciągając na nie moc ustawy z dnia 13 marca 1889 r. ze zmianami, wynikającymi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

(4) Na miejscowości, niepodniesione do rzędu miast w myśl ust. (2) i (3), a objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., rozciąga się z chwilą jej wygaśnięcia moc ustawy gminnej z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. u. kr. Nr. 19), ze zmianami, wynikającymi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

Wszystkie gminy, objęte dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r., po rozciągnięciu na nie mocy ustawy z dnia 12 sierpnia 1866 r. zachowują dotychczasowe

uprawnienie finansowe oraz posiadane historyczne nazwy „miast“ i „miasteczek“.

(6) Niezależnie od zmian, wynikających z innych postanowień ustawy niniejszej, wprowadza się do ustawy gminnej z dnia 12 sierpnia 1766 r. zmiany następujące:

a) w § 1 dodaje się postanowienie treści następującej:

„Wszystkie gminy, podlegające ustawie niniejszej, posiadają ustrój gminy wiejskiej“;

b) w § 102 (w brzmieniu ustawy z dnia 6-go grudnia 1883 r. Dz. u. kr. Nr. 76) w miejsce wyrazów: „rady powiatowej“ w końcu zdania drugiego wstawia się wyraz „gminnej“;

c) w § 102 skreśla się trzy ostatnie ustępy, w ich zaś miejsce wstawia się nowy ustęp treści następującej:

„Przełożony gminy obowiązany jest pociągnąć do odpowiedzialności służbowej i wdrożyć postępowanie dyscyplinarne przeciwko podwładnemu funkcjonarjuszowi na wezwanie władzy nadzorczej, gdy władza ta przy wykonywaniu nadzoru nad gminą stwierdzi, że funkcjonarjusz gminy dopuścił się naruszenia obowiązków służbowych“;

d) w § 108 (w brzmieniu ustawy z dnia 17-go czerwca 1874 r. Dz. u. kr. Nr. 49) w miejsce wyrazów: „rady powiatowej“ w zdaniu drugim wstawia się wyraz „gminnej“.

Uwaga. Ustępy 2, 6 art. 82 weszły w życie 13-go lipca 1933 r. Ustępy 3, 4, 5 — z upływem roku po wejściu w życie U. S.

Art. 83. Niezależnie od postanowień, zawartych w art. 82 ust. (2) i (3), Minister Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu opinii zainteresowanej rady gminnej i wydziału powiatowego może w drodze rozporządzeń zaliczać poszczególne miejscowości, liczące powyżej 3.000 mieszkańców, do rzędu miast, rozciągając na nie moc ustawy z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. u. kr. Nr. 24) ze zmianami, wynikającymi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej.

Uwaga. Art. 83 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 109. Zawiesza się moc postanowień ustawy niniejszej w stosunku do gmin, niezaliczonych z mocy ustawy do rzędu miast (art. 82 ust. (2), a objętych dotychczas ustawą z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. u. kr. Nr. 51), aż do chwili wejścia w życie w stosunku do tych gmin rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, przewidzianych w art. 82 ust. (3). Do tego czasu w stosunku do powyższych gmin zachowuje nadal moc ustawa z dnia 3 lipca 1896 r. z późniejszymi zmianami.

Uwaga. Art. 109 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga. Art. 128 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

7) CZĘŚĆ IV. POWIATY MIEJSKIE.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86)

o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Art. 73. „Miasta liczące na podstawie powszechnego spisu ludności więcej niż 75.000 mieszkańców tworzą

odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej. O ile od powszechnego spisu ludności minie więcej, aniżeli pięć lat Rada Ministrów może zezwolić na przeprowadzenie osobnego spisu ludności na obszarze gminy.

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia tworzyć wyjątkowo powiaty miejskie dla celów administracji państwowej z miast liczących mniej aniżeli 75.000 mieszkańców“.

8) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 408)

w sprawie powiatów miejskich.

Na podstawie art. 73 — 77, 80 — 84, 117, 125 i 126 rozp. Prezydenta R. P. z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się, co następuje:

§ 1. Miasta: Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Radom, Sosnowiec, Toruń i Wilno tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

9) CZĘŚĆ V. POWIATY.

Ustawa z dnia 7 lipca 1921 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 400)

w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b. dzielnicy rosyjskiej i austriacko-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b. dzielnicy austriacko-węgierskiej zmian obszaru działania samorządowych reprezentacji powiatowych (w brzmieniu ustalonym rozp. Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 376).

Art. 1. Upoważnia się Radę Ministrów do dokonywania zmian granic powiatów, kasowania tychże, jak również tworzenia nowych powiatów na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austriacko-węgierskiej prócz obszaru Śląska Cieszyńskiego.

Art. 2. Wnioski w sprawach wymienionych w art. 1 przedstawia Radzie Ministrów Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Ministrem Skarbu po wysłuchaniu opinii zainteresowanych ciał samorządowych.

Uwaga. Art. 3 i 4 tej ustawy straciły moc obowiązującą wobec postanowień art. 1 i 2 dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej z 4 lutego 1919 r. Dz. Pr. Nr. 13, poz. 141 — w związku z postanowieniem art. 85 U. S.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Skarbu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

10) CZĘŚĆ VI. WOJEWÓDZTWA.

Ustawa z dnia 22 kwietnia 1926 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 269)

w sprawie przyłączania gmin wiejskich, wchodzących w skład powiatu jednego województwa do przyległego powiatu województwa drugiego.

Art. 1. Zezwala się Radzie Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych przyłączać gminy wiejskie, wchodzące w skład powiatu jednego województwa, do przyległego powiatu województwa drugiego, o ile tego wymagają względy natury publicznej.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na obszarze b. zaboru austriackiego i rosyjskiego z dniem jej ogłoszenia.

INSTRUKCJA Nr. 2 c.

w sprawie podziału administracyjnego Państwa.

(Województwa zachodnie).

CZĘŚĆ I. GROMADY.

U. S. z 23 marca 1933 r.

Art. 15. (1) Obszar gminy wiejskiej, jeżeli nie stanowi jednej miejscowości, dzieli się na gromady. Gromadę wiejską stanowi z reguły każda miejscowość (osiedle, wieś, sióło, kolonja, osada, miasteczko, zaścianek, folwark i t. p.); miejscowości te jednak mogą być łączone i mogą tworzyć wspólną gromadę.

(2) Każda nieruchomości w gminie wiejskiej należy do obszaru jednej z gromad.

(3) Gromada jest podmiotem majątku, dobra gromadzkiego i innych praw majątkowych.

(4) W gminach wiejskich, których obszar stanowi jedną miejscowość, niema ustroju gromady i wszystkie uprawnienia, zastrzeżone ustawą niniejszą organom gromady, należą do właściwych organów ustrojowych gminy.

Uwaga. Moc art. 15 została formalnie zawieszona (art. 114).

Art. 16. (1) Utworzenie nowej gromady, zniesienie istniejącej oraz wszelkie zmiany granic gromad w obrębie gminy wiejskiej, jak również ustalenie i zmiana nazwy gromady następują w drodze rozporządzenia wojewody, wydanego przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym na wniosek wydziału powiatowego i po wysłuchaniu opinii organów uchwalających interesowanych gromad oraz rady gminnej.

(2) Rozrachunki między gromadami i likwidację spraw majątkowych przy zmianie granic przeprowadzają interesowane gromady w drodze porozumienia, a jeżeli porozumienie takie nie dojdzie do skutku — właściwy wydział powiatowy.

Uwaga. Przepisy art. 16 będą miały zastosowanie dopiero po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 107. (1) Podziału obszaru gmin wiejskich, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, na gromady dokonają wojewodowie w drodze rozporządzeń,

wydanych przy współudziale wydziałów wojewódzkich (izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, po wysłuchaniu opinii rad gminnych gmin terytorjalnie interesowanych i wydziałów powiatowych. Powyższe rozporządzenia wojewodów będą ogłoszone w „Dziennikach Wojewódzkich“ na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego — przed upływem 2 miesięcy po ogłoszeniu w stosunku do danego obszaru rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanych w myśl art. 103.

(3) W gromadach, powstałych w myśl postanowień ust. (1) na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego, zarząd majątkiem gromady do czasu ukonstytuowania się jej organów sprawować będzie czynny w chwili powstania gromady organ zarządzający dotychczasowej gminy wiejskiej, a w braku takiego organu — powołany przez władzę nadzorczą organ tymczasowy.

Uwaga: Przepisy art. 107 będą miały zastosowanie po przeprowadzeniu reformy gminnej.

Art. 114. (1) Gminy wiejskie, utworzone w myśl art. 102 ust. (2) na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego, jak również gromady na tym obszarze rozpoczną swą działalność dopiero po ukonstytuowaniu się w nich nowych organów ustrojowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wyborczych, wydanych na zasadzie jej postanowień.

(2) Do chwili rozpoczęcia działalności przez nowo utworzone gminy wiejskie w myśl postanowień ust. (1) zawieszają się moc przepisów, zawartych w art. 2 i 11 ust. (2) oraz art. 13, 15, 30, 56, 57, 58, 88, 89 i 100 ustawy niniejszej w stosunku do wszystkich dotychczasowych gmin wiejskich na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego.

(4) Przez czas zawieszenia postanowień niniejszej ustawy w myśl ust. (2) pozostają w mocy przepisy ustaw dotychczasowych, obowiązujące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej.

Uwaga: Postanowienia art. 114 weszły w życie 13 lipca 1933 r.

CZĘŚĆ II. GMINY WIEJSKIE.

Uwaga: W okresie przejściowym t. j. do czasu trwania mocy obowiązującej postanowień art. 103 U. S. z dnia 23 marca 1933 r., podstawą prawną do przeprowadzenia w określonym w art. 103 terminie reformy gminnej, są postanowienia art. 102 i 103 tejsze ustawy:

Art. 102. (1) Granice obszaru dotychczasowych gmin wiejskich, które nie odpowiadają warunkom, ustalonym w art. 10, będą odpowiednio zmienione.

(2) Na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego dotychczasowe gminy wiejskie, nieposiadające zdolności gospodarczej i finansowej do wykonywania zadań, ciążących na nich z mocy dotychczasowych ustaw i ustawy niniejszej, powinny być połączone w gminy większe, odpowiadające postanowieniom art. 10.

Art. 103. (1) Ustalenia obszarów gmin wiejskich, ich siedzib i nazw na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego dokona w myśl przepisów ustawy niniejszej Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia w ciągu 18 miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy po wysłuchaniu opinii zainteresowanych rad gminnych.

(3) Rada Ministrów władna jest w drodze rozporządzenia okres, przewidziany w ust. (1), przedłużyć dla obszarów poszczególnych powiatów o dalsze 12 miesięcy.

Uwaga: Postanowienia art. 102 i 103 mają być wydane w terminie, zakreślonym art. 103.

Uwaga: Po dokonaniu reformy gminnej, względnie po upływie terminów przewidzianych w art. 103 U. S. z dnia 23 marca 1933 znajdzie zastosowanie:

Art. 104. Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895) w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa, a mianowicie:

Art. 104. „Do czasu wydania ogólnej ustawy, regulującej sprawę podziału administracyjnego Państwa, Minister Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych może dokonywać na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego zmian granic gmin wiejskich i obszarów dworskich oraz miast, niestanowiących odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, tworzyć nowe, bądź znosić istniejące. Zmiany granic powiatów oraz miast, stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, tworzenie nowych oraz znoszenie istniejących dokonywane będą drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych.

Zmiany w podziale dla celów administracji ogólnej pociągają za sobą tem samem odpowiednie zmiany obszarów odnośnych jednostek samorządu terytorjalnego.

Przepisy regulujące sposób rozdzielenia majątku i ustalenia obowiązku zainteresowanych ciał samorządowych pozostają bez zmiany.

U. S. z dnia 23 marca 1933 r.

Art. 10. (1) Do obszaru gminy wiejskiej wchodzi jedna lub więcej miejscowości (osad, miasteczek, wsi, siół, osiedli, przysiółków, kolonij, zaścianków, folwarków itp.).

(2) Wielkość obszaru gminy powinna odpowiadać naturalnemu, o ile możliwości, zasięgowi wspólnego zainteresowania lokalnymi sprawami publicznymi ogółu mieszkańców połączonych miejscowości, jak również zapewnić gminie zdolność wykonywania ciężących na niej zadań.

(3) Każda gmina wiejska jest samorządną jednostką terytorjalną, osobą prawa publicznego i podmiotem praw majątkowych.

Uwaga: Przepis art. 10 wszedł w życie 13 lipca 1933 r. z tem, że postanowienia ust. (2) — będą wykonane dopiero przy przeprowadzeniu reformy gminnej zgodnie z art. 102 i 103 ustawy.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. 5) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: u) uchwalanie wniosków oraz wydawanie opinii w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 91. (1) Znosi się wójtostwa, przewidziane w § 46—73 ordynacji powiatowej z dnia 13 grudnia 1872 r. w brzmieniu ustawy z dnia 19 marca 1881 r. (Zb. u. pr. str. 179) wszelkie zaś ich prawa i obowiązki przenosi się na gminy wiejskie, utworzone na zasadzie ustawy niniejszej.

(2) Obowiązki dotychczasowych wójtów przechodzą na wójtów nowoutworzonych gmin, prawa zaś i obowiązki wydziałów wójtowskich na rady gminne.

(3) Do czasu wejścia w życie rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, o których mowa w art. 103, i powołania w nowoutworzonych gminach organów ustrojowych zakres działania dotychczasowych wójtów i wydziałów wójtowskich pozostaje w mocy.

(4) Minister Spraw Wewnętrznych ma prawo przekazać niektóre obowiązki dotychczasowych wójtów właściwym powiatowym władzom administracji ogólnej.

Art. 92. (1) Znosi się obszary dworskie. Terytorja ich włączy Minister Spraw Wewnętrznych do obszarów gmin wiejskich, powstałych w myśl art. 103.

(2) Dotychczasowe czynności przełożonych obszarów dworskich przechodzą na odpowiednie organa ustrojowe gminy wiejskiej w granicach ich zakresu działania, wynikającego z ustaw dotychczasowych i ustawy niniejszej, pozostałe zaś czynności w sprawach administracji publicznej — na sołtysa.

(3) Do czasu wejścia w życie rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych, o których mowa w art. 103, zakres działania obszarów dworskich oraz prawa i obowiązki właścicieli bądź przełożonych obszarów dworskich pozostają w mocy.

(4) Uregulowanie publiczno-prawnych oraz majątkowych praw i obowiązków między właścicielami zniesionych obszarów dworskich a gminami nastąpi w drodze bezpośredniego porozumienia. Jeżeli porozumienie takie nie dojdzie do skutku, w sprawach powyższych rozstrzyga właściwy wydział powiatowy.

(5) Na wniosek osoby interesowanej właściwa władza może wystawić świadectwa, o których mowa w art. 20 ustawy wykonawczej do ustawy o urządzeniu ksiąg gruntowych z dnia 26 września 1899 r.

Uwaga: Z uwagi na ust. (3) art. 91 i ust. (3) art. 92 zachowany jest narazie dotychczasowy stan rzeczy, przepisy zaś cyt. ustawy będą wykonane przy przeprowadzeniu reformy gminnej w myśl art. 102 ust. (2) i art. 103 ustawy.

Art. 104. Dotychczasowe przepisy, odnoszące się do ustroju gmin wiejskich, zakresu ich działania, zmiany granic oraz finansów ze zmianami, wynikającymi z ustawy niniejszej, stosuje się do gmin wiejskich w rozumieniu niniejszej ustawy.

Uwaga: Art. 104 wszedł w życie 13 lipca 1933 r.

Art. 114. (1) Gminy wiejskie, utworzone w myśl art. 102 ust. (2) na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego, jak również gromady na tym obszarze rozpoczną swą działalność dopiero po ukonstytuowaniu się w nich nowych organów ustrojowych w myśl ustawy niniejszej i przepisów wyborczych, wydanych na zasadzie jej postanowień.

(2) Do chwili rozpoczęcia działalności przez nowoutworzone gminy wiejskie w myśl postanowień ust. (1) zawieszają się moc przepisów, zawartych w art. 2 i 11 ust. (2) oraz art. 13, 15, 30, 56, 57, 58, 88, 89 i 100

ustawy niniejszej w stosunku do wszystkich dotychczasowych gmin wiejskich na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego.

(4) Przez czas zawieszenia postanowień niniejszej ustawy w myśl ust. (2) i (3) pozostają w mocy przepisy ustaw dotychczasowych, obowiązujące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej.

Uwaga: Art. 114 wszedł w życie z dniem 13-go lipca 1933 r.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga: Art. 128 wszedł w życie z dniem 13-go lipca 1933 r.

CZEŚĆ III. GMINY MIEJSKIE.

Art. 104 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895) w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa, a mianowicie:

Art. 104. „Do czasu wydania ogólnej ustawy, regulującej sprawę podziału administracyjnego Państwa, Minister Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych może dokonywać na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego zmian granic gmin wiejskich i obszarów dworskich oraz miast, niestanowiących odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, tworzyć nowe, bądź znosić istniejące. Zmiany granic powiatów oraz miast, stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, tworzenie nowych oraz znoszenie istniejących, dokonywane będą drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych“.

Uwaga: Odnośnie znoszenia miast zaznacza się, że art. 104 stracił moc obowiązującą a w jego miejsce wchodzi podane poniżej postanowienia art. 33 U. S. z dnia 23 marca 1933 r.

Zmiany w podziale dla celów administracji ogólnej pociągają za sobą tem semem odpowiednie zmiany obszarów odnośnych jednostek samorządu terytorjalnego.

Przepisy regulujące sposób rozdzielenia majątku i ustalania obowiązku zainteresowanych ciał samorządowych pozostają bez zmiany.

U. S. z dnia 23 marca 1933 r.

Art. 33. Rada Ministrów po wysłuchaniu opinii rady miejskiej i wydziału powiatowego może w drodze rozporządzenia znieść miasto, liczące mniej niż 3.000 mieszkańców i nadać mu ustrój gminy wiejskiej lub gromady. Zniesienie miasta, liczącego co najmniej 3.000 mieszkańców, może nastąpić tylko w drodze ustawodawczej.

Uwaga: Art. 33 wszedł w życie z dniem 13 lipca 1933 r.

Art. 38. (1) Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do wydania w okresie lat 3 od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej w drodze rozporządzeń z mocą

ustawy dla miast: Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, m. st. Warszawy i Wilna odrębnego prawa (statutu) o ustroju miasta.

(2) Prawo o ustroju miasta może uwzględnić odrębności ustrojowe miasta w zakresie spraw następujących:

a) określenie liczby radnych;

b) ustalenie, czy mandat radnego może być łączony z mandatem członka zarządu miejskiego oraz czy członkowie zarządu wchodzi w skład rady;

c) uregulowanie sprawy przewodnictwa na posiedzeniach rady miejskiej;

d) ustalenie sposobu ukonstytuowania się i organizacji rady miejskiej;

e) ustalenie trybu obradowania rady miejskiej i magistratu oraz ustanowienie kar regulaminowych, zastrzeżonych dla uprawnień przewodniczącego i kolegum;

f) określenie liczby ławników i wiceprezydentów oraz ustalenie wyższych kwalifikacyj naukowych i zawodowych na urząd prezydenta miasta i wiceprezydentów;

g) ustalenie zasad zarządu majątkiem gminnym;

h) uregulowanie innych spraw gminy, co do których ustawa niniejsza nie zawiera wyraźnych postanowień lub do unormowania nie upoważnia Ministra Spraw Wewnętrznych.

(3) Prawo o ustroju miasta może być nadane na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po zasięgnięciu opinii rady miejskiej danego miasta, bądź bez takiej opinii, gdy rada miejska nie nadesła jej w ciągu dni 90 po dniu otrzymania projektu prawa do zaopiniowania. Wniosek taki Minister Spraw Wewnętrznych może przedstawić z urzędu lub z inicjatywy rady miejskiej. Uprawnienia powyższe przysługują radom miejskim, powołanym na podstawie przepisów wyborczych, zawartych w ustawie niniejszej.

(4) Z dniem wejścia w życie prawa o ustroju miasta tracą moc w odniesieniu do danego miasta te postanowienia ustawy niniejszej, które dotyczą spraw, przez to prawo odmiennie uregulowanych, oraz przepisy ustaw szczególnych, sprzeczne z postanowieniami prawa o ustroju miasta.

Uwaga: Art. 38 będzie miał zastosowanie po odnowieniu składu obecnych rad miejskich w odnośnych miastach.

Art. 43. (1) Do zakresu działania rady gminy (art. 1 ust. (5) należy powołanie organu zarządzającego i kontrola nad jego działalnością oraz stanowienie norm i zasad, dotyczących zarządu sprawami gminy i jej gospodarki, a w szczególności: u) uchwalenie wniosków oraz wydawanie opinii w sprawie zmiany granic gminy.

Art. 128. Dla ustalenia liczby mieszkańców w myśl postanowień ustawy niniejszej miarodajny jest ostatni urzędowy powszechny spis ludności.

Uwaga: Art. 128 wszedł w życie z dniem 13 lipca 1933 r.

CZEŚĆ IV. POWIATY MIEJSKIE.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r.

o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

(Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

Art. 73. Miasta liczące na podstawie powszechnego spisu ludności więcej niż 75.000 mieszkańców, tworzą

odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

O ile od powszechnego spisu ludności minie więcej, aniżeli pięć lat, Rada Ministrów może zezwolić na przeprowadzenie osobnego spisu ludności na obszarze gminy.

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia tworzyć wyjątkowo powiaty miejskie dla celów administracji państwowej z miast liczących mniej aniżeli 75.000 mieszkańców.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r.

w sprawie powiatów miejskich
(Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 408).

Na podstawie art. 73 — 77, 80 — 84, 117, 125 i 126 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19-go stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. Nr. 11, poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1. Miasta: Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Radom, Sosnowiec, Toruń i Wilno tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej.

CZEŚĆ V. POWIATY.

Art. 104. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895) w sprawie zmiany właściwości niektórych władz w zakresie podziału administracyjnego Państwa, a mianowicie:

art. 104. „Do czasu wydania ogólnej ustawy, regulującej sprawę podziału administracyjnego Państwa, Minister Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych może dokonywać na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego zmian granic gmin wiejskich i obszarów dworskich oraz miast niestanowiących odrębnych powiatów miejskich dla celów administracji państwowej, tworzyć nowe, bądź znosić istniejące. Zmiany granic powiatów oraz miast, stanowiących odrębne powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, tworzenie nowych oraz znoszenie istniejących dokonywane będą drogą rozporządzeń Rady Ministrów, wydawanych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu zainteresowanych ciał samorządowych“.

Zmiany w podziale dla celów administracji ogólnej pociągają za sobą tem samem odpowiednie zmiany obszarów odnośnych jednostek samorządu terytorjalnego.

Przepisy regulujące sposób rozdzielenia majątku i ustalania obowiązku zainteresowanych ciał samorządowych pozostają bez zmiany.

Pismo Nr. AP. 109/3 z dnia 2 września 1933 r.
w sprawie wykazu kar administracyjnych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarzy Rządu m. st. Warszawy.

Zechce Pan Wojewoda polecić sporządzenie przez poszczególne podległe Mu władze administracyjne ilościowego wykazu kar administracyjnych za czas od

1-go października 1932 r. do 1 października 1933 r. w/g wzoru ustalonego okólnikiem Nr. 200 z dn. 18 IX. 1929 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. poz. 24, str. 477) i odnośne zestawienia przesłać Ministerstwu w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 października b. r.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że następny wzór zestawienia, t. j. od 1 października 1933 r. do 1 października 1934 r. ulegnie zmianie w tym kierunku, że rubryka typowych rodzajów wykroczeń będzie obejmowała wykroczenia następujące: 1) Sanitarne, 2) Drogowe, 3) Broń, 4) Alkoholowe, 5) Z ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, 6) Z prawa o wykroczeniach i 7) Różne.

Pismo Nr. SS. 54/26/2 z dnia 8 września 1933 r.

o kosztach wykonywania postanowień o obowiązku szkolnym.

Do

P. P. Wojewodów w Białymstoku, Brześciu n/B., Łucku, Nowogródku, Wilnie.

W związku z zapytaniem niektórych P. P. Wojewodów — czy inspektorzy szkolni mają prawo żądania od gmin, aby te pokrywały koszty wykonywania przez inspektoraty postanowień dekretu o obowiązku szkolnym — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że ani ustawa z dnia 12. 2. 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143) ani też rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30. 11. 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1030) nie dają inspektorom szkolnym podstawy prawnej do żądania od gmin, aby pokrywały koszty wykonywania przez nich postanowień o obowiązku szkolnym.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, iż podobne wyjaśnienie ze strony Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. otrzymali kuratorzy okręgów szkolnych Brzeskiego, Łuckiego i Wileńskiego.

Pismo Nr. SS. 67/3/4 z dnia 12 września 1933 r.

o sprowadzaniu skazanych do więzienia przez organy gminne.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

Stosownie do postanowień art. 544 i 554 K. P. K. oraz art. 44 przepisów wprowadzających K. P. K. (Dz. U. R. P. Nr. 33 z 1928 r. poz. 314) urzędy gminne obowiązane są wykonywać polecenia sądów i prokuratorów, dotyczące sprowadzania skazanych do więzienia celem odbycia kary.

Jak wykazuje dotychczasowa praktyka, władze gminne niechętnie i ze znacznem częstokroć opóźnieniem wykonywują odnośne polecenia władz sądowych i prokuratorów.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów o wydanie zarządzeń, by władze gminne wykonywały poleczone im przez sądy w omawianym zakresie czynności z należytą ener-

gją i nie dopuszczały do rażącego odwiekania represji karnej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienienia jednocześnie, iż urzędom gminnym za wykonywanie czynności o jakich wyżej mowa przysługuje wynagrodzenie przewidziane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości i Ministra Skarbu z dnia 25. 6. 1929 r. o należnościach za konwojowanie osób i rzeczy oraz za przechowywanie rzeczy (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 390).

Pismo Nr. GB. 48/19/27 z dnia 27 września 1933 r.
o opłacaniu urzędowych listów i kartek znaczkami pocztowymi.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z pismem dnia 15. VII. 1933 r. Nr. GB. 48/19/8, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje na podstawie pisma Ministerstwa Poczty i Telegrafów z dnia 21. IX. 1933 r. Nr. PW. 400/88, co następuje:

Według postanowień art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii w brzmieniu ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 275) oraz rozporządzenia Ministrów Poczty i Telegrafów, Skarbu i Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1932 roku o przesyłkach listowych urzędowych oraz w postępowaniu cywilnym i karnym (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 448), urzędowe przesyłki listowe, wysyłane przez władze, urzędy, osoby i instytucje, wymienione w § 2 pkt. a) i b) powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 22 lipca 1933 roku winny być, począwszy od dnia 1 sierpnia b. r. opłacane zapomocą znaczków pocztowych, wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 19 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 370).

Z uwagi na techniczne trudności w ostatecznym ustaleniu wszystkich władz i urzędów, którym w myśl powołanych wyżej przepisów przysługuje prawo do opłacania przesyłek listowych urzędowymi znaczkami opłaty oraz w uwzględnieniu tej ewentualności, że nie wszystkie z tych urzędów mogły być na czas zaopatrzone w te znaczki, Ministerstwo Poczty i Telegrafów okólnikami z dnia 27 lipca b. r. Nr. PW. 400/57 oraz z dnia 16 sierpnia b. r. Nr. PW. 104/63 poleciło wszystkim urzędom pocztowym, by w terminie do końca września b. r. przyjmowały bez sprzeciwu listy i kartki władz i urzędów państwowych oraz samorządowych, nadane bez naklejenia znaczków urzędowych, lecz według dotychczasowych zasad, jako „przesyłki urzędowe — wolne od opłaty pocztowej“.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o zwrócenie uwagi na powyższy termin podległym władzom i urzędom, uprawnionym do korzystania ze znaczków do opłaty urzędowych przesyłek listowych z zaznaczeniem, że od dnia 1 października b. r. winny być wszystkie urzędowe przesyłki listowe opłacane i wysyłane zgodnie z postanowieniami powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 22 lipca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 448).

Pismo Nr. SS. 91/24/2 z dnia 25 września 1933 r.

w sprawie ubezpieczenia emerytalnego i terminowego wypłacania uposażenia pracownikom samorządowym.

Do

P. P. Wojewodów w Białymstoku, Brześciu n/B., Kielcach, Lublinie, Łodzi, Łucku, Nowogrodzku, Warszawie, Wilnie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wychodząc z założenia, że ubezpieczenie emerytalne pracowników samorządowych prowadzone we własnym zakresie może spełnić swoje zadanie jedynie w razie ścisłego wykonywania przepisów zawartych w miejscowych statutach emerytalnych, uchwalonych w myśl okólników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 148 ex 1929 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1383 poz.) i Nr. 87 ex 1930 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 270, poz. 43), zwróciło uwagę w piśmie okólnym z dnia 25 marca 1931 r. L. SS. 2932/1 na konieczność: regularnego ściągania składek emerytalnych, lokowania funduszków emerytalnych z ubezpieczeniem pupilarnem i prowadzenia ścisłej rachunkowości, wreszcie na wystawianie pracownikom dekretów o zaliczeniu lat służby. W okólniku zaś Nr. 92 z dnia 30 czerwca 1932 r. L. SS. 85/10/3 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 10, poz. 134) podkreśliło niedopuszczalność zwalniania dyscyplinarnego pracowników przez związki samorządowe bez dostatecznych przyczyn, jedynie w zamiarze uwolnienia się od ciężących na podstawie przepisów statutu emerytalnego świadczeń na rzecz zwolnionych pracowników.

Pomimo wydania powyższych zarządzeń i zaleceń Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdza, że niejednokrotnie dekrety o zaliczeniu lat do usługi emerytalnej nie zostały wręczone zainteresowanemu pracownikowi, że składki i dopłaty emerytalne nie są przekazywane Funduszom emerytalnym, że wydziały powiatowe wydatkują z sum zgromadzonych w Funduszach emerytalnych na cele niezwiązane ze świadczeniami emerytalnymi, że dotychczas nie została uregulowana należycie rachunkowość funduszków emerytalnych, wreszcie, że w dalszym ciągu zachodzą wypadki zwolnienia dyscyplinarnego pracowników bez uzasadnionych podstaw, jedynie celem uchylecia się od wypłacenia należnych im świadczeń.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w związku z powyższym prosi Pana Wojewodę, aby zalecił związkowi samorządowemu ścisłe wykonywanie przepisów obowiązujących statutów emerytalnych stosownie do okólników i pism okólnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych powołanych na wstępie, a dotyczących organizacji Funduszków emerytalnych.

Ponadto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niejednokrotnie stwierdziło, że związki samorządowe zalegają z wypłacaniem wynagrodzeń i uposażeń służbowych.

Pomimo trudnego naogół położenia finansowego związków samorządowych, przypadki częstego lub przewlekłego zalegania z wypłatą uposażeń służbowych zachodzić nie powinny, przyczyniają się bowiem do obniżenia autorytetu władz samorządowych oraz wywołują niezadowolenie wśród pracowników, a niekiedy zakłócają normalny tok pracy.

Aby zapobiec na przyszłość takim niepożądanym objawom zarządy związków, które wskutek niedoborów kasowych nie mogą terminowo regulować bieżących swych zobowiązań, winny ustalić dokładny plan kolejności terminów i sposobu wypłat, uwzględniając w tym planie, o ile możliwości wynagrodzenia pracowników.

Ministerstwo prosi, by Pan Wojewoda podał powyższe uwagi do wiadomości podległym jego nadzorowi związkom samorządowym.

Orzecznictwo Sądów Polskich.

Stosowanie art. 3. rozporządzenia Prezydenta z dnia 16-go marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. Nr. 35 p. 324).

Art. 3 rozporz. o umowie o pracę robotników, stanowiący, iż przez dopuszczenie do pracy powstaje umowa o pracę, nie może mieć zastosowania do pracowników umysłowych.

Pracownik umysłowy, który przed rozwiązaniem umowy o pracę, przepracował w firmie więcej niż rok, ma prawo do wynagrodzenia za niewykorzystany urlop.

(Orzeczenie Izby Pierwszej Sądu Najwyższego z 6 października 1932 r. Nr. I. C. 153/32).

(Orzecznictwo Sądów Polskich — listopad 1933 r. str. 482).

Okres pracy, potrzebny do uzyskania świadczeń na wypadek braku pracy.

Okres pracy, potrzebny do uzyskania świadczeń na wypadek braku pracy, wynosi sześć miesięcy składowych, nie zaś kalendarzowych. Za ostatnie miesiące pracy należy się składka ubezpieczeniowa i miesiąc ten uważa się za składowy, niezależnie od ilości przepracowanych w ciągu niego dni.

Dla uwzględnienia żądania odszkodowania za pozbawienie możliwości korzystania ze świadczeń Kasy Chorych, powód winien ustalić, że poniósł jakiegokolwiek koszty leczenia.

(Orzeczenie Izby Pierwszej Sądu Najwyższego z 28 października 1932 r. Nr. I. C. 1093/32).

(Orzecznictwo Sądów Polskich — listopad 1933 r. str. 487).

OBUWIE — KALOSZE — ŚNIEGOWCE — POŃCZOCHY

Del-Ka

TO CHLUBĄ RODZIMEGO RZEMIOSŁA I PRZEMYSŁU
Do nabycia we wszystkich filjach i zastępstwach.

„ŻEGLUGA POLSKA“ S. A. W KRAKOWIE, RYNEK GŁÓWNY NR. 19.

ODDZIAŁY:

Przewozowy (wycieczki, przewóz towarów)

Węglowy (dostawa galarami i wagonami)

Żwirowy (produkcja żwiru, spóły, piasku)

IGNACY BROSS

Kraków, ulica Andrzeja Potockiego 4. Telefon Nr. 134-82.

Przedstawiciel S. A. Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich, Warszawa.

Lilpop, Rau & Löwenstein S. A., Warszawa. Bracla Szajn S. A., Będzin przyjmuje

wszelkie zastępstwa z branży żelaznej i metalowej na okręg całej Małopolski wraz z Śląskiem

Cieszyńskim także i na eksport do Rumunji.

Wagi i Kasy. Ogrodzenia siatkowe z bramami i furtkami. Naprawy wag i kas najtaniej we firmie

FABRYKA WAG I KAS I WYROBÓW SIATKOWYCH

WILHELM FINK i Ska

DAWNEJ L. SZKLARSKI

w Krakowie, ulica Węgierska Nr. 2.

Adres dla korespondencji Kraków 14, skrytka pocztowa 82.

ROK ZAŁOŻENIA 1887. TELEFON NR. 1424.

ZAKŁAD

GALANT. INTROLIGATORSKI

ROBERT JAHODA

KRAKÓW, ULICA GOŁĘBIA 4.

ZAŁOŻONA W ROKU 1866.

ZAŁOŻONA W ROKU 1866.

K O M U N A L N A
KASA OSZCZĘDNOŚCI
MIASTA KRAKOWA

ULICA SZPITALNA NR. 15 (GMACH WŁASNY)

Przyjmuje wkłady na książeczki oszczędnościowe i na rachunki bieżące za najkorzystniejszym oprocentowaniem. — Otwiera rachunki czekowe.

Książeczki wkładkowe Kasy Oszczędności miasta Krakowa posiadają bezpieczeństwo pupilarne.

Wkłady oszczędnościowe wynoszą zł. 57,000.000.—

Majątek własny wynosi ponad zł. 5,300.000.—

Za wszelkie wkłady i ich oprocentowanie ręczy Gmina miasta Krakowa całym swoim majątkiem.

RACHUNEK ŻYROWY W BANKU POLSKIM I CZEKOWY
W P. K. O. NR. 410.000.

TELEFONY: NR. 103-56, 120-65, 173-40 i 156-08.

Z KOMUNALNĄ KASĄ OSZCZĘDNOŚCI MIASTA KRAKOWA połączony jest ZAKŁAD POŻYCZKOWY na zastawy ruchome.

**NOWO
OTWARTA KSIĘGARNIA NOWOCZESNA
KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY NR. 41 (DOM FENIKSA)**

Bogato zaopatrzony skład książek ze wszelkich dziedzin w języku polskim, francuskim, angielskim i niemieckim.

MIEJSKIE

ZAKŁADY CERAMICZNE

**(WAPIENNIKI, CEGIELNIA, BETONIARNIA, KAMIENIOŁOMY,
ORAZ DOSTAWA WSZELKICH MATERJAŁÓW BUDOWLANYCH)**

W KRAKOWIE BIURO CENTRALNE

ULICA BASZTOWA NR. 10. — TELEFON NR. 114-72.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: KRAKÓW MAGISTRAT, BIURO PREZYDENTALNE. TELEFON NR. 125-05.

PRENUMERATA: ROCZNA WYNOŚI 12 ZŁ., (Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ 14 ZŁ.), CENA JEDNEGO EGZEMPLARZA 1 ZŁ.

SPRZEDAŻ DZIENNIKA ORAZ PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ NA PRENUMERATĘ USKUTECZNIĄ DZIENNIK PODAWCZY
MAGISTRATU.

OGŁOSZENIA: CAŁA STRONA 100 ZŁ., 1/2 STRONY 50 ZŁ., 1/4 STRONY 25 ZŁ. -- DZIAŁ OGŁOSZEŃ PROWADZI P. A. T.
W KRAKOWIE, ULICA MIKOŁAJSKA 32. — TELEFONY NR. 104-99, 105-00.

Nakładem Gminy stol. król. miasta Krakowa. — Czcionkami Drukarni Muzeum Przemysłowego w Krakowie, ulica Smoleńska Nr. 9.